

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Białystok, dnia 24 października 2024 r.

Poz. 4711

Podpisany przez:

Krzysztof Stankiewicz

Data: 24.10.2024 14:46:41

ZARZĄDZENIE REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W BIAŁYMSTOKU

z dnia 24 października 2024 r.

w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bagno Wizna PLB200005

Na podstawie art. 28 ust. 5 oraz art. 28 ust. 8a pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1 Ustanawia się plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bagno Wizna PLB200005, zwanego dalej „obszarem Natura 2000”.

2. Plan zadań ochronnych obejmuje cały obszar Natura 2000.

§ 2. Opis granic obszaru Natura 2000 w formie współrzędnych geograficznych punktów załamania granic obszaru w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych „1992” określa załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 3. Mapę obszaru Natura 2000 stanowi załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 4. Identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony określa załącznik nr 3 do zarządzenia.

§ 5. Cele działań ochronnych określa załącznik nr 4 do zarządzenia.

§ 6. 1. Działania ochronne wraz ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania określa załącznik nr 5 do zarządzenia.

2. Lokalizację działań ochronnych w formie zestawienia działek ewidencyjnych określa załącznik nr 6 do zarządzenia.

3. Lokalizację działań ochronnych w formie mapy określają załączniki o numerach: 7A, 7B, 7C, 7D, 7E, 7F, 7G, 7H, 7I, 7J do zarządzenia.

§ 7. Wskazania do zmian w planach ogólnych gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, określa załącznik nr 8 do zarządzenia.

§ 8. Traci moc zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bagno Wizna PLB200005 (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2013 r. poz. 4631 oraz 2018 r. poz. 4892).

§ 9. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku
Adam Juchnik

Załącznik nr 1 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku
z dnia 24 października 2024 r.

**Opis granic obszaru Natura 2000 w formie współrzędnych geograficznych punktów
załamań granic obszaru w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych „1992**

Lp.	X	Y
1	599602,04	741047,59
2	599594,93	741041,96
3	599591,81	741039,20
4	599588,50	741029,74
5	599597,01	741009,41
6	599606,00	740979,61
7	599625,86	740935,16
8	599658,96	740864,22
9	599672,68	740824,49
10	599680,72	740783,34
11	599683,56	740758,75
12	599686,39	740729,43
13	599676,94	740685,45
14	599663,22	740646,67
15	599644,30	740598,43
16	599637,21	740563,43
17	599637,21	740503,84
18	599639,57	740458,44
19	599642,88	740418,24
20	599644,78	740389,39
21	599644,30	740363,86
22	599637,68	740348,25
23	599630,59	740326,02
24	599626,80	740309,94
25	599626,80	740284,40
26	599625,39	740269,27
27	599620,18	740254,14
28	599592,28	740172,79
29	599551,61	740051,25
30	599527,96	739977,00
31	599476,41	739828,97
32	599449,46	739750,47
33	599408,78	739632,23
34	599403,11	739615,68
35	599400,27	739610,01
36	599393,18	739605,75
37	599384,19	739601,49
38	599322,71	739585,89
39	599240,89	739566,02

Lp.	X	Y
40	599160,02	739544,27
41	599108,00	739525,82
42	599058,34	739510,69
43	599012,00	739497,45
44	598946,73	739479,95
45	598885,72	739463,87
46	598841,27	739449,68
47	598810,53	739435,97
48	598795,39	739428,40
49	598768,91	739412,79
50	598713,10	739381,58
51	598662,03	739347,53
52	598600,07	739303,07
53	598518,26	739244,43
54	598472,38	739212,74
55	598450,16	739196,67
56	598423,67	739183,42
57	598397,66	739175,86
58	598366,45	739168,29
59	598332,40	739161,20
60	598302,13	739156,47
61	598250,58	739150,79
62	598216,05	739143,22
63	598168,76	739124,78
64	598122,89	739107,75
65	598083,16	739092,15
66	598055,26	739081,74
67	598032,09	739074,65
68	597992,83	739066,14
69	597948,38	739056,21
70	597914,80	739050,53
71	597882,17	739049,11
72	597838,18	739047,69
73	597818,32	739050,06
74	597787,11	739056,21
75	597760,62	739062,35
76	597744,54	739062,83
77	597726,10	739058,57
78	597703,87	739050,06

Lp.	X	Y
79	597673,60	739038,23
80	597618,74	739022,63
81	597584,22	739021,21
82	597557,74	739016,48
83	597540,24	739005,60
84	597531,25	738991,41
85	597527,00	738963,04
86	597522,74	738932,77
87	597516,12	738906,76
88	597505,24	738879,80
89	597488,69	738852,37
90	597454,64	738809,81
91	597436,19	738789,47
92	597398,83	738735,09
93	597377,55	738705,76
94	597352,48	738671,71
95	597331,68	738643,81
96	597299,52	738613,07
97	597275,40	738586,11
98	597230,47	738536,93
99	597196,89	738500,51
100	597157,16	738471,66
101	597116,49	738439,98
102	597096,63	738424,37
103	597082,44	738410,18
104	597072,98	738397,41
105	597059,27	738373,29
106	597049,34	738346,81
107	597034,68	738309,45
108	597014,34	738278,71
109	596993,06	738257,90
110	596947,66	738230,94
111	596916,92	738208,71
112	596879,56	738180,34
113	596849,76	738167,57
114	596809,56	738154,33
115	596758,96	738137,78
116	596748,08	738133,05
117	596744,30	738126,90
118	596740,04	738086,70
119	596733,89	738046,50
120	596726,33	738022,38
121	596710,25	737994,95
122	596693,69	737978,40
123	596673,36	737961,37

Lp.	X	Y
124	596656,81	737947,18
125	596643,56	737934,42
126	596630,32	737911,72
127	596616,13	737876,72
128	596592,96	737819,97
129	596567,42	737759,90
130	596555,13	737729,16
131	596546,14	737706,94
132	596537,15	737694,17
133	596523,91	737677,61
134	596509,25	737665,79
135	596462,90	737633,16
136	596439,26	737612,35
137	596402,84	737586,34
138	596325,28	737530,06
139	596291,23	737505,00
140	596269,48	737486,08
141	596251,50	737455,34
142	596233,53	737424,12
143	596222,18	737411,36
144	596207,52	737401,42
145	596155,50	737384,87
146	596075,57	737366,43
147	596030,17	737358,39
148	595999,91	737357,44
149	595984,77	737357,44
150	595929,44	737355,55
151	595870,32	737352,24
152	595825,39	737348,93
153	595768,64	737348,46
154	595727,97	737351,77
155	595696,76	737355,08
156	595635,75	737361,22
157	595588,93	737362,17
158	595586,42	737344,50
159	595583,31	737303,57
160	595582,53	737200,25
161	595583,31	737073,93
162	595582,53	736988,93
163	595583,31	736917,19
164	595584,48	736829,86
165	595563,03	736832,98
166	595488,95	736841,17
167	595420,72	736850,52
168	595341,19	736859,10

Lp.	X	Y
169	595290,11	736864,56
170	595255,80	736859,49
171	595222,66	736851,30
172	595123,63	736820,89
173	594964,95	736774,50
174	594908,81	736757,73
175	594775,08	736719,13
176	594704,12	736698,08
177	594539,98	736649,73
178	594446,80	736622,83
179	594250,30	736566,69
180	594166,08	736541,35
181	594015,20	736497,68
182	593929,81	736473,90
183	593772,30	736429,06
184	593691,98	736406,45
185	593560,20	736367,46
186	593514,20	736354,20
187	593438,95	736332,37
188	593366,82	736310,54
189	593330,56	736299,62
190	593240,89	736275,45
191	592994,48	736200,59
192	592904,81	736174,47
193	592728,58	736122,61
194	592641,64	736098,83
195	592523,89	736065,69
196	592438,90	736039,18
197	592305,56	736000,19
198	592219,01	735976,80
199	592093,07	735940,15
200	591995,99	735912,07
201	591859,92	735874,65
202	591790,52	735853,20
203	591632,62	735807,59
204	591531,25	735777,57
205	591392,06	735737,41
206	591290,69	735707,78
207	591137,86	735661,38
208	591043,51	735633,31
209	590979,57	735615,37
210	590933,52	735601,90
211	590920,09	735589,63
212	590928,71	735533,61
213	590941,04	735452,76

Lp.	X	Y
214	590973,17	735358,85
215	590988,46	735314,16
216	591026,84	735189,77
217	591055,50	735113,49
218	591064,63	735100,73
219	591070,89	735085,40
220	591058,79	735076,72
221	591025,83	735053,14
222	590961,44	735005,48
223	590913,77	734971,51
224	590889,94	734957,31
225	590860,03	734948,19
226	590831,64	734947,17
227	590791,58	734957,82
228	590730,74	734976,58
229	590698,29	734984,19
230	590683,07	734984,19
231	590659,75	734975,57
232	590620,71	734957,82
233	590591,30	734944,64
234	590566,46	734933,99
235	590556,82	734924,36
236	590549,72	734915,23
237	590547,19	734901,54
238	590546,68	734882,27
239	590548,71	734853,37
240	590552,77	734793,54
241	590558,85	734682,50
242	590563,41	734653,09
243	590568,99	734593,26
244	590572,03	734550,67
245	590584,71	734372,20
246	590596,88	734190,68
247	590597,89	734150,12
248	590603,47	734117,16
249	590618,68	734074,57
250	590640,99	734012,20
251	590651,13	733980,26
252	590711,16	733828,77
253	590792,32	733604,02
254	590809,49	733552,52
255	590811,05	733519,74
256	590814,17	733401,13
257	590804,80	733266,90
258	590782,95	733159,21

Lp.	X	Y
259	590718,96	732989,09
260	590703,36	732950,07
261	590634,68	732798,68
262	590583,18	732692,55
263	590531,67	732597,35
264	590503,58	732569,25
265	590414,62	732491,22
266	590283,52	732383,53
267	590256,98	732308,61
268	590210,16	732083,86
269	590189,87	732086,99
270	590132,12	732085,42
271	589969,81	732094,79
272	589779,40	732119,76
273	589579,62	732138,49
274	589259,67	732185,31
275	589259,67	732108,84
276	589262,79	731988,66
277	589256,55	731812,29
278	589270,60	731651,54
279	589258,11	731637,49
280	589102,04	731665,59
281	588986,54	731687,44
282	588978,74	731493,90
283	588977,18	731384,65
284	588964,69	731309,74
285	588930,35	731284,76
286	588914,75	731234,82
287	588894,46	731136,49
288	588875,73	731044,41
289	588871,05	730975,74
290	588869,49	730882,09
291	588855,44	730805,62
292	588839,83	730733,82
293	588814,86	730623,01
294	588799,25	730495,03
295	588778,96	730370,17
296	588753,99	730209,41
297	588730,58	730103,28
298	588691,56	729892,58
299	588677,51	729777,09
300	588643,18	729724,02
301	588594,80	729625,70
302	588566,70	729588,24
303	588469,94	729454,02

Lp.	X	Y
304	588558,90	729400,95
305	588602,60	729404,07
306	588757,11	729405,63
307	588750,87	729311,99
308	588755,55	729279,21
309	588769,60	729258,92
310	588830,47	729199,62
311	588565,14	729082,56
312	588591,67	728976,43
313	588735,26	729032,62
314	588769,60	729049,78
315	588774,28	728923,36
316	588704,05	728923,36
317	588722,78	728803,19
318	588746,19	728709,54
319	588766,48	728581,56
320	588802,37	728436,41
321	588832,03	728320,92
322	588863,24	728183,57
323	588852,32	728086,81
324	588836,71	727991,60
325	588821,10	727905,76
326	588791,45	727773,10
327	588763,36	727699,74
328	588755,55	727631,07
329	588750,87	727517,14
330	588716,53	727261,18
331	588683,76	727084,81
332	588660,35	726889,72
333	588627,57	726774,22
334	588607,28	726738,33
335	588552,66	726669,66
336	588477,74	726571,33
337	588438,72	726493,29
338	588410,63	726368,43
339	588360,68	726265,42
340	588315,42	726170,22
341	588204,61	726252,94
342	588187,44	726224,84
343	588096,92	726274,79
344	587914,31	726390,28
345	587903,39	726369,99
346	587873,73	726259,18
347	587822,23	726135,88
348	587778,53	726034,43

Lp.	X	Y
349	587708,29	725890,85
350	587639,62	725737,89
351	587616,21	725645,81
352	587605,29	725569,33
353	587606,85	725499,10
354	587609,97	725413,26
355	587617,77	725386,73
356	587627,14	725357,07
357	587627,14	725328,98
358	587613,09	725311,81
359	587583,44	725286,84
360	587535,05	725238,46
361	587425,80	725144,81
362	587339,96	725065,21
363	587327,47	725046,48
364	587316,55	725032,44
365	587235,39	724873,24
366	587146,43	724690,64
367	587057,47	724518,95
368	587023,13	724453,40
369	587013,77	724423,75
370	587007,52	724380,05
371	587012,20	724216,17
372	587026,25	723939,92
373	587038,74	723776,04
374	587030,93	723754,19
375	586996,60	723733,90
376	586977,87	723699,57
377	586973,19	723671,47
378	586982,55	723629,33
379	586987,23	723604,36
380	587001,28	723579,39
381	587009,08	723571,59
382	587027,81	723562,22
383	587034,06	723541,93
384	587027,81	723524,76
385	586977,87	723476,38
386	586945,09	723434,24
387	586901,39	723412,39
388	586703,18	723340,60
389	586539,30	723278,17
390	586522,13	723262,56
391	586494,04	723209,49
392	586395,71	723020,64
393	586325,48	722866,13

Lp.	X	Y
394	586250,56	722724,10
395	586203,74	722636,70
396	586186,57	722563,35
397	586195,94	722507,16
398	586213,11	722471,26
399	586222,47	722433,81
400	586216,23	722385,42
401	586188,13	722291,78
402	586124,14	722096,69
403	586041,42	721862,57
404	585982,12	721598,81
405	585916,56	721363,14
406	585840,09	721041,63
407	585788,58	720830,93
408	585765,17	720695,14
409	585740,20	720632,71
410	585705,86	720587,45
411	585652,80	720528,14
412	585557,59	720400,16
413	585415,57	720217,55
414	585257,93	719991,25
415	585227,41	719945,06
416	585213,35	719925,29
417	585561,55	719670,51
418	585476,62	719313,81
419	585383,20	719076,02
420	585281,29	718999,58
421	585282,90	718997,84
422	585356,26	718931,50
423	585323,48	718883,12
424	585279,78	718845,66
425	585395,28	718716,12
426	585495,17	718599,07
427	585527,94	718617,80
428	585657,48	718720,80
429	585794,83	718828,50
430	585808,87	718859,71
431	585812,00	718904,97
432	585813,56	718945,55
433	585830,72	718976,77
434	585847,89	718995,49
435	585890,03	719017,34
436	585939,98	719050,12
437	586072,64	719120,35
438	586133,51	719154,69

Lp.	X	Y
439	586166,28	719157,81
440	586264,61	719131,28
441	586331,72	719114,11
442	586411,32	719078,21
443	586628,26	718925,26
444	586832,72	718787,92
445	587018,45	718672,42
446	587119,90	718608,43
447	587147,99	718589,70
448	587271,29	718552,24
449	587411,75	718510,10
450	587544,42	718471,09
451	587591,24	718455,48
452	587689,57	718424,26
453	587815,99	718411,78
454	587929,92	718411,78
455	587961,13	718413,34
456	588007,96	718458,60
457	588109,41	718563,17
458	588149,98	718589,70
459	588220,22	718602,19
460	588356,00	718617,80
461	588503,96	718634,91
462	588544,85	718639,65
463	588589,05	718643,85
464	588633,24	718648,06
465	588805,22	718680,05
466	588801,56	718729,46
467	588807,05	718780,70
468	588832,67	718837,44
469	588900,39	718910,64
470	588935,16	718989,33
471	589052,28	719186,98
472	589083,40	719216,27
473	589134,21	719244,80
474	589170,16	719247,88
475	589198,92	719249,93
476	589223,57	719245,82
477	589332,43	719217,07
478	589405,35	719208,85
479	589440,27	719209,88
480	589470,05	719208,85
481	589488,54	719217,07
482	589497,78	719227,34
483	589506,00	719237,61

Lp.	X	Y
484	589506,00	719253,01
485	589501,89	719269,44
486	589485,46	719285,88
487	589463,89	719296,15
488	589317,03	719342,36
489	589298,83	719363,19
490	589273,72	719388,29
491	589257,25	719423,07
492	589252,50	719464,25
493	589256,43	719501,55
494	589256,43	719517,99
495	589254,38	719530,31
496	589247,19	719546,74
497	589237,94	719563,18
498	589216,38	719584,74
499	589197,89	719596,04
500	589180,39	719604,24
501	589145,62	719655,49
502	589152,70	719683,34
503	589161,94	719707,99
504	589179,40	719720,31
505	589199,94	719726,47
506	589230,76	719729,56
507	589246,16	719723,39
508	589265,67	719702,85
509	589282,87	719671,96
510	589326,80	719629,86
511	589370,72	719595,09
512	589410,98	719595,09
513	589443,92	719620,71
514	589465,88	719670,13
515	589474,16	719707,99
516	589474,16	719732,64
517	589470,05	719756,26
518	589456,73	719781,76
519	589421,96	719887,91
520	589414,59	719922,64
521	589417,68	719955,50
522	589434,11	719987,34
523	589460,81	720013,02
524	589495,73	720031,50
525	589534,76	720043,83
526	589571,73	720040,75
527	589607,68	720033,56
528	589632,33	720023,29

Lp.	X	Y
529	589654,92	720005,83
530	589680,60	719983,23
531	589709,35	719939,07
532	589739,14	719911,34
533	589795,62	719871,29
534	589849,03	719837,39
535	589905,10	719809,21
536	589945,37	719811,04
537	589972,82	719833,00
538	589982,54	719847,66
539	589981,52	719865,12
540	589976,38	719877,45
541	589970,22	719891,83
542	589963,03	719903,12
543	589884,97	720005,83
544	589812,06	720102,37
545	589772,00	720169,12
546	589742,39	720220,82
547	589730,92	720270,80
548	589736,06	720306,75
549	589748,89	720341,67
550	589767,85	720387,52
551	589780,22	720415,10
552	589802,30	720453,10
553	589824,89	720485,96
554	589839,79	720503,94
555	589859,30	720522,94
556	589906,54	720549,13
557	589944,03	720567,61
558	589976,38	720581,48
559	590028,76	720592,78
560	590146,35	720612,80
561	590220,81	720622,56
562	590259,84	720619,48
563	590291,68	720610,23
564	590334,81	720589,69
565	590365,63	720569,15
566	590389,25	720546,56
567	590412,87	720514,72
568	590426,22	720492,13
569	590438,55	720468,50
570	590445,03	720451,49
571	590446,76	720446,94
572	590454,22	720427,69
573	590466,94	720414,97

Lp.	X	Y
574	590498,64	720418,04
575	590511,16	720419,25
576	590523,67	720420,46
577	590544,02	720426,19
578	590564,04	720500,62
579	590539,43	720552,08
580	590465,59	720630,39
581	590407,42	720722,12
582	590362,67	720816,09
583	590369,39	720854,12
584	590456,64	720957,04
585	590499,15	720972,70
586	590696,04	721008,50
587	590834,76	721073,39
588	590897,41	721142,74
589	590937,68	721238,95
590	590942,15	721388,86
591	590910,83	721520,86
592	590872,79	721643,92
593	590854,90	721704,32
594	590852,71	721753,44
595	590882,96	721756,35
596	590901,27	721757,38
597	590919,59	721758,41
598	590918,74	721770,49
599	590932,78	721851,65
600	590965,56	721889,11
601	591010,82	721934,37
602	591070,13	721979,63
603	591171,58	722032,70
604	591224,64	722076,40
605	591273,03	722118,54
606	591313,61	722157,55
607	591413,49	722271,49
608	591546,16	722405,71
609	591635,12	722502,48
610	591736,57	722585,20
611	591817,72	722647,63
612	591838,01	722708,50
613	591881,71	722781,85
614	591909,81	722806,82
615	591956,63	722848,96
616	592044,03	722937,92
617	592100,22	723006,60
618	592231,32	723129,90

Lp.	X	Y
619	592423,29	723289,09
620	592502,89	723370,25
621	592551,27	723418,63
622	592626,19	723360,89
623	592708,91	723265,68
624	592746,37	723307,82
625	592754,17	723381,17
626	592740,12	723457,65
627	592726,08	723545,05
628	592716,71	723674,59
629	592710,47	723815,06
630	592685,50	723869,69
631	592630,87	723978,94
632	592727,64	724158,42
633	592782,26	724250,51
634	592919,30	724333,74
635	592945,21	724361,85
636	593101,58	724563,82
637	593234,91	724696,14
638	593356,46	724849,49
639	593411,78	724889,09
640	594376,92	725185,12
641	595050,64	725381,20
642	595089,55	725392,52
643	595646,66	725543,13
644	595882,80	725532,79
645	596247,05	725507,58
646	596387,66	725494,36
647	596463,84	725533,63
648	596609,98	725576,69
649	596607,37	725622,36
650	596642,60	725652,37
651	596625,64	725761,97
652	596692,18	725810,25
653	596762,64	725794,59
654	596775,69	725698,04
655	596934,88	725790,68
656	596997,51	725816,78
657	597101,90	725819,39
658	597044,49	725981,18
659	597032,74	726062,08
660	597129,30	726098,62
661	597155,40	726106,45
662	597143,65	726150,81
663	597241,52	726192,57

Lp.	X	Y
664	597302,84	726219,97
665	597285,88	726265,64
666	597364,17	726290,43
667	597388,96	726210,83
668	597464,64	726259,11
669	597498,57	726235,63
670	597516,83	726209,53
671	597545,54	726174,30
672	597554,67	726115,58
673	597626,44	726115,58
674	597682,55	726135,15
675	597712,56	726144,29
676	597713,86	726166,47
677	597797,37	726153,42
678	597912,20	726193,87
679	597935,68	726166,47
680	598057,03	726212,14
681	598257,98	726272,16
682	598336,16	726761,52
683	598346,56	726811,21
684	598388,40	727045,26
685	598401,66	727131,83
686	598405,80	727167,46
687	598404,14	727202,25
688	598400,41	727228,35
689	598391,71	727262,32
690	598377,22	727317,83
691	598352,36	727409,79
692	598332,48	727475,65
693	598295,61	727605,72
694	598274,07	727679,87
695	598215,66	727877,04
696	598148,97	728113,57
697	598114,59	728235,77
698	598113,05	728260,95
699	598110,41	728348,27
700	598110,41	728427,64
701	598189,78	728565,22
702	598332,66	728843,04
703	598443,78	729052,06
704	598480,83	729136,73
705	598496,70	729226,68
706	598523,16	729552,12
707	598549,07	729888,51
708	598541,77	730122,09

Lp.	X	Y
709	598541,91	730123,70
710	598584,83	730626,65
711	598622,71	731080,48
712	598742,46	731605,97
713	598752,10	731647,61
714	598762,96	731707,48
715	598788,65	731815,84
716	598789,84	731813,85
717	598832,98	732007,07
718	598870,82	732182,79
719	598891,91	732272,09
720	598923,19	732415,49
721	598971,77	732622,94
722	599058,55	732744,84
723	599061,16	732741,89
724	599071,63	732730,11
725	599074,39	732734,26
726	599182,87	732866,55
727	599275,48	732985,62
728	599370,73	733112,62
729	599431,58	733197,28
730	599447,46	733266,07
731	599463,33	733390,43
732	599468,43	733478,72
733	599471,27	733528,01
734	599468,69	733564,75
735	599465,43	733609,28
736	599457,64	733722,08
737	599448,12	733918,14
738	599436,21	734086,42
739	599429,86	734195,16
740	599417,96	734330,10
741	599406,84	734464,24
742	599401,29	734540,44
743	599393,35	734601,56
744	599376,68	734701,57
745	599363,19	734783,33
746	599352,87	734838,10
747	599302,07	735104,01
748	599263,17	735331,02
749	599229,84	735503,26
750	599205,23	735631,06
751	599156,81	735894,58
752	599121,89	736085,08
753	599097,28	736231,93

Lp.	X	Y
754	599067,12	736381,95
755	599062,36	736416,87
756	599052,04	736467,67
757	599052,04	736504,18
758	599055,21	736542,28
759	599061,56	736580,38
760	599082,20	736636,74
761	599107,60	736704,21
762	599133,00	736769,30
763	599161,57	736836,77
764	599180,62	736891,54
765	599220,31	736992,34
766	599229,04	737014,57
767	599237,77	737019,33
768	599382,24	736958,21
769	599566,39	736886,77
770	599754,51	736812,95
771	599814,04	736786,76
772	599855,31	736771,68
773	599883,09	736762,15
774	599919,61	736756,60
775	599955,33	736758,18
776	599990,25	736763,74
777	600029,94	736776,44
778	600063,28	736797,08
779	600100,58	736832,00
780	600172,02	736922,33
781	600282,80	737057,18
782	600357,68	737146,57
783	600386,91	737182,53
784	600384,04	737186,30
785	600301,95	737291,49
786	600278,66	737325,33
787	600267,80	737343,73
788	600256,72	737362,15
789	600248,55	737379,09
790	600238,40	737399,84
791	600223,18	737440,16
792	600212,47	737478,00
793	600206,15	737502,93
794	600197,69	737527,51
795	600186,01	737549,34
796	600172,87	737571,45
797	600157,28	737591,58
798	600140,81	737611,22

Lp.	X	Y
799	600121,56	737628,78
800	600101,51	737644,17
801	600086,09	737654,20
802	600070,46	737663,69
803	600054,25	737672,47
804	600037,71	737680,88
805	600020,90	737688,43
806	600003,90	737695,29
807	599986,71	737701,63
808	599969,10	737707,11
809	599951,30	737711,82
810	599933,45	737715,80
811	599900,59	737724,54
812	599879,35	737732,83
813	599869,47	737736,66
814	599838,95	737752,14
815	599810,54	737770,83
816	599784,54	737792,32
817	599761,07	737816,43
818	599740,15	737843,20
819	599722,24	737871,99
820	599709,25	737902,76
821	599698,10	737934,62
822	599688,98	737967,37
823	599684,99	738001,12
824	599684,64	738034,60
825	599687,91	738068,11
826	599691,89	738092,75
827	599697,29	738117,03
828	599704,58	738140,60
829	599712,86	738162,67
830	599722,34	738183,97
831	599730,51	738200,70
832	599732,89	738205,60
833	599744,62	738226,77
834	599757,53	738247,22
835	599767,68	738262,35
836	599778,55	738277,10
837	599789,73	738291,79
838	599801,32	738305,96
839	599812,86	738320,02
840	599825,52	738333,90
841	599841,38	738354,45
842	599854,97	738376,34
843	599866,02	738399,47

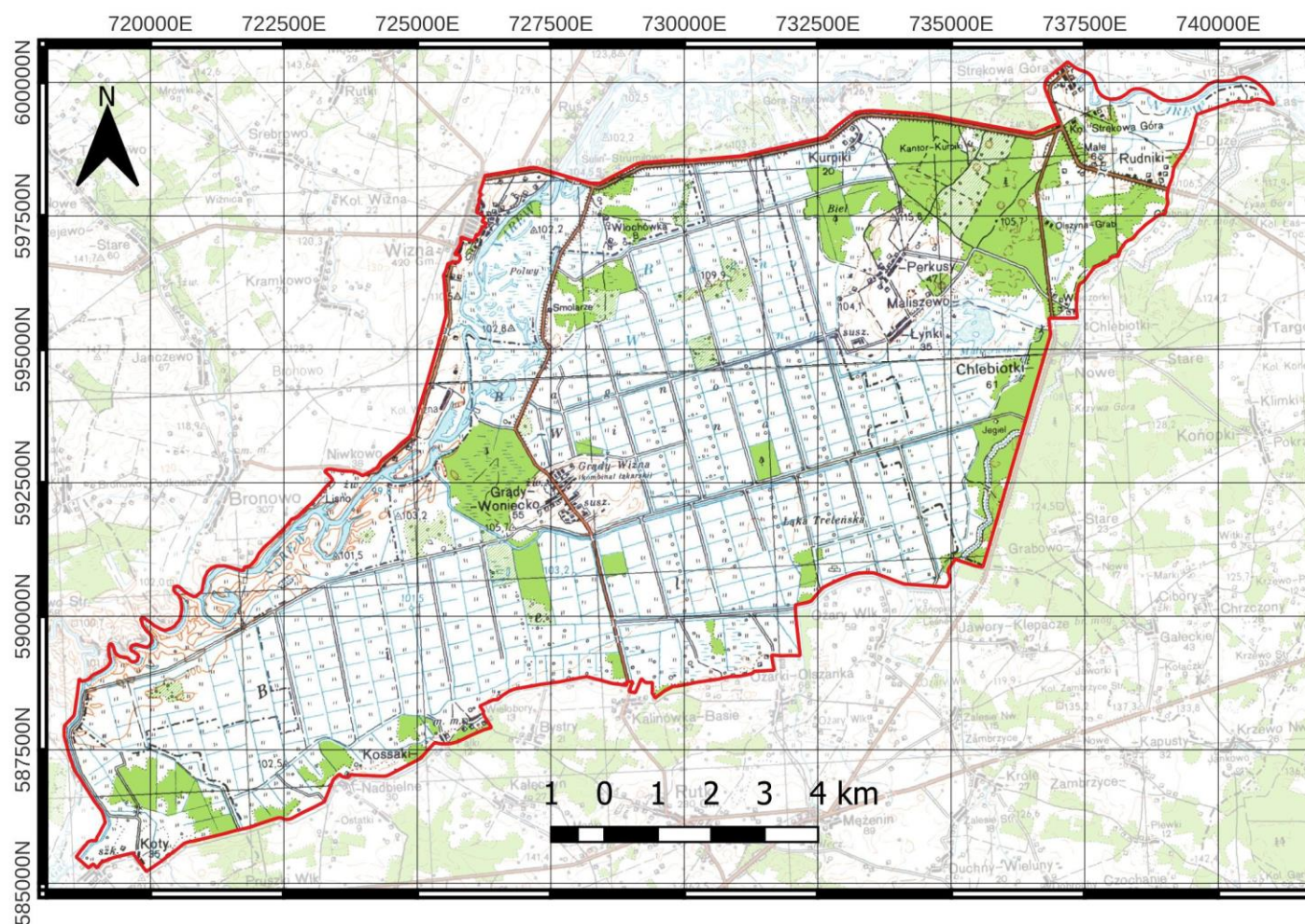
Lp.	X	Y
844	599874,34	738423,74
845	599879,52	738448,85
846	599881,93	738474,30
847	599881,71	738506,37
848	599879,28	738538,29
849	599874,71	738569,67
850	599867,85	738600,68
851	599859,14	738631,54
852	599847,58	738661,10
853	599842,27	738674,97
854	599835,44	738690,53
855	599821,28	738719,77
856	599805,80	738748,06
857	599789,18	738775,70
858	599771,37	738802,47
859	599755,68	738823,53
860	599728,92	738861,90
861	599708,62	738896,85
862	599691,35	738933,63
863	599677,58	738971,60
864	599667,39	739010,69
865	599660,23	739050,65
866	599655,88	739098,10
867	599654,26	739145,63
868	599654,44	739193,12
869	599658,09	739240,49
870	599664,03	739287,76
871	599672,97	739334,50
872	599684,74	739380,47
873	599699,02	739425,60
874	599710,13	739455,01
875	599715,75	739470,09
876	599735,00	739513,52
877	599756,89	739555,81
878	599781,59	739596,49
879	599786,32	739604,28
880	599807,81	739635,87
881	599836,48	739673,98
882	599867,57	739710,27
883	599900,57	739744,66
884	599923,41	739768,96
885	599944,02	739794,79
886	599962,93	739822,10
887	599979,11	739850,75
888	599993,17	739879,86

Lp.	X	Y
889	600004,96	739911,65
890	600014,19	739940,54
891	600021,86	739969,82
892	600028,36	740001,80
893	600025,38	740025,09
894	600018,25	740046,90
895	600020,87	740076,78
896	600023,37	740105,69
897	600025,85	740143,12
898	600028,33	740180,50
899	600030,82	740217,92
900	600037,59	740256,48
901	600046,00	740291,50
902	600057,94	740326,54
903	600076,86	740354,74
904	600085,31	740384,59
905	600091,83	740414,89
906	600096,13	740444,71
907	600097,75	740476,11
908	600093,28	740507,10
909	600086,09	740537,46
910	600076,54	740567,28
911	600064,21	740598,11

Lp.	X	Y
912	600050,42	740628,76
913	600035,42	740658,32
914	600019,02	740687,63
915	600001,55	740715,93
916	599983,51	740743,88
917	599962,81	740770,20
918	599941,87	740796,13
919	599919,75	740820,92
920	599896,63	740844,91
921	599887,05	740853,69
922	599872,27	740867,71
923	599847,06	740889,73
924	599820,98	740910,31
925	599793,76	740930,03
926	599780,41	740939,04
927	599765,75	740947,83
928	599737,58	740965,28
929	599707,90	740981,37
930	599678,06	740995,82
931	599648,46	741011,19
932	599620,35	741029,66
933	599602,04	741047,59

Załącznik nr 2 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku
z dnia 24 października 2024 r.

Mapa obszaru Natura 2000

Legenda

- obszar Natura 2000
Bagno Wizna
(obszar objęty PZO)

Układ współrzędnych:
PL-1992
Źródło ortofotomapy:
Główny Urząd Geodezji
i Kartografii

Załącznik Nr 3 do zarządzenia

Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku

z dnia 24 października 2024 r.

Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia	Opis zagrożenia
1.	A294 Wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i>	Zagrożenia istniejące	
		A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja	A03.01 Wykonywanie zbyt wczesnych pokosów w sezonie lęgowym w miejscach występowania wodniczki prowadzi do niszczenia jej lęgów. Ze względu na niewielki udział siedlisk gatunku w obszarze, użytkowanych w wariantach rolno-środowiskowych dla wodniczki, istnieje duże ryzyko (w szczególności w latach suchych, gdy pierwsze pokosy wykonywane są w maju i w czerwcu), że znaczna część jej lęgów ulega zniszczeniu. Taki stan rzeczy może prowadzić do powstawania tzw. pułapki ekologicznej i w skrajnych przypadkach wpływać negatywnie na kondycję populacji nawet na poziomie krajowym. Wykonywanie więcej niż jednego pokosu w roku prowadzi też do obniżenia jakości siedlisk gatunku oraz ogranicza odtworzenie potencjalnie dogodnych miejsc lęgowych dla wodniczki w obrębie torfowiska.
		A08 Nawożenie/nawozy sztuczne	A08 Nadmierne nawożenie łąk przyczynia się do eutrofizacji siedlisk co wpływa na szybsze ich zarastanie, zmianę struktury roślinności i degradację siedlisk lęgowych.
		J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie	J02.01 W wyniku przeprowadzonych melioracji nastąpiła zmiana reżimu hydrologicznego w siedliskach gatunku, zwłaszcza w strefie torfowiska. Większość siedlisk wodniczki została utracona lub ich jakość uległa znaczącemu pogorszeniu. Obecnie zagrożenie dotyczy w szczególności odbudowy i rozbudowy sieci melioracyjnej, w sposób nieskoordynowany i niezgodny z prawem wodnym, gdyż niezapewniający funkcji retencyjnej. Kontynuacja odprowadzania wody z torfowiska skutkuje nieodwracalnym zanikiem (murszeniem) warstw torfu, prowadząc do trwałej degradacji samego torfowiska, przejawiającej się m.in. osiadaniem terenu (skutek ten jest już obserwowany) – w długiej perspektywie czasowej będzie to prowadzić do pogarszania się siedliska gatunku, gdyż jest ono zależne od warunków bagiennych.
		J02.13 Zaniechanie gospodarki wodnej	J02.13 Przy braku zastawek na ponad 700 km rowów, niemożliwe jest zmniejszenie odpływu wody w miejscach, gdzie gatunek przetrwał mimo pogorszenia jakości jego siedlisk. Szczególnie w latach

		M01.02 Susze i zmniejszenie opadów	suchych mamy do czynienia z nadmiernym odprowadzaniem wody z siedlisk hydrogenicznych, co wpływa niekorzystnie na stan zachowania siedlisk lęgowych i żerowisk gatunku. Tym samym konserwacja/prowadzenie prac utrzymaniowych na urządzeniach melioracji wodnych (rowach) oraz kanałach i ciekach (urządzeniach wodnych) polegająca na ich odmulaniu bez zapewnienia możliwości hamowania odpływu wody, wpływa krytycznie negatywnie na stan zachowania siedlisk wodniczki. M01.02 Siedliska gatunku wymagają odpowiedniego uwilgotnienia. Ocieplanie się klimatu i związane z nim susze oraz mniejsze sumy opadów wpływają na przesuszenie siedlisk i w konsekwencji pogorszenie ich jakości lub całkowitą degradację.
		Zagrożenia potencjalne	
		A03.03 Zaniechanie /brak koszenia	A03.03 Zaniechanie użytkowania może spowodować rozwój wyższej roślinności w tym szuwarów trzcinowych i zwartych zakrzaczeń co spowoduje zanik siedlisk lęgowych gatunku.
		K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	K02.01 Zagrożenie dotyczy płatów siedlisk, które na skutek długiego okresu nieużytkowania zarastają wysoką roślinnością szuwarową (np. trzcinowiska), zwartymi zakrzaceniami lub zadrzewieniami czego konsekwencją jest zanik siedlisk lęgowych gatunku.
2.	A055 Cyranka <i>Spatula querquedula</i>	K03.04 Drapieżnictwo	K03.04 Zagrożenie wynikające z nadmiernej wielkości populacji drapieżników naziemnych, które zagrażają przede wszystkim lęgom gatunku.
		Zagrożenia istniejące	
		A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja	A03.01 Intensyfikacja użytkowania terenów otwartych (łąk i turzycowisk) skutkuje prowadzeniem pokosów w terminie zagrażającym lęgom gatunku oraz wpływa na pogorszenie lub utratę siedlisk lęgowych.
		J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie	J02.01 W wyniku przeprowadzonych melioracji nastąpiła zmiana reżimu hydrologicznego w siedliskach cyranki, zwłaszcza w strefie torfowiska. Większość siedlisk cyranki została utracona lub ich jakość uległa znaczącemu pogorszeniu. Obecnie zagrożenie dotyczy w szczególności odbudowy i rozbudowy sieci melioracyjnej, w sposób nieskoordynowany i niezgodny z prawem wodnym, gdyż nie zapewniający funkcji retencyjnej.
		J02.13 Zaniechanie gospodarki wodnej	J02.13 Przy braku systemu zastawek na ponad 700 km rowów, niemożliwe jest zmniejszenie odpływu wody w miejscach, gdzie gatunek przetrwał mimo pogorszenia jakości jego siedlisk. Szczególnie w latach suchych mamy do czynienia z nadmiernym odprowadzaniem wody z siedlisk hydrogenicznych, co wpływa niekorzystnie na stan zachowania siedlisk lęgowych i żerowisk gatunku. Tym samym konserwacja/prowadzenie prac utrzymaniowych na urządzeniach melioracji wodnych (rowach) oraz kanałach i ciekach (urządzeniach wodnych) polegająca na ich odmulaniu bez zapewnienia możliwości

		hamowania odpływu wody wpływa krytycznie negatywnie na stan zachowania siedlisk cyranki. K03.04 Zagrożenie skutkujące stratami w lęgach powodowanymi przez inwazyjne drapieżniki (głównie wizon amerykański, jenot azjatycki, potencjalnie szop pracz). Zagrożenie wynika również z wysokiej presji drapieżniczej lisa (dokładniej opisanej przy opisie zagrożenia u kulika wielkiego).
	K03.04 Drapieżnictwo	
	Zagrożenia potencjalne	
	A02.03 Usuwanie trawy pod grunty orne	A02.03 Przekształcanie zbiorowisk łąkowych w grunty orne spowoduje przekształcenie i zanik siedlisk gatunku.
	A03.03 Zaniechanie /brak koszenia	A03.03 Zaniechanie użytkowania może spowodować rozwój wyższej roślinności i zanik siedlisk lęgowych gatunku.
	F02.03 Wędkarstwo	F02.03 Intensyfikacja wędkarstwa w okresie lęgowym (zwłaszcza w zmasowanej formie jak np. zawody wędkarskie) może powodować istotne płoszenie ptaków i niszczenie lęgów.
	F03.01 Polowanie	F03.01 Polowania na inne gatunki w sąsiedztwie siedlisk lęgowych cyranki może przyczynić się do płoszenia osobników tego gatunku i strat w lęgach.
	G01.01.02 Niemotorowe sporty wodne	G01.01.02 Wzmoczona presja ludzka związana z uprawianiem sportów wodnych w siedliskach lęgowych gatunku podczas sezonu lęgowego może doprowadzić do częstego płoszenia oraz niszczenia lęgów.
	G01.05 Lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo	G01.05 Zagrożenie dotyczy zwłaszcza niskich przelotów wymienionych amatorskich urządzeń latających i statków powietrznych. Podczas gdy odbywają się one w miejscach koncentracji ptaków powodują bardzo silny efekt płoszenia który może doprowadzić do porzucenia stanowisk lęgowych.
	G02.08 Kempingi i karawaningi	G02.08 Zagrożenie wynikające ze wzmożonej presji ludzkiej związanej z biwakowaniem i kempingami w miejscach do tego niewyznaczonych, zwłaszcza w Dolinie Narwi. W przypadku gdy aktywność taka odbywa się w siedliskach lęgowych gatunku podczas sezonu lęgowego może doprowadzić do częstego płoszenia oraz niszczenia lęgów.
	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	K02.01 Zagrożenie dotyczy miejsc położonych w dolinie, które na skutek długiego okresu nieużytkowania zarastają wysoką roślinnością szuwarową (np. trzcinowiska), zwartymi zakrzaczeniami lub

			zadrzewieniami czego konsekwencją jest zanik siedlisk lęgowych gatunku.
3.	A222 Uszatka błotna <i>Asio flammeus</i>	Weryfikacja statusu gatunku w obszarze.	
4.	A196 Rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i>	Weryfikacja statusu gatunku w obszarze.	
5.	A198 Rybitwa białoskrzydła <i>Chlidonias leucopterus</i>	Zagrożenia istniejące	
		D02.01.01 Napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne	D02.01.01 Napowietrzna linia elektryczna powodująca śmiertelność ptaków dorosłych i lotnych młodych znajdująca się w sąsiedztwie kolonii lęgowej gatunku.
		K03.04 Drapieżnictwo	K03.04 Zagrożenie skutkujące stratami w lęgach oraz śmiertelnością ptaków dorosłych zabijanych na gniazdach przez inwazyjne drapieżniki (głównie wizon amerykański, jenot azjatycki, potencjalnie szop pracz), ale też przy niskich stanach wody przez lisy.
		M01.02 Susze i zmniejszenie opadów	M01.02 Susze i zmniejszenie opadów skutkują brakiem dostępności siedlisk lęgowych właściwych dla gatunku lub ich zanikiem w trakcie trwania sezonu lęgowego. Doprowadza to do nieprzystępowania ptaków do gniazdowania lub strat w lęgach.
		Zagrożenia potencjalne	
		F02.03 Wędkarstwo	F02.03 Intensyfikacja wędkarstwa w okresie lęgowym (zwłaszcza w zmasowanej formie jak np. zawody wędkarskie) może powodować istotne płoszenie ptaków i niszczenie lęgów.
		G01.01.02 Niemotorowe sporty wodne	G01.01.02 Wzmożona presja ludzka związana z uprawianiem sportów wodnych w siedliskach lęgowych gatunku podczas sezonu lęgowego może doprowadzić do częstego płoszenia oraz niszczenia lęgów.
		G01.05 Lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo	G01.05 Zagrożenie dotyczy zwłaszcza niskich przelotów wymienionych amatorskich urządzeń latających i statków powietrznych. Podczas gdy odbywają się one w miejscach koncentracji ptaków powodują bardzo silny efekt płoszenia który może doprowadzić do porzucenia stanowisk lęgowych.
		G02.08 Kempingi i karawaningi	G02.08 Zagrożenie wynikające ze wzmożonej presji ludzkiej związanej z biwakowaniem i kempingami w miejscach do tego niewyznaczonych, zwłaszcza w Dolinie Narwi. W przypadku gdy aktywność taka

		J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie	odbywa się w siedliskach lęgowych gatunku podczas sezonu lęgowego może doprowadzić do częstego płoszenia oraz niszczenia lęgów. J02.01 W następstwie melioracji i braku hamowania odpływu wody z obszaru, postępujące opadanie zwierciadła wód podziemnych może spowodować zanik siedlisk gatunku.
6.	A197 Rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i>	Zagrożenia istniejące	
		D02.01.01 Napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne	D02.01.01 Napowietrzna linia elektryczna powodująca śmiertelność ptaków dorosłych i lotnych młodych znajdująca się w sąsiedztwie kolonii lęgowej gatunku.
		K03.04 Drapieżnictwo	K03.04 Zagrożenie skutkujące stratami w lęgach oraz śmiertelnością ptaków dorosłych zabijanych na gniazdach przez inwazyjne drapieżniki (głównie wizon amerykański, jenot azjatycki, potencjalnie szop pracz). Nadmierna wielkość populacji lisa również wpływa na zwiększoną presję drapieżniczą na lęgach.
		M01.02 Susze i zmniejszenie opadów	M01.02 Susze i zmniejszenie opadów skutkują brakiem dostępności siedlisk lęgowych właściwych dla gatunku lub ich zanikiem w trakcie trwania sezonu lęgowego. Doprowadza to do nieprzystępowania ptaków do gniazdowania lub strat w lęgach.
		Zagrożenia potencjalne	
		F02.03 Wędkarstwo	F02.03 Intensyfikacja wędkarstwa w okresie lęgowym (zwłaszcza w zmasowanej formie jak np. zawody wędkarskie) może powodować istotne płoszenie ptaków i niszczenie lęgów.
		G01.01.02 Niemotorowe sporty wodne	G01.01.02 Wzmóżona presja ludzka związana z uprawianiem sportów wodnych w siedliskach lęgowych gatunku podczas sezonu lęgowego może doprowadzić do częstego płoszenia oraz niszczenia lęgów.
		G01.05 Lotniarstwo, szybownictwo, paralotniarstwo, baloniarstwo	G01.05 Zagrożenie dotyczy zwłaszcza niskich przelotów wymienionych amatorskich urządzeń latających i statków powietrznych. Podczas gdy odbywają się one w miejscach koncentracji ptaków powodują bardzo silny efekt płoszenia który może doprowadzić do porzucenia stanowisk lęgowych.
		G02.08 kempingi i karawaningi	G02.08 Zagrożenie wynikające ze wzmóżonej presji ludzkiej związanej z biwakowaniem i kempingami w miejscach do tego niewyznaczonych, zwłaszcza w Dolinie Narwi. W przypadku gdy aktywność taka odbywa się w siedliskach lęgowych gatunku podczas sezonu lęgowego może doprowadzić do częstego płoszenia oraz niszczenia lęgów

		J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie	J02.01 W następstwie melioracji i braku hamowania odpływu wody z obszaru, postępujące opadanie zwierciadła wód podziemnych może spowodować zanik siedlisk gatunku.
		K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	K02.01 Zagrożenie dotyczy miejsc położonych w dolinie które na skutek długiego okresu nieużytkowania zarastają zwartymi zakrzaczaniami lub zadrzewieniami co powoduje zanik siedlisk lęgowych.
7.	A084 Blotniak łąkowy <i>Circus</i> <i>pygargus</i>	Zagrożenia istniejące	
		A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja	A03.01 Intensyfikacja użytkowania terenów otwartych (łąk i turzycowisk) polegająca głównie na koszeniu w terminie zagrażającym lęgom gatunku oraz w mniejszym stopniu ograniczająca dostępność siedlisk lęgowych.
		K03.04 Drapieżnictwo	K03.04 Zagrożenie wynika z obecności drapieżników inwazyjnych (głównie wizon amerykański, jenot azjatycki, potencjalnie szop pracz), jak również z wysokiej presji drapieżniczej lisa (dokładniej opisanej przy opisie zagrożenia u kulika wielkiego), które przede wszystkim zagrażają lęgom gatunku.
		Zagrożenia potencjalne	
		A03.03 Zaniechanie /brak koszenia	A03.03 zaniechanie/brak koszenia, jeśli będzie miało miejsce na znacznym obszarze może doprowadzić do zaniku żerowisk gatunku.
		K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja) może powodować zanik żerowisk a sukcesja drzew i krzewów o dużym zwarcu także zanik siedlisk lęgowych.
8.	A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	Zagrożenia istniejące	
		A03.01 intensywne koszenie lub intensyfikacja	A03.01 Wykonywanie zbyt wczesnych pokosów w sezonie lęgowym w miejscach występowania derkacza prowadzi do niszczenia jego lęgów. Wykonywanie więcej niż jednego pokosu w roku prowadzi też do obniżenia jakości siedlisk lęgowych lub ich całkowitej utraty, gdyż gatunek ten preferuje łąki kształtowane przez ekstensywne użytkowanie.
		A08 Nawożenie /nawozy sztuczne/	A08 Intensywne nawożenie łąk przyczynia się do monotypizacji siedliska (pod względem struktury roślinności i składu gatunkowego zbiorowisk roślinnych) prowadząc do spadku jakości żerowisk. W trakcie nawożenia może też dochodzić do niszczenia lęgów.
		G05.07 niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak	G05.07 Niewykoszone fragmenty łąk, są w kolejnym sezonie lęgowym częstym miejscem występowania derkacza, a więc i potencjalnie miejscem lęgowym tego gatunku. Wykonywanie w takich lokalizacjach pokosów w czerwcu, może prowadzić do utraty lęgów derkacza. Dlatego też nieskoszone fragmenty łąk w poprzednim roku powinny być koszone w okresie bezpiecznym dla lęgów

		J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie J02.13 Zaniechanie gospodarki wodnej M01.02 Susze i zmniejszenie opadów	tego gatunku, a więc po 1 sierpnia. J02.01 Zagrożenie dotyczy w szczególności odbudowy i rozbudowy sieci melioracyjnej, w sposób nieskoordynowany i niezgodny z prawem wodnym, gdyż nie zapewniający funkcji retencyjnej. W efekcie jakość siedlisk gatunku uległa pogorszeniu. Kontynuacja odprowadzania wody z torfowiska skutkuje nieodwracalnym zanikiem (murszeniem) warstw torfu, prowadzącym do trwałej degradacji samego torfowiska, przejawiającej się m.in. osiadaniem terenu (skutek ten jest już obserwowany) – w długiej perspektywie czasowej będzie to prowadzić do pogarszania się siedlisk gatunku, gdyż są one zależne od ekstensywnego użytkowania rolniczego, które może być niemożliwe ze względu na trwałe podtopienie. J02.13 Przy braku zastawek na ponad 700 km rowów, niemożliwe jest zmniejszenie odpływu wody w miejscach, gdzie gatunek przetrwał mimo pogorszenia jakości jego siedlisk. Szczególnie w latach suchych mamy do czynienia z nadmiernym odprowadzaniem wody z siedlisk hydrogeniczych, co wpływa niekorzystnie na stan zachowania siedlisk łęgowych i żerowisk derkacza. Tym samym konserwacja/prowadzenie prac utrzymaniowych na urządzeniach melioracji wodnych (rowach) oraz kanałach i ciekach (urządzeniach wodnych) polegająca na ich odmulaniu bez zapewnienia możliwości hamowania odpływu wody, wpływa krytycznie negatywnie na stan zachowania siedlisk derkacza. M01.02 Zjawiska te wpływają na przesuszenie siedlisk, zmianę struktury roślinności i w konsekwencji pogorszenie jakości siedlisk łęgowych oraz zubożenie żerowisk.
		Zagrożenia potencjalne	
		K03.04 Drapieżnictwo	K03.04 Obecność gatunków inwazyjnych (głównie jenot azjatycki) oraz wysokie zagęszczenia lisów, będące efektem szczepień przeciwko wściekliznie wpływają prawdopodobnie na mniejszą przeżywalność łęgów.
9.	A154 Dubelt <i>Gallinago media</i>	Zagrożenia istniejące	
		A03.01 intensywne koszenie lub intensyfikacja	A03.01 Intensywne użytkowanie łąk wiąże się z prowadzeniem prac agrotechnicznych w okresie łęgów. Gatunek ten rozpoczyna łęgi w maju, dlatego też rozpoczęcie koszeń w tym okresie może prowadzić do ich niszczenia. Intensywnie użytkowane łąki wpływają też na utratę siedlisk, gdyż prowadzi do zubożenia, a nawet przekształcenia (poprzez dosiewanie) zbiorowisk roślinnych i spadku urozmaicenia struktury roślinności.
		A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak	A04.03 Wypas, szczególnie ekstensywny kształtuje urozmaiconą strukturę roślinności, co wpływa korzystnie na jakość siedlisk łęgowych i żerowisk oraz zmniejsza presję drapieżniczą, gdyż zapewnia

	wypasu	lepszy kamuflaż podczas żerowania. W siedliskach wypasanych występuje też duża ilość odkrytej gleby, która jest silnie wybierana przez dorosłe ptaki cechą siedliska na żerowiskach. Wypas sprzyja także rozwojowi dżdżownic, głównego pokarmu dubelta. Zanik wypasu prowadzi więc do znaczącego pogorszenia jakości siedlisk gatunku.
	A08 Nawożenie /nawozy sztuczne	A08 Intensywne nawożenie łąk przyczynia się do monotypizacji siedliska (pod względem struktury roślinności i składu gatunkowego zbiorowisk roślinnych) prowadząc do spadku jakości żerowisk. W trakcie nawożenia może też dochodzić do niszczenia łęgów.
	G05.07 niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak	G05.07 Koszenie podmokłych łąk w czerwcu sprzyja zachowaniu odpowiednich żerowisk dla gatunku, ale może też prowadzić do niszczenia łęgów, zwłaszcza w obrębie fragmentów nieskoszonych w poprzednim roku. W lokalizacjach takich, struktura roślinności odpowiada preferencjom siedliskowym samicy względem miejsc łęgowych (obecność wojłoku i wyższa roślinność). Dlatego też w areale występowania dubelta, nieskoszone fragmenty łąk w poprzednim roku powinny być koszone w okresie bezpiecznym dla łęgów tego gatunku, optymalnie po 20 lipca.
	J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie	J02.01 W wyniku przeprowadzonych melioracji nastąpiła zmiana reżimu hydrologicznego w siedliskach dubelta, zwłaszcza w strefie torfowiska. Większość jego siedlisk została utracona lub ich jakość uległa znaczącemu pogorszeniu. Obecnie gatunek ten występuje w obszarze na podmokłych, ekstensywnie użytkowanych łąkach. Zagrożenie dotyczy w szczególności odbudowy i rozbudowy sieci melioracyjnej, w sposób nieskoordynowany i niezgodny z prawem wodnym, gdyż niezapewniający funkcji retencyjnej. Kontynuacja odprowadzania wody z torfowiska skutkuje nieodwracalnym zanikiem (murszeniem) warstw torfu, prowadzącym do trwałej degradacji samego torfowiska, przejawiającej się m.in. osiadaniami terenu (skutek ten jest już obserwowany). W długiej perspektywie czasowej będzie to prowadzić do pogarszania się siedliska dubelta, gdyż jest on zależny od siedlisk bagiennych, oraz ograniczenia ekstensywnego użytkowania, które może być utrudnione na skutek długo utrzymującego się zalewu łąk (powstałego m.in. na skutek opadania terenu).
	J02.13 Zaniechanie gospodarki wodnej	J02.13 Przy braku zastawek na ponad 700 km rowów, niemożliwe jest zmniejszenie odpływu wody w miejscach, gdzie gatunek przetrwał mimo pogorszenia jakości jego siedlisk. Szczególnie w latach suchych mamy do czynienia z nadmiernym odprowadzaniem wody z siedlisk hydrogeniczych, co wpływa niekorzystnie na stan zachowania siedlisk łęgowych i żerowisk dubelta. Tym samym konserwacja/prowadzenie prac utrzymaniowych na urządzeniach melioracji wodnych (rowach) oraz kanałach i ciekach (urządzeniach wodnych) polegająca na ich odmulaniu bez zapewnienia możliwości hamowania odpływu wody, wpływa krytycznie negatywnie na stan zachowania siedlisk dubelta.
	J03.02	J03.02 Ważnym elementem tokowiskowego systemu kojarzenia jest możliwość przemieszczania się

		Antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk	samców i samic między tokowiskami. Pojedyncze stanowiska gatunku, szczególnie na skraju zasięgu są więc silniej narażone na zanik, gdyż behavior przemieszczeń jest w dużej mierze ograniczony przez izolację stanowiska.
		M01.02 Susze i zmniejszenie opadów	M01. 02 Wyższe średnie wartości roczne temperatur skutkujące wyższą ewapotranspiracją, niższymi opadami atmosferycznymi oraz zmniejszoną retencją wody w okresie zimy (w postaci mniejszej pokrywy śnieżnej) doprowadzają do spadku poziomu zwierciadła wód gruntowych w trakcie trwania sezonu lęgowego. Zjawiska te wpływają na przesuszenie siedlisk i w konsekwencji pogorszenie ich jakości.
		Zagrożenia potencjalne	
		G02.09 Obserwowanie przyrody	G02.09 Zagrożenie dotyczy wzmożonego ruchu turystycznego w obrębie tokowisk. W skrajnych przypadkach, gdy nieetyczni lub nieświadomi obserwatorzy notorycznie zakłócają toki, może to doprowadzić do zmniejszenia jakości tokowiska i jego opuszczenia przez samce.
10.	A338 Gąsiorek <i>Lanius collurio</i>	K03.04 Drapieżnictwo	K03.04 Zagrożenie może wynikać z wysokiej presji drapieżniczej lisa (dokładniej opisanej przy opisie zagrożenia u kulika wielkiego) oraz obecności inwazyjnych drapieżników (głównie wizon amerykański, jenot azjatycki, potencjalnie szop prac), które przede wszystkim zagrażają lęgom dubelta.
		Zagrożenia istniejące	
		A10.01 Usuwanie żywopłotów i zagajników lub roślinności karłowatej	A10.01 Zagrożenie dotyczy zwłaszcza usuwania roślinności krzewiastej podczas prac konserwatorskich przy rowach odwadniających oraz w mniejszym stopniu na skutek prac agrotechnicznych. Zmniejszenie liczby zakrzaczeń, czyli głównego siedliska lęgowego gatunku, prowadzi do zmniejszenia jego liczebności, więc powinno odbywać się w sposób kontrolowany.
		Zagrożenia potencjalne	
11	A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i>	A02 Zmiana sposobu uprawy	A02 Zmiana sposobu uprawy z użytków zielonych na grunty orne doprowadziłaby do pogorszenia jakości siedlisk i żerowisk.
		A03.03 Zaniechanie / brak koszenia	A03.03 Zaniechanie użytkowania kośnego może spowodować wzrost wysokiej roślinności trawiastej oraz rozwój zwartych szuwarów, zakrzaczeń i zadrzewień co doprowadziłoby do pogorszenia jakości siedlisk i żerowisk gatunku.
		K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	K2.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja) zwłaszcza w postaci zwartych zakrzaczeń i szuwarów doprowadziłaby do pogorszenia jakości siedlisk i żerowisk gatunku.
		Zagrożenia istniejące	
11	A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i>	A03.01 Intensywne koszenie lub intensyfikacja	A03.01 Intensywne użytkowanie terenów otwartych (łąk i turzycowisk) wiąże się z prowadzeniem prac agrotechnicznych i pokosów w okresie lęgów kulika, skutkując niszczeniem gniazd oraz zabijaniem piskląt. Niemniej gatunek ten preferuje tereny z niską roślinnością, co można uzyskać poprzez wykonanie tylko dwóch pokosów w roku. W areałach osobniczych mozaika siedlisk z przewagą terenów użytkowanych ekstensywnie zapewnia najlepszą jakość siedliska.

		A04.03 Zarzucenie pasterstwa, brak wypasu A08 Nawożenie /nawozy sztuczne D02.01.01 napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne G02.09 Obserwowanie przyrody J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie J02.13 Zaniechanie gospodarki wodnej	A04.03 Wypas, szczególnie ekstensywny kształtuje urozmaiconą strukturę roślinności, co wpływa korzystnie na jakość siedlisk lęgowych i żerowisk. Zmniejsza też presję drapieżniczą, gdyż zapewnia lepszy kamuflaż podczas żerowania piskląt. Wypas sprzyja też rozwojowi dżdżownic, ważnego pokarmu gatunku. Jago zanik prowadzi więc do znaczącego pogorszenia jakości siedlisk gatunku. A08 Nadmierne nawożenie przyczynia się do eutrofizacji gleby co wpływa na szybsze zarastanie, zmianę struktury roślinności, spadek jakości żerowisk w wyniku zmniejszonej efektywności pobierania pokarmu i degradację siedlisk lęgowych. Podczas nawożenia niszczone są też lęgi kulika wielkiego. D02.01.01 Napowietrzne linie energetyczne szczególnie wysokiego napięcia mogą przyczyniać się do śmiertelności ptaków w wyniku kolizji. Szczególnie niebezpieczne mogą być dla młodych niedoświadczonych ptaków. G02.09 Ze względu na małą liczebność gatunku w Polsce, jest on obiektem dużego zainteresowania. Turyści i fotograficy doprowadzają czasem do niepokojenia ptaków w sezonie lęgowym. J02.01 W wyniku przeprowadzonych melioracji nastąpiła zmiana reżimu hydrologicznego w siedliskach kulika wielkiego, zwłaszcza w strefie torfowiska. Większość niegdyś wykorzystywanych siedlisk kulików wielkich została utracona lub ich jakość uległa znaczącemu pogorszeniu. Obecnie zagrożenie dotyczy w szczególności odbudowy i rozbudowy sieci melioracyjnej, w sposób nieskoordynowany i niezgodny z prawem wodnym, gdyż niezapewniający funkcji retencyjnej. Kontynuacja odprowadzania wody z torfowiska skutkuje nieodwracalnym zanikiem (murszeniem) warstw torfu, prowadzącym do trwałej degradacji samego torfowiska, przejawiającej się m.in. osiadaniami terenu (skutek ten jest już obserwowany). W długiej perspektywie czasowej będzie to prowadzić do pogarszania się siedliska kulika wielkiego, gdyż jest on zależny od siedlisk wilgotnych, ale też ograniczenia dwukośnego użytkowania, które może być utrudnione na skutek długo utrzymującego się zalewu łąk. J02.13 Przy braku systemu zastawek na ponad 700 km rowów, niemożliwe jest zmniejszenie odpływu wody w miejscach, gdzie gatunek przetrwał mimo pogorszenia jakości jego siedlisk. Szczególnie w latach suchych mamy do czynienia z nadmiernym odprowadzaniem wody z siedlisk hydrogenicznych, co wpływa niekorzystnie na stan zachowania siedlisk lęgowych i żerowisk kulika wielkiego. Tym samym konserwacja/prowadzenie prac utrzymaniowych na urządzeniach melioracji wodnych (rowach) oraz kanałach i ciekach (urządzeniach wodnych) polegająca na ich odmulaniu bez zapewnienia możliwości hamowania odpływu wody, wpływa krytycznie negatywnie na stan zachowania siedlisk gatunku. K02.01 Gatunek preferuje rozległe tereny otwarte. Brak użytkowania rolniczego, a w konsekwencji
--	--	--	---

		K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	sukcesja roślinności, szczególnie krzewiastej i szuwarowej, prowadzi do zaniku siedlisk kulika wielkiego.
		K03.04 Drapieżnictwo	K03.04 Zagrożenie wynika z presji drapieżniczej gatunków inwazyjnych (jenot azjatycki), lisa oraz potencjalnie ptaków krukowatych (kruk, wrona siwa), które przede wszystkim zagrażają lęgom gatunku. W efekcie (w połączeniu z innymi negatywnymi czynnikami jak np. wczesne pokosy) produktywność kulików wielkich jest zbyt niska żeby utrzymać stabilną populację (0.68 młodego/parę). Wysoka presja drapieżnicza lisa wywołana jest głównie trzema czynnikami: zachwianiem w środowisku naturalnej proporcji drapieżników i ich ofiar, nienaturalnie wysoką przeżywalnością lisów skutkującą stałymi wysokimi zagęszczeniami populacji (przyczyna leży głównie w szczepieniu przeciwko wściekliźnie) oraz większą dostępnością siedlisk gatunku dla drapieżników (przesuszenie siedlisk, monotypizacja siedliska).
		M01.02 Susze i zmniejszenie opadów	M01. 02 Susze i mniejsza retencja wody zimą doprowadzają do spadku poziomu zwierciadła wód gruntowych. Zjawiska te wpływają na przesuszenie siedlisk i w konsekwencji pogorszenie ich jakości oraz deficyt żerowisk.
		Zagrożenia potencjalne	
		A03.03 Zaniechanie/brak koszenia	A03.03 Zaniechanie użytkowania kośnego może spowodować wzrost wysokiej roślinności trawiastej oraz rozwój zwartych szuwarów, zakrzaczeń i zadrzewień co doprowadziłoby do pogorszenia jakości siedlisk i żerowisk gatunku.
		B01 Zalesianie terenów otwartych	B01 Zalesianie terenów otwartych prowadzi do pogorszenia warunków siedliskowych (fragmentacja) i/lub utraty siedliska (zastąpienie łąk lasem). Ponadto, tereny zadrzewione są schronieniem i miejscem rozrodu drapieżników zagrażających kulikowi wielkiemu.
		G01.03 Pojazdy zmotoryzowane	G01.03 Pojazdy zmotoryzowane, poruszające się poza wyznaczonymi drogami powodują pogorszenie stanu siedlisk poprzez niszczenie darni oraz mogą powodować płoszenie i niszczenie lęgów.
12	A151 Batalion <i>Calidris</i> <i>Pugnax</i>	Weryfikacja statusu gatunku w obszarze z populacji rozrodczej na przelotną.	
13	A119 Kropiatka <i>Porzana</i>	Zagrożenia istniejące	
		J02.01 Zasypywanie terenu,	J02.01 W wyniku przeprowadzonych melioracji nastąpiła zmiana reżimu hydrologicznego w siedliskach kropiatki, zwłaszcza w strefie torfowiska. Większość jej siedlisk została utracona lub ich

<i>porzana</i>	melioracje i osuszanie – ogólnie	jakość uległa znaczącemu pogorszeniu. Zagrożenie dotyczy w szczególności odbudowy i rozbudowy sieci melioracyjnej, w sposób nieskoordynowany i niezgodny z prawem wodnym, gdyż niezapewniający funkcji retencyjnej. Kontynuacja odprowadzania wody z torfowiska skutkuje nieodwracalnym zanikiem (murszeniem) warstw torfu, prowadzącym do trwałej degradacji samego torfowiska, przejawiającej się m.in. osiadaniem terenu (skutek ten jest już obserwowany). W długiej perspektywie czasowej będzie to prowadzić do pogarszania się siedliska krowatki, gdyż jest ona zależna od siedlisk bagiennych.
	J02.13 Zaniechanie gospodarki wodnej	J02.13 Przy braku systemu zastawek na ponad 700 km rowów, niemożliwe jest zmniejszenie odpływu wody w miejscach, gdzie gatunek przetrwał mimo pogorszenia jakości jego siedlisk. Szczególnie w latach suchych mamy do czynienia z nadmiernym odprowadzaniem wody z siedlisk hydrogenicznych, co wpływa niekorzystnie na stan zachowania siedlisk lęgowych i żerowisk krowatki. Tym samym konserwacja/prowadzenie prac utrzymaniowych na urządzeniach melioracji wodnych (rowach) oraz kanałach i ciekach (urządzeniach wodnych) polegająca na ich odmulaniu bez zapewnienia możliwości hamowania odpływu wody wpływa krytycznie negatywnie na stan zachowania siedlisk gatunku.
	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	K02.01 Zagrożenie dotyczy zwłaszcza miejsc położonych w dolinie lub w jej bezpośrednim sąsiedztwie, które na skutek długiego nieużytkowania zarastają zwartymi zakrzaczeniami lub zadrzewieniami. Miejsca takie nawet w przypadku silnego uwodnienia przestają być atrakcyjne dla gatunku.
	K03.04 Drapieżnictwo	K03.04 Zagrożenie wynikające ze strat w lęgach powodowanych przez inwazyjne drapieżniki (głównie wizon amerykański, jenot azjatycki, potencjalnie szop praczy).
	M01.02 Susze i zmniejszenie opadów	M01.02 Niższe opady atmosferyczne oraz zmniejszona retencja wody w okresie zimy (w postaci mniejszej pokrywy śnieżnej) doprowadzają do spadku poziomu zwierciadła wód gruntowych w trakcie trwania sezonu lęgowego. Zjawiska te wpływają na przesuszenie siedlisk lęgowych gatunku i w konsekwencji pogorszenie ich jakości lub całkowity zanik. Taki sam skutek mają krócej trwające zalewy wiosenne w dolinie.
Zagrożenia potencjalne		
	A03.03 Zaniechanie/brak koszenia	A03.03 Zaniechanie użytkowania kośnego może powodować wzrost wysokiej roślinności oraz rozwój zwartych zakrzaczeń i zadrzewień co doprowadziłoby do pogorszenia jakości lub zaniku siedlisk lęgowych gatunku.
	H01.05 Rozproszone zanieczyszczenie wód	H01.05 Zanieczyszczenie wód powierzchniowych może przyczynić się do skażenia gleby lub jej eutrofizacji co wpływa na przyspieszone zarastanie siedlisk, zmianę struktury roślinności, spadek jakości żerowisk i degradację siedlisk lęgowych.

		powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem	
14	A195 Rybitwa białoczelna <i>Sternula albifrons</i>	Weryfikacja statusu gatunku w obszarze.	
15	A193 Rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i>	Weryfikacja statusu gatunku w obszarze.	
16	A307 Jarzębatka <i>Curruca nisoria</i>	Zagrożenia istniejące	
		A10.01 Usuwanie żywopłotów i zagajników lub roślinności karłowatej	A10.01 Zagrożenie dotyczy zwłaszcza usuwania roślinności krzewiastej podczas prac konserwatorskich przy rowach odwadniających oraz w mniejszym stopniu na skutek prac agrotechnicznych. Zmniejszenie liczby zakrzaczeń czyli głównego siedliska lęgowego gatunku będzie prowadzić do zmniejszenia jego liczebności, więc powinno odbywać się w sposób kontrolowany.
		Zagrożenia potencjalne	
		A03.03 Zaniechanie/brak koszenia	A03.03, Zaniechanie użytkowania kośnego może spowodować wzrost wysokiej roślinności trawiastej oraz rozwój zwartych zakrzaczeń i zadrzewień co doprowadziłoby do pogorszenia jakości siedlisk gatunku.

Załącznik Nr 4 do zarządzenia

Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku

z dnia 24 października 2024 r.

Cele działań ochronnych

Lp.	Przedmiot ochrony	Cel działań ochronnych
1.	A294 Wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i>	Zachowanie populacji gatunku w stanie ochrony FV, czyli na poziomie powyżej 70 samców. Poprawa stanu zachowania siedliska z U2 do U1 na powierzchni minimum 300 ha. Poprawa stanu zachowania siedliska z U2 do FV na powierzchni minimum 100 ha.
2.	A055 Cyranka <i>Spatula querquedula</i>	Zachowanie populacji gatunku w stanie ochrony FV, czyli na poziomie powyżej 33 par. Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 1000 ha.
3.	A222 Uszatka błotna <i>Asio flammeus</i>	Weryfikacja statusu gatunku w obszarze.
4.	A196 Rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i>	Weryfikacja statusu gatunku w obszarze.
5.	A198 Rybitwa białoskrzydła <i>Chlidonias leucopterus</i>	Zachowanie populacji gatunku co najmniej w stanie ochrony U1, czyli na poziomie powyżej 10 par. Liczebność gatunku podlega fluktuacjom w zależności od warunków hydrologicznych. Utrzymanie siedliska co najmniej w stanie ochrony U1 na powierzchni minimum 200 ha.
6.	A197 Rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i>	Zachowanie populacji gatunku w stanie ochrony FV, czyli na poziomie powyżej 30 par. Utrzymanie siedliska co najmniej w stanie ochrony U1 na powierzchni minimum 200 ha.
7.	A084 Błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i>	Zachowanie populacji gatunku co najmniej w stanie ochrony U1, czyli na poziomie powyżej 3 par. Utrzymanie siedliska gatunku co najmniej w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 5000 ha.
8.	A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	Poprawa stanu zachowania populacji gatunku z U1 do FV, czyli do poziomu powyżej 350 samców. Poprawa stanu zachowania siedliska z U2 do U1 na powierzchni minimum 1000 ha. Poprawa stanu zachowania siedliska z U2 do FV na powierzchni minimum 300 ha.
9.	A154 Dubelt <i>Gallinago media</i>	Poprawa stanu zachowania populacji gatunku z U2 do U1, czyli utrzymanie co najmniej dwóch czynnych tokowisk w obszarze. Poprawa stanu zachowania populacji do poziomu FV, czyli powyżej 20 samców. Poprawa stanu zachowania siedliska w arealach dwóch tokowisk (w sumie około 600 ha) z U2 i U1 do FV.
10.	A338 Gąsiorek <i>Lanius collurio</i>	Zachowanie populacji gatunku w stanie ochrony FV, czyli na poziomie powyżej 800 par. Utrzymanie siedlisk gatunku co najmniej w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 8000 ha.
11.	A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i>	Poprawa stanu zachowania populacji gatunku z U1 do FV, czyli na poziomie powyżej 15 par. Zwiększenie średniego sukcesu lęgowego do poziomu minimum 0.8 juv./parę. Poprawa stanu zachowania siedliska z U2 do U1 na powierzchni minimum 1000 ha.

		Poprawa stanu zachowania siedliska z U2 do FV na powierzchni minimum 300 ha.
12.	A151 Batalion <i>Calidris pugnax</i>	Uzupełnienie stanu wiedzy o populacji migrującej gatunku oraz uwarunkowaniach jej występowania w obszarze. Weryfikacja statusu gatunku w obszarze.
13.	A119 Kropiatka <i>Porzana porzana</i>	Zachowanie populacji gatunku w stanie ochrony FV, czyli na poziomie powyżej 20 samców. Utrzymanie siedliska w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 200 ha.
14.	A195 Rybitwa białoczerna <i>Sternula albifrons</i>	Weryfikacja statusu gatunku w obszarze.
15.	A193 Rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i>	Weryfikacja statusu gatunku w obszarze.
16.	A307 Jarzębatka <i>Curruca nisoria</i>	Zachowanie populacji gatunku w stanie ochrony FV, czyli na poziomie powyżej 400 par. Utrzymanie siedlisk gatunku co najmniej w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 8000 ha.

Załącznik Nr 5 do zarządzenia

Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku

z dnia 24 października 2024 r.

Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania

Nr	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Dotyczące ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków				
1.	A055 Cyranka <i>Spatula querquedula</i> A197 Rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i> A198 Rybitwa białoskrzydła <i>Chlidonias leucopterus</i> A119 Kropiatka <i>Porzana porzana</i>	Ograniczenie presji drapieżników na lęgi poprzez odłów wizona amerykańskiego (<i>Neovison vison</i>). Działanie powinno być realizowane zarówno przed sezonem lęgowym jak i w jego trakcie, zgodnie z metodami odłowów określonymi w <i>Zalewski i Brzeziński 2014¹⁾</i> . Okres realizacji: co najmniej raz na 3 lata.	Załącznik nr 7B do Zarządzenia	RDOŚ w Białymstoku
2.	A055 Cyranka <i>Spetula querquedula</i> A198 Rybitwa białoskrzydła <i>Chlidonias leucopterus</i> A084 Błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i> A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i>	Ograniczenie strat w lęgach poprzez zmniejszenie populacji drapieżników naziemnych. Należy poddać redukcji populacje gatunków: lis (<i>Vulpes vulpes</i>) i jenot azjatycki (<i>Nyctereutes procyonoides</i>) oraz w przypadku pojawienia się w obszarze, również szop pracz (<i>Procyon lotor</i>). Redukcję drapieżników należy intensyfikować bezpośrednio przed okresem lęgowym i w jego trakcie. W przypadku lisa, należy dążyć do redukcji zagęszczenia populacji do poziomu 2-3 os./10 km ² . W przypadku gatunków inwazyjnych (jenot azjatycki, szop pracz) należy dążyć do całkowitej ich eksterminacji. Okres realizacji: co najmniej raz na 3 lata.	Załącznik nr 7B do Zarządzenia	RDOŚ w Białymstoku we współpracy z PZŁ

¹⁾ Zalewski A., Brzeziński M. 2014. Norka amerykańska. Biologia gatunku inwazyjnego. Instytut Biologii Ssaków PAN, Białowieża.

	A154 Dubelt <i>Gallinago media</i>			
3.	A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i>	Ograniczenie strat w lęgach poprzez znakowanie gniazd oraz zmniejszenie presji drapieżników naziemnych na lęgi. Ochronę czynną należy prowadzić na co najmniej 50% par lęgowych. Znakowanie gniazd należy wykonać w taki sposób, aby zminimalizować ryzyko zniszczenia w czasie prowadzenia prac agrotechnicznych i w uzgodnieniu z właścicielami gruntów. Zabezpieczenie gniazd przed drapieżnikami naziemnymi należy wykonać za pomocą ogrodzeń elektrycznych podłączonych do elektryzatora. Działanie należy prowadzić razem z działaniem nr 34. Okres realizacji: corocznie przez 10 lat, nie później niż od 3 roku obowiązywania planu.	Załącznik nr 7B do Zarządzenia	RDOŚ w Białymstoku we współpracy z organizacjami pozarządowymi i na podstawie porozumienia z właścicielami gruntów.
4.	A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i>	Ograniczenie strat w lęgach poprzez zmniejszenie dostępności siedlisk krukowatych. Zmniejszenie presji drapieżniczej kruka (<i>Corvus corax</i>) i wrony siwej (<i>Corvus corone</i>) poprzez usunięcie czatowni i potencjalnych miejsc lęgowych gatunków (drzew wzdłuż dróg i rowów). Dopuszcza się usunięcie do 50 drzew rocznie. Okres realizacji: co najmniej raz na 3 lata.	Załącznik nr 7B do Zarządzenia	Właściciele gruntów, dzierżawcy na podstawie porozumienia zawartego z RDOŚ w Białymstoku.
5.	A197 Rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i> A198 Rybitwa białoskrzydła <i>Chlidonias leucopterus</i> A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i>	Zmniejszenie śmiertelności ptaków powodowanej kolizjami z napowietrznymi liniami elektroenergetycznymi. Działanie należy realizować poprzez oznaczenie napowietrznych linii elektroenergetycznych w terenie i instalację urządzeń minimalizujących kolizyjność. Termin realizacji: nie później niż w 2 roku obowiązywania planu, z późniejszą konserwacją i utrzymaniem.	Załącznik nr 7B do Zarządzenia	Operator sieci na podstawie porozumienia zawartego z RDOŚ w Białymstoku.
6.	A294 Wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i> A055 Cyranka <i>Spatula querquedula</i> A122 Derkacz	W_1. Poprawa jakości siedlisk gatunków poprzez zmniejszenie odpływu wody. Działanie należy realizować wprowadzając co najmniej jeden z poniższych wariantów (A-D): A.Instalacja na rowach szczegółowych stałych progów spowalniających odpływ co najmniej co każde 10 cm spadku rowu, a w przypadku mniejszego spadku na całej długości rowu, jednego progu w jego	Załącznik nr 7C do Zarządzenia	Właściciele gruntów, dzierżawcy, organizacje pozarządowe na podstawie porozumienia zawartego z RDOŚ w Białymstoku. W odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu

	<i>Crex crex</i> A154 Dubelt <i>Gallinago media</i> A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A119 Kropiatka <i>Porzana porzana</i>	ujściowym odcinku. Korona progu na poziomie nie niższym niż 20 cm p.p.t. (w przypadku braku możliwości regulacji wysokości progu) lub nie niższym niż 30 cm p.p.t. w przypadku instalacji progu umożliwiającym podniesienie korony progu do co najmniej 20 cm p.p.t. B.Instalacja w ujściowym fragmencie rowu szczegółowego lub na rowie zbiorczym, poniżej ujścia rowu szczegółowego zastawki lub przepustozastawki regulującej odpływ wód, umożliwiającej zatrzymanie odpływu do poziomu równego z gruntem. Po instalacji zastawki należy wprowadzić zarządzanie wodą zgodne z potrzebą utrzymania siedlisk gatunków (działanie W_3). C.Likwidacja lub trwałe wypłylenie rowów szczegółowych do poziomu 10-20 cm p.p.t. z wykonaniem łagodnych spadków krawędzi rowu. D.Prowadzenie konserwacji rowów wyłącznie w zakresie koszenia roślinności, bez usuwania namulów z brzegów i dna rowu, nie częściej niż co 4 lata. Po realizacji działań A lub B, w razie potrzeby, dopuszcza się prowadzenie konserwacji rowu w zakresie koszenia roślinności i usuwania namulów do głębokości nie większej niż 50- 70 cm p.p.t. (rowy szczegółowe) lub do 100 cm (rowy zbiorcze) nie częściej niż co 4 lata przy jednoczesnym braku konfliktu (zachowanie ciągu krzewów wzdłuż rowów) z osiągnięciem celów ochronnych względem siedlisk gąsiorka i jarzębatki, za wyjątkiem siedlisk w zasięgu występowania wodniczki, gdzie należy usuwać z brzegów rowów tego typu struktury. W przypadku, gdy realizacja działania doprowadzi do osiągnięcia efektu poprawy jakości siedliska pod względem hydrologicznym na poziomie co najmniej określonym w działaniu W_2, możliwa jest w danej lokalizacji rezygnacja z realizacji zadania W_2. Okres realizacji: w okresie obowiązywania PZO.		Państwa, zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z RDOŚ w Białymstoku.
7.	A294 Wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i> A055 Cyranka <i>Spatula querquedula</i> A122 Derkacz	W_2. Poprawa stosunków wodnych w kluczowych obszarach występowania. Zmniejszenie odpływu wody z siedliska poprzez wykonanie remontu/przebudowy przepustów i przepustozastawek w sposób umożliwiający spowolnienie odpływu i wprowadzenie zarządzania wodą zgodnego z potrzebą utrzymania siedlisk gatunków (działanie W_3). W przypadku, gdy realizacja działania doprowadzi do osiągnięcia efektu	Załącznik nr 7D do Zarządzenia	Właściciele gruntów, dzierżawcy, organizacje pozarządowe na podstawie porozumienia zawartego z RDOŚ w Białymstoku. W odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu

	<i>Crex crex</i> A154 Dubelt <i>Gallinago media</i> A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A119 Kropiatka <i>Porzana porzana</i>	poprawy jakości siedliska pod względem hydrologicznym na poziomie co najmniej określonym w działaniu W_1, możliwa jest w danej lokalizacji rezygnacja z realizacji zadania W_1. Po wykonanie remontu/przebudowy przepustów i przepusto-zastawek, w zasięgu ich oddziaływania dopuszcza się prowadzenie konserwacji rowu w zakresie koszenia roślinności i usuwania namulów do głębokości nie większej niż 100 cm p.p.t. i nie częściej niż co 4 lata przy jednoczesnym braku konfliktu (zachowanie ciągu krzewów wzdłuż rowów) z osiągnięciem celów ochronnych względem siedlisk gąsiora i jarzębatki, za wyjątkiem siedlisk w zasięgu występowania wodniczki, gdzie należy usuwać z brzegów rowów tego typu struktury. Okres realizacji: nie później niż od 3 roku obowiązywania planu.		Państwa, zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z RDOŚ w Białymstoku.
8.	A294 Wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i> A055 Cyranka <i>Spatula querquedula</i> A122 Derkacz <i>Crex crex</i> A154 Dubelt <i>Gallinago media</i> A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A119 Kropiatka <i>Porzana porzana</i>	W_3. Zarządzanie wodą w obszarze zgodne z potrzebą utrzymania siedlisk gatunków W przypadku obecności urządzeń melioracji wodnych pozwalających regulować stosunki wodne (zastawek/przepusto-zastawek) w siedliskach gatunków, prowadzenie zarządzania wodą dążącego do utrzymania co najmniej w okresie lęgowym ptaków (marzec-lipiec) i po ostatnim zbiorze biomasy- poziomu wody równego z poziomem gruntu z dopuszczeniem obniżenia poziomu wody w celu wykonania niezbędnych zabiegów agrotechnicznych (koszenie i zbiór biomasy). Tym samym w okresie od 2 tygodni przed pierwszym pokosem do momentu zbioru biomasy po ostatnim pokosie, dopuszcza się zwiększenie odpływu wody z obszaru poprzez obniżenie progów piętrzących w zastawkach do poziomu nie mniejszego niż 30 cm p.p.t. Okres realizacji: w okresie obowiązywania PZO.	Załącznik nr 7D do Zarządzenia	Właściciele gruntów, dzierżawcy, organizacje pozarządowe na podstawie porozumienia zawartego z RDOŚ w Białymstoku.
9.	A294 Wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i> A055 Cyranka <i>Spatula querquedula</i> A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	W_4. Ułatwienie prowadzenia ekstensywnej gospodarki łąkarskiej w siedliskach gatunków. Wzmocnienie nawierzchni dróg dojazdowych na wysoce uwodnionych fragmentach siedlisk poprzez: - umocnienie grubym żwirem (co najmniej 10 cm nasypu) odcinka co najmniej 20 m powyżej miejsca instalacji zastawki regulującej odpływ. - umocnienie żwirem (co najmniej 10 cm nasypu) odcinka drogi w zasięgu oddziaływania zastawki regulującej odpływ.	Załącznik nr 7E do Zarządzenia	Podmiot realizujący działanie W_2 we współpracy z właścicielem drogi dojazdowej na podstawie porozumienia zawartego z RDOŚ w Białymstoku.

	A154 Dubelt <i>Gallinago media</i> A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A119 Kropiatka <i>Porzana porzana</i>	Okres realizacji: nie później niż od 3 roku obowiązywania planu wraz z realizacją działania W_2.		
10.	A294 Wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i> A055 Cyranka <i>Spatula querquedula</i> A122 Derkacz <i>Crex crex</i> A154 Dubelt <i>Gallinago media</i> A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A119 Kropiatka <i>Porzana porzana</i>	W_5. Tworzenie bagiennych stref buforowych w ujściowych odcinkach rowów zbiorczych. Lokalizacją działania są wybrane ujściowe odcinki rowów zbiorczych w obszarze realizacji działań W_1 i W_2. Należy wykonać i utrzymywać strefy buforowe zgodnie z poniższymi wytycznymi: - strefa powinna mieć powierzchnię nie mniejszą niż 80 m ² ; - należy rozważyć meandryzację koryta rowu; - strefa powinna umożliwiać swobodny przepływ „wyżówek”; - w razie potrzeby konserwacja bagiennych stref buforowych w terminie między 15 sierpnia a 15 lutego kolejnego roku, nie częściej niż co 4 lata i w zakresie utrzymującym funkcję strefy i przy braku lub minimalnej ingerencji w dno strefy; - w obszarze występowania wodniczki konserwacja bagiennych stref buforowych powinna obejmować selektywne usuwanie wierzby, olszy czarnej, brzozy i innych gatunków drzew i krzewów w przypadku ich występowania; - biomasę powstałą po usunięciu roślinności ze strefy należy usunąć do dwóch tygodni po wykoszeniu. Okres realizacji: w okresie obowiązywania PZO wraz z realizacją działań W_1 lub W_2.	Załącznik nr 7E do Zarządzenia	Właściciele gruntów, dzierżawcy, KOWR na podstawie porozumienia zawartego z RDOŚ w Białymstoku.
11.	A294 Wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i> A055 Cyranka <i>Spatula querquedula</i> A122 Derkacz	W_6. Poprawa jakości siedlisk gatunków poprzez zmianę zarządzania wodą na doprowadzalnikach i odprowadzalnikach oraz na rzece Mężynianka i Śliwówka. A.Wykonanie remontu/przebudowy urządzeń wodnych (przepustów i przepusto-zastawek) w sposób umożliwiający spowolnienie odpływu i wprowadzenie zarządzania wodą sprzyjającego osiągnięciu celów PZO	Załącznik nr 7E do Zarządzenia	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, właściciele gruntów, dzierżawcy, organizacje pozarządowe na podstawie porozumienia zawartego z RDOŚ w Białymstoku.

	<i>Crex crex</i> A154 Dubelt <i>Gallinago media</i> A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A119 Kropiatka <i>Porzana porzana</i>	w zakresie poprawy uwilgotnienia siedlisk gatunków. B.Ograniczenie prac utrzymaniowych do koszenia roślinności lub renaturyzacja/przebudowa fragmentu koryta rzeki Mężynianka (Dopływ z Mężenina) w celu ograniczenia drenażu wód z obszaru realizacji działań K.1 – K.5. C.Zaplanowanie i wykonanie projektu polegającego na skierowaniu części wód z rzeki Śliwówka (Dopływ ze Śliwowa Łopienitego) do doprowadzalnika B2 oraz rowów B13 i B14 w celu poprawy uwilgotnienia siedlisk gatunków. Okres realizacji: w okresie obowiązywania PZO.		
12.	A294 Wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i> A055 Cyranka <i>Spatula querquedula</i> A122 Derkacz <i>Crex crex</i> A154 Dubelt <i>Gallinago media</i> A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A119 Kropiatka <i>Porzana porzana</i>	W_7. Ochrona siedlisk poprzez zintegrowane hamowanie odpływu wody z obszaru. Działanie należy realizować wprowadzając co najmniej jeden z poniższych wariantów (A-D): A.Instalacja stałych progów spowalniających odpływ co każde 10-15 cm spadku rowu szczegółowego i/lub zbiorczego. Korona progu na poziomie nie niższym niż 30 cm p.p.t. (w przypadku braku możliwości regulacji wysokości progu) lub nie niższym niż 40 cm p.p.t. w przypadku instalacji progu umożliwiającego podniesienie korony progu do co najmniej 20 cm p.p.t. B.Instalacja w ujściowym fragmencie rowu szczegółowego lub na rowie zbiorczym, poniżej ujścia rowu szczegółowego zastawki regulującej odpływ wód, umożliwiającej maksymalne zatrzymanie odpływu (do poziomu równego z gruntem) i wprowadzenie racjonalnej gospodarki wodnej ograniczającej murszenie gleb i będącej zgodną z potrzebami właścicieli i dzierżawcami gruntów. C.Likwidacja lub trwale wypłylenie rowów szczegółowych do poziomu 10-20 cm p.p.t. z wykonaniem łagodnych spadków krawędzi rowu. D.Prowadzenie konserwacji rowów wyłącznie w zakresie koszenia roślinności, bez usuwania namulów z brzegów i dna rowu, nie częściej niż co 3 lata.	Załącznik nr 7F do Zarządzenia	Właściciele gruntów, dzierżawcy, organizacje pozarządowe, na podstawie porozumienia zawartego z RDOŚ w Białymstoku. W odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa, zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z RDOŚ w Białymstoku.

		Po realizacji działań A lub B, w razie potrzeby, dopuszcza się prowadzenie konserwacji rowu w zakresie koszenia roślinności i usuwania namulów do głębokości nie większej niż 60 - 100 cm p.p.t. (rowy szczegółowe) lub 100-120 cm (rowy zbiorcze) nie częściej niż co 3 lata. W przypadku usuwania roślinności z brzegów rowów zbiorczych, należy zachować brak konfliktu (zachowanie krzewów wzdłuż dróg i rowów) z osiągnięciem celów działań ochronnych względem siedlisk gąsiorka i jarzębatki. Okres realizacji: w okresie obowiązywania PZO.		
13.	A294 Wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i> A055 Cyranka <i>Spatula querquedula</i> A122 Derkacz <i>Crex crex</i> A154 Dubelt <i>Gallinago media</i> A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A119 Kropiatka <i>Porzana porzana</i>	W_8. Zwiększenie świadomości lokalnych społeczności na temat sieci Natura 2000. Przygotowanie i przeprowadzenie szkoleń w szkołach (w tym rolniczych) oraz szkoleń dla rolników na terenie gmin Rutki, Zawady, Wizna, Łomża. Szkolenia powinny być prowadzone w formie wykładów i warsztatów aktywizujących uczestników, przeprowadzone w terenie. Treści poruszone podczas szkoleń powinny obejmować: - ogólne informacje o sieci Natura 2000 i przedmiotach ochrony obszaru - informacje o potrzebach ochrony siedlisk ptaków i zagrożeniach - korzyści płynące z ochrony siedlisk ptaków oraz retencji wody dla przyrody, rolnictwa i klimatu - korzyści i ograniczenia wynikające z prowadzenia działalności rolniczej w obszarach Natura 2000. Okres realizacji: w pierwszych 5 latach obowiązywania PZO.	Gminy Rutki, Zawady, Wizna, Łomża	RDOŚ w Białymstoku
14.	A294 Wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i> A055 Cyranka <i>Spatula querquedula</i> A122 Derkacz <i>Crex crex</i> A154 Dubelt <i>Gallinago media</i>	W_9. Realizacja działania W_1 (A-C) oraz W_2 – W_5 w kluczowych obszarach występowania przedmiotów ochrony wraz z wypracowaniem najlepszych praktyk zarządzania wodą w siedliskach poszczególnych gatunków. Działanie to obejmuje: - zaprojektowanie i instalacja co najmniej trzech różnych typów progów spowalniających odpływ z materiałów niebudowlanych; - zaprojektowanie i instalacja co najmniej dwóch różnych typów zastawek/przepustów-zastawek spowalniających odpływ wraz z wprowadzeniem zarządzania wodą zgodną z celem realizacji poszczególnych działań;	Załączniki nr 7C, 7D, 7E do Zarządzenia	KOWR, środowisko naukowe/akademickie, spółki wodne, właściciele gruntów oraz organizacje pozarządowe na podstawie porozumienia zawartego z RDOŚ w Białymstoku.

	A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A119 Kropiatka <i>Porzana porzana</i>	- zaprojektowanie i utworzenie co najmniej dwóch różnych typów bagiennych stref buforowych w ujściowych odcinkach rowów zbiorczych; - ocenę wpływu (w schemacie Before-After-Control-Impact) przeprowadzonych działań na: awifaunę, procesy glebowe, stosunki wodne, jakość wody, przebieg prac agrotechnicznych, wielkość i jakość plonów; - opracowanie broszury informacyjnej z dobrych praktyk i rezultatów działań. Realizacja różnych typów działań zmierzających do zmniejszenia odpływu wody z siedlisk gatunków musi być dopasowana do lokalnych potrzeb siedlisk gatunków i w zgodzie z potrzebami właścicieli gruntów. Obszar realizacji: co najmniej 10 km rowów (i przyległych obszarów) objętych działaniem W_1-W_5 Okres realizacji: przez trzy kolejne lata, nie później niż rok po zatwierdzeniu PZO.		
15.	A294 Wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i> A154 Dubelt <i>Gallinago media</i> A122 Derkacz <i>Crex crex</i> A119 Kropiatka <i>Porzana porzana</i>	K_1. Poprawa jakości siedlisk w kluczowych obszarach występowania wodniczki. Działanie obligatoryjne: zachowanie lub odtworzenie siedlisk gatunku poprzez użytkowanie kośne, pastwiskowe lub kośno-pastwiskowe. Działania fakultatywne: użytkowanie kośne zgodnie z obowiązującym wariantem rolno-środowiskowo-klimatycznym dedykowanym dla wodniczki albo dubelta oraz poniższymi zasadami szczegółowymi. Zasady szczegółowe: 1.w przypadku wdrożenia wariantu dla dubelta użytkowanie jednokośne od 20 lipca; 2.przy koszeniu corocznym pozostawianie od 15% do 50 % działki rolnej nieskosszonej (nie dotyczy działek do 1 ha); 3.na działkach powyżej 2 ha nie dopuszcza się koszenia co 2 lata; 4.na działkach powyżej 5 ha, powierzchnie niekosszone należy wyznaczyć w co najmniej dwóch różnych płatach oddzielonych powierzchnią kosszoną. W latach wyjątkowo mokrych, niewykonanie koszenia ze względu na wysokie uwodnienie gleby (o ile zaniechanie koszenia nie ma trwałego charakteru), nie powinno być traktowane jako niezgodność z ustaleniami PZO. Termin realizacji: w okresie obowiązywania PZO.	Załączniki nr 6 i 7G do Zarządzenia	<u>Działania obligatoryjne:</u> Właściciele i dzierżawcy gruntów. <u>Działania fakultatywne:</u> Właściciel/zarządca gruntu na podstawie umowy zawartej z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego, zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa

				albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.
16.	A154 Dubelt <i>Gallinago media</i> A294 Wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i> A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	K_2. Poprawa jakości siedlisk w kluczowych obszarach występowania dubelta. Działanie obligatoryjne: zachowanie lub odtworzenie siedlisk gatunku poprzez użytkowanie kośne, pastwiskowe lub kośno-pastwiskowe. Działania fakultatywne: użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe zgodne z obowiązującym wariantem rolno-środowiskowo-klimatycznym dedykowanym dla dubelta albo wodniczki oraz poniższymi zasadami szczegółowymi. Zasady szczegółowe w użytkowaniu kośnym: 1. użytkowanie jedno lub dwukośne; 2. przy corocznym koszeniu pozostawienie powierzchni niekoszonej wielkości 5 - 20% pow. działki (nie dotyczy działek do 1 ha); 3. w przypadku użytkowania dwukośnego, zeszłoroczną powierzchnię niekoszoną należy pozostawić nieskoszoną podczas wykonywania pierwszego pokosu i wykosić podczas drugiego pokosu; 4. na działkach powyżej 2 ha nie dopuszcza się koszenia co 2 lata; 5. w przypadku wdrożenia jednego pokosu w roku, koszenie w terminie od 1 sierpnia; 6. na działkach powyżej 5 ha, powierzchnie niekoszone należy wyznaczyć w co najmniej 2 różnych płatach oddzielonych powierzchnią koszoną – dotyczy użytkowania jednokośnego. W latach wyjątkowo mokrych, niewykonanie koszenia ze względu na wysokie uwodnienie gleby (o ile zaniechanie koszenia nie ma trwałego charakteru), nie powinno być traktowane jako niezgodność z ustaleniami PZO. Termin realizacji: w okresie obowiązywania PZO.	Załączniki nr 6 i 7G do Zarządzenia	<u>Działania obligatoryjne:</u> Właściciele i dzierżawcy gruntów. <u>Działania fakultatywne:</u> Właściciel/zarządca gruntu na podstawie umowy zawartej z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego, zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.

17.	A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A154 Dubelt <i>Gallinago media</i>	K_3. Poprawa jakości siedlisk w kluczowych obszarach występowania kulika wielkiego Działanie obligatoryjne: Zachowanie lub odtworzenie siedlisk gatunku poprzez użytkowanie kośne, pastwiskowe lub kośno-pastwiskowe. Działania fakultatywne: Użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe zgodne z obowiązującym wariantem rolno-środowiskowo-klimatycznym dedykowanym dla kulika wielkiego oraz poniższymi zasadami szczegółowymi. Zasady szczegółowe przy użytkowaniu kośnym: 1.pozostawienie powierzchni niekoszonej wielkości 5 - 20% pow. działki (nie dotyczy działek do 1 ha); 2.użytkowanie dwukośne, z wyjątkiem zeszłorocznej powierzchni niekoszonej, którą należy pozostawić nieskoszoną podczas wykonywania pierwszego pokosu i wykosić podczas drugiego pokosu. W latach wyjątkowo mokrych, niewykonanie koszenia ze względu na wysokie uwodnienie gleby (o ile zaniechanie koszenia nie ma trwałego charakteru), nie powinno być traktowane jako niezgodność z ustaleniami PZO. Termin realizacji: w okresie obowiązywania PZO.	Załączniki nr 6 i 7G do Zarządzenia	Dziania obligatoryjne: Właściciele i dzierżawcy gruntów. Działania fakultatywne: Właściciel/zarządca gruntu na podstawie umowy zawartej z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego, zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.
18.	A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A154 Dubelt <i>Gallinago media</i> A294 Wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i>	K_4. Zwiększenie mozaiki siedlisk łąkowych w arealach występowania gatunków kluczowych. Działanie obligatoryjne: zachowanie lub odtworzenie siedlisk gatunku poprzez użytkowanie kośne, pastwiskowe lub kośno-pastwiskowe. Działania fakultatywne: odtworzenie mozaiki siedlisk łąkowych poprzez użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe zgodnie z obowiązującym wariantem rolno-środowiskowo-klimatycznym dedykowanym dla kulika wielkiego albo	Załączniki nr 6 i 7G do Zarządzenia	Dziania obligatoryjne: Właściciele i dzierżawcy gruntów. Działania fakultatywne: Właściciel/zarządca gruntu na podstawie umowy zawartej z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie

	A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	dubelta albo czajki oraz poniższymi zasadami szczegółowymi. Zasady szczegółowe przy użytkowaniu kośnym: 1.koszenie działki rolnej każdego roku, przy czym na powierzchni 30 - 80% tej działki należy wykonać dwa pokosy w roku, a na pozostałej części jeden pokos; 2.pozostawienie od 5% do 15 % działki rolnej niekoszonej w obszarze wykonywania dwóch pokosów; 3.zeszlóroczną powierzchnię niekoszoną, należy pozostawić nieskoszoną podczas wykonywania pierwszego pokosu i wykosić podczas wykonywania drugiego pokosu; 4.w miejscach wykonywania jednego pokosu, koszenie w terminie od 1 sierpnia; 5.w miejscach wykonywania dwóch pokosów, drugi pokos należy wykonać w terminie od 1 sierpnia. W latach wyjątkowo mokrych, niewykonanie koszenia ze względu na wysokie uwodnienie gleby (o ile zaniechanie koszenia nie ma trwałego charakteru), nie powinno być traktowane jako niezgodność z ustaleniami PZO. Termin realizacji: w okresie obowiązywania PZO.		zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność jednostek samorządu terytorialnego, zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000..
19.	A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A154 Dubelt <i>Gallinago media</i> A122 Derkacz <i>Crex crex</i> A294 Wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i>	K_5. Ekstensyfikacja użytkowania w siedliskach gatunków. Działanie obligatoryjne: zachowanie siedlisk gatunku poprzez użytkowanie kośne, pastwiskowe lub kośno-pastwiskowe. Działania fakultatywne: użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe zgodne z obowiązującym wariantem rolno-środowiskowo-klimatycznym dedykowanym dla wodniczki albo kulika wielkiego albo dubelta albo czajki oraz poniższymi zasadami szczegółowymi. Zasady szczegółowe przy użytkowaniu kośnym: 1.dopuszczony jeden lub dwa pokosy w roku; 2.w przypadku użytkowania dwukośnego, zeszlóroczną powierzchnię niekoszoną należy pozostawić nieskoszoną podczas wykonywania pierwszego pokosu i wykosić podczas drugiego pokosu; 3.w przypadku wdrożenia jednego pokosu w roku, koszenie	Załączniki nr 6 i 7G do Zarządzenia	<u>Działania obligatoryjne:</u> Właściciele i dzierżawcy gruntów. <u>Działania fakultatywne:</u> Właściciel/zarządca gruntu na podstawie umowy zawartej z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność

		w terminie od 1 sierpnia; 4.w przypadku wdrożenia dwóch pokosów w roku, drugi pokos należy wykonać w terminie od 1 sierpnia; 5.w przypadku wdrożenia wariantu dla dubelta albo wodniczki należy pozostawić powierzchnię niekoszoną od 15 do 50% (co roku w innym miejscu lub naprzemiennie), a dla działek powyżej 5 ha użytkowanych jednokólnie, powierzchnie niekoszone należy wyznaczyć w co najmniej 2 różnych płatach oddzielonych powierzchnią koszoną. W latach wyjątkowo mokrych, niewykonanie koszenia ze względu na wysokie uwodnienie gleby (o ile zaniechanie koszenia nie ma trwałego charakteru), nie powinno być traktowane jako niezgodność z ustaleniami PZO. Termin realizacji: w okresie obowiązywania PZO.		jednostek samorządu terytorialnego, zarządcą nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.
20.	A222 Uszatka błotna <i>Asio flammeus</i> A196 Rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i> A151 Batalion <i>Calidris pugnax</i> A338 Gąsiorek <i>Lanius collurio</i> A307 Jarzębatka <i>Curruca nisoria</i> A195 Rybitwa białoczelna <i>Sternula albifrons</i> A193 Rybitwa rzeczna	Nie przewiduje się działań ochronnych. W przypadku: uszatki błotnej, bataliona, rybitwy białowąsej, rybitwy białoczelnej i rybitwy rzecznej brak działań ochronnych względem siedlisk i populacji gatunków wynika z wymaganej weryfikacji statusu gatunków w obszarze. W przypadku gąsiorka i jarzębatki nie stwierdzono zagrożeń dla ich populacji, a działania zaplanowane dla innych gatunków będą miały efekt parasolowy dla ochrony ich siedlisk na poziomie pozwalającym osiągnąć cele działań ochronnych.		

	<i>Sterna hirundo</i>			
Dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych				
21.	A055 Cyranka <i>Spetula querquedula</i>	Monitoring cyranki na powierzchniach próbnych, zgodnie z metodyką GIOŚ. Zaleca się przeprowadzenie trzech kontroli w terminach: 10.04-20.04, 21.04-05.05, 06.05-15.05 (Chylarecki et al. 2015). Indeks liczby faktycznie gniazdujących par (lub samic) na danym terenie jest liczba obserwowanych kaczorów, co w literaturze określane jest, jako „ekwiwalent par lęgowych”. Podczas każdego liczenia notowano dokładną lokalizację wszystkich osobników z podziałem na ich zgrupowania, gdyż stad powyżej 4 samców nie włącza się do populacji lęgowej (zgodnie z metodyką GIOŚ). Okres realizacji: raz na 3 lata.	Załącznik nr 7H do Zarządzenia	RDOŚ w Białymstoku
22.	A084 Blotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i>	Monitoring blotniaka łąkowego prowadzony na punktach, zgodnie z metodyką GIOŚ. Dwa liczenia na 10 punktach obserwacyjnych w terminach: 5–25 maja i 1–20 lipca (zgodnie z metodyką GIOŚ). Okres realizacji: raz na 3 lata.	Załącznik nr 7H do Zarządzenia	RDOŚ w Białymstoku
23.	A084 Blotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i>	Cenzus blotniaka łąkowego wraz z wyszukiwaniem lęgów. Cenzus gatunku na wszystkich potencjalnych siedliskach w obszarze, obserwacje w terminach: 5–25 maja i 1–20 lipca (zgodnie z metodyką GIOŚ) wraz z określeniem sukcesu gniazdowego oraz przyczyn strat w lęgach. Okres realizacji: raz na 6 lat.	Cały Obszar Ostoi Bagno Wizna	RDOŚ w Białymstoku
24.	A119 Kropiatka <i>Porzana porzana</i>	Monitoring kropiatki na powierzchniach próbnych, zgodnie z metodyką GIOŚ. Trzy wieczorno-nocne liczenia samców w terminach: 20.04-05.05, 06.05-20.05, 01.07-10.07. Zalecana stymulacja głosowa w przypadku niskiej aktywności głosowej (zgodnie z metodyką GIOŚ). Okres realizacji: raz na 3 lata.	Załącznik nr 7H do Zarządzenia	RDOŚ w Białymstoku
25.	A119 Kropiatka <i>Porzana porzana</i>	Cenzus kropiatki, zgodnie z metodyką GIOŚ. Trzy wieczorno-nocne liczenia samców w terminach: 20.04-05.05, 06.05-20.05, 01.07-10.07. Zalecana stymulacja głosowa w przypadku niskiej aktywności głosowej (zgodnie z metodyką GIOŚ). Okres realizacji: raz na 6 lat.	Cały Obszar Ostoi Bagno Wizna	RDOŚ w Białymstoku
26.	A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	Monitoring derkacza na powierzchniach próbnych, zgodnie z metodyką GIOŚ.	Załącznik nr 7H do Zarządzenia	RDOŚ w Białymstoku

		Dwa nocne liczenia samców w obrębie wyznaczonych powierzchni monitoringowych. Pierwsze liczenie w terminie 25.05-10.06, natomiast drugie 20.06-5.07 rozpoczynając je o godzinie 22.00 (pierwsze liczenie) i 23.00 (drugie liczenie) i kończąc przed 4.00 rano. Okres realizacji: raz na 3 lata.		
27.	A197 Rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i>	Pozyskanie danych z PMS realizowanego przez GIOŚ (Monitoring Rybitw Bagiennych). Okres realizacji: corocznie.	Powierzchnie PMS	RDOŚ w Białymstoku
28.	A197 Rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i>	Cenzus rybitwy czarnej i białoskrzydłej wraz z określeniem poziomu strat w lęgach. Monitoring gatunku na wszystkich potencjalnych siedliskach w obszarze wraz z określeniem sukcesu gniazdowego oraz przyczyn strat w lęgach. Ptaki dorosłe, pisklęta oraz gniazda w koloniach będą liczone podczas trzech kontroli w terminach 15-25 maja, 15-25 czerwca oraz 1-15 lipca (zgodnie z metodyką GIOŚ). Cenzus połączony z rybitwą białoskrzydłą. Okres realizacji: raz na 6 lat.	Cały Obszar Ostoi Bagno Wizna	RDOŚ w Białymstoku
29.	A198 Rybitwa białoskrzydła <i>Chlidonias leucopterus</i>	Pozyskanie danych z PMS realizowanego przez GIOŚ (Monitoring Rybitw Bagiennych). Okres realizacji: corocznie.	Powierzchnie PMS	RDOŚ w Białymstoku
30.	A198 Rybitwa białoskrzydła <i>Chlidonias leucopterus</i>	Cenzus rybitwy czarnej i białoskrzydłej wraz z określeniem poziomu strat w lęgach. Monitoring gatunku na wszystkich potencjalnych siedliskach w obszarze wraz z określeniem sukcesu gniazdowego oraz przyczyn strat w lęgach. Ptaki dorosłe, pisklęta oraz gniazda w koloniach będą liczone podczas trzech kontroli w terminach 15-25 maja, 15-25 czerwca oraz 1-15 lipca (zgodnie z metodyką GIOŚ). Cenzus połączony z rybitwą czarną. Okres realizacji: raz na 6 lat.	Cały Obszar Ostoi Bagno Wizna	RDOŚ w Białymstoku
31.	A338 Gąsiorek <i>Lanius collurio</i>	Monitoring gąsiorka i jarzębatki na powierzchniach próbnym, zgodnie z metodyką GIOŚ. Dwie kontrole w terminie od 15.05 do 15.06 na 30 powierzchniach monitoringowych. Zalecane stosowanie stymulacji głosowej. Monitoring połączony z monitoringiem jarzębatki. Okres realizacji: raz na 6 lat.	Załącznik nr 7H do Zarządzenia	RDOŚ w Białymstoku
32.	A307 Jarzębatka <i>Curruca nisoria</i>	Monitoring gąsiorka i jarzębatki na powierzchniach próbnym, zgodnie z metodyką GIOŚ. Dwie kontrole w terminie od 15.05 do 15.06 na 30 powierzchniach monitoringowych. Wymagane stosowanie stymulacji głosowej. Monitoring	Załącznik nr 7H do Zarządzenia	RDOŚ w Białymstoku

		połączony z monitoringiem gąsiorka. Okres realizacji: raz na 6 lat.		
33.	A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i>	Pozyskanie danych z PMS realizowanego przez GIOŚ (Monitoring Łąkowych Siewek). Okres realizacji: corocznie.	Powierzchnie PMS	RDOŚ w Białymstoku
34.	A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i>	Cenzus kulika wielkiego wraz z oceną sukcesu gniazdowego, lęgowego oraz przyczyny utraty lęgów na etapie inkubacji. Cenzus należy prowadzić w formie kompleksowego liczenia gatunku na całym obszarze. Oceny sukcesu gniazdowego, lęgowego oraz przyczyny utraty lęgów na etapie inkubacji należy dokonać na próbie co najmniej 50% par lęgowych. Przyczynę utraty lęgów na etapie inkubacji należy określić przy użyciu fotopułapek. W przypadku stwierdzenia znaczącej presji drapieżniczej ze strony krukowatych <i>Corvidae</i> , ograniczającej osiągnięcie celów względem produktywności kulka wielkiego w obszarze, należy zaplanować i wprowadzić inwentaryzację i redukcję populacji krukowatych. Działanie należy prowadzić razem z działaniem nr 3. Okres realizacji: corocznie przez 10 lat, nie później niż od 3 roku obowiązywania PZO.	Cały Obszar Ostoi Bagno Wizna	RDOŚ w Białymstoku
35.	A154 Dubelt <i>Gallinago media</i>	Pozyskanie danych z PMS realizowanego przez GIOŚ (Monitoring Dubelta). Okres realizacji: corocznie.	Powierzchnie PMS	RDOŚ w Białymstoku
36.	A154 Dubelt <i>Gallinago media</i>	Cenzus dubelta, zgodnie z metodyką GIOŚ. Inwentaryzacja gatunku na wszystkich potencjalnych siedliskach w obszarze. Okres realizacji: raz na 6 lat.	Cały Obszar Ostoi Bagno Wizna	RDOŚ w Białymstoku
37.	A294 Wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i>	Pozyskanie danych z PMS realizowanego przez GIOŚ (Monitoring Wodniczki). Okres realizacji: corocznie.	Powierzchnie PMS	RDOŚ w Białymstoku
38.	A294 Wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i> A055 Cyranka <i>Spatula querquedula</i> A122 Derkacz <i>Crex crex</i>	M_W1. Monitoring zakresu realizacji działania W_1 Monitoring przebiegu realizacji działania W_1 (C i D) poprzez wykonanie kontroli terenowej klasycznej lub co najmniej dwóch nalotów fotogrametrycznych zawierających co najmniej 50% rowów objętych działaniem W_1. W przypadku kontroli terenowej klasycznej opracowanie map z dokumentacją fotograficzną oraz określeniem zakresu i sposobu realizacji działania na obszarze objętym monitoringiem.	Załącznik nr 7I do Zarządzenia	RDOŚ w Białymstoku

	A154 Dubelt <i>Gallinago media</i> A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A119 Kropiatka <i>Porzana porzana</i>	W przypadku nalotów fotogrametrycznych opracowanie ortofotomapy oraz określenie zakresu i sposobu realizacji działania na obszarze objętym monitoringiem. Okres realizacji: co najmniej raz na 3 lata.		
39.	A294 Wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i> A055 Cyranka <i>Spatula querquedula</i> A122 Derkacz <i>Crex crex</i> A154 Dubelt <i>Gallinago media</i> A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A119 Kropiatka <i>Porzana porzana</i>	M_W2. Monitoring zakresu realizacji działań W_1-W_3 Monitoring przebiegu realizacji działania W_1 (A i B) oraz W_2 i W_3 poprzez wykonanie co najmniej dwóch kontroli urządzeń melioracji wodnych spowalniających odpływ wody w losowo wybranych dniach w odstępach co najmniej 2 miesięcy. Kontroli należy dokonać na co najmniej 30 % losowo wybranych urządzeń. Okres realizacji: co najmniej raz na 3 lata.	Załącznik nr 7I do Zarządzenia	RDOŚ w Białymstoku
40.	A294 Wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i> A055 Cyranka <i>Spatula querquedula</i> A122 Derkacz <i>Crex crex</i> A154 Dubelt <i>Gallinago media</i>	M_W3. Monitoring hydrologiczny obszaru i efektów działań hydrologicznych. Zaplanowanie i założenie monitoringu hydrologicznego opartego o sieć automatycznych czujników poziomu zwierciadła wody w piezometrach (co najmniej 30 punktów pomiarowych). Zgrywanie danych z czujników powinno być prowadzone nie rzadziej niż co dwa lata i być połączone z opracowaniem podsumowującym zmianę poziomu zwierciadła wody w poszczególnych piezometrach w danym roku hydrologicznym na tle lat ubiegłych. W przypadku instalacji piezometrów na użytkowanych łakach, należy je umieścić co najmniej 20 cm pod powierzchnią gruntu lub odpowiednio	Załącznik nr 7I do Zarządzenia	RDOŚ w Białymstoku

	A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A119 Kropiatka <i>Porzana porzana</i>	oznakować i zabezpieczyć w celu niedopuszczenia do zniszczenia w trakcie prowadzenia prac agrotechnicznych. Część czytników należy zainstalować w lokalizacji umożliwiającej ocenę efektów realizacji działania W.9. Okres realizacji: nie później niż od 3 roku obowiązywania PZO.		
41.	A055 Cyranka <i>Spetula querquedula</i> A198 Rybitwa białoskrzydła <i>Chlidonias leucopterus</i> A084 Błotniak łąkowy <i>Circus pygargus</i> A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i> A154 Dubelt <i>Gallinago media</i>	Monitoring zagęszczenia populacji drapieżników naziemnych. Zaplanowanie i przeprowadzenie monitoringu lisa, jenota azjatyckiego i szopa pracza pozwalającego ocenić zagęszczenia tych gatunków w obszarze. Okres realizacji: co najmniej rok przed i po realizacji działania nr 2.	Cały Obszar Ostoi Bagno Wizna	RDOŚ w Białymstoku, organizacje pozarządowe.
42.	A222 Uszatka błotna <i>Asio flammeus</i> A196 Rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i> A151 Batalion <i>Calidris pugnax</i> A195 Rybitwa białoczelna <i>Sternula albifrons</i> A193 Rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i>	Weryfikacja statusu gatunku w obszarze.		
Dotyczące uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony				

43.	A151 Batalion <i>Calidris pugnax</i> (populacja przelotna)	Ocena wielkości przelotnej populacji bataliona. Ukierunkowane liczenia należy przeprowadzić od ostatniej dekady marca do końca drugiej dekady maja wykonując dwa liczenia w dekadzie (łącznie 12 liczeń). Poszczególne liczenia powinny odbywać się w ciągu jednego dnia na całym obszarze Bagna Wizna. Okres realizacji: raz na 6 lat.	Cały Obszar Ostoi Bagno Wizna	RDOŚ w Białymstoku
44.	A294 Wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i>	Ocena wpływu użytkowania łąk na sukces lęgowy wodniczki. Oceny tej należy dokonać bezpośrednio w oparciu o co najmniej 10 lęgów wodniczki, oraz pośrednio w oparciu o co najmniej 30 miejsc śpiewu samców jako lokalizacji potencjalnych lęgów. Okres realizacji: przez dwa sezony lęgowe w pierwszych sześciu latach obowiązywania PZO.	Załącznik nr 7J do Zarządzenia	RDOŚ w Białymstoku
45.	A154 Dubelt <i>Gallinago media</i>	Ocena wielkości arealu tokowiska dubelta, dyspersji wewnątrzsezonowej oraz wybiórczości siedliskowej względem użytkowania rolniczego. Oceny tej należy dokonać na podstawie badań telemetrycznych poprzez oznakowanie w sezonie toków co najmniej 8 osobników (optymalnie 10-12) dubelta na tokowiskach zlokalizowanych w obszarze. Okres realizacji: przez jeden rok w pierwszych sześciu latach obowiązywania PZO.	Załącznik nr 7J do Zarządzenia	RDOŚ w Białymstoku
46.	A222 Uszatka błotna <i>Asio flammeus</i> A196 Rybitwa białowąsa <i>Chlidonias hybrida</i> A195 Rybitwa białoczelna <i>Sternula albifrons</i> A193 Rybitwa rzeczna <i>Sterna hirundo</i>	Weryfikacja statusu gatunku w obszarze. - -		

Załącznik nr 6 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku
z dnia 24 października 2024 r.

Lokalizacja działań ochronnych w formie zestawienia działek ewidencyjnych

Działanie ochronne nr 15 (K_1)

Poprawa jakości siedlisk w kluczowych obszarach występowania wodniczki.

Gmina Wiejska Łomża, obręb Lutostań:

200702_2.0018.202	200702_2.0018.334	200702_2.0018.404
200702_2.0018.204	200702_2.0018.346	200702_2.0018.405
200702_2.0018.207	200702_2.0018.347	200702_2.0018.406
200702_2.0018.309	200702_2.0018.400	
200702_2.0018.330	200702_2.0018.403	

Gmina Wiejska Wizna, obręb Włochówka:

200708_2.0023.259

Gmina Wiejska Wizna, obręb Bronowo Łąki:

200708_2.0025.195	200708_2.0025.291	200708_2.0025.598
200708_2.0025.202	200708_2.0025.325	200708_2.0025.610
200708_2.0025.206	200708_2.0025.326	200708_2.0025.728
200708_2.0025.209	200708_2.0025.328	200708_2.0025.731
200708_2.0025.213	200708_2.0025.329	200708_2.0025.741
200708_2.0025.219	200708_2.0025.337	200708_2.0025.742
200708_2.0025.221	200708_2.0025.338	200708_2.0025.758
200708_2.0025.227	200708_2.0025.340	200708_2.0025.760/3
200708_2.0025.242	200708_2.0025.341	200708_2.0025.760/4
200708_2.0025.248	200708_2.0025.363	200708_2.0025.770
200708_2.0025.250	200708_2.0025.475	200708_2.0025.772
200708_2.0025.251	200708_2.0025.485	200708_2.0025.796
200708_2.0025.252	200708_2.0025.490	200708_2.0025.914
200708_2.0025.254	200708_2.0025.495	200708_2.0025.915
200708_2.0025.258	200708_2.0025.504	200708_2.0025.919
200708_2.0025.260	200708_2.0025.506	200708_2.0025.920
200708_2.0025.265	200708_2.0025.581	200708_2.0025.1022/1
200708_2.0025.267	200708_2.0025.582	200708_2.0025.1181
200708_2.0025.276	200708_2.0025.583	200708_2.0025.1200
200708_2.0025.284	200708_2.0025.590	200708_2.0025.1204
200708_2.0025.285	200708_2.0025.593	200708_2.0025.1205
200708_2.0025.286	200708_2.0025.596	200708_2.0025.1213

Gmina Wiejska Rutki, obręb Grądy Woniecko:

201403_2.0030.3/24	201403_2.0030.432	201403_2.0030.754
201403_2.0030.3/33	201403_2.0030.438	201403_2.0030.755
201403_2.0030.58/14	201403_2.0030.441	201403_2.0030.757/1
201403_2.0030.58/17	201403_2.0030.458	201403_2.0030.757/2
201403_2.0030.58/20	201403_2.0030.488	201403_2.0030.775/1
201403_2.0030.58/23	201403_2.0030.491	201403_2.0030.951/3
201403_2.0030.60/1	201403_2.0030.495	201403_2.0030.951/4
201403_2.0030.319	201403_2.0030.496	201403_2.0030.1010
201403_2.0030.426	201403_2.0030.499	201403_2.0030.1127/4
201403_2.0030.430	201403_2.0030.500	
201403_2.0030.431	201403_2.0030.517	

Działanie ochronne nr 16 (K_2)

Poprawa jakości siedlisk w kluczowych obszarach występowania dubelta *Gallinago media*.

Gmina Wiejska Łomża, obręb Lutostań:

200702_2.0018.310	200702_2.0018.331
200702_2.0018.319	200702_2.0018.341

Gmina Wiejska Wizna, obręb Bronowo Łąki:

200708_2.0025.204	200708_2.0025.255	200708_2.0025.385
200708_2.0025.208	200708_2.0025.259	200708_2.0025.398
200708_2.0025.224	200708_2.0025.263	200708_2.0025.399
200708_2.0025.225	200708_2.0025.266	200708_2.0025.400
200708_2.0025.230	200708_2.0025.327	200708_2.0025.401
200708_2.0025.231	200708_2.0025.330	200708_2.0025.784
200708_2.0025.241	200708_2.0025.378	
200708_2.0025.249	200708_2.0025.380	

Gmina Wiejska Rutki, obręb Grądy Woniecko:

201403_2.0030.3/22	201403_2.0030.181/7	201403_2.0030.1085
201403_2.0030.3/28	201403_2.0030.181/9	201403_2.0030.1089
201403_2.0030.3/30	201403_2.0030.203/10	201403_2.0030.1102
201403_2.0030.58/11	201403_2.0030.203/14	201403_2.0030.1103/1
201403_2.0030.58/15	201403_2.0030.648	201403_2.0030.1105
201403_2.0030.58/21	201403_2.0030.757/7	201403_2.0030.1152
201403_2.0030.181/1	201403_2.0030.951/7	
201403_2.0030.181/3	201403_2.0030.956/4	

Gmina Wiejska Rutki, obręb Pruszk Wielkie:

201403_2.0031.2	201403_2.0031.6	201403_2.0031.7/2
-----------------	-----------------	-------------------

Działanie ochronne nr 17 (K_3)

Poprawa jakości siedlisk w kluczowych obszarach występowania kulika wielkiego *Numenius arquata*.

Gmina Wiejska Wizna, obręb Bronowo Łąki:

200708_2.0025.491	200708_2.0025.676	200708_2.0025.775
200708_2.0025.492	200708_2.0025.679	200708_2.0025.802
200708_2.0025.663	200708_2.0025.685	200708_2.0025.803
200708_2.0025.665	200708_2.0025.688	
200708_2.0025.666	200708_2.0025.689	

Gmina Wiejska Rutki, obręb Grądy Woniecko:

201403_2.0030.3/32	201403_2.0030.466	201403_2.0030.652/2
201403_2.0030.3/34	201403_2.0030.467	201403_2.0030.653
201403_2.0030.58/13	201403_2.0030.472	201403_2.0030.654
201403_2.0030.58/16	201403_2.0030.483	201403_2.0030.655
201403_2.0030.60/4	201403_2.0030.516	201403_2.0030.656
201403_2.0030.1014/1	201403_2.0030.531	201403_2.0030.657
201403_2.0030.1014/7	201403_2.0030.533	201403_2.0030.745/1
201403_2.0030.1106	201403_2.0030.537	201403_2.0030.745/3
201403_2.0030.1113	201403_2.0030.540	201403_2.0030.745/7
201403_2.0030.203/2	201403_2.0030.558	201403_2.0030.757/5
201403_2.0030.203/8	201403_2.0030.559	201403_2.0030.775/3
201403_2.0030.440	201403_2.0030.560	201403_2.0030.775/6
201403_2.0030.448	201403_2.0030.561	201403_2.0030.784/6
201403_2.0030.449	201403_2.0030.562	201403_2.0030.786/2
201403_2.0030.450	201403_2.0030.563	201403_2.0030.951/5
201403_2.0030.451	201403_2.0030.566	201403_2.0030.956/5
201403_2.0030.454	201403_2.0030.599	201403_2.0030.956/7

201403_2.0030.956/8

201403_2.0030.981

Działanie ochronne nr 18 (K_4)

Zwiększenie mozaiki siedlisk łąkowych w areale występowania gatunków kluczowych.

Gmina Wiejska Wizna, obręb Włochówka:

200708_2.0023.325

Gmina Wiejska Rutki, obręb Grądy Woniecko:

201403_2.0030.3/23

201403_2.0030.181/5

201403_2.0030.1086

201403_2.0030.3/27

201403_2.0030.185/14

201403_2.0030.1107

201403_2.0030.3/31

201403_2.0030.203/4

201403_2.0030.1128

201403_2.0030.3/35

201403_2.0030.331

201403_2.0030.1129/2

201403_2.0030.58/12

201403_2.0030.1083

201403_2.0030.1129/5

Działanie ochronne nr 19 (K_5)

Ekstensyfikacja użytkowania w siedliskach gatunków

Gmina Wiejska Zawady, obręb Maliszewo Łynki:

200215_2.0013.AR_1.45

200215_2.0013.AR_1.102

200215_2.0013.AR_1.172

200215_2.0013.AR_1.46

200215_2.0013.AR_1.103

200215_2.0013.AR_1.173

200215_2.0013.AR_1.47

200215_2.0013.AR_1.104

200215_2.0013.AR_1.175

200215_2.0013.AR_1.48/1

200215_2.0013.AR_1.105

200215_2.0013.AR_1.176

200215_2.0013.AR_1.48/2

200215_2.0013.AR_1.106

200215_2.0013.AR_1.177

200215_2.0013.AR_1.49

200215_2.0013.AR_1.107

200215_2.0013.AR_1.178

200215_2.0013.AR_1.50

200215_2.0013.AR_1.108

200215_2.0013.AR_1.179

200215_2.0013.AR_1.51

200215_2.0013.AR_1.115

200215_2.0013.AR_1.180

200215_2.0013.AR_1.53

200215_2.0013.AR_1.116

200215_2.0013.AR_1.182

200215_2.0013.AR_1.54

200215_2.0013.AR_1.117

200215_2.0013.AR_1.183

200215_2.0013.AR_1.55

200215_2.0013.AR_1.118

200215_2.0013.AR_1.184

200215_2.0013.AR_1.56

200215_2.0013.AR_1.119

200215_2.0013.AR_1.185

200215_2.0013.AR_1.57/1

200215_2.0013.AR_1.120

200215_2.0013.AR_1.186

200215_2.0013.AR_1.57/2

200215_2.0013.AR_1.121

200215_2.0013.AR_1.187

200215_2.0013.AR_1.58

200215_2.0013.AR_1.123

200215_2.0013.AR_1.188

200215_2.0013.AR_1.61

200215_2.0013.AR_1.124

200215_2.0013.AR_1.189

200215_2.0013.AR_1.62

200215_2.0013.AR_1.125

200215_2.0013.AR_1.190

200215_2.0013.AR_1.63

200215_2.0013.AR_1.126

200215_2.0013.AR_1.191

200215_2.0013.AR_1.64

200215_2.0013.AR_1.127

200215_2.0013.AR_1.192

200215_2.0013.AR_1.65

200215_2.0013.AR_1.128

200215_2.0013.AR_1.193

200215_2.0013.AR_1.66

200215_2.0013.AR_1.129

200215_2.0013.AR_1.194

200215_2.0013.AR_1.67

200215_2.0013.AR_1.130

200215_2.0013.AR_1.195

200215_2.0013.AR_1.83

200215_2.0013.AR_1.131

200215_2.0013.AR_1.196

200215_2.0013.AR_1.84

200215_2.0013.AR_1.132

200215_2.0013.AR_1.197

200215_2.0013.AR_1.85

200215_2.0013.AR_1.133

200215_2.0013.AR_1.198

200215_2.0013.AR_1.86

200215_2.0013.AR_1.134

200215_2.0013.AR_1.199

200215_2.0013.AR_1.87

200215_2.0013.AR_1.135/1

200215_2.0013.AR_1.200

200215_2.0013.AR_1.88

200215_2.0013.AR_1.135/2

200215_2.0013.AR_1.201

200215_2.0013.AR_1.89

200215_2.0013.AR_1.136

200215_2.0013.AR_1.202

200215_2.0013.AR_1.90

200215_2.0013.AR_1.137

200215_2.0013.AR_1.203

200215_2.0013.AR_1.91

200215_2.0013.AR_1.138

200215_2.0013.AR_2.396

200215_2.0013.AR_1.94

200215_2.0013.AR_1.139

200215_2.0013.AR_2.397

200215_2.0013.AR_1.95

200215_2.0013.AR_1.144

200215_2.0013.AR_2.398

200215_2.0013.AR_1.96

200215_2.0013.AR_1.145

200215_2.0013.AR_2.399

200215_2.0013.AR_1.97

200215_2.0013.AR_1.148

200215_2.0013.AR_2.400

200215_2.0013.AR_1.98

200215_2.0013.AR_1.150

200215_2.0013.AR_2.402

200215_2.0013.AR_1.99

200215_2.0013.AR_1.151

200215_2.0013.AR_2.403

200215_2.0013.AR_1.100

200215_2.0013.AR_1.152

200215_2.0013.AR_2.404

200215_2.0013.AR_1.101

200215_2.0013.AR_1.153

200215_2.0013.AR_2.405/1

200215_2.0013.AR_2.405/2	200215_2.0013.AR_2.419	200215_2.0013.AR_2.432
200215_2.0013.AR_2.407	200215_2.0013.AR_2.420	200215_2.0013.AR_2.433
200215_2.0013.AR_2.412	200215_2.0013.AR_2.421	200215_2.0013.AR_2.434
200215_2.0013.AR_2.413	200215_2.0013.AR_2.422	200215_2.0013.AR_2.435
200215_2.0013.AR_2.414	200215_2.0013.AR_2.423	200215_2.0013.AR_2.444
200215_2.0013.AR_2.416	200215_2.0013.AR_2.424	200215_2.0013.AR_2.445
200215_2.0013.AR_2.417	200215_2.0013.AR_2.425	200215_2.0013.AR_2.446
200215_2.0013.AR_2.418	200215_2.0013.AR_2.431	200215_2.0013.AR_2.447

Gmina Wiejska Zawady, obręb Nowe Chlebotki:

200215_2.0015.AR_2.16	200215_2.0015.AR_2.141/3	200215_2.0015.AR_2.155
200215_2.0015.AR_2.17	200215_2.0015.AR_2.142	200215_2.0015.AR_2.156/1
200215_2.0015.AR_2.18	200215_2.0015.AR_2.143	200215_2.0015.AR_2.156/2
200215_2.0015.AR_2.19	200215_2.0015.AR_2.144	200215_2.0015.AR_2.157/1
200215_2.0015.AR_2.20	200215_2.0015.AR_2.145	200215_2.0015.AR_2.157/2
200215_2.0015.AR_2.21	200215_2.0015.AR_2.146	200215_2.0015.AR_2.158
200215_2.0015.AR_2.22	200215_2.0015.AR_2.147	200215_2.0015.AR_2.159/1
200215_2.0015.AR_2.23/1	200215_2.0015.AR_2.148	200215_2.0015.AR_2.159/2
200215_2.0015.AR_2.23/2	200215_2.0015.AR_2.149	200215_2.0015.AR_2.159/3
200215_2.0015.AR_2.24	200215_2.0015.AR_2.150	200215_2.0015.AR_2.160
200215_2.0015.AR_2.25	200215_2.0015.AR_2.151	200215_2.0015.AR_2.161
200215_2.0015.AR_2.138	200215_2.0015.AR_2.152/1	200215_2.0015.AR_2.162
200215_2.0015.AR_2.139	200215_2.0015.AR_2.152/2	200215_2.0015.AR_2.163/1
200215_2.0015.AR_2.140	200215_2.0015.AR_2.153	200215_2.0015.AR_2.163/2
200215_2.0015.AR_2.141/1	200215_2.0015.AR_2.154/1	200215_2.0015.AR_2.164/3
200215_2.0015.AR_2.141/2	200215_2.0015.AR_2.154/2	200215_2.0015.AR_2.165

Gmina Wiejska Łomża, obręb Lutostań:

200702_2.0018.199	200702_2.0018.301	200702_2.0018.336
200702_2.0018.200	200702_2.0018.302	200702_2.0018.337
200702_2.0018.201	200702_2.0018.303	200702_2.0018.338
200702_2.0018.203	200702_2.0018.304	200702_2.0018.339
200702_2.0018.205	200702_2.0018.305	200702_2.0018.340
200702_2.0018.206	200702_2.0018.306	200702_2.0018.342
200702_2.0018.208	200702_2.0018.307	200702_2.0018.343
200702_2.0018.209	200702_2.0018.308	200702_2.0018.344
200702_2.0018.210	200702_2.0018.311	200702_2.0018.345
200702_2.0018.211	200702_2.0018.312	200702_2.0018.348
200702_2.0018.213	200702_2.0018.313	200702_2.0018.349
200702_2.0018.214	200702_2.0018.314	200702_2.0018.350
200702_2.0018.215	200702_2.0018.315	200702_2.0018.351
200702_2.0018.216	200702_2.0018.316	200702_2.0018.352
200702_2.0018.217	200702_2.0018.317	200702_2.0018.353
200702_2.0018.218	200702_2.0018.318	200702_2.0018.360
200702_2.0018.219	200702_2.0018.320	200702_2.0018.361
200702_2.0018.220	200702_2.0018.321	200702_2.0018.362
200702_2.0018.221	200702_2.0018.322	200702_2.0018.363
200702_2.0018.222	200702_2.0018.323	200702_2.0018.364
200702_2.0018.223	200702_2.0018.324	200702_2.0018.365
200702_2.0018.224	200702_2.0018.325	200702_2.0018.366
200702_2.0018.225	200702_2.0018.326	200702_2.0018.367
200702_2.0018.226	200702_2.0018.327	200702_2.0018.368
200702_2.0018.227	200702_2.0018.328	200702_2.0018.369
200702_2.0018.228	200702_2.0018.329	200702_2.0018.370
200702_2.0018.229	200702_2.0018.332	200702_2.0018.371
200702_2.0018.283	200702_2.0018.333	200702_2.0018.372
200702_2.0018.291	200702_2.0018.335	200702_2.0018.373

200702_2.0018.399	200702_2.0018.409	200702_2.0018.414
200702_2.0018.401	200702_2.0018.410	200702_2.0018.415
200702_2.0018.402	200702_2.0018.411	200702_2.0018.416
200702_2.0018.407	200702_2.0018.412	200702_2.0018.597
200702_2.0018.408	200702_2.0018.413	200702_2.0018.618

Gmina Wiejska Wizna, obręb Bronowo:

200708_2.0002.495	200708_2.0002.503/4	200708_2.0002.511/2
200708_2.0002.496/1	200708_2.0002.503/5	200708_2.0002.512/3
200708_2.0002.496/2	200708_2.0002.504/1	200708_2.0002.512/4
200708_2.0002.497	200708_2.0002.505/1	200708_2.0002.512/5
200708_2.0002.498/1	200708_2.0002.505/2	200708_2.0002.512/6
200708_2.0002.498/2	200708_2.0002.506	200708_2.0002.512/7
200708_2.0002.499	200708_2.0002.507/1	200708_2.0002.512/8
200708_2.0002.500	200708_2.0002.507/2	200708_2.0002.513/1
200708_2.0002.501	200708_2.0002.508/1	200708_2.0002.513/2
200708_2.0002.502/1	200708_2.0002.508/2	200708_2.0002.580
200708_2.0002.502/2	200708_2.0002.509/1	200708_2.0002.647
200708_2.0002.502/4	200708_2.0002.509/2	200708_2.0002.656
200708_2.0002.502/5	200708_2.0002.509/3	200708_2.0002.658
200708_2.0002.503/2	200708_2.0002.510/1	200708_2.0002.660
200708_2.0002.503/3	200708_2.0002.510/2	

Gmina Wiejska Wizna, obręb Niwkowo:

200708_2.0011.174	200708_2.0011.261	200708_2.0011.275
200708_2.0011.175	200708_2.0011.262	200708_2.0011.276
200708_2.0011.184	200708_2.0011.263	200708_2.0011.277
200708_2.0011.185	200708_2.0011.264	200708_2.0011.278
200708_2.0011.188	200708_2.0011.265	200708_2.0011.279
200708_2.0011.189	200708_2.0011.266	200708_2.0011.280
200708_2.0011.192	200708_2.0011.267	200708_2.0011.281
200708_2.0011.193	200708_2.0011.268	200708_2.0011.282
200708_2.0011.255	200708_2.0011.269	200708_2.0011.283
200708_2.0011.256	200708_2.0011.270	200708_2.0011.284
200708_2.0011.257/1	200708_2.0011.271	200708_2.0011.285
200708_2.0011.257/2	200708_2.0011.272	200708_2.0011.287
200708_2.0011.258/1	200708_2.0011.273/1	200708_2.0011.288
200708_2.0011.258/2	200708_2.0011.273/2	200708_2.0011.289
200708_2.0011.259	200708_2.0011.274/1	200708_2.0011.290
200708_2.0011.260	200708_2.0011.274/2	

Gmina Wiejska Wizna, obręb Wizna:

200708_2.0022.206	200708_2.0022.224	200708_2.0022.248/2
200708_2.0022.208	200708_2.0022.225	200708_2.0022.249
200708_2.0022.209	200708_2.0022.226	200708_2.0022.250
200708_2.0022.211	200708_2.0022.227	200708_2.0022.251
200708_2.0022.213	200708_2.0022.228	200708_2.0022.252
200708_2.0022.214	200708_2.0022.229	200708_2.0022.258
200708_2.0022.215	200708_2.0022.230	200708_2.0022.259
200708_2.0022.216	200708_2.0022.231	200708_2.0022.260
200708_2.0022.217	200708_2.0022.232	200708_2.0022.1081
200708_2.0022.218	200708_2.0022.233	200708_2.0022.1508/5
200708_2.0022.219	200708_2.0022.235/2	200708_2.0022.1512/3
200708_2.0022.220	200708_2.0022.236	200708_2.0022.1524
200708_2.0022.221	200708_2.0022.238/2	200708_2.0022.1525
200708_2.0022.222	200708_2.0022.246	200708_2.0022.1526
200708_2.0022.223	200708_2.0022.247	200708_2.0022.1527

200708_2.0022.1528	200708_2.0022.1558	200708_2.0022.1607
200708_2.0022.1529	200708_2.0022.1559	200708_2.0022.1624
200708_2.0022.1530	200708_2.0022.1560	200708_2.0022.1627
200708_2.0022.1531	200708_2.0022.1561	200708_2.0022.1642
200708_2.0022.1532	200708_2.0022.1562	200708_2.0022.1643
200708_2.0022.1533	200708_2.0022.1563	200708_2.0022.1644
200708_2.0022.1534	200708_2.0022.1564	200708_2.0022.1645
200708_2.0022.1535	200708_2.0022.1565	200708_2.0022.1646
200708_2.0022.1554	200708_2.0022.1566	200708_2.0022.1647
200708_2.0022.1555	200708_2.0022.1567	200708_2.0022.1648
200708_2.0022.1556	200708_2.0022.1568	200708_2.0022.1649
200708_2.0022.1557	200708_2.0022.1570	

Gmina Wiejska Wizna, obręb Włochówka:

200708_2.0023.72	200708_2.0023.116	200708_2.0023.181
200708_2.0023.73	200708_2.0023.117	200708_2.0023.182
200708_2.0023.74	200708_2.0023.118	200708_2.0023.183
200708_2.0023.75	200708_2.0023.119	200708_2.0023.184
200708_2.0023.76	200708_2.0023.120	200708_2.0023.185
200708_2.0023.80	200708_2.0023.121	200708_2.0023.186/1
200708_2.0023.81	200708_2.0023.122	200708_2.0023.186/2
200708_2.0023.83	200708_2.0023.141	200708_2.0023.187/1
200708_2.0023.84	200708_2.0023.142	200708_2.0023.187/2
200708_2.0023.85	200708_2.0023.143	200708_2.0023.188/1
200708_2.0023.86	200708_2.0023.144/1	200708_2.0023.188/2
200708_2.0023.87	200708_2.0023.144/2	200708_2.0023.188/3
200708_2.0023.88	200708_2.0023.145	200708_2.0023.188/4
200708_2.0023.91	200708_2.0023.146	200708_2.0023.189
200708_2.0023.92	200708_2.0023.147	200708_2.0023.190/1
200708_2.0023.93	200708_2.0023.149/1	200708_2.0023.190/2
200708_2.0023.94/1	200708_2.0023.149/2	200708_2.0023.191
200708_2.0023.94/2	200708_2.0023.150	200708_2.0023.192
200708_2.0023.94/3	200708_2.0023.151	200708_2.0023.193/1
200708_2.0023.95	200708_2.0023.152	200708_2.0023.193/2
200708_2.0023.96/1	200708_2.0023.153/1	200708_2.0023.194/1
200708_2.0023.96/2	200708_2.0023.155	200708_2.0023.194/2
200708_2.0023.96/3	200708_2.0023.156	200708_2.0023.195/1
200708_2.0023.96/4	200708_2.0023.158	200708_2.0023.195/2
200708_2.0023.97	200708_2.0023.159	200708_2.0023.196/1
200708_2.0023.98	200708_2.0023.163	200708_2.0023.196/2
200708_2.0023.99/1	200708_2.0023.164	200708_2.0023.197/1
200708_2.0023.99/2	200708_2.0023.165	200708_2.0023.197/2
200708_2.0023.99/3	200708_2.0023.167	200708_2.0023.198/1
200708_2.0023.99/4	200708_2.0023.168	200708_2.0023.198/2
200708_2.0023.100	200708_2.0023.169	200708_2.0023.199/1
200708_2.0023.101	200708_2.0023.170	200708_2.0023.199/2
200708_2.0023.102	200708_2.0023.171	200708_2.0023.199/3
200708_2.0023.104	200708_2.0023.172	200708_2.0023.200
200708_2.0023.105	200708_2.0023.173	200708_2.0023.201
200708_2.0023.107	200708_2.0023.175/1	200708_2.0023.202/1
200708_2.0023.108	200708_2.0023.175/2	200708_2.0023.202/2
200708_2.0023.110	200708_2.0023.176	200708_2.0023.203
200708_2.0023.111	200708_2.0023.177	200708_2.0023.204/1
200708_2.0023.112	200708_2.0023.178/1	200708_2.0023.204/2
200708_2.0023.113	200708_2.0023.178/2	200708_2.0023.205
200708_2.0023.114	200708_2.0023.179	200708_2.0023.206/1
200708_2.0023.115	200708_2.0023.180	200708_2.0023.206/2

200708_2.0023.207	200708_2.0023.249	200708_2.0023.291/2
200708_2.0023.208	200708_2.0023.250/1	200708_2.0023.292
200708_2.0023.209	200708_2.0023.250/2	200708_2.0023.293
200708_2.0023.210	200708_2.0023.250/3	200708_2.0023.294/1
200708_2.0023.211	200708_2.0023.251	200708_2.0023.294/2
200708_2.0023.212	200708_2.0023.252	200708_2.0023.295
200708_2.0023.213	200708_2.0023.253	200708_2.0023.296
200708_2.0023.214	200708_2.0023.254/1	200708_2.0023.297/1
200708_2.0023.215	200708_2.0023.254/2	200708_2.0023.297/2
200708_2.0023.216	200708_2.0023.255/1	200708_2.0023.298
200708_2.0023.217	200708_2.0023.255/2	200708_2.0023.299/1
200708_2.0023.218	200708_2.0023.255/3	200708_2.0023.299/2
200708_2.0023.219	200708_2.0023.256	200708_2.0023.300
200708_2.0023.220	200708_2.0023.257	200708_2.0023.301/1
200708_2.0023.221/1	200708_2.0023.258	200708_2.0023.301/2
200708_2.0023.221/2	200708_2.0023.260	200708_2.0023.301/3
200708_2.0023.222	200708_2.0023.261	200708_2.0023.302
200708_2.0023.223	200708_2.0023.262	200708_2.0023.303
200708_2.0023.225	200708_2.0023.263/1	200708_2.0023.304/1
200708_2.0023.226/1	200708_2.0023.263/2	200708_2.0023.304/2
200708_2.0023.226/2	200708_2.0023.263/3	200708_2.0023.305
200708_2.0023.227	200708_2.0023.264/1	200708_2.0023.306
200708_2.0023.228	200708_2.0023.264/2	200708_2.0023.307
200708_2.0023.229/1	200708_2.0023.265	200708_2.0023.308/1
200708_2.0023.229/2	200708_2.0023.266	200708_2.0023.308/2
200708_2.0023.230	200708_2.0023.267	200708_2.0023.309
200708_2.0023.231	200708_2.0023.268	200708_2.0023.310/1
200708_2.0023.232/1	200708_2.0023.269/1	200708_2.0023.310/2
200708_2.0023.232/2	200708_2.0023.269/2	200708_2.0023.311/1
200708_2.0023.233	200708_2.0023.269/3	200708_2.0023.311/2
200708_2.0023.234/1	200708_2.0023.270	200708_2.0023.311/3
200708_2.0023.234/2	200708_2.0023.271	200708_2.0023.312
200708_2.0023.235/1	200708_2.0023.272	200708_2.0023.313
200708_2.0023.235/2	200708_2.0023.273	200708_2.0023.314
200708_2.0023.236/1	200708_2.0023.274/1	200708_2.0023.315
200708_2.0023.236/2	200708_2.0023.274/2	200708_2.0023.316/1
200708_2.0023.237/1	200708_2.0023.274/3	200708_2.0023.316/2
200708_2.0023.237/2	200708_2.0023.275	200708_2.0023.317
200708_2.0023.237/3	200708_2.0023.276	200708_2.0023.318
200708_2.0023.237/4	200708_2.0023.277	200708_2.0023.319
200708_2.0023.238/1	200708_2.0023.278	200708_2.0023.320
200708_2.0023.238/2	200708_2.0023.279	200708_2.0023.321
200708_2.0023.238/3	200708_2.0023.280/1	200708_2.0023.322
200708_2.0023.239/1	200708_2.0023.280/2	200708_2.0023.323
200708_2.0023.239/2	200708_2.0023.280/3	200708_2.0023.324
200708_2.0023.239/3	200708_2.0023.281	200708_2.0023.326
200708_2.0023.239/4	200708_2.0023.282	200708_2.0023.327
200708_2.0023.240/1	200708_2.0023.283/1	200708_2.0023.329
200708_2.0023.240/2	200708_2.0023.283/2	200708_2.0023.330/2
200708_2.0023.241	200708_2.0023.283/3	200708_2.0023.331
200708_2.0023.242	200708_2.0023.283/4	200708_2.0023.332
200708_2.0023.243	200708_2.0023.285	200708_2.0023.333
200708_2.0023.244	200708_2.0023.286	200708_2.0023.334
200708_2.0023.245	200708_2.0023.287	200708_2.0023.335
200708_2.0023.246	200708_2.0023.288	200708_2.0023.336/1
200708_2.0023.247	200708_2.0023.289	200708_2.0023.336/2
200708_2.0023.248	200708_2.0023.291/1	200708_2.0023.337

200708_2.0023.338	200708_2.0023.347	200708_2.0023.349
200708_2.0023.346	200708_2.0023.348	200708_2.0023.350/1

Gmina Wiejska Wizna, obręb Bronowo Łąki:

200708_2.0025.2	200708_2.0025.77	200708_2.0025.136
200708_2.0025.3	200708_2.0025.78	200708_2.0025.137
200708_2.0025.4	200708_2.0025.79	200708_2.0025.138
200708_2.0025.5	200708_2.0025.80	200708_2.0025.139
200708_2.0025.7	200708_2.0025.81	200708_2.0025.140
200708_2.0025.9	200708_2.0025.82	200708_2.0025.141
200708_2.0025.12	200708_2.0025.83	200708_2.0025.142
200708_2.0025.13	200708_2.0025.84/3	200708_2.0025.143
200708_2.0025.14	200708_2.0025.84/4	200708_2.0025.144
200708_2.0025.15	200708_2.0025.87	200708_2.0025.145
200708_2.0025.16	200708_2.0025.88	200708_2.0025.148
200708_2.0025.23	200708_2.0025.89	200708_2.0025.149
200708_2.0025.25	200708_2.0025.90	200708_2.0025.150
200708_2.0025.27	200708_2.0025.92	200708_2.0025.151
200708_2.0025.29	200708_2.0025.94	200708_2.0025.152
200708_2.0025.31	200708_2.0025.95	200708_2.0025.153
200708_2.0025.32	200708_2.0025.96	200708_2.0025.154
200708_2.0025.33	200708_2.0025.97	200708_2.0025.155
200708_2.0025.34	200708_2.0025.98	200708_2.0025.156
200708_2.0025.35	200708_2.0025.99	200708_2.0025.160
200708_2.0025.36	200708_2.0025.100	200708_2.0025.161
200708_2.0025.37	200708_2.0025.101/3	200708_2.0025.162
200708_2.0025.38	200708_2.0025.101/4	200708_2.0025.163
200708_2.0025.39	200708_2.0025.103	200708_2.0025.164
200708_2.0025.40	200708_2.0025.104	200708_2.0025.165
200708_2.0025.42	200708_2.0025.105	200708_2.0025.166
200708_2.0025.43	200708_2.0025.106	200708_2.0025.167
200708_2.0025.44	200708_2.0025.107	200708_2.0025.168
200708_2.0025.45	200708_2.0025.108	200708_2.0025.169
200708_2.0025.46	200708_2.0025.109	200708_2.0025.170
200708_2.0025.47	200708_2.0025.110	200708_2.0025.174
200708_2.0025.48	200708_2.0025.111/1	200708_2.0025.175
200708_2.0025.49	200708_2.0025.111/2	200708_2.0025.176
200708_2.0025.50	200708_2.0025.115	200708_2.0025.177
200708_2.0025.51	200708_2.0025.116	200708_2.0025.178
200708_2.0025.52	200708_2.0025.118	200708_2.0025.179
200708_2.0025.53	200708_2.0025.119	200708_2.0025.180
200708_2.0025.54	200708_2.0025.120	200708_2.0025.183
200708_2.0025.55	200708_2.0025.121	200708_2.0025.184
200708_2.0025.56	200708_2.0025.122	200708_2.0025.185
200708_2.0025.57	200708_2.0025.123	200708_2.0025.186
200708_2.0025.58	200708_2.0025.124	200708_2.0025.187
200708_2.0025.59	200708_2.0025.125	200708_2.0025.188
200708_2.0025.60	200708_2.0025.126	200708_2.0025.189
200708_2.0025.62	200708_2.0025.127	200708_2.0025.190
200708_2.0025.64/2	200708_2.0025.128	200708_2.0025.191
200708_2.0025.65/2	200708_2.0025.129	200708_2.0025.192
200708_2.0025.67	200708_2.0025.130	200708_2.0025.193
200708_2.0025.68	200708_2.0025.131	200708_2.0025.194
200708_2.0025.69	200708_2.0025.132	200708_2.0025.196
200708_2.0025.70	200708_2.0025.133	200708_2.0025.197
200708_2.0025.71	200708_2.0025.134	200708_2.0025.198
200708_2.0025.72	200708_2.0025.135	200708_2.0025.199

200708_2.0025.200	200708_2.0025.299	200708_2.0025.381
200708_2.0025.201	200708_2.0025.300	200708_2.0025.382
200708_2.0025.203	200708_2.0025.301	200708_2.0025.383
200708_2.0025.205	200708_2.0025.302	200708_2.0025.386
200708_2.0025.207	200708_2.0025.303	200708_2.0025.387
200708_2.0025.210/1	200708_2.0025.304	200708_2.0025.388
200708_2.0025.210/2	200708_2.0025.305	200708_2.0025.389
200708_2.0025.211	200708_2.0025.306	200708_2.0025.390
200708_2.0025.212	200708_2.0025.307	200708_2.0025.391
200708_2.0025.214	200708_2.0025.308	200708_2.0025.392
200708_2.0025.215	200708_2.0025.309	200708_2.0025.393
200708_2.0025.216	200708_2.0025.310	200708_2.0025.394
200708_2.0025.217	200708_2.0025.311	200708_2.0025.395
200708_2.0025.218	200708_2.0025.312	200708_2.0025.396
200708_2.0025.220	200708_2.0025.313	200708_2.0025.397
200708_2.0025.222	200708_2.0025.314	200708_2.0025.402
200708_2.0025.223	200708_2.0025.315	200708_2.0025.405
200708_2.0025.226	200708_2.0025.316	200708_2.0025.406
200708_2.0025.228	200708_2.0025.317	200708_2.0025.407
200708_2.0025.232	200708_2.0025.320	200708_2.0025.408
200708_2.0025.233	200708_2.0025.321	200708_2.0025.409
200708_2.0025.234	200708_2.0025.331	200708_2.0025.410
200708_2.0025.235	200708_2.0025.332	200708_2.0025.411
200708_2.0025.236	200708_2.0025.333	200708_2.0025.412
200708_2.0025.238	200708_2.0025.334	200708_2.0025.413
200708_2.0025.239	200708_2.0025.339	200708_2.0025.414
200708_2.0025.240	200708_2.0025.342	200708_2.0025.415
200708_2.0025.243	200708_2.0025.343	200708_2.0025.416
200708_2.0025.244	200708_2.0025.344	200708_2.0025.417
200708_2.0025.245	200708_2.0025.345	200708_2.0025.418
200708_2.0025.246	200708_2.0025.346	200708_2.0025.419
200708_2.0025.253	200708_2.0025.347	200708_2.0025.420
200708_2.0025.256	200708_2.0025.348	200708_2.0025.421
200708_2.0025.257	200708_2.0025.350	200708_2.0025.422
200708_2.0025.261	200708_2.0025.351	200708_2.0025.423
200708_2.0025.262	200708_2.0025.352	200708_2.0025.424
200708_2.0025.264	200708_2.0025.353	200708_2.0025.426
200708_2.0025.268	200708_2.0025.354	200708_2.0025.427
200708_2.0025.269	200708_2.0025.355	200708_2.0025.428
200708_2.0025.270	200708_2.0025.356	200708_2.0025.430
200708_2.0025.273	200708_2.0025.359	200708_2.0025.431
200708_2.0025.274	200708_2.0025.360	200708_2.0025.432
200708_2.0025.275	200708_2.0025.361	200708_2.0025.433
200708_2.0025.277	200708_2.0025.362	200708_2.0025.434
200708_2.0025.278	200708_2.0025.364	200708_2.0025.435
200708_2.0025.279	200708_2.0025.365	200708_2.0025.436
200708_2.0025.280	200708_2.0025.366	200708_2.0025.437
200708_2.0025.283	200708_2.0025.367	200708_2.0025.438
200708_2.0025.287	200708_2.0025.368	200708_2.0025.439
200708_2.0025.288	200708_2.0025.369	200708_2.0025.440
200708_2.0025.289	200708_2.0025.370	200708_2.0025.441
200708_2.0025.290	200708_2.0025.373	200708_2.0025.442
200708_2.0025.292	200708_2.0025.374	200708_2.0025.443
200708_2.0025.293	200708_2.0025.375	200708_2.0025.444
200708_2.0025.294	200708_2.0025.376	200708_2.0025.448/1
200708_2.0025.297	200708_2.0025.377	200708_2.0025.449
200708_2.0025.298	200708_2.0025.379	200708_2.0025.450

200708_2.0025.451	200708_2.0025.524	200708_2.0025.591
200708_2.0025.452	200708_2.0025.525	200708_2.0025.592
200708_2.0025.453	200708_2.0025.526/1	200708_2.0025.597
200708_2.0025.454	200708_2.0025.526/2	200708_2.0025.599
200708_2.0025.455	200708_2.0025.526/3	200708_2.0025.600
200708_2.0025.456	200708_2.0025.526/4	200708_2.0025.601
200708_2.0025.457	200708_2.0025.527	200708_2.0025.604
200708_2.0025.458	200708_2.0025.528	200708_2.0025.605
200708_2.0025.459	200708_2.0025.529	200708_2.0025.606
200708_2.0025.460	200708_2.0025.530	200708_2.0025.607
200708_2.0025.461	200708_2.0025.531	200708_2.0025.608
200708_2.0025.462	200708_2.0025.532	200708_2.0025.609
200708_2.0025.463	200708_2.0025.533	200708_2.0025.611
200708_2.0025.464	200708_2.0025.534	200708_2.0025.612
200708_2.0025.465	200708_2.0025.535	200708_2.0025.613
200708_2.0025.469	200708_2.0025.536	200708_2.0025.614
200708_2.0025.470	200708_2.0025.537	200708_2.0025.615
200708_2.0025.471	200708_2.0025.538	200708_2.0025.616
200708_2.0025.472	200708_2.0025.540	200708_2.0025.617
200708_2.0025.473	200708_2.0025.541	200708_2.0025.618
200708_2.0025.474	200708_2.0025.542	200708_2.0025.621
200708_2.0025.476	200708_2.0025.543	200708_2.0025.622
200708_2.0025.477	200708_2.0025.544	200708_2.0025.623
200708_2.0025.478	200708_2.0025.545	200708_2.0025.624
200708_2.0025.479	200708_2.0025.546	200708_2.0025.625
200708_2.0025.480	200708_2.0025.547	200708_2.0025.626
200708_2.0025.481	200708_2.0025.548	200708_2.0025.627
200708_2.0025.484	200708_2.0025.549	200708_2.0025.628
200708_2.0025.486	200708_2.0025.550	200708_2.0025.629
200708_2.0025.487	200708_2.0025.551/1	200708_2.0025.630
200708_2.0025.488	200708_2.0025.552	200708_2.0025.631
200708_2.0025.489	200708_2.0025.553	200708_2.0025.633
200708_2.0025.493	200708_2.0025.554	200708_2.0025.634
200708_2.0025.494	200708_2.0025.555	200708_2.0025.635
200708_2.0025.496	200708_2.0025.556	200708_2.0025.636
200708_2.0025.497	200708_2.0025.557	200708_2.0025.637
200708_2.0025.498	200708_2.0025.558	200708_2.0025.638
200708_2.0025.499	200708_2.0025.559	200708_2.0025.639
200708_2.0025.500	200708_2.0025.560	200708_2.0025.640
200708_2.0025.501	200708_2.0025.561	200708_2.0025.641
200708_2.0025.502	200708_2.0025.562	200708_2.0025.643
200708_2.0025.503	200708_2.0025.563	200708_2.0025.644
200708_2.0025.505	200708_2.0025.564	200708_2.0025.645
200708_2.0025.507	200708_2.0025.565	200708_2.0025.646
200708_2.0025.508	200708_2.0025.566	200708_2.0025.647
200708_2.0025.509	200708_2.0025.567	200708_2.0025.648
200708_2.0025.510	200708_2.0025.568	200708_2.0025.649
200708_2.0025.511	200708_2.0025.569	200708_2.0025.650
200708_2.0025.512	200708_2.0025.576	200708_2.0025.651
200708_2.0025.513	200708_2.0025.577	200708_2.0025.652
200708_2.0025.514	200708_2.0025.578	200708_2.0025.654
200708_2.0025.515	200708_2.0025.579	200708_2.0025.655
200708_2.0025.516	200708_2.0025.580	200708_2.0025.656
200708_2.0025.517	200708_2.0025.584	200708_2.0025.657
200708_2.0025.518	200708_2.0025.587	200708_2.0025.658
200708_2.0025.519	200708_2.0025.588	200708_2.0025.659
200708_2.0025.523	200708_2.0025.589	200708_2.0025.660

200708_2.0025.661	200708_2.0025.736	200708_2.0025.813
200708_2.0025.662	200708_2.0025.737	200708_2.0025.814
200708_2.0025.664	200708_2.0025.738	200708_2.0025.815
200708_2.0025.667	200708_2.0025.739	200708_2.0025.816
200708_2.0025.669	200708_2.0025.740	200708_2.0025.817
200708_2.0025.670	200708_2.0025.743	200708_2.0025.818
200708_2.0025.671	200708_2.0025.744	200708_2.0025.819
200708_2.0025.672	200708_2.0025.745	200708_2.0025.820
200708_2.0025.673	200708_2.0025.746	200708_2.0025.821
200708_2.0025.674	200708_2.0025.749	200708_2.0025.822
200708_2.0025.675	200708_2.0025.750	200708_2.0025.823
200708_2.0025.677	200708_2.0025.751	200708_2.0025.824
200708_2.0025.678	200708_2.0025.752	200708_2.0025.825
200708_2.0025.680	200708_2.0025.753	200708_2.0025.826
200708_2.0025.681	200708_2.0025.754	200708_2.0025.828
200708_2.0025.682	200708_2.0025.755	200708_2.0025.829
200708_2.0025.684	200708_2.0025.756	200708_2.0025.831
200708_2.0025.686	200708_2.0025.757	200708_2.0025.832
200708_2.0025.687	200708_2.0025.759	200708_2.0025.833
200708_2.0025.690	200708_2.0025.760/1	200708_2.0025.834
200708_2.0025.691	200708_2.0025.760/2	200708_2.0025.835
200708_2.0025.692	200708_2.0025.763	200708_2.0025.836
200708_2.0025.693	200708_2.0025.764	200708_2.0025.837
200708_2.0025.694	200708_2.0025.765	200708_2.0025.838
200708_2.0025.696	200708_2.0025.766	200708_2.0025.840
200708_2.0025.697	200708_2.0025.767	200708_2.0025.841
200708_2.0025.698	200708_2.0025.768	200708_2.0025.842
200708_2.0025.699	200708_2.0025.769	200708_2.0025.843
200708_2.0025.700	200708_2.0025.771	200708_2.0025.844
200708_2.0025.701	200708_2.0025.774	200708_2.0025.845
200708_2.0025.702	200708_2.0025.776	200708_2.0025.846
200708_2.0025.703	200708_2.0025.777	200708_2.0025.847
200708_2.0025.704	200708_2.0025.778	200708_2.0025.848
200708_2.0025.705	200708_2.0025.780	200708_2.0025.849
200708_2.0025.706	200708_2.0025.781	200708_2.0025.850
200708_2.0025.708	200708_2.0025.782	200708_2.0025.851
200708_2.0025.709	200708_2.0025.783	200708_2.0025.852
200708_2.0025.710	200708_2.0025.785	200708_2.0025.853
200708_2.0025.711	200708_2.0025.787	200708_2.0025.854
200708_2.0025.712	200708_2.0025.788	200708_2.0025.855
200708_2.0025.713	200708_2.0025.789	200708_2.0025.856
200708_2.0025.714	200708_2.0025.790	200708_2.0025.857
200708_2.0025.715	200708_2.0025.791	200708_2.0025.858
200708_2.0025.716	200708_2.0025.792	200708_2.0025.859
200708_2.0025.717	200708_2.0025.793	200708_2.0025.860
200708_2.0025.718	200708_2.0025.794	200708_2.0025.861
200708_2.0025.719	200708_2.0025.795	200708_2.0025.862
200708_2.0025.720	200708_2.0025.798	200708_2.0025.863
200708_2.0025.721	200708_2.0025.800	200708_2.0025.864
200708_2.0025.722	200708_2.0025.801	200708_2.0025.865
200708_2.0025.726	200708_2.0025.804	200708_2.0025.866
200708_2.0025.727	200708_2.0025.805	200708_2.0025.867
200708_2.0025.729	200708_2.0025.806	200708_2.0025.868
200708_2.0025.730	200708_2.0025.807	200708_2.0025.870
200708_2.0025.732	200708_2.0025.808	200708_2.0025.871
200708_2.0025.733	200708_2.0025.809	200708_2.0025.872
200708_2.0025.734	200708_2.0025.812	200708_2.0025.873

200708_2.0025.874	200708_2.0025.943	200708_2.0025.1002
200708_2.0025.875	200708_2.0025.944	200708_2.0025.1003
200708_2.0025.876	200708_2.0025.945	200708_2.0025.1004
200708_2.0025.877	200708_2.0025.947	200708_2.0025.1005
200708_2.0025.878	200708_2.0025.948	200708_2.0025.1006
200708_2.0025.879	200708_2.0025.949	200708_2.0025.1007
200708_2.0025.880	200708_2.0025.950	200708_2.0025.1008
200708_2.0025.881/1	200708_2.0025.951	200708_2.0025.1009
200708_2.0025.884/1	200708_2.0025.952	200708_2.0025.1012
200708_2.0025.884/2	200708_2.0025.953	200708_2.0025.1013
200708_2.0025.885/1	200708_2.0025.954	200708_2.0025.1014
200708_2.0025.885/2	200708_2.0025.955	200708_2.0025.1015
200708_2.0025.889	200708_2.0025.956	200708_2.0025.1016
200708_2.0025.890	200708_2.0025.957	200708_2.0025.1017
200708_2.0025.891	200708_2.0025.958	200708_2.0025.1018/1
200708_2.0025.892	200708_2.0025.959	200708_2.0025.1019/1
200708_2.0025.893	200708_2.0025.960	200708_2.0025.1020/1
200708_2.0025.894	200708_2.0025.961	200708_2.0025.1021/1
200708_2.0025.895	200708_2.0025.962	200708_2.0025.1023/1
200708_2.0025.896	200708_2.0025.963	200708_2.0025.1024/1
200708_2.0025.897	200708_2.0025.964	200708_2.0025.1025/1
200708_2.0025.899	200708_2.0025.965	200708_2.0025.1026/1
200708_2.0025.900	200708_2.0025.966	200708_2.0025.1027/1
200708_2.0025.901	200708_2.0025.967	200708_2.0025.1028/1
200708_2.0025.903	200708_2.0025.968	200708_2.0025.1029
200708_2.0025.904	200708_2.0025.969	200708_2.0025.1032
200708_2.0025.905	200708_2.0025.970	200708_2.0025.1033
200708_2.0025.906	200708_2.0025.971	200708_2.0025.1034
200708_2.0025.907	200708_2.0025.972	200708_2.0025.1035
200708_2.0025.908	200708_2.0025.973	200708_2.0025.1044
200708_2.0025.909	200708_2.0025.974	200708_2.0025.1045
200708_2.0025.910	200708_2.0025.975	200708_2.0025.1046
200708_2.0025.911	200708_2.0025.976	200708_2.0025.1047
200708_2.0025.913	200708_2.0025.977	200708_2.0025.1050
200708_2.0025.916	200708_2.0025.979	200708_2.0025.1053
200708_2.0025.917	200708_2.0025.980	200708_2.0025.1054
200708_2.0025.918	200708_2.0025.981	200708_2.0025.1055
200708_2.0025.921	200708_2.0025.982	200708_2.0025.1056
200708_2.0025.922	200708_2.0025.983	200708_2.0025.1058
200708_2.0025.923	200708_2.0025.984	200708_2.0025.1059
200708_2.0025.924	200708_2.0025.985	200708_2.0025.1060
200708_2.0025.925	200708_2.0025.986	200708_2.0025.1061
200708_2.0025.926	200708_2.0025.987	200708_2.0025.1062
200708_2.0025.928	200708_2.0025.988	200708_2.0025.1063
200708_2.0025.929	200708_2.0025.989	200708_2.0025.1064
200708_2.0025.930	200708_2.0025.990	200708_2.0025.1065
200708_2.0025.931	200708_2.0025.991	200708_2.0025.1066
200708_2.0025.932	200708_2.0025.992	200708_2.0025.1067
200708_2.0025.933	200708_2.0025.993	200708_2.0025.1068
200708_2.0025.934	200708_2.0025.994	200708_2.0025.1069
200708_2.0025.936	200708_2.0025.995	200708_2.0025.1070
200708_2.0025.937	200708_2.0025.996	200708_2.0025.1071
200708_2.0025.938	200708_2.0025.997	200708_2.0025.1072
200708_2.0025.939	200708_2.0025.998/1	200708_2.0025.1073
200708_2.0025.940	200708_2.0025.999/1	200708_2.0025.1074
200708_2.0025.941	200708_2.0025.1000/1	200708_2.0025.1075
200708_2.0025.942	200708_2.0025.1001	200708_2.0025.1076

200708_2.0025.1077	200708_2.0025.1131	200708_2.0025.1191
200708_2.0025.1078	200708_2.0025.1132/1	200708_2.0025.1192
200708_2.0025.1079	200708_2.0025.1133	200708_2.0025.1193
200708_2.0025.1080	200708_2.0025.1134	200708_2.0025.1194
200708_2.0025.1081	200708_2.0025.1135	200708_2.0025.1195
200708_2.0025.1082	200708_2.0025.1136	200708_2.0025.1196
200708_2.0025.1083	200708_2.0025.1137	200708_2.0025.1197
200708_2.0025.1084	200708_2.0025.1138	200708_2.0025.1198
200708_2.0025.1086	200708_2.0025.1139	200708_2.0025.1199
200708_2.0025.1087	200708_2.0025.1140	200708_2.0025.1201
200708_2.0025.1088	200708_2.0025.1141	200708_2.0025.1202
200708_2.0025.1089	200708_2.0025.1142	200708_2.0025.1203
200708_2.0025.1090	200708_2.0025.1143	200708_2.0025.1206
200708_2.0025.1091	200708_2.0025.1144	200708_2.0025.1207
200708_2.0025.1092	200708_2.0025.1146	200708_2.0025.1208
200708_2.0025.1093/1	200708_2.0025.1147	200708_2.0025.1209
200708_2.0025.1094/1	200708_2.0025.1148	200708_2.0025.1210
200708_2.0025.1095/1	200708_2.0025.1149	200708_2.0025.1211
200708_2.0025.1096	200708_2.0025.1150	200708_2.0025.1212
200708_2.0025.1097	200708_2.0025.1151	200708_2.0025.1214
200708_2.0025.1098	200708_2.0025.1152	200708_2.0025.1215
200708_2.0025.1099	200708_2.0025.1153	200708_2.0025.1216
200708_2.0025.1100	200708_2.0025.1154	200708_2.0025.1217
200708_2.0025.1101	200708_2.0025.1155	200708_2.0025.1218
200708_2.0025.1102	200708_2.0025.1156/1	200708_2.0025.1219
200708_2.0025.1103	200708_2.0025.1156/2	200708_2.0025.1220
200708_2.0025.1104	200708_2.0025.1157	200708_2.0025.1221
200708_2.0025.1105	200708_2.0025.1158	200708_2.0025.1222
200708_2.0025.1106	200708_2.0025.1159	200708_2.0025.1223
200708_2.0025.1107	200708_2.0025.1160	200708_2.0025.1224
200708_2.0025.1108	200708_2.0025.1161	200708_2.0025.1225
200708_2.0025.1109	200708_2.0025.1162	200708_2.0025.1226
200708_2.0025.1110	200708_2.0025.1163	200708_2.0025.1227
200708_2.0025.1111	200708_2.0025.1164	200708_2.0025.1227
200708_2.0025.1112	200708_2.0025.1165	200708_2.0025.1228
200708_2.0025.1113	200708_2.0025.1166	200708_2.0025.1229
200708_2.0025.1114	200708_2.0025.1171	200708_2.0025.1230
200708_2.0025.1115	200708_2.0025.1172	200708_2.0025.1231
200708_2.0025.1116	200708_2.0025.1173	200708_2.0025.1232
200708_2.0025.1117	200708_2.0025.1174	200708_2.0025.1233
200708_2.0025.1118	200708_2.0025.1175	200708_2.0025.1234
200708_2.0025.1119	200708_2.0025.1176	200708_2.0025.1235
200708_2.0025.112/1	200708_2.0025.1177	200708_2.0025.1236
200708_2.0025.112/2	200708_2.0025.1178	200708_2.0025.1237
200708_2.0025.1120	200708_2.0025.1179	200708_2.0025.1238
200708_2.0025.1121	200708_2.0025.1180	200708_2.0025.1239
200708_2.0025.1122	200708_2.0025.1182	200708_2.0025.1240
200708_2.0025.1123	200708_2.0025.1183	200708_2.0025.1241
200708_2.0025.1124	200708_2.0025.1184	200708_2.0025.1242
200708_2.0025.1125	200708_2.0025.1185	200708_2.0025.1244
200708_2.0025.1126	200708_2.0025.1186	200708_2.0025.1245
200708_2.0025.1127	200708_2.0025.1187	200708_2.0025.1246
200708_2.0025.1128	200708_2.0025.1188	200708_2.0025.1248
200708_2.0025.1129	200708_2.0025.1189	
200708_2.0025.1130	200708_2.0025.1190	

Gmina Wiejska Rutki, obręb Kalinówka Basie:

201403_2.0009.AR_1.1	201403_2.0009.AR_1.15	201403_2.0009.1126
201403_2.0009.AR_1.3	201403_2.0009.AR_1.23	201403_2.0009.1127
201403_2.0009.AR_1.4	201403_2.0009.AR_1.124	201403_2.0009.1128
201403_2.0009.AR_1.5	201403_2.0009.AR_1.129/3	201403_2.0009.1129/1
201403_2.0009.AR_1.13	201403_2.0009.1016	201403_2.0009.1129/2
201403_2.0009.AR_1.14	201403_2.0009.1125	

Gmina Wiejska Rutki, obręb Kossaki Falki:

201403_2.0016.AR_1.2	201403_2.0016.AR_1.14	201403_2.0016.AR_1.28
201403_2.0016.AR_1.3	201403_2.0016.AR_1.15	201403_2.0016.AR_1.30
201403_2.0016.AR_1.4	201403_2.0016.AR_1.16	201403_2.0016.AR_1.31
201403_2.0016.AR_1.5	201403_2.0016.AR_1.17	201403_2.0016.AR_1.32
201403_2.0016.AR_1.6	201403_2.0016.AR_1.18	201403_2.0016.AR_1.33/1
201403_2.0016.AR_1.7	201403_2.0016.AR_1.19	201403_2.0016.AR_1.33/2
201403_2.0016.AR_1.8	201403_2.0016.AR_1.20	201403_2.0016.AR_1.34
201403_2.0016.AR_1.9	201403_2.0016.AR_1.21	201403_2.0016.AR_1.35
201403_2.0016.AR_1.10	201403_2.0016.AR_1.22	201403_2.0016.AR_1.36/1
201403_2.0016.AR_1.11/1	201403_2.0016.AR_1.23	201403_2.0016.AR_1.36/2
201403_2.0016.AR_1.11/2	201403_2.0016.AR_1.24	
201403_2.0016.AR_1.12	201403_2.0016.AR_1.25	

Gmina Wiejska Rutki, obręb Kossaki Nadbielne:

201403_2.0017.AR_1.209	201403_2.0017.AR_3.49/2	201403_2.0017.AR_3.65/1
201403_2.0017.AR_1.210	201403_2.0017.AR_3.49/3	201403_2.0017.AR_3.65/2
201403_2.0017.AR_1.211	201403_2.0017.AR_3.50	201403_2.0017.AR_3.66
201403_2.0017.AR_1.212	201403_2.0017.AR_3.51	201403_2.0017.AR_3.69
201403_2.0017.AR_1.213	201403_2.0017.AR_3.52	201403_2.0017.AR_3.70
201403_2.0017.AR_1.215	201403_2.0017.AR_3.53	201403_2.0017.AR_3.71
201403_2.0017.AR_1.216	201403_2.0017.AR_3.54	201403_2.0017.AR_3.72
201403_2.0017.AR_1.217	201403_2.0017.AR_3.55	201403_2.0017.AR_3.73
201403_2.0017.AR_1.218	201403_2.0017.AR_3.56/1	201403_2.0017.AR_3.74
201403_2.0017.AR_1.219	201403_2.0017.AR_3.56/2	201403_2.0017.AR_3.77
201403_2.0017.AR_1.220	201403_2.0017.AR_3.57	201403_2.0017.AR_3.78
201403_2.0017.AR_1.221/1	201403_2.0017.AR_3.59	201403_2.0017.AR_3.79
201403_2.0017.AR_1.221/2	201403_2.0017.AR_3.60	201403_2.0017.AR_3.80
201403_2.0017.AR_1.226/1	201403_2.0017.AR_3.61/1	201403_2.0017.AR_3.81
201403_2.0017.AR_1.226/2	201403_2.0017.AR_3.61/2	201403_2.0017.AR_3.82
201403_2.0017.AR_3.46	201403_2.0017.AR_3.62	201403_2.0017.AR_3.83
201403_2.0017.AR_3.48	201403_2.0017.AR_3.63	
201403_2.0017.AR_3.49/1	201403_2.0017.AR_3.64	

Gmina Wiejska Rutki, obręb Ożarki Olszanka:

201403_2.0026.402	201403_2.0026.421/1	201403_2.0026.1015
201403_2.0026.403	201403_2.0026.421/2	201403_2.0026.1016/1
201403_2.0026.404	201403_2.0026.421/3	201403_2.0026.1016/2
201403_2.0026.405	201403_2.0026.421/4	201403_2.0026.1017/1
201403_2.0026.406	201403_2.0026.422/1	201403_2.0026.1017/2
201403_2.0026.407	201403_2.0026.422/2	201403_2.0026.1017/3
201403_2.0026.408	201403_2.0026.1004	201403_2.0026.1018/1
201403_2.0026.409	201403_2.0026.1005/1	201403_2.0026.1018/2
201403_2.0026.410/1	201403_2.0026.1005/2	201403_2.0026.1019
201403_2.0026.410/2	201403_2.0026.1006	201403_2.0026.1023
201403_2.0026.415	201403_2.0026.1007	201403_2.0026.1024
201403_2.0026.416/1	201403_2.0026.1008	201403_2.0026.1025
201403_2.0026.416/2	201403_2.0026.1009	201403_2.0026.1026
201403_2.0026.417	201403_2.0026.1010	201403_2.0026.1027
201403_2.0026.418	201403_2.0026.1013	201403_2.0026.1028

201403_2.0026.1029	201403_2.0026.1042	201403_2.0026.1064
201403_2.0026.1030	201403_2.0026.1043	201403_2.0026.1065
201403_2.0026.1031	201403_2.0026.1044	201403_2.0026.1066
201403_2.0026.1032	201403_2.0026.1045	201403_2.0026.1067
201403_2.0026.1033	201403_2.0026.1046	201403_2.0026.1068
201403_2.0026.1034	201403_2.0026.1047	201403_2.0026.1072
201403_2.0026.1035/1	201403_2.0026.1048	201403_2.0026.1073
201403_2.0026.1035/2	201403_2.0026.1049	201403_2.0026.1074
201403_2.0026.1035/3	201403_2.0026.1050	201403_2.0026.1075
201403_2.0026.1036	201403_2.0026.1059	201403_2.0026.1076
201403_2.0026.1037/1	201403_2.0026.1060/1	201403_2.0026.1077
201403_2.0026.1037/2	201403_2.0026.1060/2	201403_2.0026.1078
201403_2.0026.1039	201403_2.0026.1061	201403_2.0026.1079
201403_2.0026.1040	201403_2.0026.1062	201403_2.0026.1311
201403_2.0026.1041	201403_2.0026.1063	

Gmina Wiejska Rutki, obręb Grądy Woniecko:

201403_2.0030.3/21	201403_2.0030.156/18	201403_2.0030.290/2
201403_2.0030.3/25	201403_2.0030.157/1	201403_2.0030.292
201403_2.0030.3/26	201403_2.0030.157/3	201403_2.0030.293
201403_2.0030.3/29	201403_2.0030.163/15	201403_2.0030.294
201403_2.0030.3/9	201403_2.0030.167/12	201403_2.0030.295
201403_2.0030.58/10	201403_2.0030.181/2	201403_2.0030.296
201403_2.0030.58/8	201403_2.0030.181/4	201403_2.0030.297
201403_2.0030.60/2	201403_2.0030.181/6	201403_2.0030.298
201403_2.0030.60/7	201403_2.0030.181/8	201403_2.0030.299
201403_2.0030.61/1	201403_2.0030.185/16	201403_2.0030.300
201403_2.0030.61/2	201403_2.0030.199/7	201403_2.0030.301
201403_2.0030.61/7	201403_2.0030.203/12	201403_2.0030.302
201403_2.0030.62/1	201403_2.0030.203/15	201403_2.0030.303
201403_2.0030.62/2	201403_2.0030.203/16	201403_2.0030.305
201403_2.0030.62/3	201403_2.0030.267	201403_2.0030.306
201403_2.0030.62/5	201403_2.0030.268	201403_2.0030.307
201403_2.0030.68/28	201403_2.0030.269	201403_2.0030.308
201403_2.0030.72/10	201403_2.0030.270	201403_2.0030.309
201403_2.0030.72/13	201403_2.0030.271/1	201403_2.0030.310
201403_2.0030.72/15	201403_2.0030.271/2	201403_2.0030.311
201403_2.0030.72/16	201403_2.0030.272	201403_2.0030.312
201403_2.0030.72/17	201403_2.0030.273/1	201403_2.0030.313
201403_2.0030.72/18	201403_2.0030.273/2	201403_2.0030.314
201403_2.0030.72/19	201403_2.0030.274	201403_2.0030.315
201403_2.0030.72/20	201403_2.0030.275	201403_2.0030.316
201403_2.0030.72/21	201403_2.0030.276	201403_2.0030.317
201403_2.0030.72/22	201403_2.0030.277	201403_2.0030.318
201403_2.0030.72/23	201403_2.0030.278	201403_2.0030.320
201403_2.0030.72/5	201403_2.0030.279	201403_2.0030.322
201403_2.0030.134/1	201403_2.0030.280	201403_2.0030.323
201403_2.0030.154/15	201403_2.0030.281	201403_2.0030.324
201403_2.0030.154/16	201403_2.0030.282	201403_2.0030.325
201403_2.0030.154/17	201403_2.0030.283	201403_2.0030.326
201403_2.0030.155/1	201403_2.0030.284	201403_2.0030.327
201403_2.0030.155/3	201403_2.0030.285	201403_2.0030.328
201403_2.0030.155/4	201403_2.0030.286	201403_2.0030.329
201403_2.0030.155/5	201403_2.0030.288/1	201403_2.0030.330/2
201403_2.0030.156/15	201403_2.0030.288/2	201403_2.0030.334
201403_2.0030.156/16	201403_2.0030.289/1	201403_2.0030.335
201403_2.0030.156/17	201403_2.0030.289/2	201403_2.0030.336

201403_2.0030.337	201403_2.0030.399	201403_2.0030.482
201403_2.0030.338	201403_2.0030.400	201403_2.0030.484
201403_2.0030.339	201403_2.0030.401	201403_2.0030.485
201403_2.0030.340	201403_2.0030.402	201403_2.0030.489
201403_2.0030.341	201403_2.0030.403	201403_2.0030.490
201403_2.0030.342	201403_2.0030.404	201403_2.0030.492
201403_2.0030.343	201403_2.0030.405	201403_2.0030.494
201403_2.0030.344	201403_2.0030.406	201403_2.0030.497
201403_2.0030.345	201403_2.0030.407	201403_2.0030.498
201403_2.0030.346	201403_2.0030.408	201403_2.0030.501
201403_2.0030.347	201403_2.0030.409	201403_2.0030.502
201403_2.0030.348	201403_2.0030.410	201403_2.0030.503
201403_2.0030.349	201403_2.0030.412	201403_2.0030.504
201403_2.0030.350	201403_2.0030.414	201403_2.0030.505
201403_2.0030.351	201403_2.0030.417	201403_2.0030.506
201403_2.0030.352	201403_2.0030.418	201403_2.0030.507
201403_2.0030.353	201403_2.0030.419	201403_2.0030.508
201403_2.0030.354	201403_2.0030.420	201403_2.0030.509
201403_2.0030.355	201403_2.0030.421	201403_2.0030.510
201403_2.0030.356	201403_2.0030.422	201403_2.0030.511
201403_2.0030.357	201403_2.0030.423	201403_2.0030.512
201403_2.0030.358	201403_2.0030.427	201403_2.0030.513
201403_2.0030.359	201403_2.0030.428	201403_2.0030.514
201403_2.0030.360	201403_2.0030.429	201403_2.0030.518
201403_2.0030.361	201403_2.0030.434	201403_2.0030.519
201403_2.0030.362	201403_2.0030.435	201403_2.0030.520
201403_2.0030.364	201403_2.0030.436	201403_2.0030.521
201403_2.0030.365	201403_2.0030.437	201403_2.0030.522
201403_2.0030.366	201403_2.0030.439	201403_2.0030.523
201403_2.0030.367	201403_2.0030.443	201403_2.0030.524
201403_2.0030.368	201403_2.0030.444	201403_2.0030.526
201403_2.0030.369	201403_2.0030.445	201403_2.0030.527
201403_2.0030.370	201403_2.0030.446	201403_2.0030.528
201403_2.0030.371	201403_2.0030.447	201403_2.0030.529
201403_2.0030.372	201403_2.0030.452	201403_2.0030.53
201403_2.0030.373	201403_2.0030.453	201403_2.0030.530
201403_2.0030.374	201403_2.0030.456	201403_2.0030.532
201403_2.0030.378	201403_2.0030.457	201403_2.0030.534
201403_2.0030.379	201403_2.0030.459	201403_2.0030.535
201403_2.0030.380	201403_2.0030.460	201403_2.0030.536
201403_2.0030.381	201403_2.0030.461	201403_2.0030.539
201403_2.0030.382	201403_2.0030.462	201403_2.0030.541
201403_2.0030.383	201403_2.0030.463	201403_2.0030.542
201403_2.0030.384	201403_2.0030.464	201403_2.0030.543
201403_2.0030.385	201403_2.0030.465	201403_2.0030.544
201403_2.0030.387	201403_2.0030.468	201403_2.0030.545
201403_2.0030.388	201403_2.0030.469	201403_2.0030.546
201403_2.0030.389	201403_2.0030.470	201403_2.0030.547
201403_2.0030.390	201403_2.0030.471	201403_2.0030.548
201403_2.0030.391	201403_2.0030.474	201403_2.0030.549
201403_2.0030.392	201403_2.0030.475	201403_2.0030.551
201403_2.0030.393	201403_2.0030.476	201403_2.0030.552
201403_2.0030.394	201403_2.0030.477	201403_2.0030.553
201403_2.0030.395	201403_2.0030.478	201403_2.0030.554
201403_2.0030.396	201403_2.0030.479/1	201403_2.0030.555
201403_2.0030.397	201403_2.0030.479/2	201403_2.0030.556
201403_2.0030.398	201403_2.0030.481	201403_2.0030.557

201403_2.0030.564	201403_2.0030.624	201403_2.0030.775/7
201403_2.0030.567	201403_2.0030.626	201403_2.0030.776
201403_2.0030.568	201403_2.0030.627	201403_2.0030.778
201403_2.0030.569	201403_2.0030.628	201403_2.0030.779
201403_2.0030.570	201403_2.0030.629	201403_2.0030.780
201403_2.0030.571	201403_2.0030.631/1	201403_2.0030.784/1
201403_2.0030.572	201403_2.0030.631/2	201403_2.0030.784/2
201403_2.0030.573	201403_2.0030.632	201403_2.0030.784/3
201403_2.0030.574	201403_2.0030.633	201403_2.0030.784/4
201403_2.0030.575	201403_2.0030.634	201403_2.0030.784/5
201403_2.0030.576	201403_2.0030.635	201403_2.0030.784/7
201403_2.0030.577	201403_2.0030.636	201403_2.0030.785
201403_2.0030.578	201403_2.0030.637	201403_2.0030.786/1
201403_2.0030.579	201403_2.0030.638	201403_2.0030.793
201403_2.0030.580	201403_2.0030.639	201403_2.0030.794
201403_2.0030.581	201403_2.0030.640	201403_2.0030.825
201403_2.0030.582	201403_2.0030.641	201403_2.0030.910
201403_2.0030.583	201403_2.0030.642	201403_2.0030.911
201403_2.0030.584	201403_2.0030.643	201403_2.0030.917
201403_2.0030.585	201403_2.0030.644/1	201403_2.0030.918
201403_2.0030.586	201403_2.0030.644/2	201403_2.0030.919
201403_2.0030.587	201403_2.0030.645	201403_2.0030.920
201403_2.0030.588	201403_2.0030.646	201403_2.0030.921
201403_2.0030.589	201403_2.0030.649	201403_2.0030.924
201403_2.0030.59	201403_2.0030.650	201403_2.0030.925
201403_2.0030.590	201403_2.0030.652/1	201403_2.0030.926
201403_2.0030.591	201403_2.0030.659	201403_2.0030.927/2
201403_2.0030.592	201403_2.0030.660	201403_2.0030.927/5
201403_2.0030.593	201403_2.0030.661	201403_2.0030.927/6
201403_2.0030.594	201403_2.0030.662	201403_2.0030.934/2
201403_2.0030.595	201403_2.0030.740	201403_2.0030.935
201403_2.0030.596	201403_2.0030.741	201403_2.0030.939
201403_2.0030.597	201403_2.0030.742	201403_2.0030.940/1
201403_2.0030.598	201403_2.0030.743	201403_2.0030.951/10
201403_2.0030.600	201403_2.0030.744	201403_2.0030.951/11
201403_2.0030.601	201403_2.0030.745/2	201403_2.0030.951/13
201403_2.0030.602	201403_2.0030.745/4	201403_2.0030.951/14
201403_2.0030.603	201403_2.0030.745/5	201403_2.0030.951/15
201403_2.0030.604	201403_2.0030.745/6	201403_2.0030.951/2
201403_2.0030.605	201403_2.0030.745/8	201403_2.0030.951/6
201403_2.0030.606	201403_2.0030.756	201403_2.0030.951/9
201403_2.0030.607	201403_2.0030.757/3	201403_2.0030.953
201403_2.0030.608	201403_2.0030.757/4	201403_2.0030.954
201403_2.0030.609	201403_2.0030.757/6	201403_2.0030.955
201403_2.0030.610	201403_2.0030.757/8	201403_2.0030.956/1
201403_2.0030.611	201403_2.0030.758	201403_2.0030.956/10
201403_2.0030.612	201403_2.0030.76/4	201403_2.0030.956/11
201403_2.0030.613	201403_2.0030.761	201403_2.0030.956/2
201403_2.0030.614	201403_2.0030.762	201403_2.0030.956/9
201403_2.0030.615	201403_2.0030.763	201403_2.0030.967
201403_2.0030.616	201403_2.0030.764	201403_2.0030.968
201403_2.0030.617	201403_2.0030.765	201403_2.0030.969
201403_2.0030.618	201403_2.0030.766	201403_2.0030.970
201403_2.0030.619	201403_2.0030.767	201403_2.0030.972
201403_2.0030.621	201403_2.0030.775/2	201403_2.0030.973
201403_2.0030.622	201403_2.0030.775/4	201403_2.0030.982
201403_2.0030.623	201403_2.0030.775/5	201403_2.0030.983

201403_2.0030.988	201403_2.0030.1019	201403_2.0030.1084
201403_2.0030.989	201403_2.0030.1020	201403_2.0030.1088
201403_2.0030.990	201403_2.0030.1021	201403_2.0030.1093
201403_2.0030.992	201403_2.0030.1022	201403_2.0030.1100
201403_2.0030.993	201403_2.0030.1023	201403_2.0030.1101
201403_2.0030.996	201403_2.0030.1024	201403_2.0030.1103/2
201403_2.0030.997	201403_2.0030.1025	201403_2.0030.1103/3
201403_2.0030.999	201403_2.0030.1026	201403_2.0030.1104/1
201403_2.0030.1000	201403_2.0030.1027	201403_2.0030.1104/2
201403_2.0030.1002	201403_2.0030.1030	201403_2.0030.1108/1
201403_2.0030.1003	201403_2.0030.1033	201403_2.0030.1108/2
201403_2.0030.1012	201403_2.0030.1034	201403_2.0030.1109
201403_2.0030.1014/10	201403_2.0030.1037	201403_2.0030.1114
201403_2.0030.1014/11	201403_2.0030.1038	201403_2.0030.1127/3
201403_2.0030.1014/2	201403_2.0030.1039	201403_2.0030.1127/5
201403_2.0030.1014/3	201403_2.0030.1040	201403_2.0030.1129/3
201403_2.0030.1014/4	201403_2.0030.1043	201403_2.0030.1129/4
201403_2.0030.1014/8	201403_2.0030.1044	201403_2.0030.1129/6
201403_2.0030.1014/9	201403_2.0030.1058	201403_2.0030.1151/1
201403_2.0030.1015	201403_2.0030.1061	201403_2.0030.1151/2
201403_2.0030.1016	201403_2.0030.1062	201403_2.0030.1151/3
201403_2.0030.1017	201403_2.0030.1064	201403_2.0030.1151/4
201403_2.0030.1018	201403_2.0030.1082	

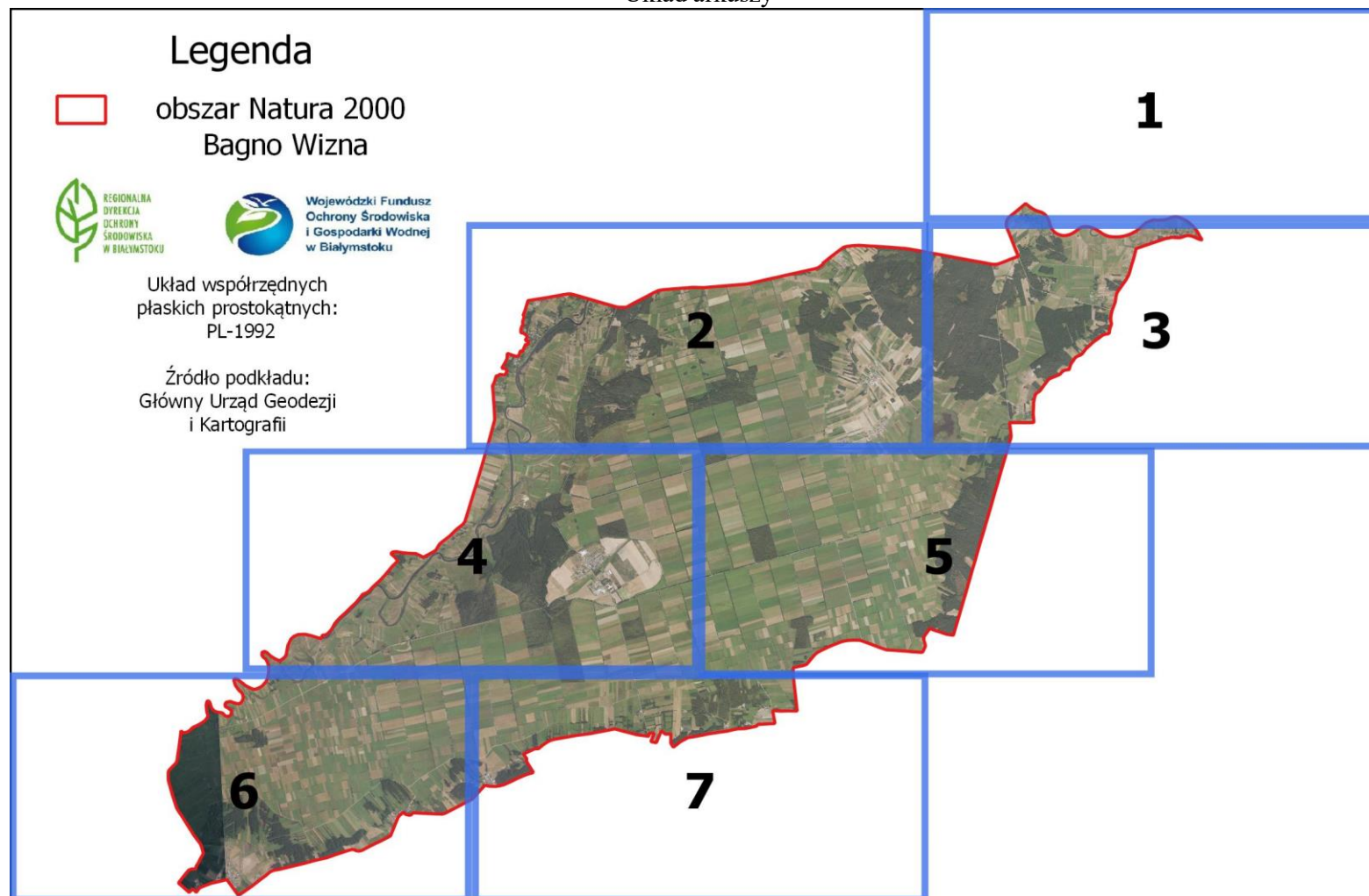
Gmina Wiejska Rutki, obręb Pruszek Wielkie:

201403_2.0031.1	201403_2.0031.45	201403_2.0031.80/2
201403_2.0031.7/1	201403_2.0031.46	201403_2.0031.81
201403_2.0031.8	201403_2.0031.47	201403_2.0031.8
201403_2.0031.9	201403_2.0031.48	
201403_2.0031.10/1	201403_2.0031.49	
201403_2.0031.10/2	201403_2.0031.50	
201403_2.0031.10/3	201403_2.0031.51	
201403_2.0031.11	201403_2.0031.52/1	
201403_2.0031.12	201403_2.0031.52/2	
201403_2.0031.15	201403_2.0031.52/3	
201403_2.0031.16	201403_2.0031.52/4	
201403_2.0031.17	201403_2.0031.53	
201403_2.0031.18	201403_2.0031.54	
201403_2.0031.19	201403_2.0031.55/1	
201403_2.0031.20	201403_2.0031.55/2	
201403_2.0031.21	201403_2.0031.56/1	
201403_2.0031.22/1	201403_2.0031.56/2	
201403_2.0031.22/2	201403_2.0031.57	
201403_2.0031.23	201403_2.0031.58	
201403_2.0031.24	201403_2.0031.59	
201403_2.0031.25	201403_2.0031.69	
201403_2.0031.26	201403_2.0031.70	
201403_2.0031.27	201403_2.0031.71	
201403_2.0031.28	201403_2.0031.72	
201403_2.0031.36	201403_2.0031.73/1	
201403_2.0031.38	201403_2.0031.73/2	
201403_2.0031.39	201403_2.0031.74	
201403_2.0031.40	201403_2.0031.75	
201403_2.0031.41	201403_2.0031.77	
201403_2.0031.42	201403_2.0031.78	
201403_2.0031.43	201403_2.0031.79	
201403_2.0031.44	201403_2.0031.80/1	

Załącznik nr 7A do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku
z dnia 24 października 2024 r.

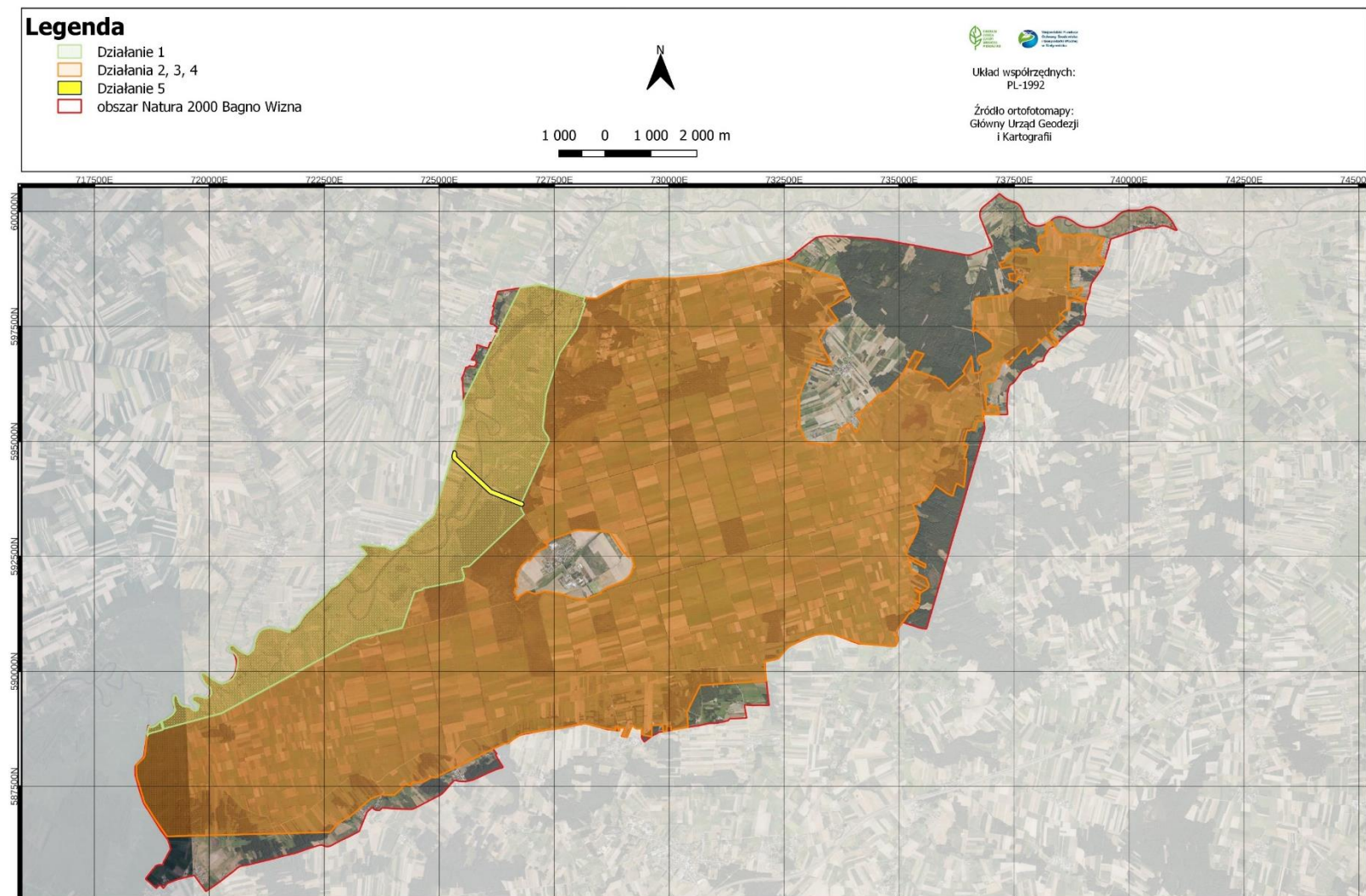
Lokalizacja działań ochronnych w formie mapy

Układ arkuszy

Załącznik nr 7B do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku
z dnia 24 października 2024 r.

Lokalizacja działań ochronnych w formie mapy

Legenda

- Działanie 1
- Działania 2, 3, 4
- Działanie 5
- obszar Natura 2000 Bagno Wizna
- działki ewidencyjne

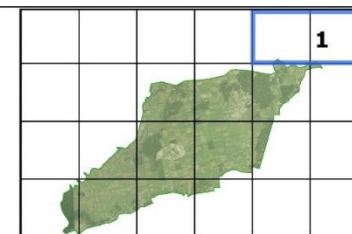

1 000 0 1 000 2 000 m

Układ współrzędnych:
PL-1992

Źródło ortofotomapy:
Główny Urząd Geodezji
i Kartografii

Legenda

- Działanie 1
- Działania 2, 3, 4
- Działanie 5
- obszar Natura 2000 Bagno Wizna
- działki ewidencyjne

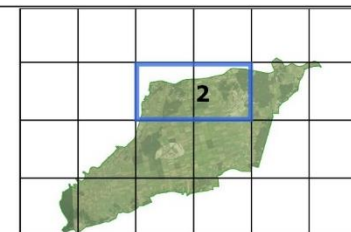

1 000 0 1 000 2 000 m

Układ współrzędnych:
PL-1992

Źródło ortofotomapy:
Główny Urząd Geodezji
i Kartografii

Legenda

- Działanie 1
- Działania 2, 3, 4
- Działanie 5
- obszar Natura 2000 Bagno Wizna
- działki ewidencyjne

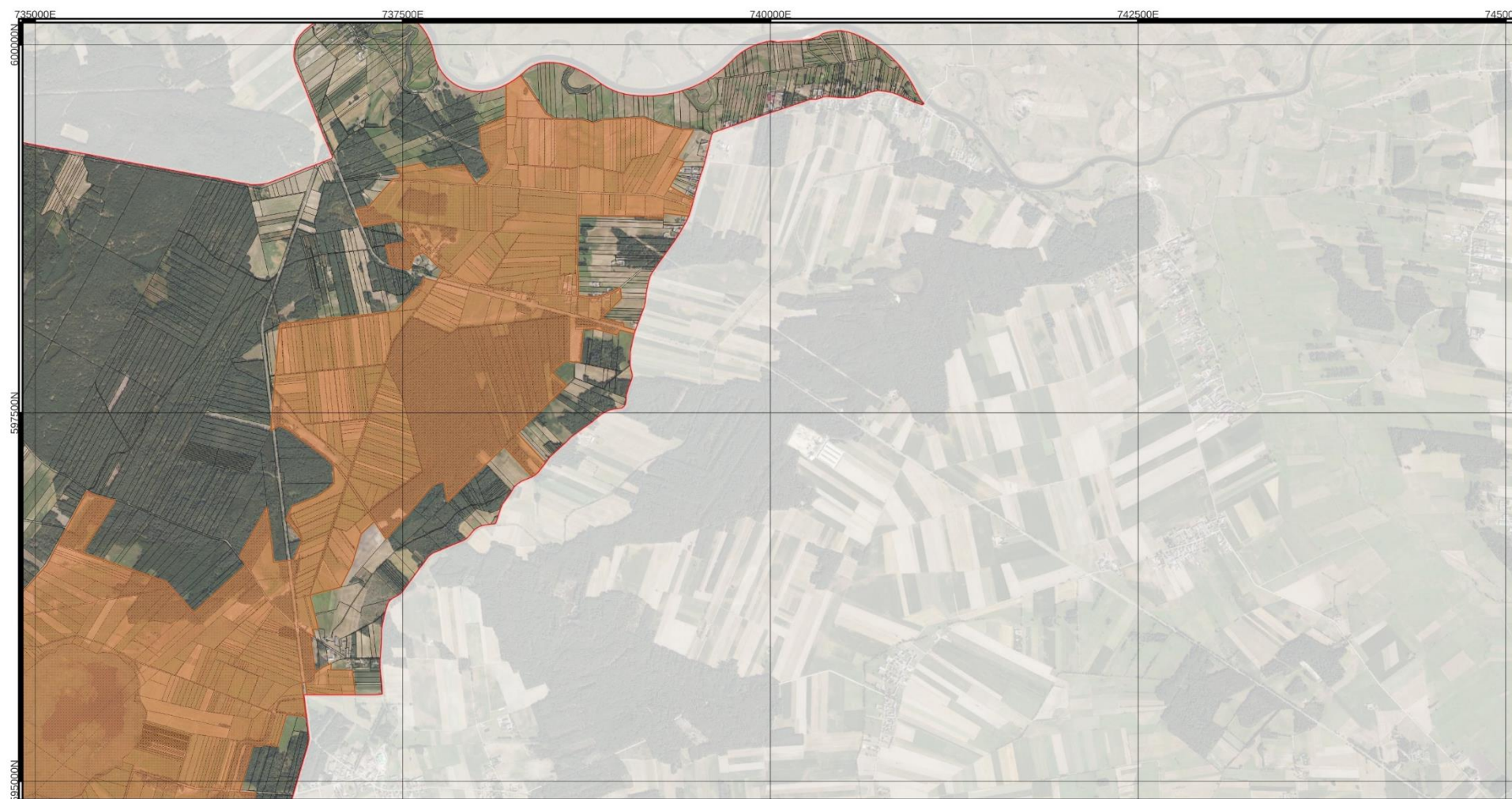

1 000 0 1 000 2 000 m

Układ współrzędnych:
PL-1992

Źródło ortofotomapy:
Główny Urząd Geodezji
i Kartografii

Legenda

- Działanie 1
- Działania 2, 3, 4
- Działanie 5
- obszar Natura 2000 Bagno Wizna
- działki ewidencyjne

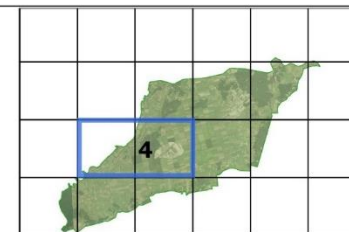

1 000 0 1 000 2 000 m

Układ współrzędnych:
PL-1992

Źródło ortofotomapy:
Główny Urząd Geodezji
i Kartografii

Legenda

- Działanie 1
- Działania 2, 3, 4
- Działanie 5
- obszar Natura 2000 Bagno Wizna
- działki ewidencyjne

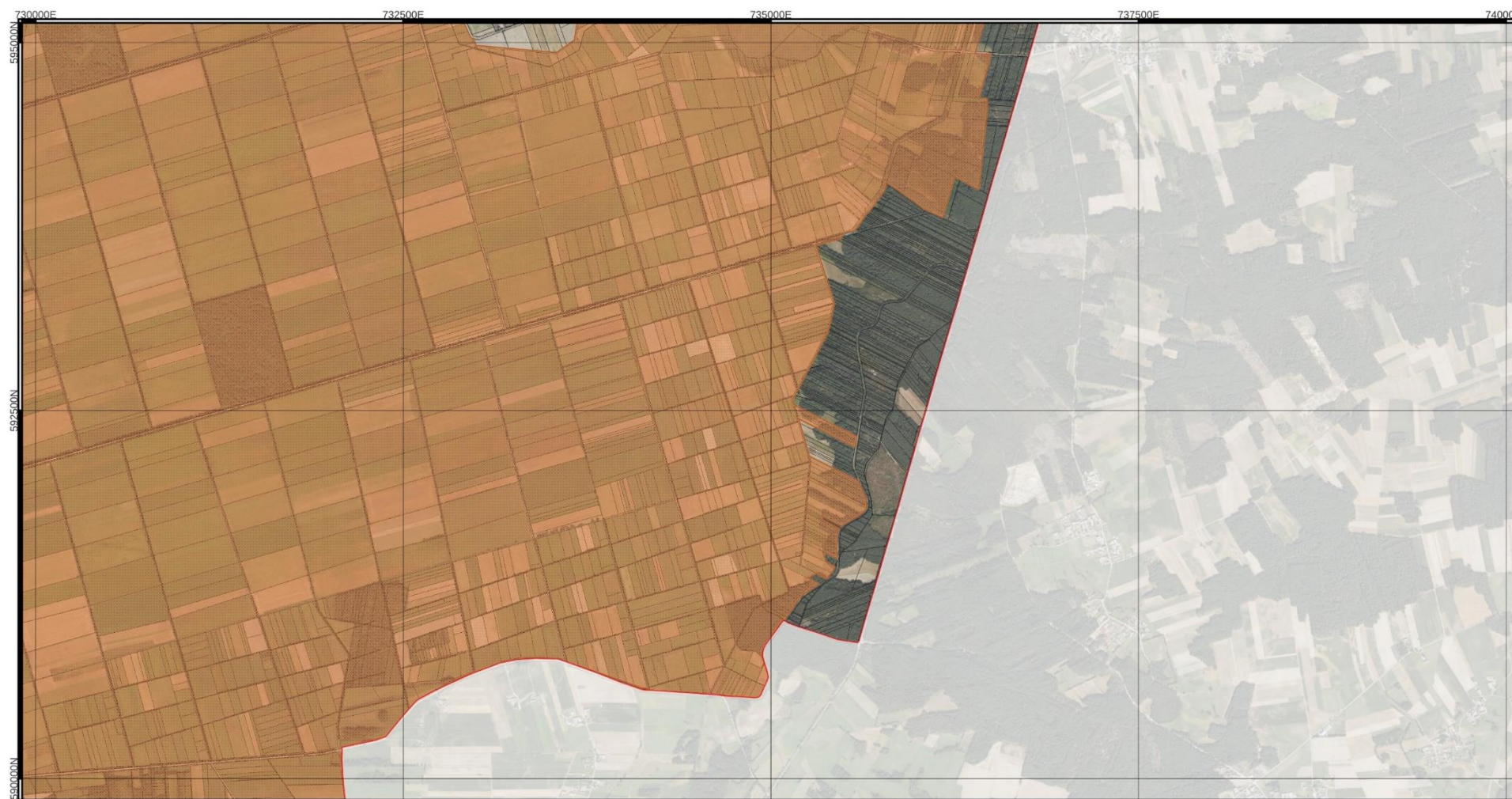
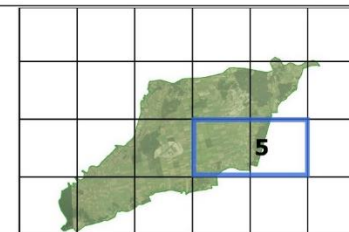

1 000 0 1 000 2 000 m

Układ współrzędnych:
PL-1992

Źródło ortofotomapy:
Główny Urząd Geodezji
i Kartografii

Legenda

- Działanie 1
- Działania 2, 3, 4
- Działanie 5
- obszar Natura 2000 Bagno Wizna
- działki ewidencyjne

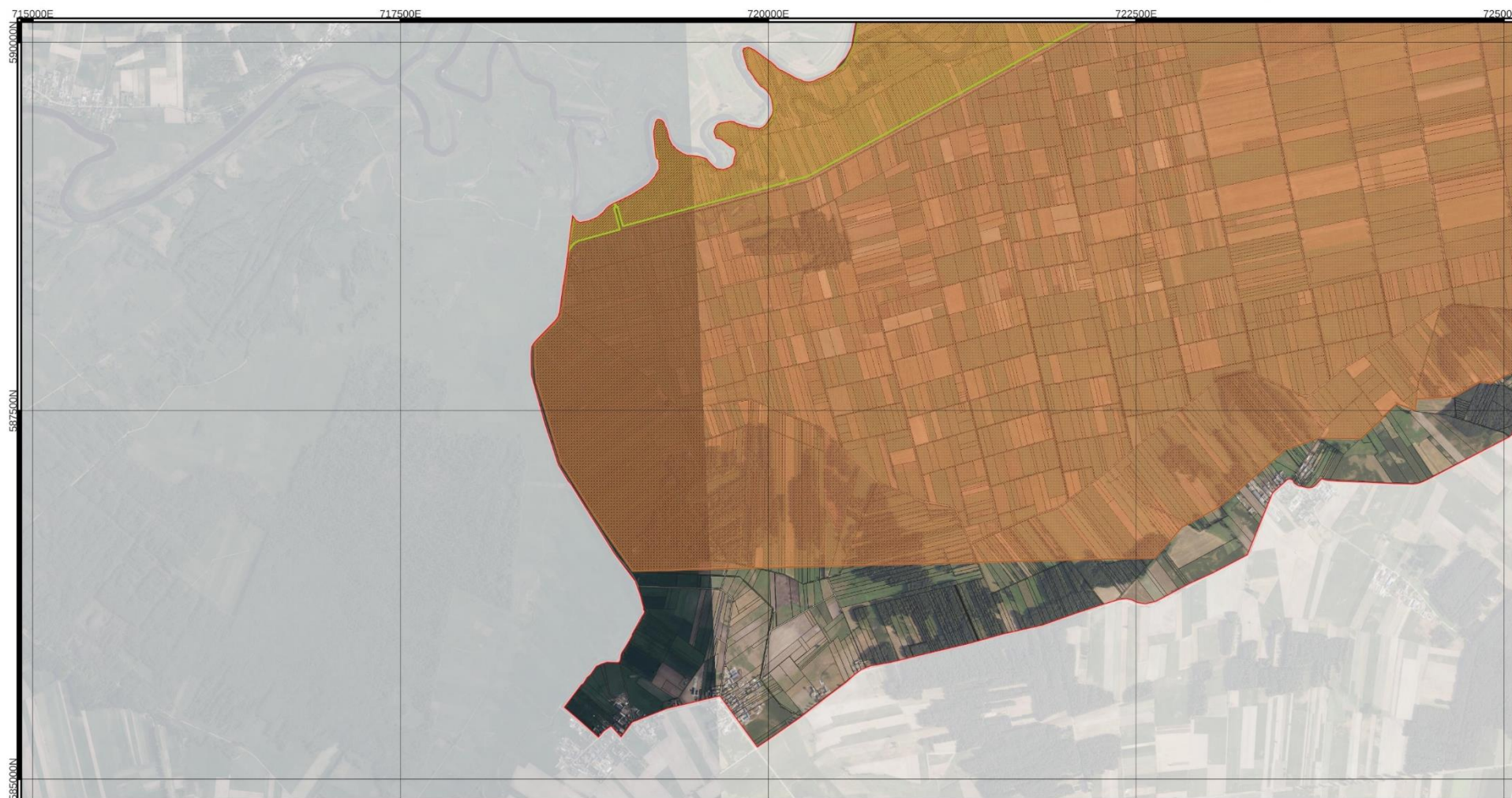
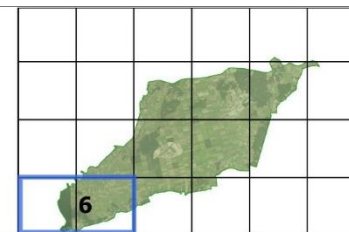

1 000 0 1 000 2 000 m

Układ współrzędnych:
PL-1992

Źródło ortofotomapy:
Główny Urząd Geodezji
i Kartografii

Legenda

- Działanie 1
- Działania 2, 3, 4
- Działanie 5
- obszar Natura 2000 Bagno Wizna
- działki ewidencyjne

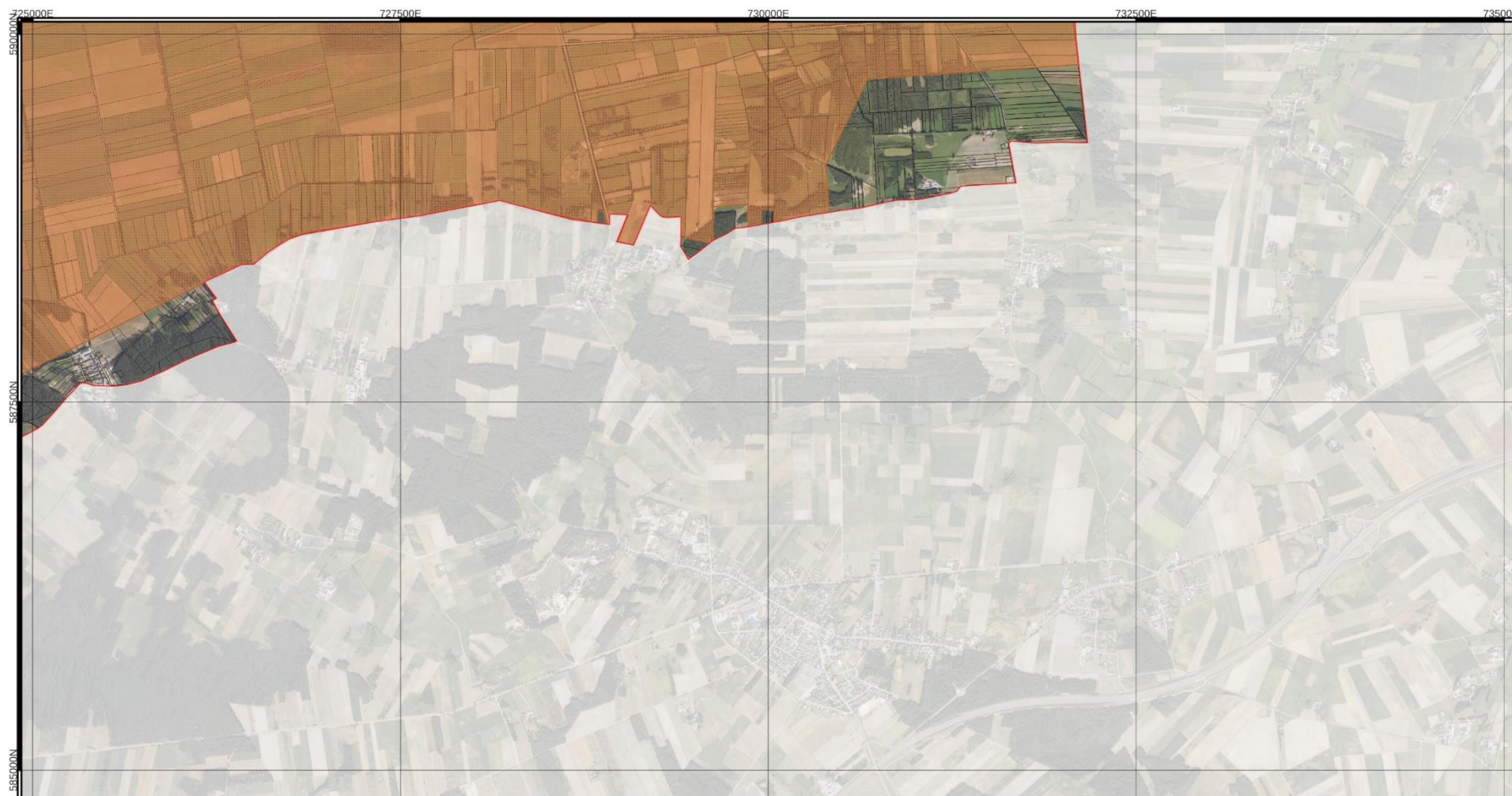
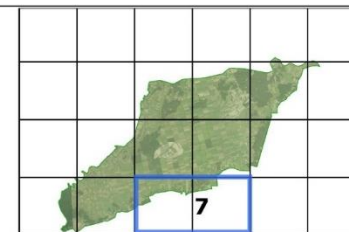

1 000 0 1 000 2 000 m

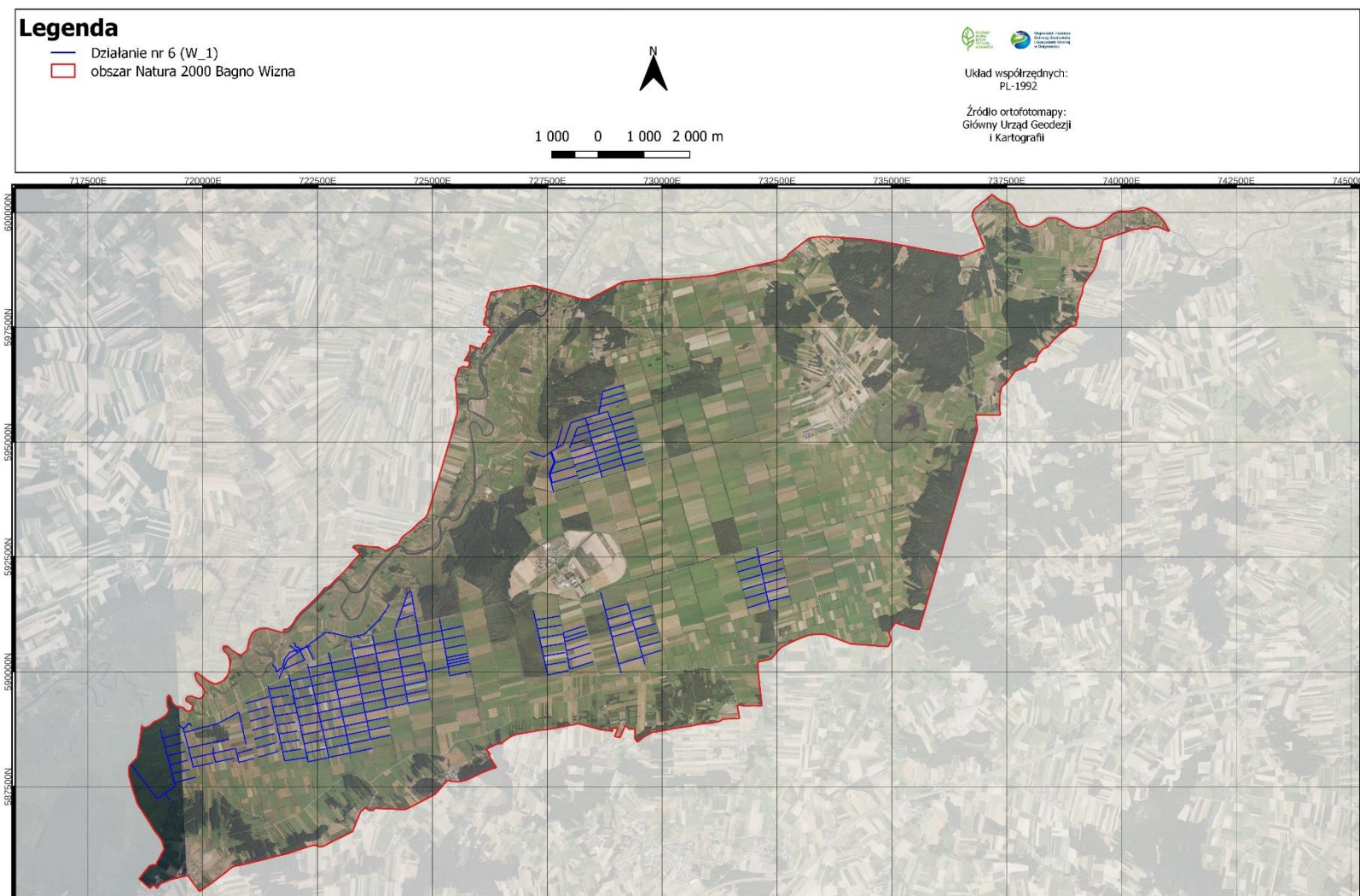
Układ współrzędnych:
PL-1992

Źródło ortofotomapy:
Główny Urząd Geodezji
i Kartografii

Załącznik nr 7C do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku
z dnia 24 października 2024 r.

Lokalizacja działań ochronnych w formie mapy

Legenda

- Działanie nr 6 (W_1)
□ obszar Natura 2000 Bagno Wizna

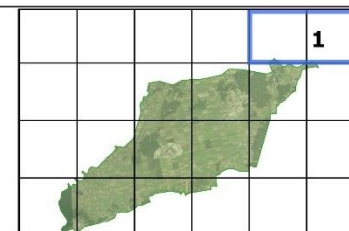

1 000 0 1 000 2 000 m

Układ współrzędnych:
PL-1992

Źródło ortofotomapy:
Główny Urząd Geodezji
i Kartografii

Legenda

- Działanie nr 6 (W_1)
□ obszar Natura 2000 Bagno Wizna

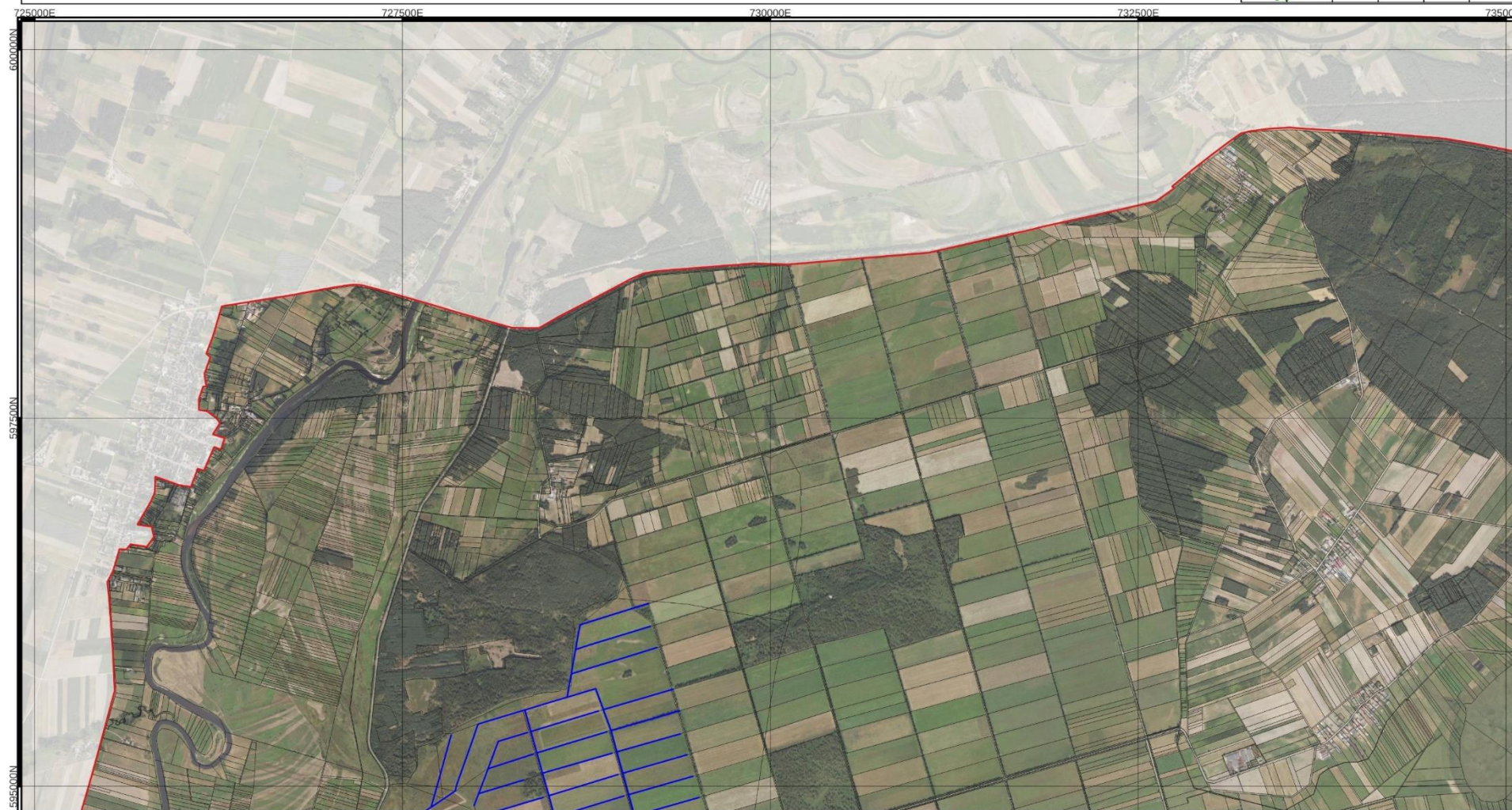
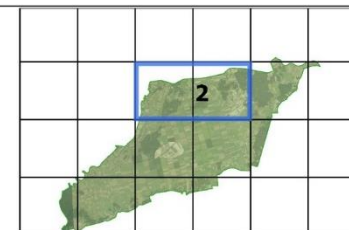

1 000 0 1 000 2 000 m

Układ współrzędnych:
PL-1992

Źródło ortofotomapy:
Główny Urząd Geodezji
i Kartografii

Legenda

- Działanie nr 6 (W_1)
□ obszar Natura 2000 Bagno Wizna

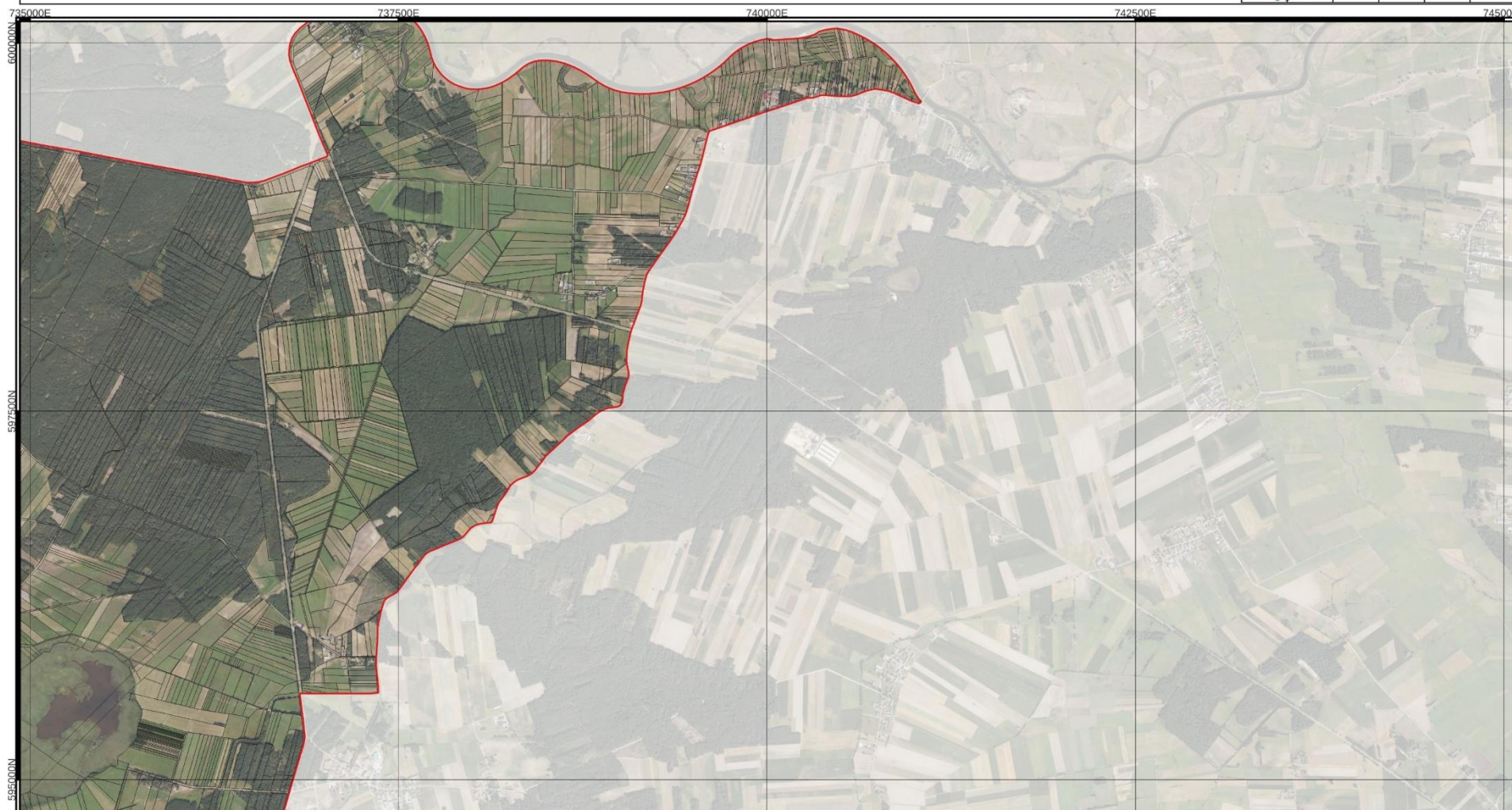

1 000 0 1 000 2 000 m

Układ współrzędnych:
PL-1992

Źródło ortofotomapy:
Główny Urząd Geodezji
i Kartografii

Legenda

- Działanie nr 6 (W_1)
□ obszar Natura 2000 Bagno Wizna

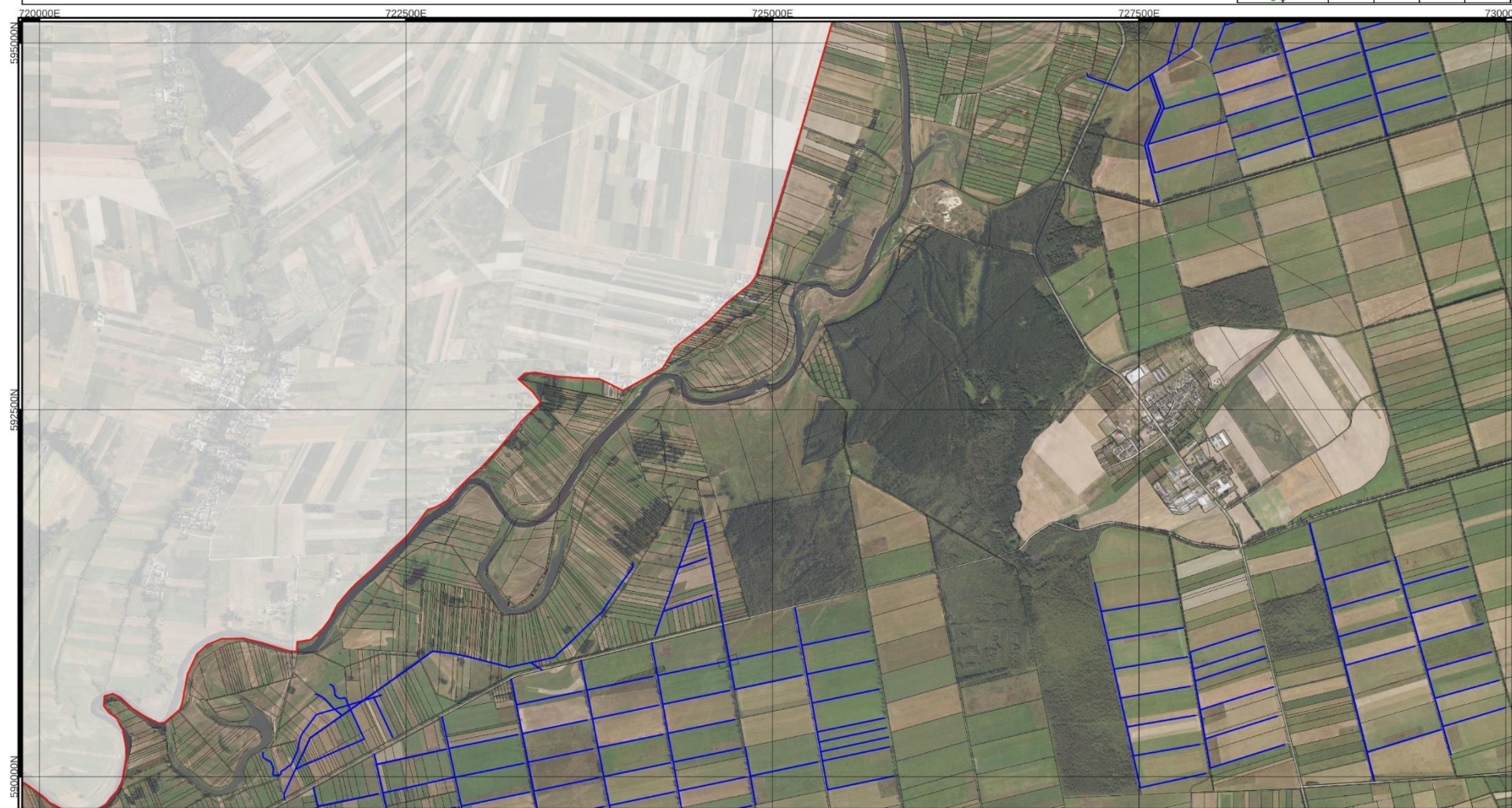
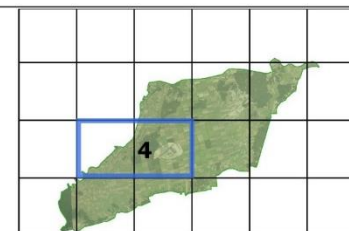

1 000 0 1 000 2 000 m

Układ współrzędnych:
PL-1992

Źródło ortofotomapy:
Główny Urząd Geodezji
i Kartografii

Legenda

- Działanie nr 6 (W_1)
- obszar Natura 2000 Bagno Wizna

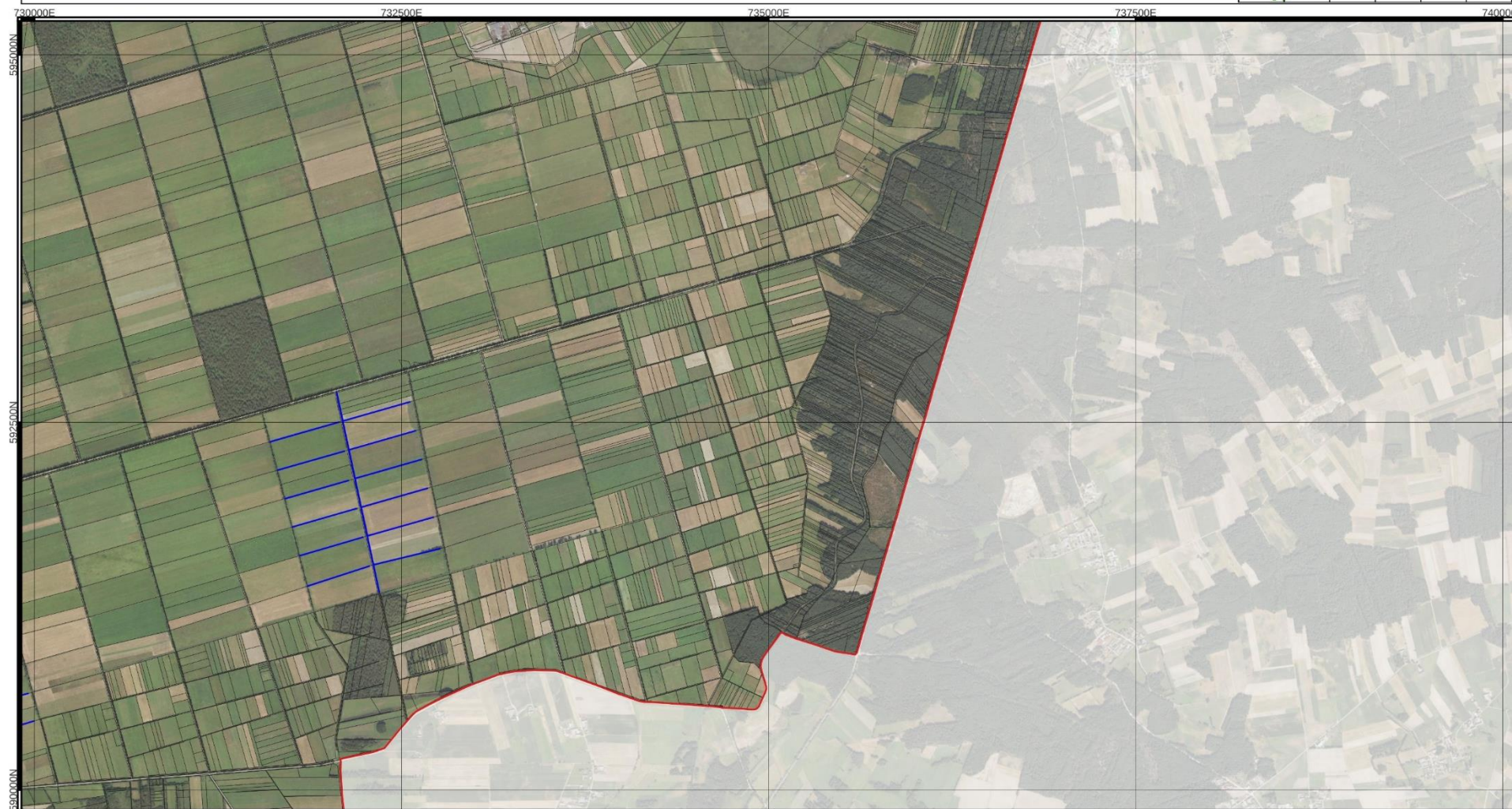
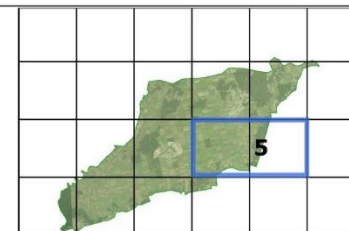

1 000 0 1 000 2 000 m

Układ współrzędnych:
PL-1992

Źródło ortofotomapy:
Główny Urząd Geodezji
i Kartografii

Legenda

- Działanie nr 6 (W_1)
□ obszar Natura 2000 Bagno Wizna

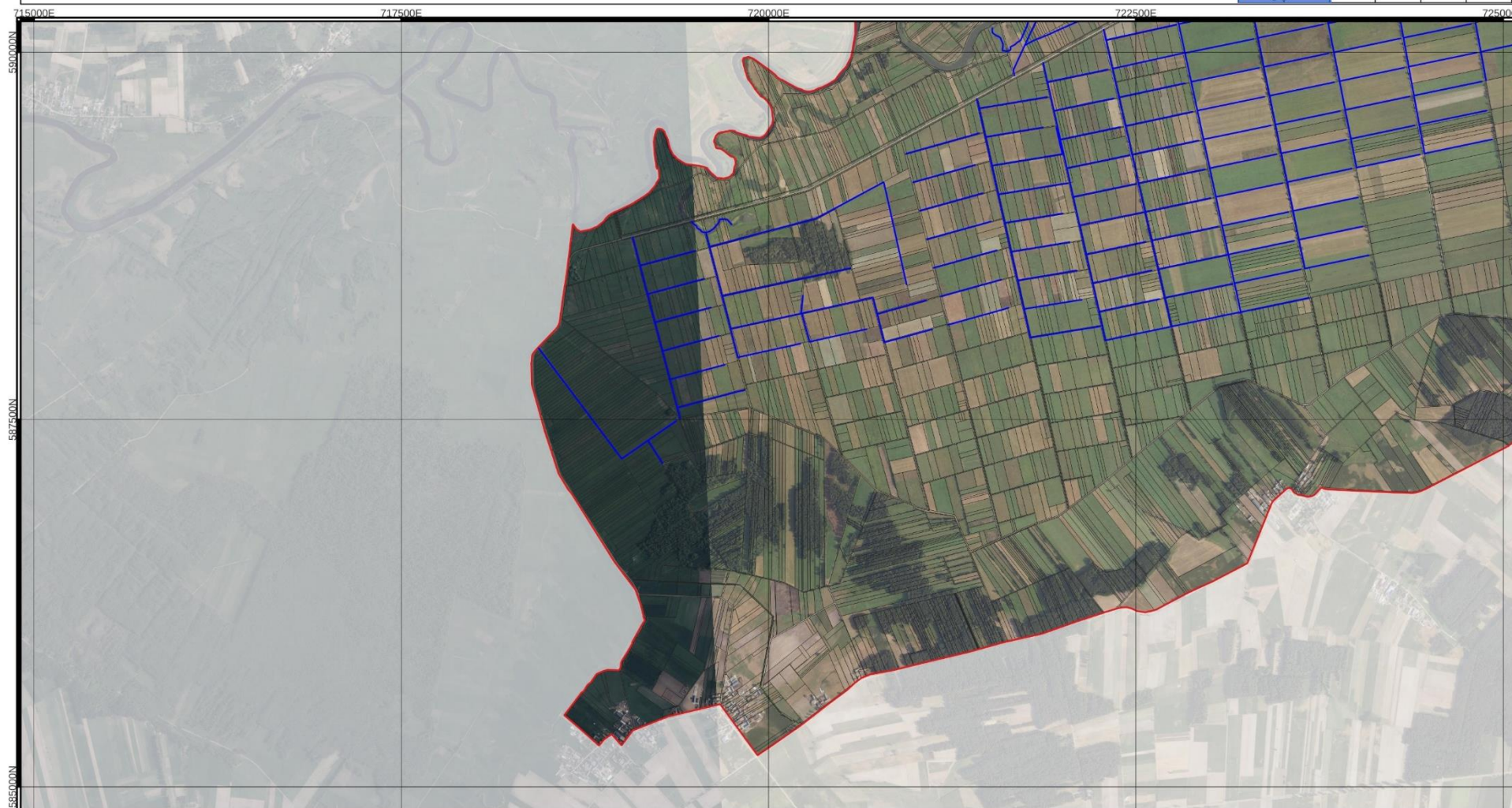
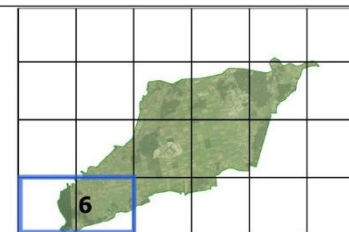

1 000 0 1 000 2 000 m

Układ współrzędnych:
PL-1992

Źródło ortofotomapy:
Główny Urząd Geodezji
i Kartografii

Legenda

- Działanie nr 6 (W_1)
□ obszar Natura 2000 Bagno Wizna

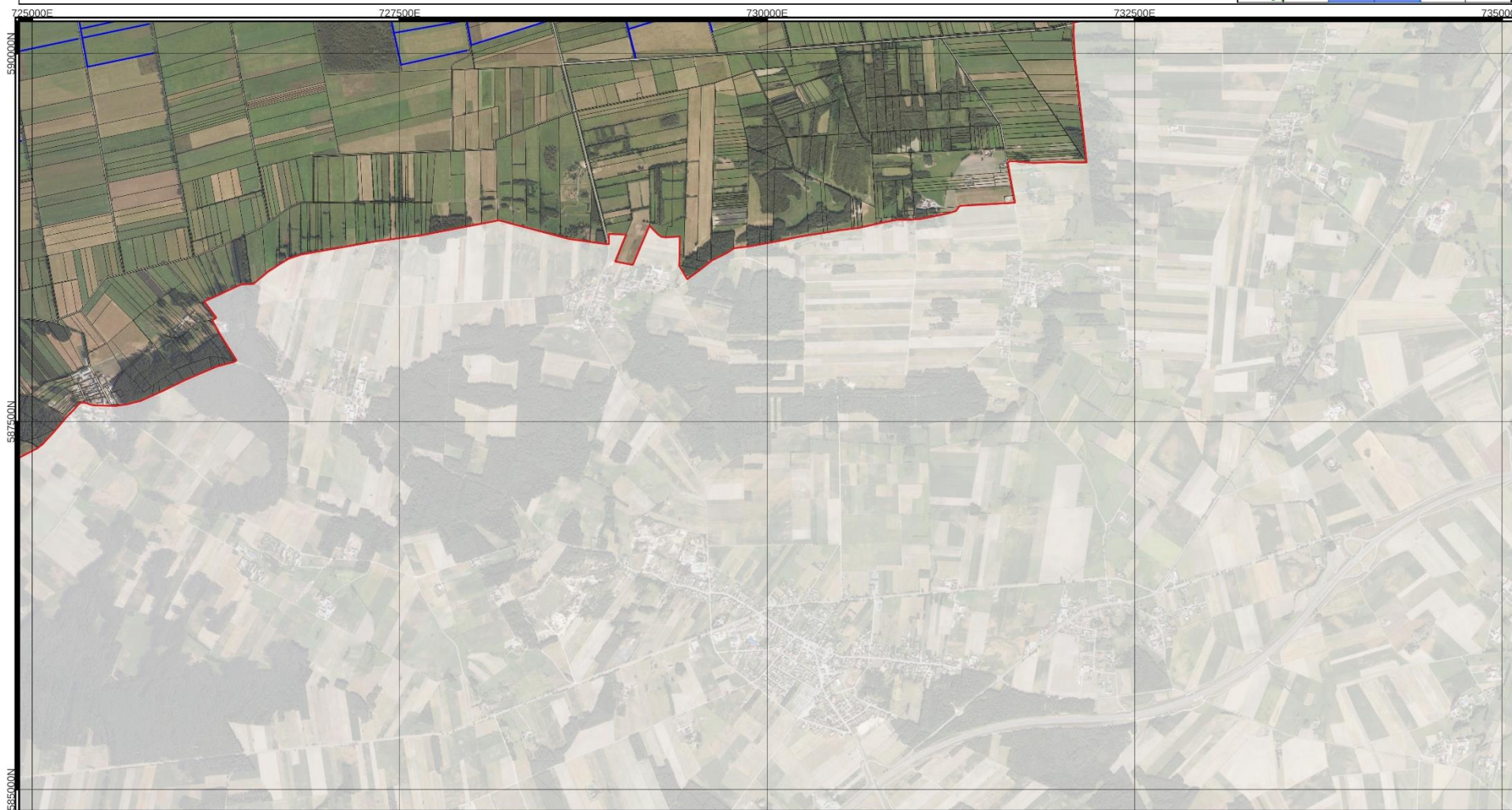
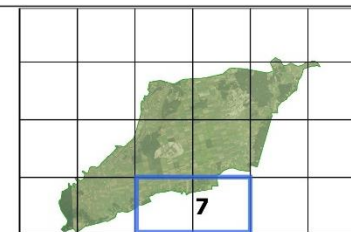

1 000 0 1 000 2 000 m

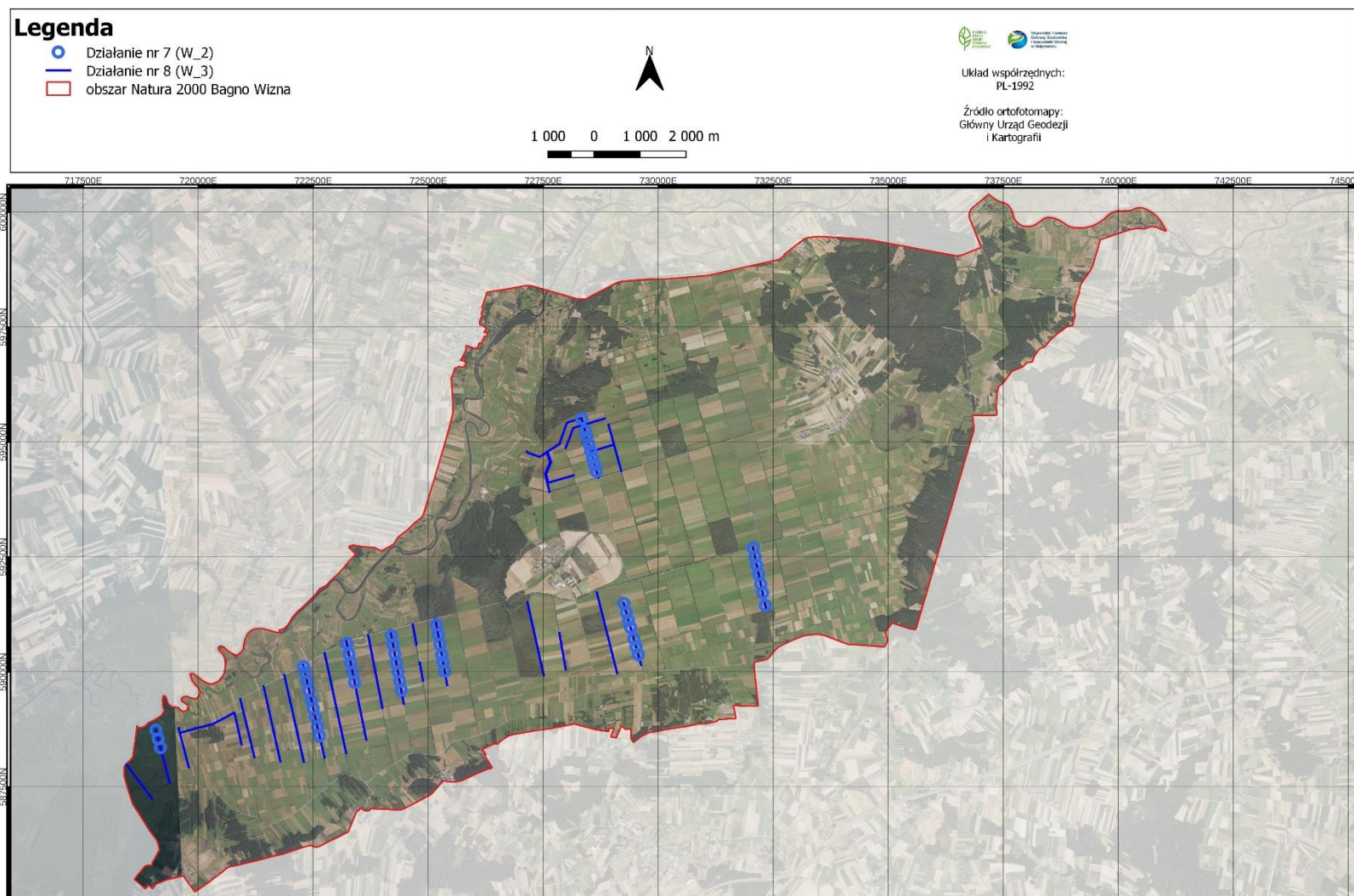
Układ współrzędnych:
PL-1992

Źródło ortofotomapy:
Główny Urząd Geodezji
i Kartografii

Załącznik nr 7D do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku
z dnia 24 października 2024 r.

Lokalizacja działań ochronnych w formie mapy

Legenda

- Działanie nr 7 (W_2)
- Działanie nr 8 (W_3)
- obszar Natura 2000 Bagno Wizna

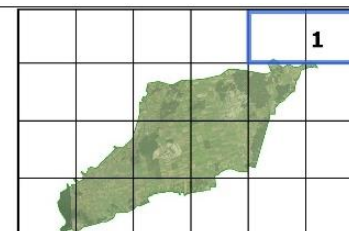

1 000 0 1 000 2 000 m

Układ współrzędnych:
PL-1992

Źródło ortofotomapy:
Główny Urząd Geodezji
i Kartografii

Legenda

- Działanie nr 7 (W_2)
- Działanie nr 8 (W_3)
- obszar Natura 2000 Bagno Wizna

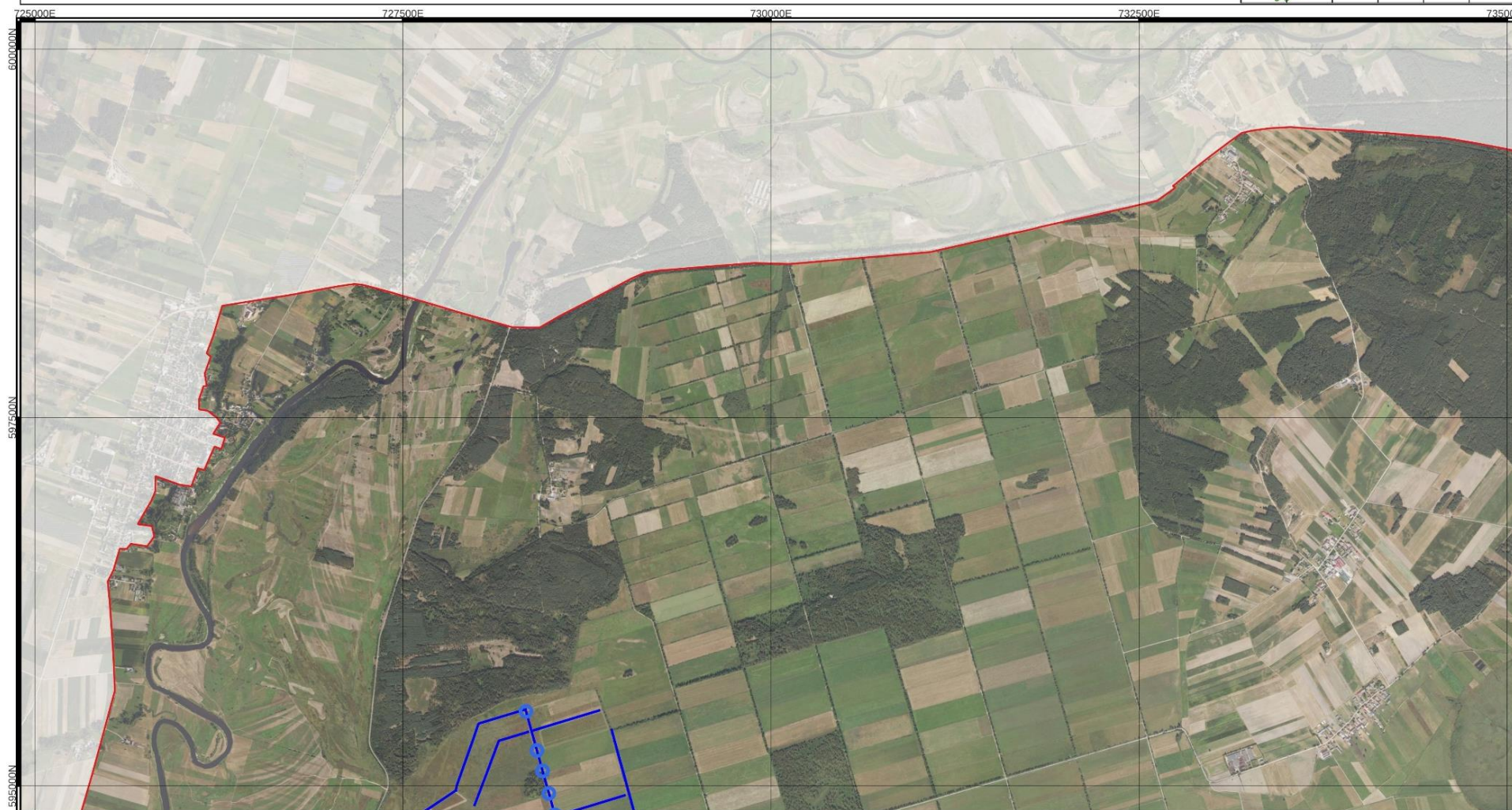
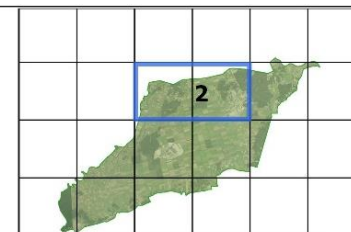

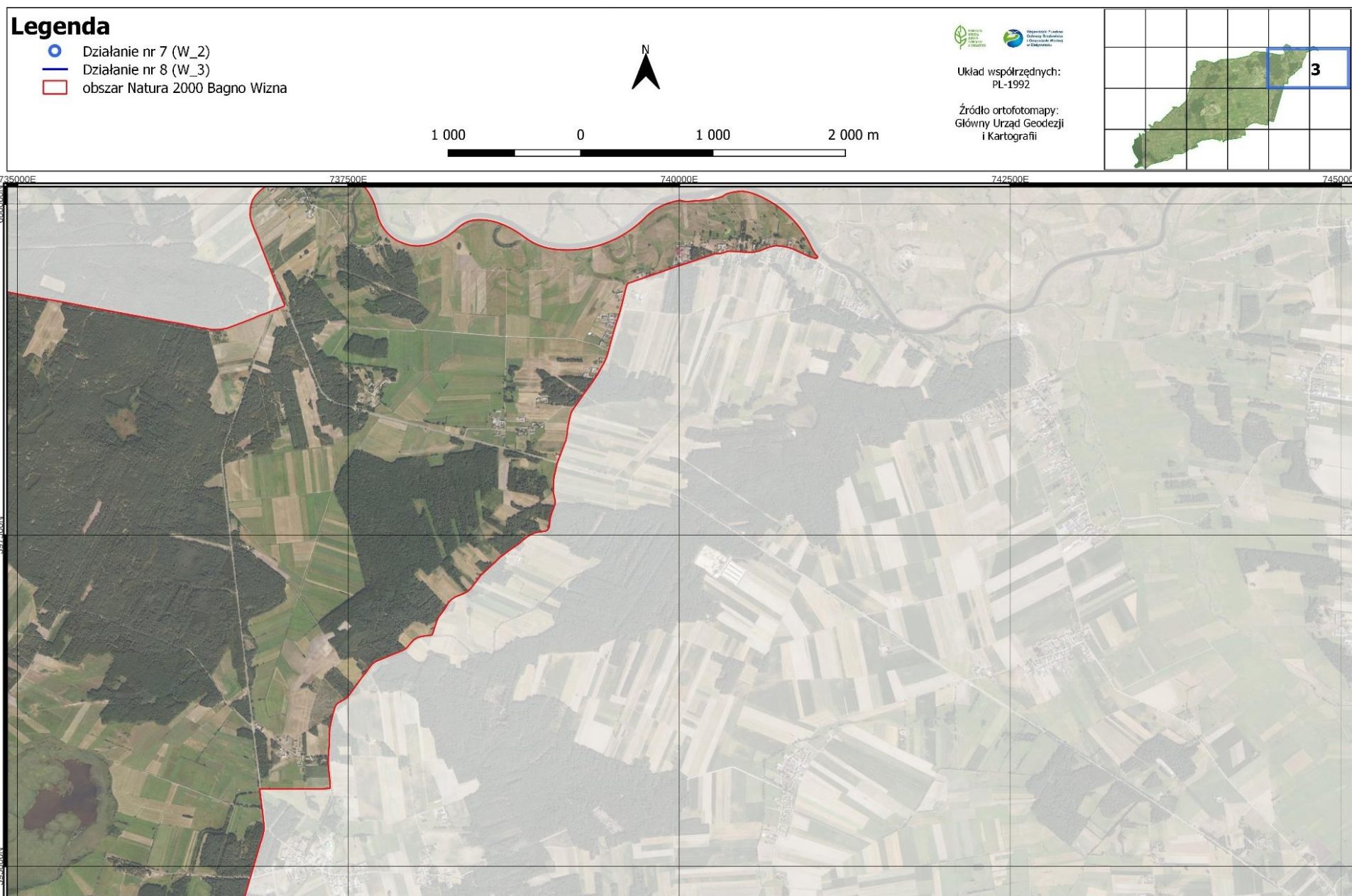
1 000 0 1 000 2 000 m

Układ współrzędnych:
PL-1992

Źródło ortofotomapy:
Główny Urząd Geodezji
i Kartografii

Legenda

- Działanie nr 7 (W_2)
- Działanie nr 8 (W_3)
- obszar Natura 2000 Bagno Wizna

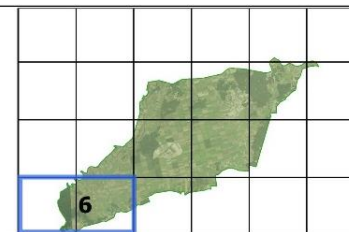

1 000 0 1 000 2 000 m

Układ współrzędnych:
PL-1992

Źródło ortofotomapy:
Główny Urząd Geodezji
i Kartografii

Legenda

- Działanie nr 7 (W_2)
- Działanie nr 8 (W_3)
- obszar Natura 2000 Bagno Wizna

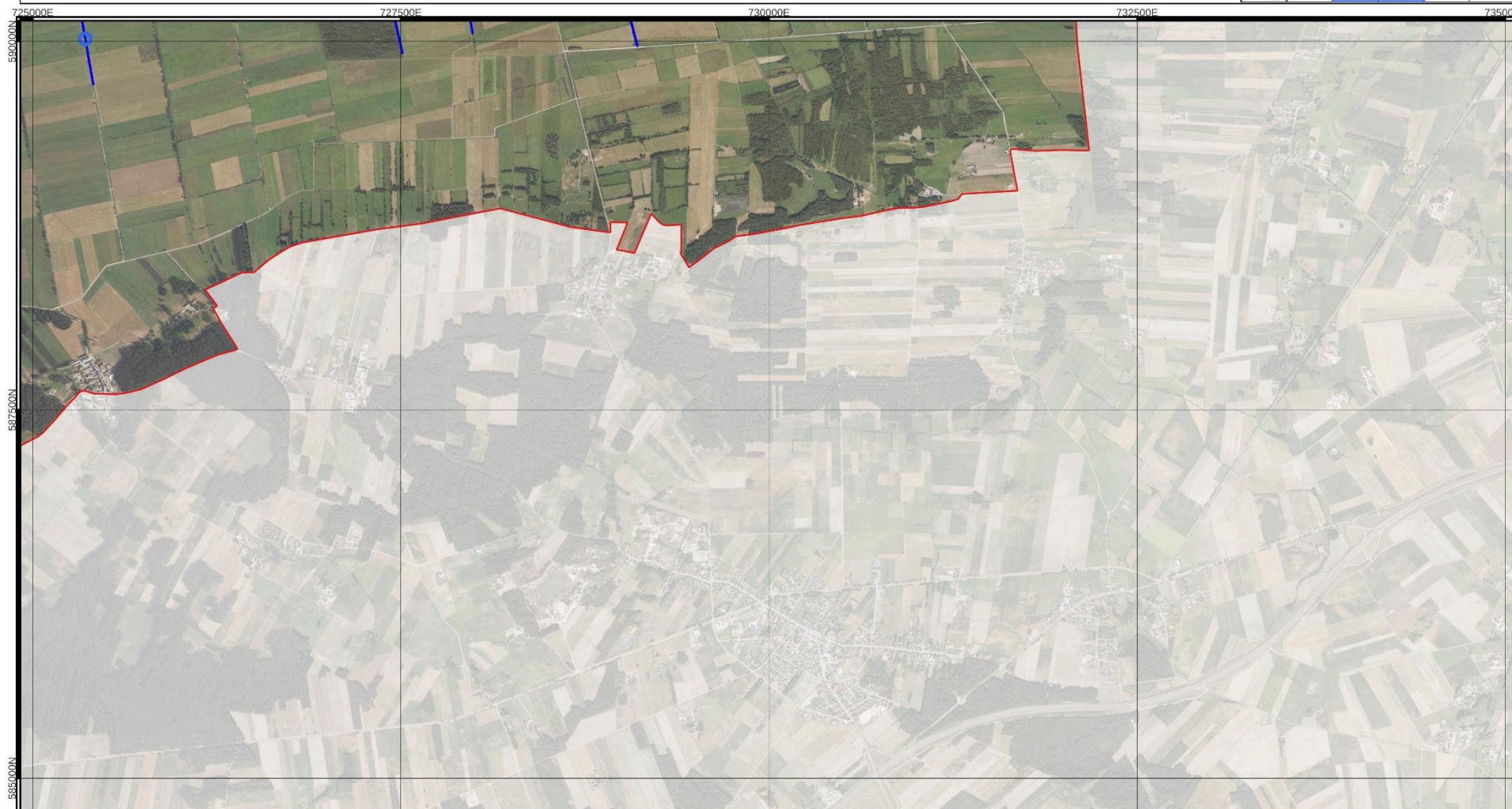
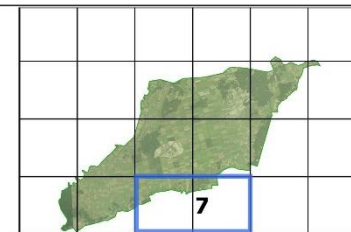

1 000 0 1 000 2 000 m

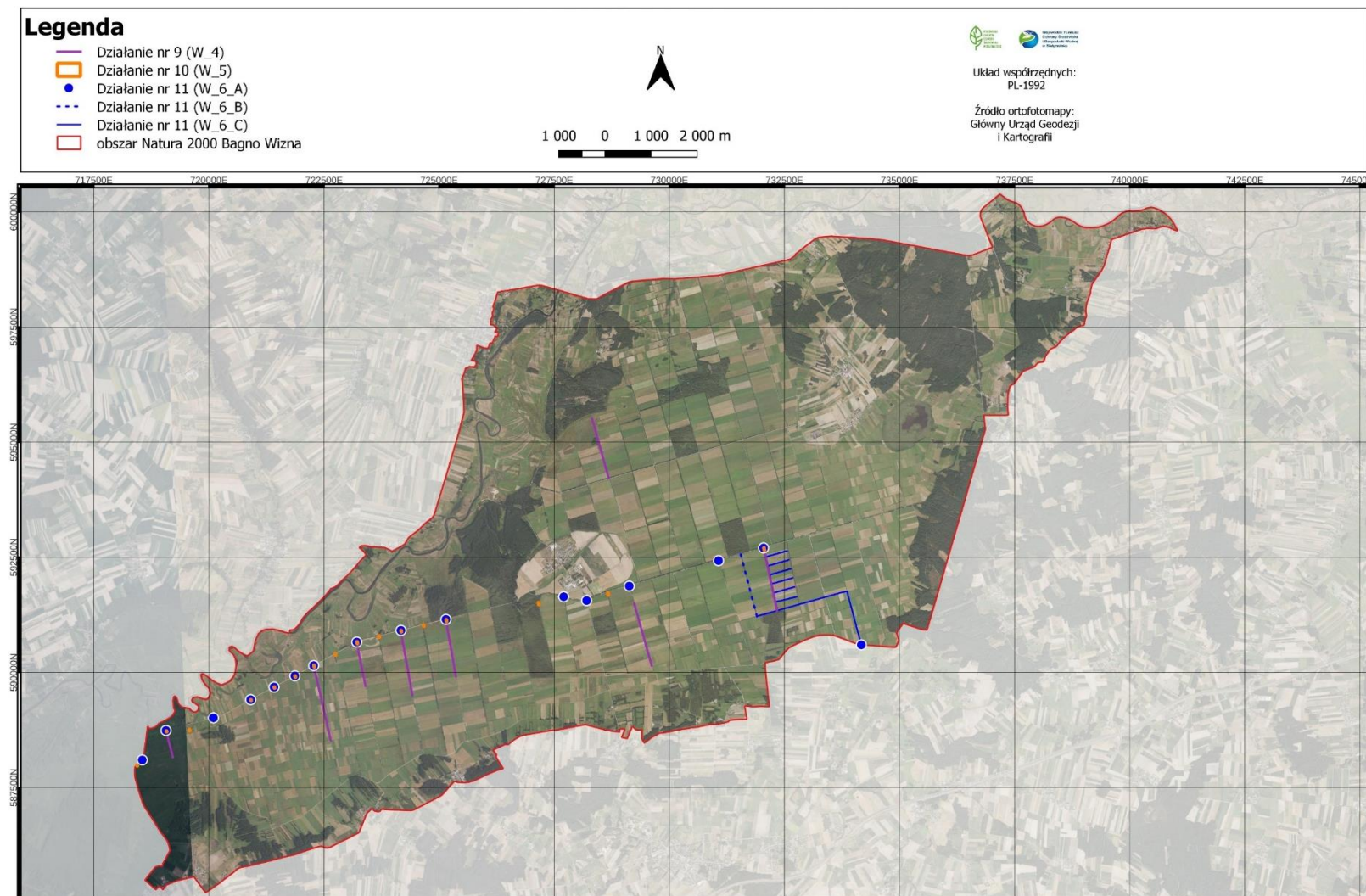
Układ współrzędnych:
PL-1992

Źródło ortofotomapy:
Główny Urząd Geodezji
i Kartografii

Załącznik nr 7E do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku
z dnia 24 października 2024 r.

Lokalizacja działań ochronnych w formie mapy

Legenda

- Działanie nr 9 (W_4)
- ▭ Działanie nr 10 (W_5)
- Działanie nr 11 (W_6_A)
- - - Działanie nr 11 (W_6_B)
- Działanie nr 11 (W_6_C)
- ▭ obszar Natura 2000 Bagno Wizna

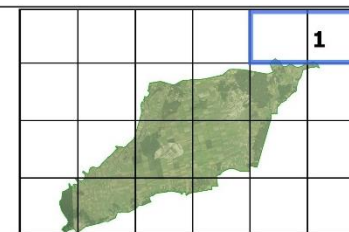

1 000 0 1 000 2 000 m

Układ współrzędnych:
PL-1992

Źródło ortofotomapy:
Główny Urząd Geodezji
i Kartografii

Legenda

- Działanie nr 9 (W_4)
- ▭ Działanie nr 10 (W_5)
- Działanie nr 11 (W_6_A)
- Działanie nr 11 (W_6_B)
- Działanie nr 11 (W_6_C)
- ▭ obszar Natura 2000 Bagno Wizna

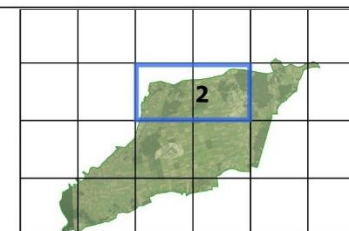

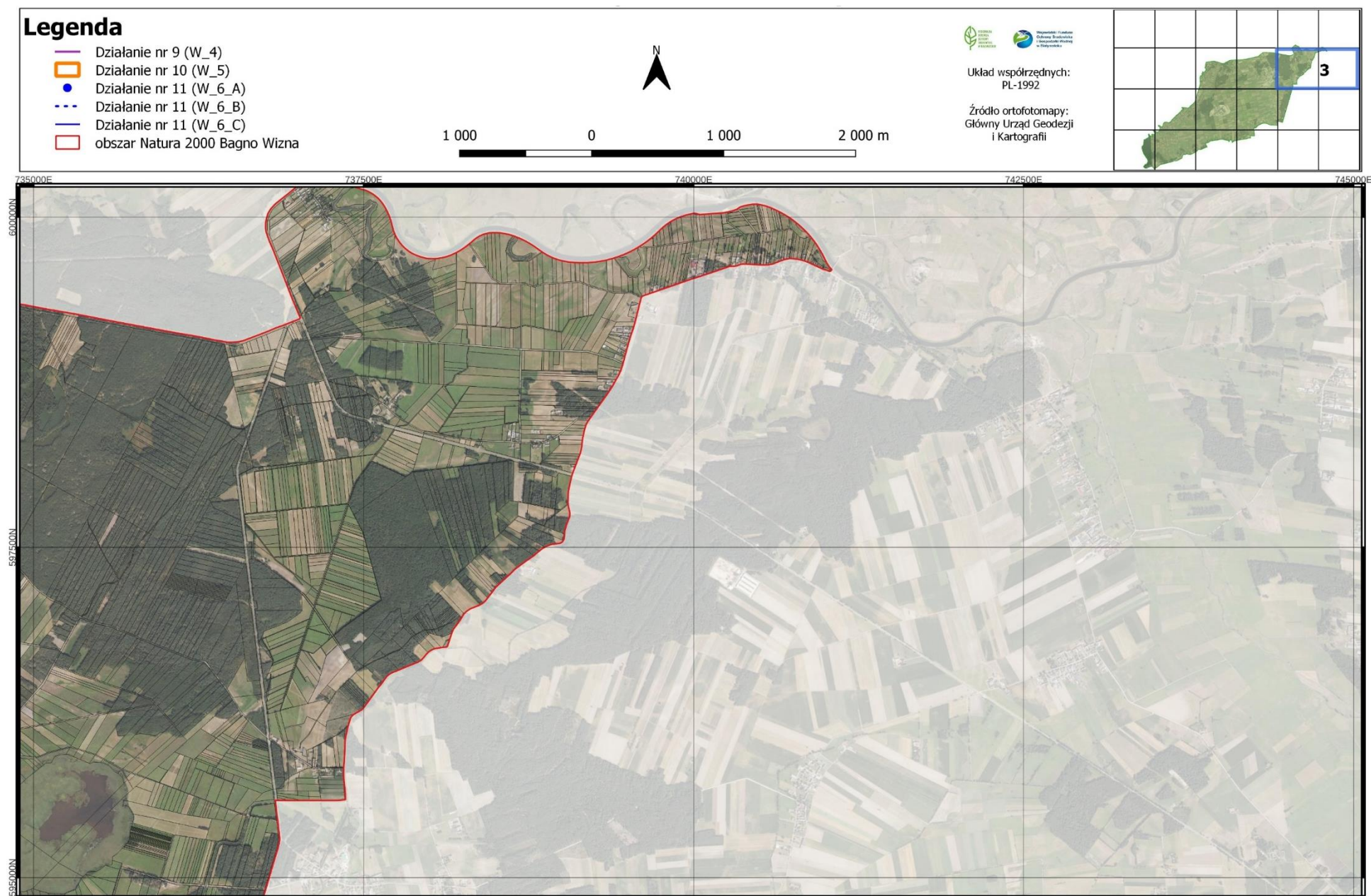
1 000 0 1 000 2 000 m

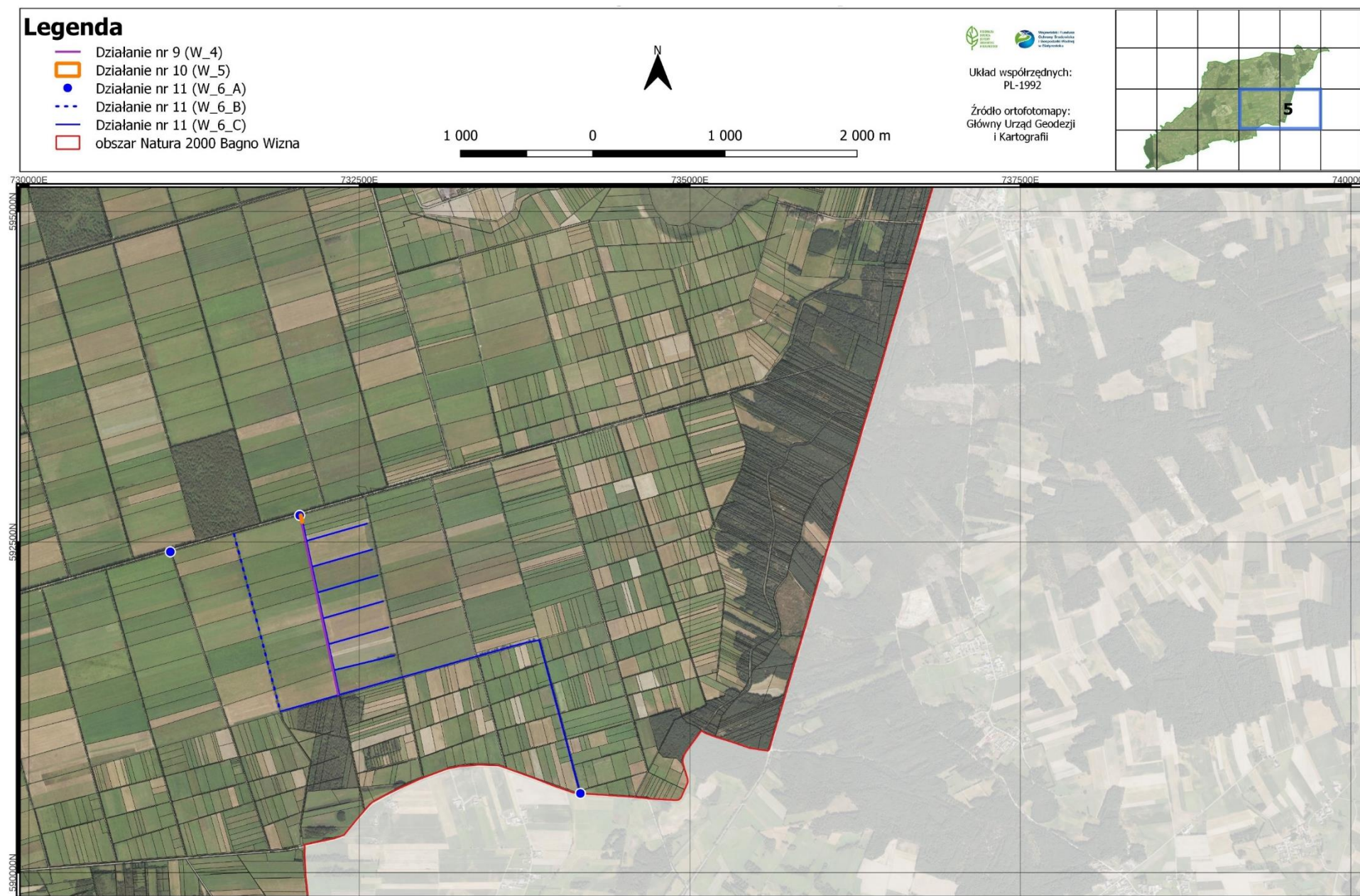
Układ współrzędnych:
PL-1992

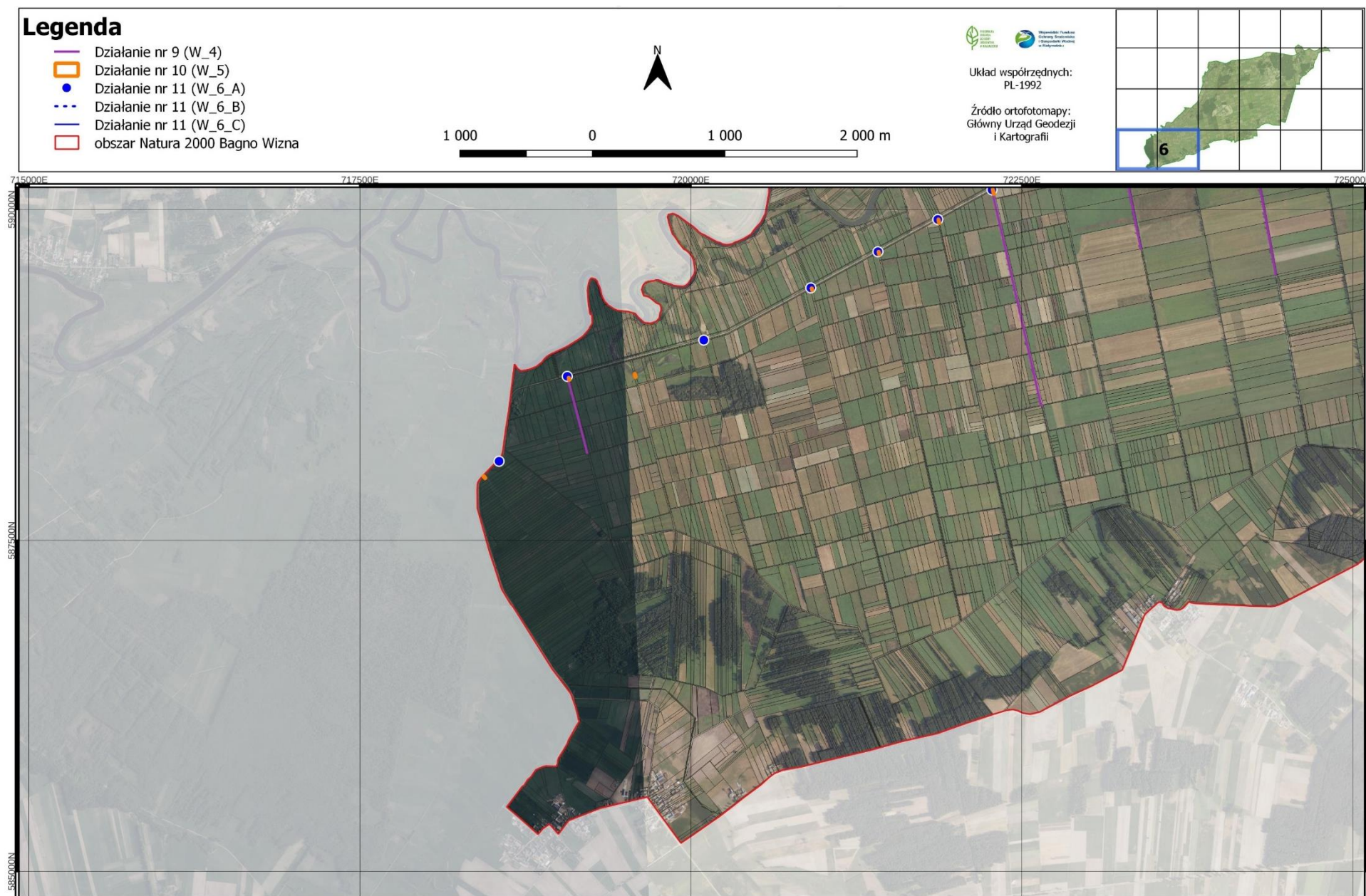
Źródło ortofotomapy:
Główny Urząd Geodezji
i Kartografii

Legenda

- Działanie nr 9 (W_4)
- Działanie nr 10 (W_5)
- Działanie nr 11 (W_6_A)
- Działanie nr 11 (W_6_B)
- Działanie nr 11 (W_6_C)
- obszar Natura 2000 Bagno Wizna

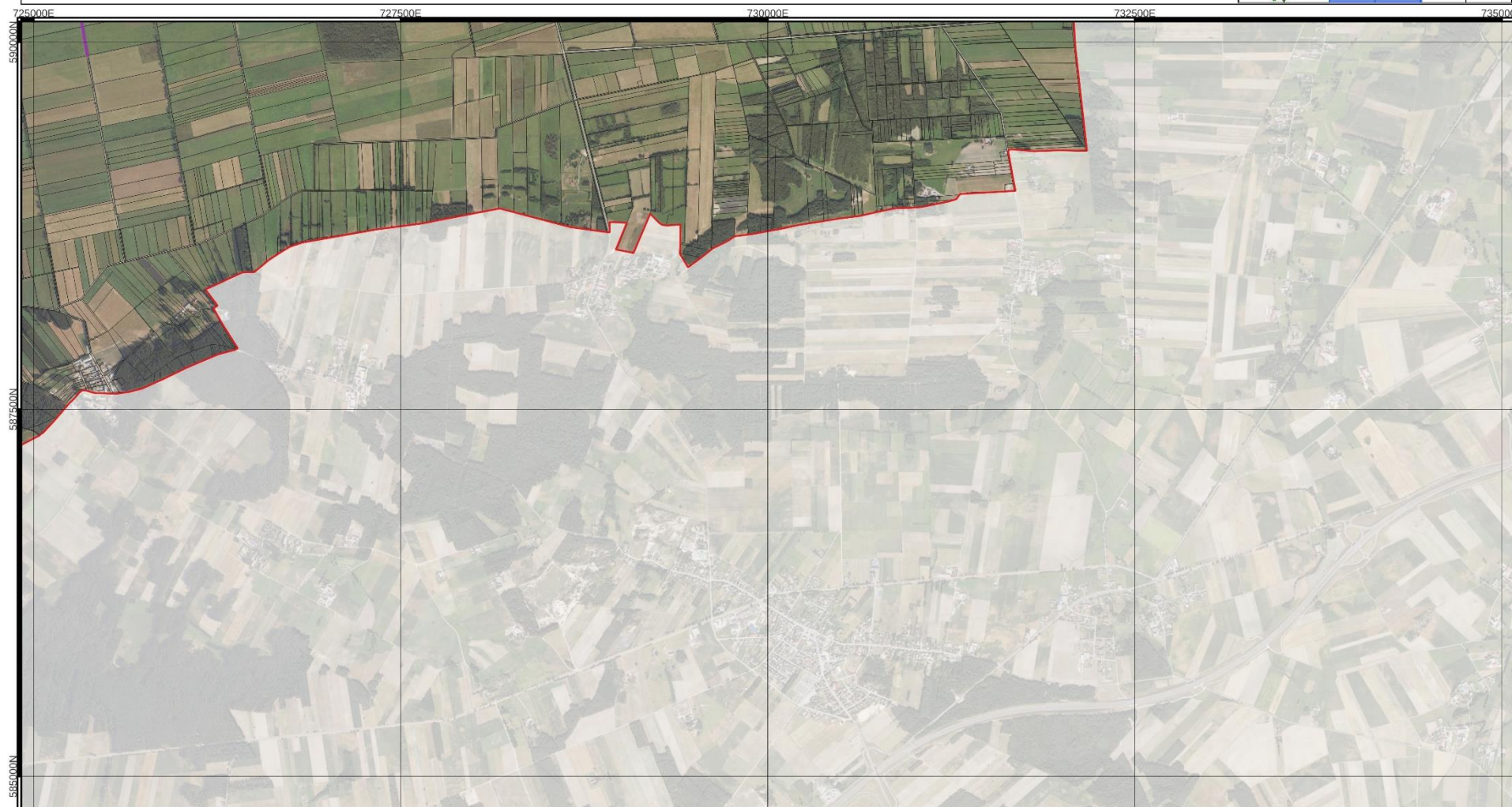
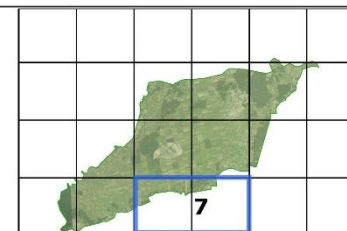

1 000 0 1 000 2 000 m

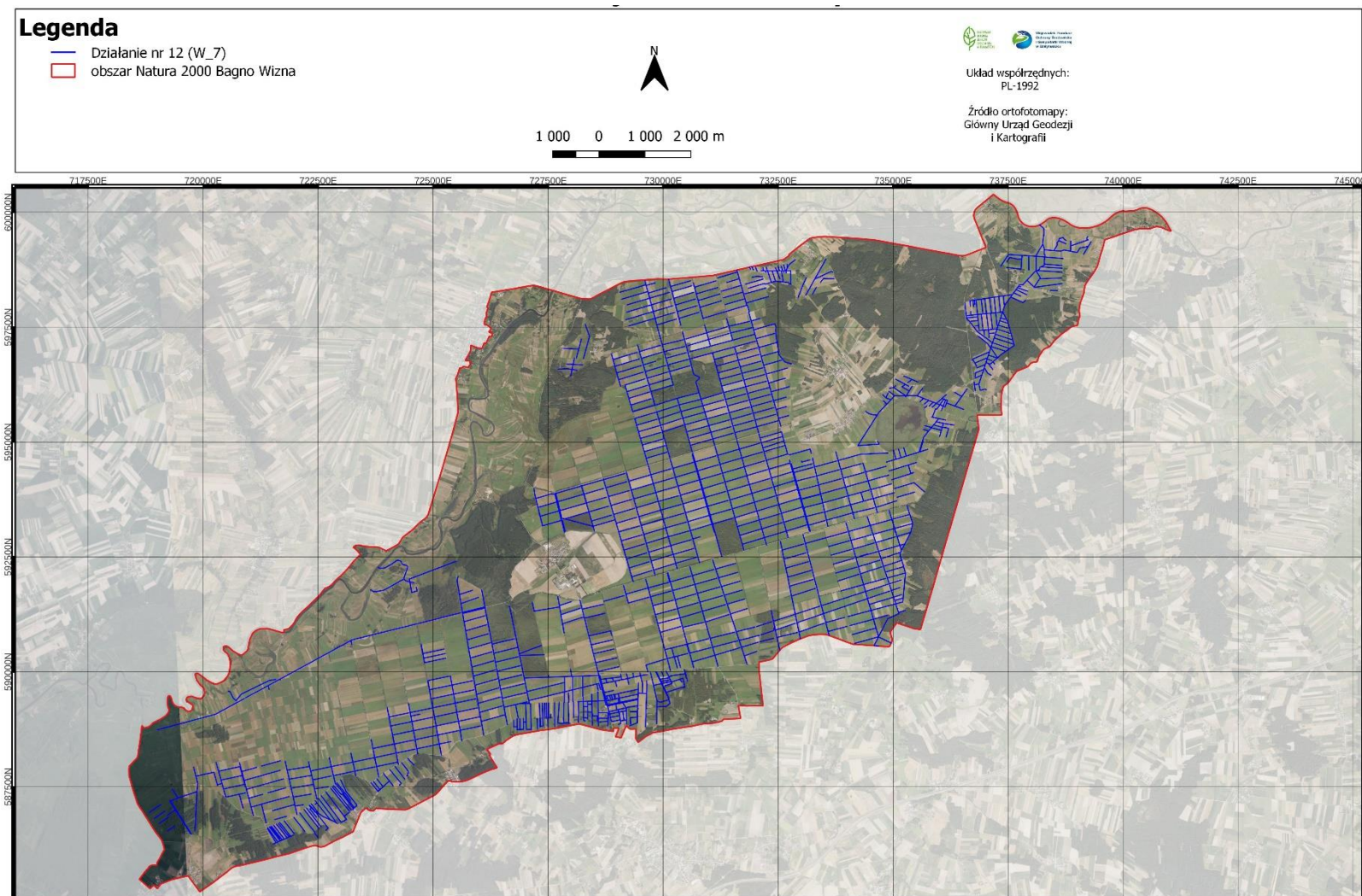
Układ współrzędnych:
PL-1992

Źródło ortofotomapy:
Główny Urząd Geodezji
i Kartografii

Załącznik nr 7F do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku
z dnia 24 października 2024 r.

Lokalizacja działań ochronnych w formie mapy

Legenda

- Działanie nr 12 (W_7)
□ obszar Natura 2000 Bagno Wizna

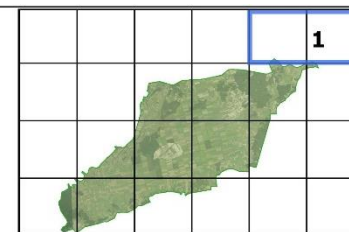

1 000 0 1 000 2 000 m

Układ współrzędnych:
PL-1992

Źródło ortofotomapy:
Główny Urząd Geodezji
i Kartografii

Legenda

- Działanie nr 12 (W_7)
□ obszar Natura 2000 Bagno Wizna

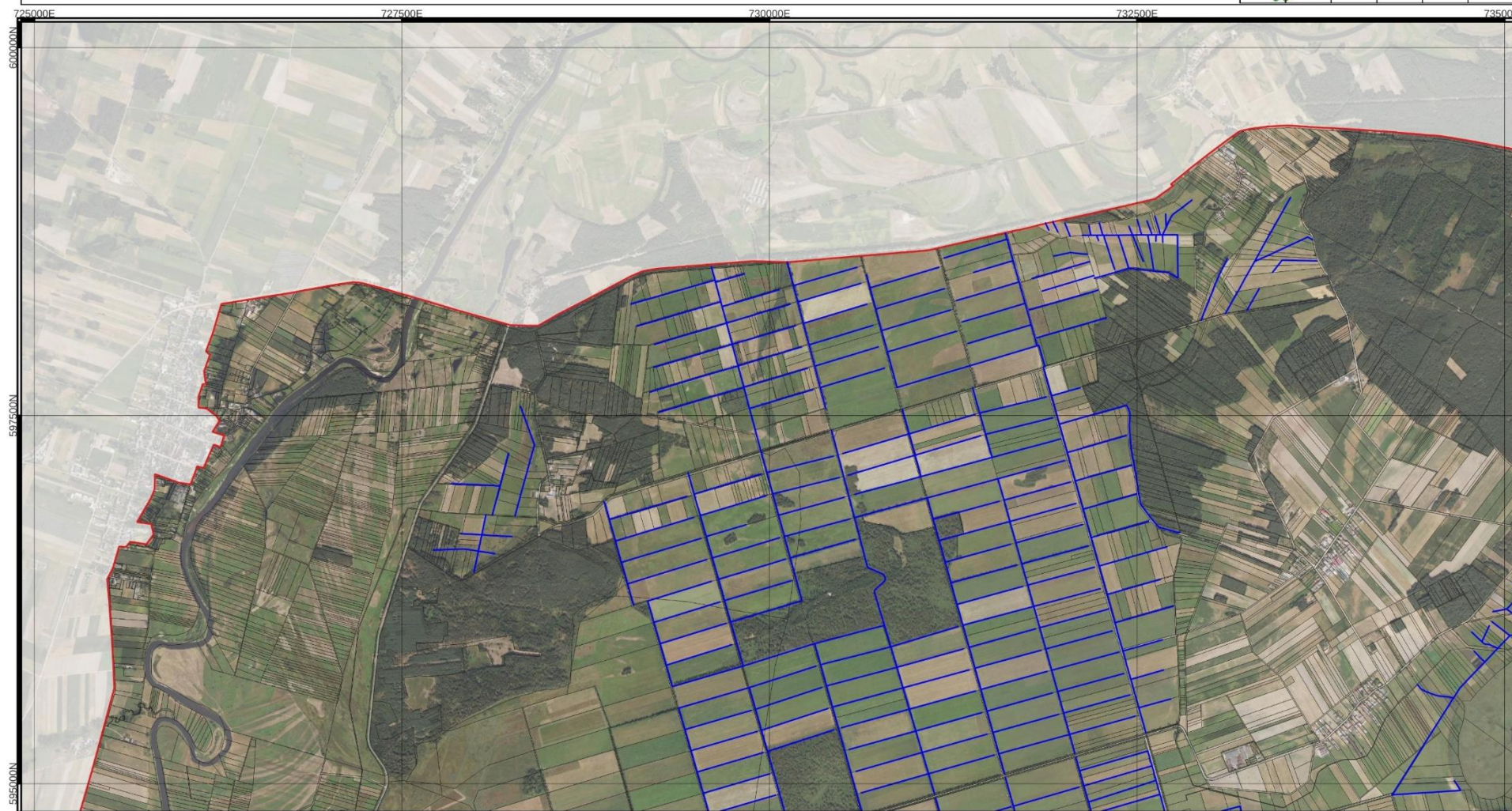
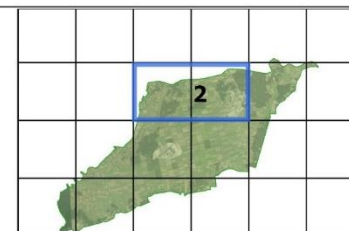

1 000 0 1 000 2 000 m

Układ współrzędnych:
PL-1992

Źródło ortofotomapy:
Główny Urząd Geodezji
i Kartografii

Legenda

- Działanie nr 12 (W_7)
□ obszar Natura 2000 Bagno Wizna

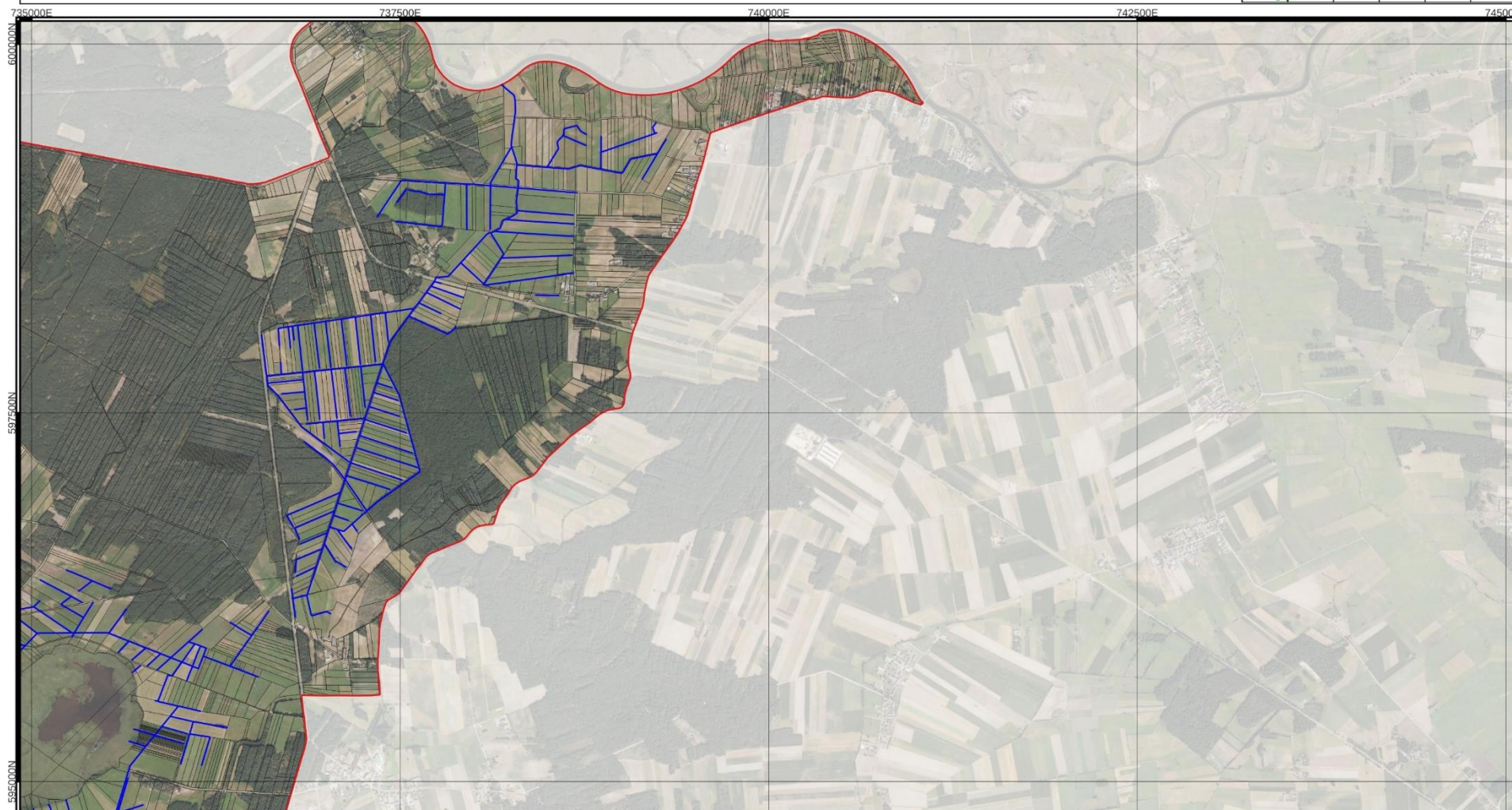
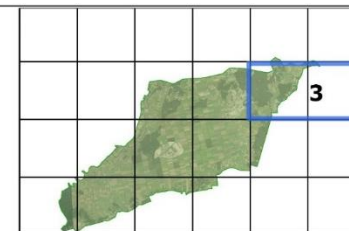

1 000 0 1 000 2 000 m

Układ współrzędnych:
PL-1992

Źródło ortofotomapy:
Główny Urząd Geodezji
i Kartografii

Legenda

- Działanie nr 12 (W_7)
□ obszar Natura 2000 Bagno Wizna

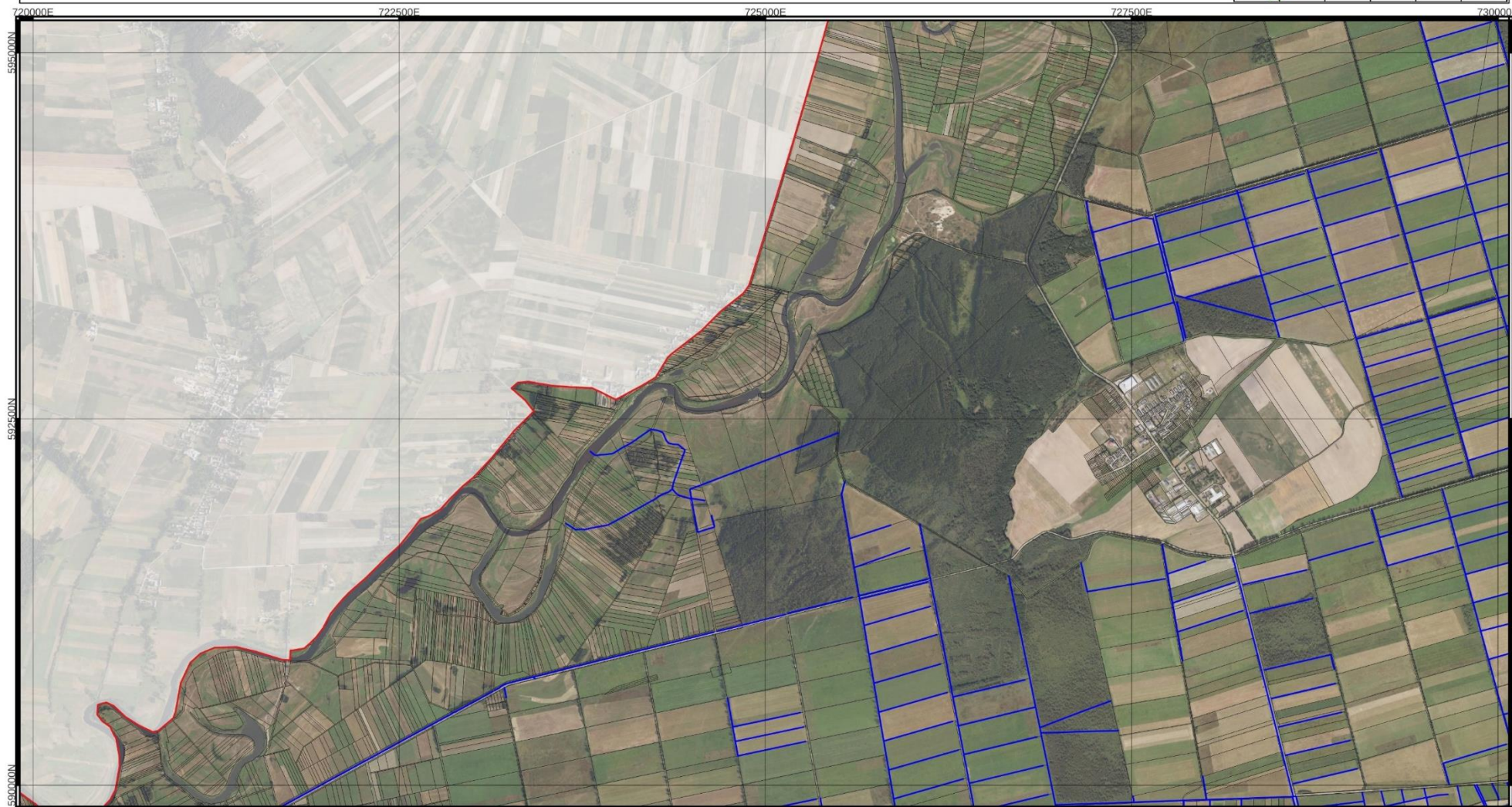
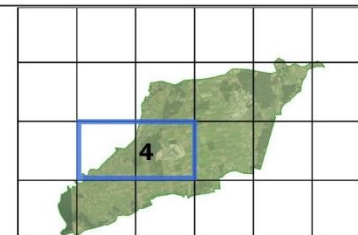

1 000 0 1 000 2 000 m

Układ współrzędnych:
PL-1992

Źródło ortofotomapy:
Główny Urząd Geodezji
i Kartografii

Legenda

- Działanie nr 12 (W_7)
□ obszar Natura 2000 Bagno Wizna

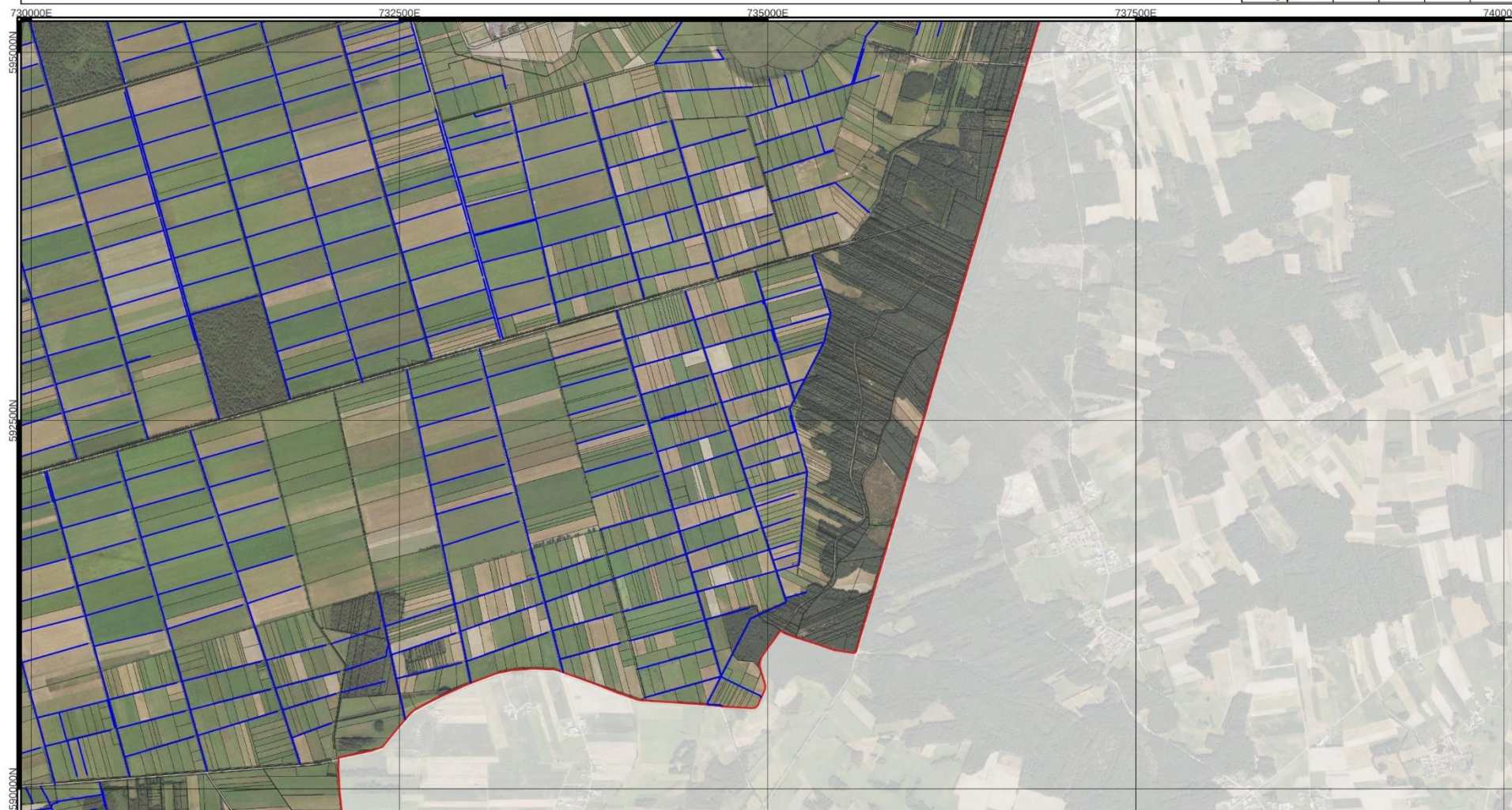
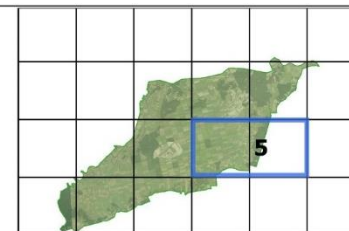

1 000 0 1 000 2 000 m

Układ współrzędnych:
PL-1992

Źródło ortofotomapy:
Główny Urząd Geodezji
i Kartografii

Legenda

- Działanie nr 12 (W_7)
□ obszar Natura 2000 Bagno Wizna

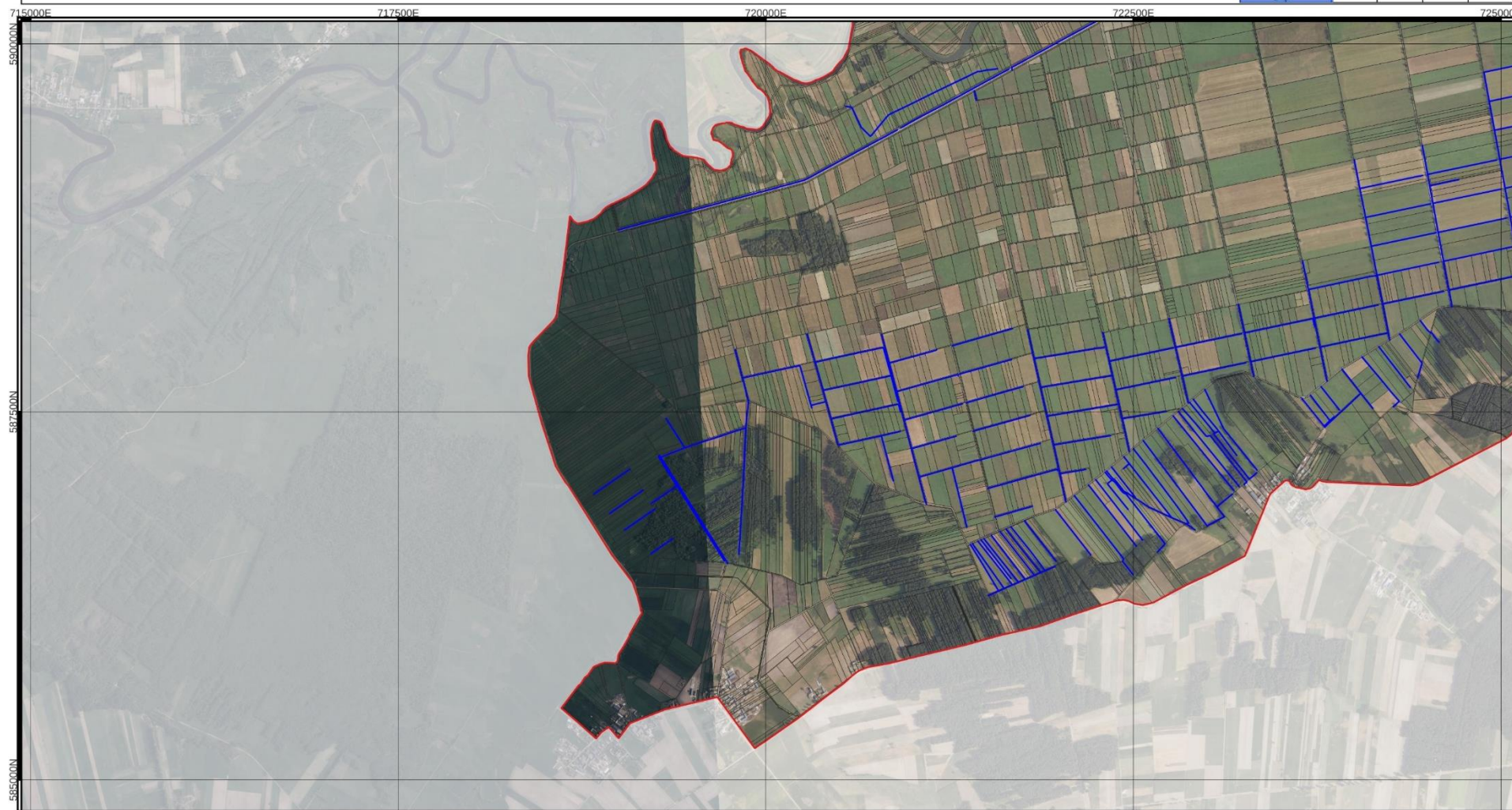
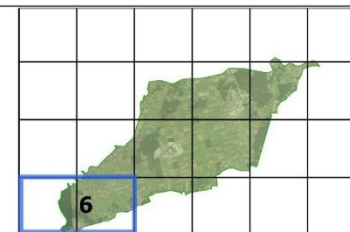

1 000 0 1 000 2 000 m

Układ współrzędnych:
PL-1992

Źródło ortofotomapy:
Główny Urząd Geodezji
i Kartografii

Legenda

- Działanie nr 12 (W_7)
□ obszar Natura 2000 Bagno Wizna

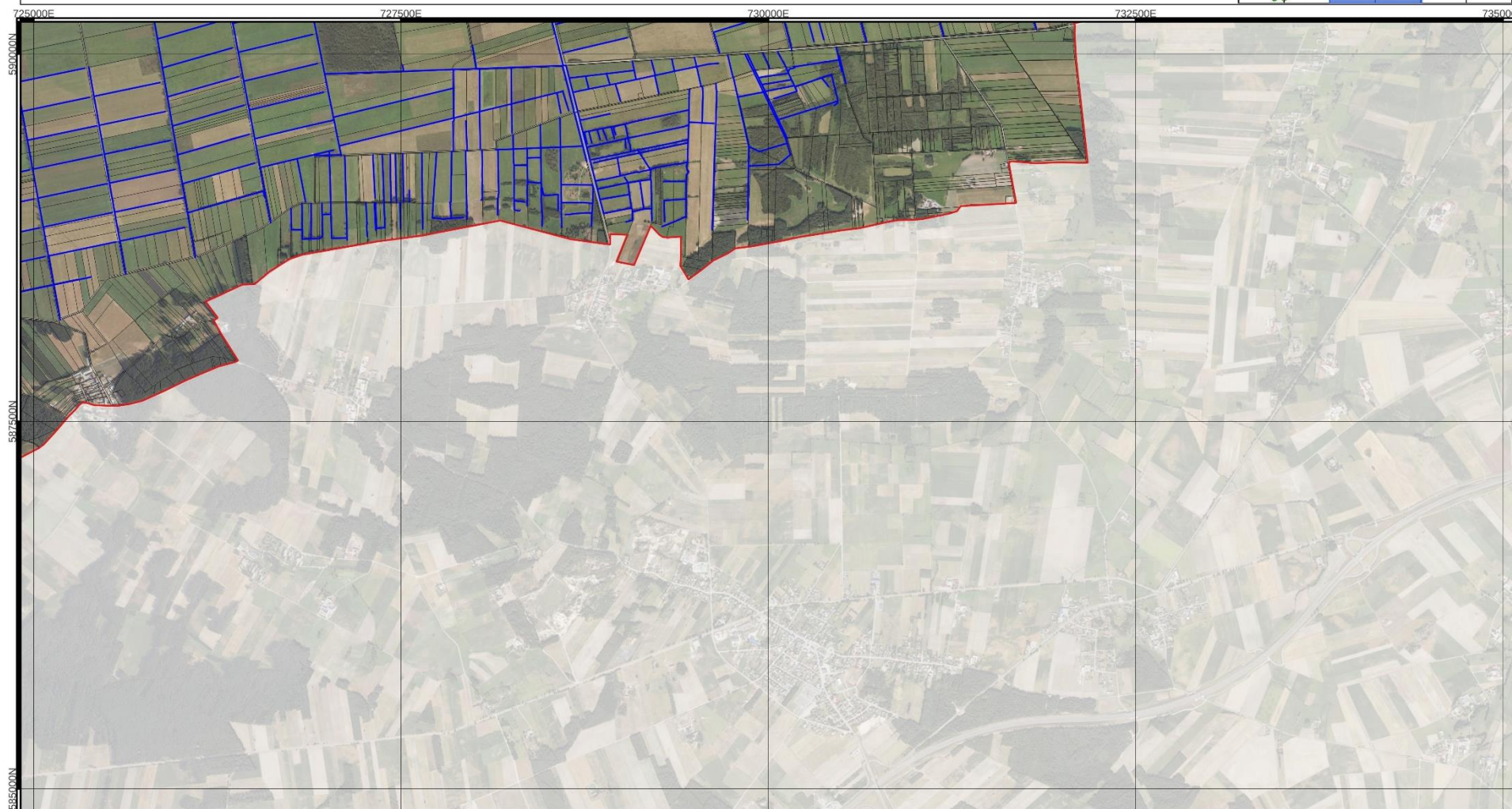
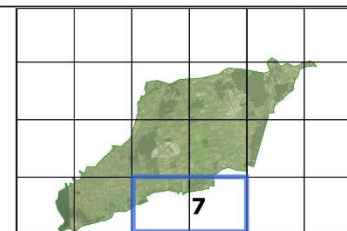

1 000 0 1 000 2 000 m

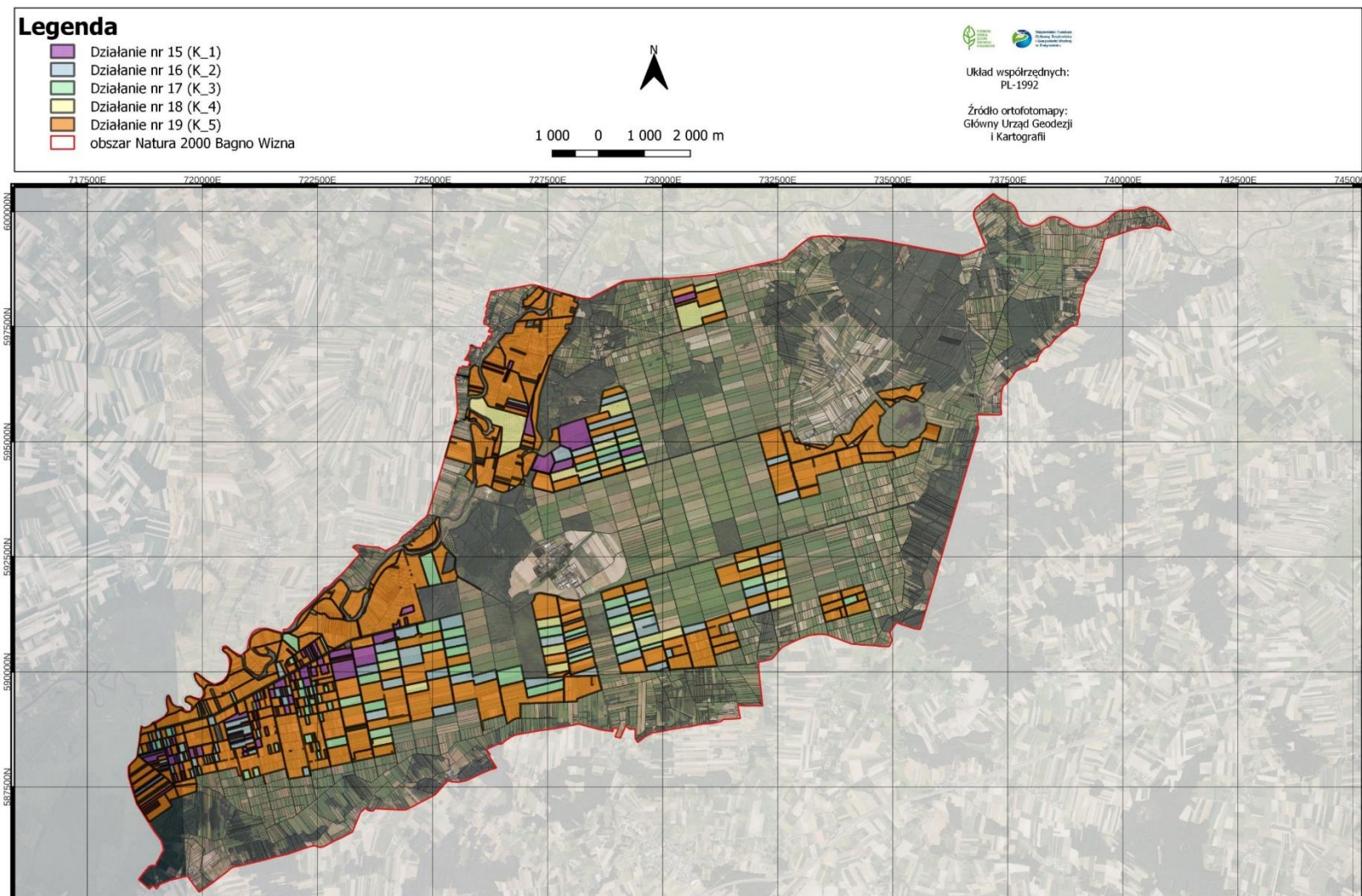
Układ współrzędnych:
PL-1992

Źródło ortofotomapy:
Główny Urząd Geodezji
i Kartografii

Załącznik nr 7G do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku
z dnia 24 października 2024 r.

Lokalizacja działań ochronnych w formie mapy

Legenda

- Działanie nr 15 (K_1)
- Działanie nr 16 (K_2)
- Działanie nr 17 (K_3)
- Działanie nr 18 (K_4)
- Działanie nr 19 (K_5)
- obszar Natura 2000 Bagno Wizna

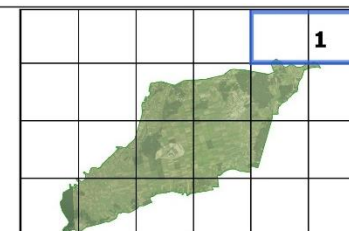

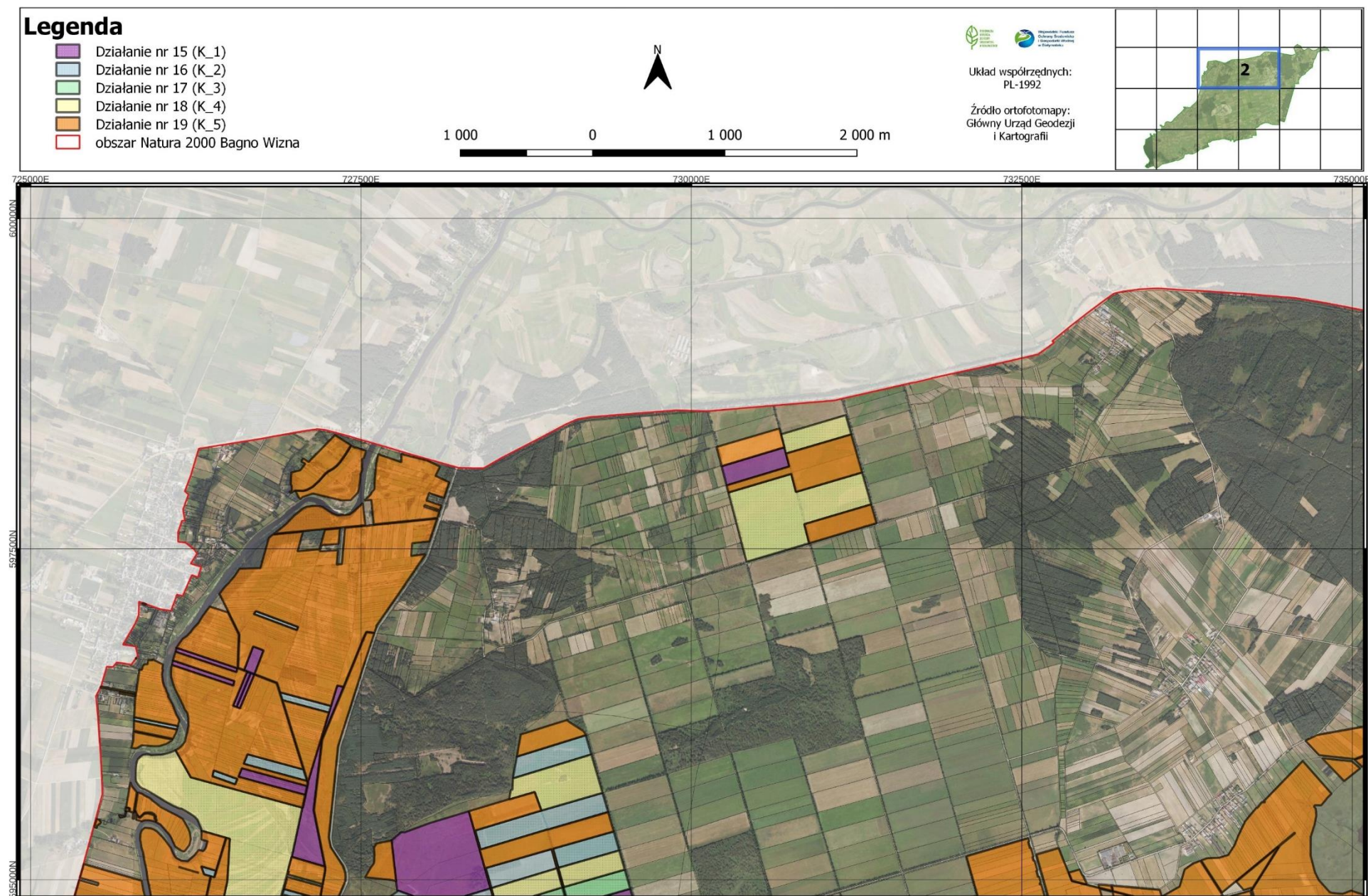
1 000 0 1 000 2 000 m

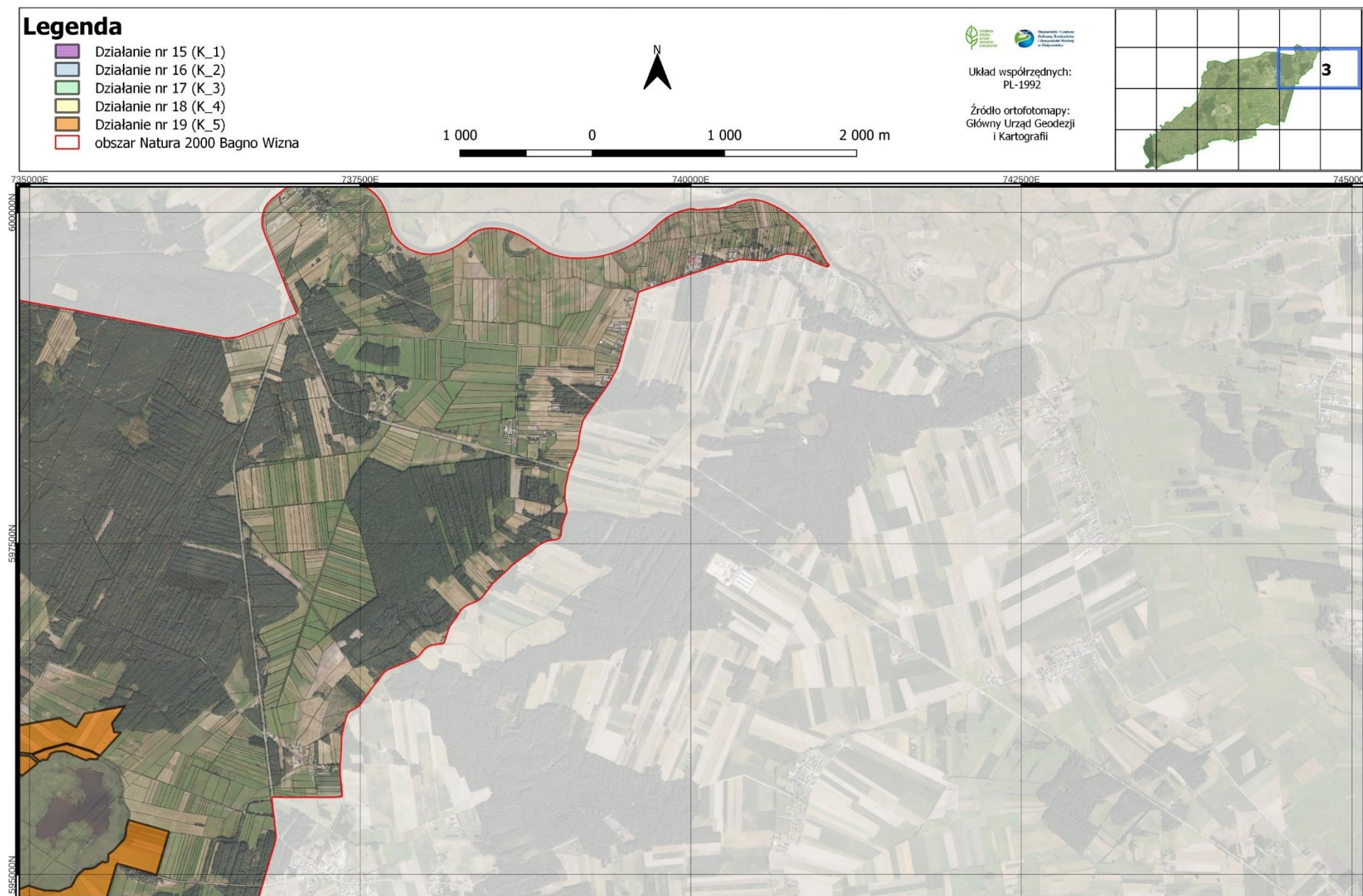

Układ współrzędnych:
PL-1992

Źródło ortofotomapy:
Główny Urząd Geodezji
i Kartografii

Legenda

- Działanie nr 15 (K_1)
- Działanie nr 16 (K_2)
- Działanie nr 17 (K_3)
- Działanie nr 18 (K_4)
- Działanie nr 19 (K_5)
- obszar Natura 2000 Bagno Wizna

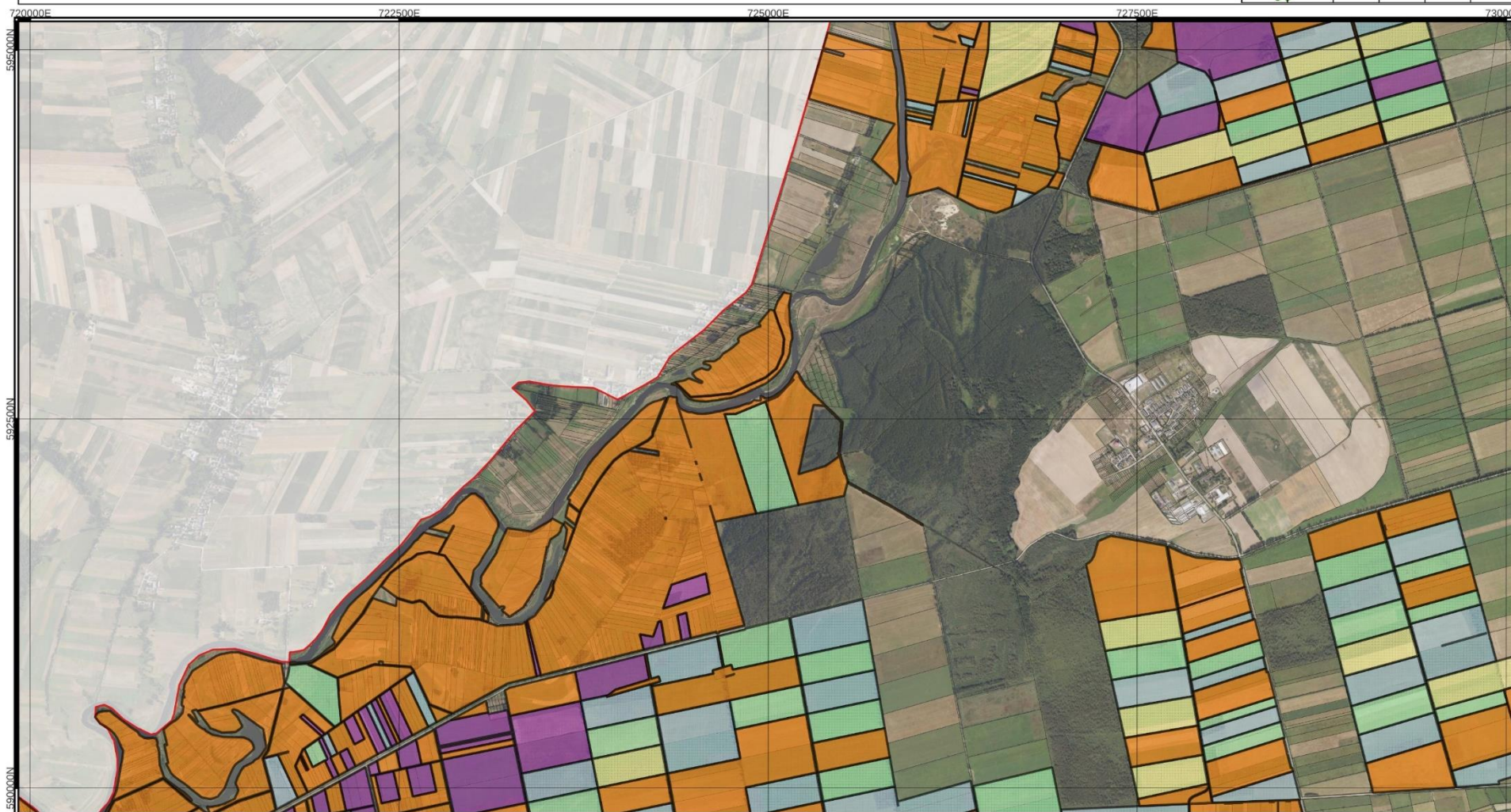
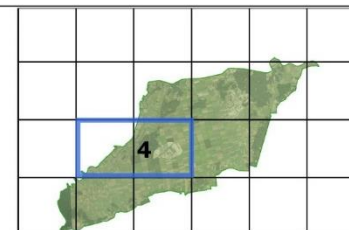

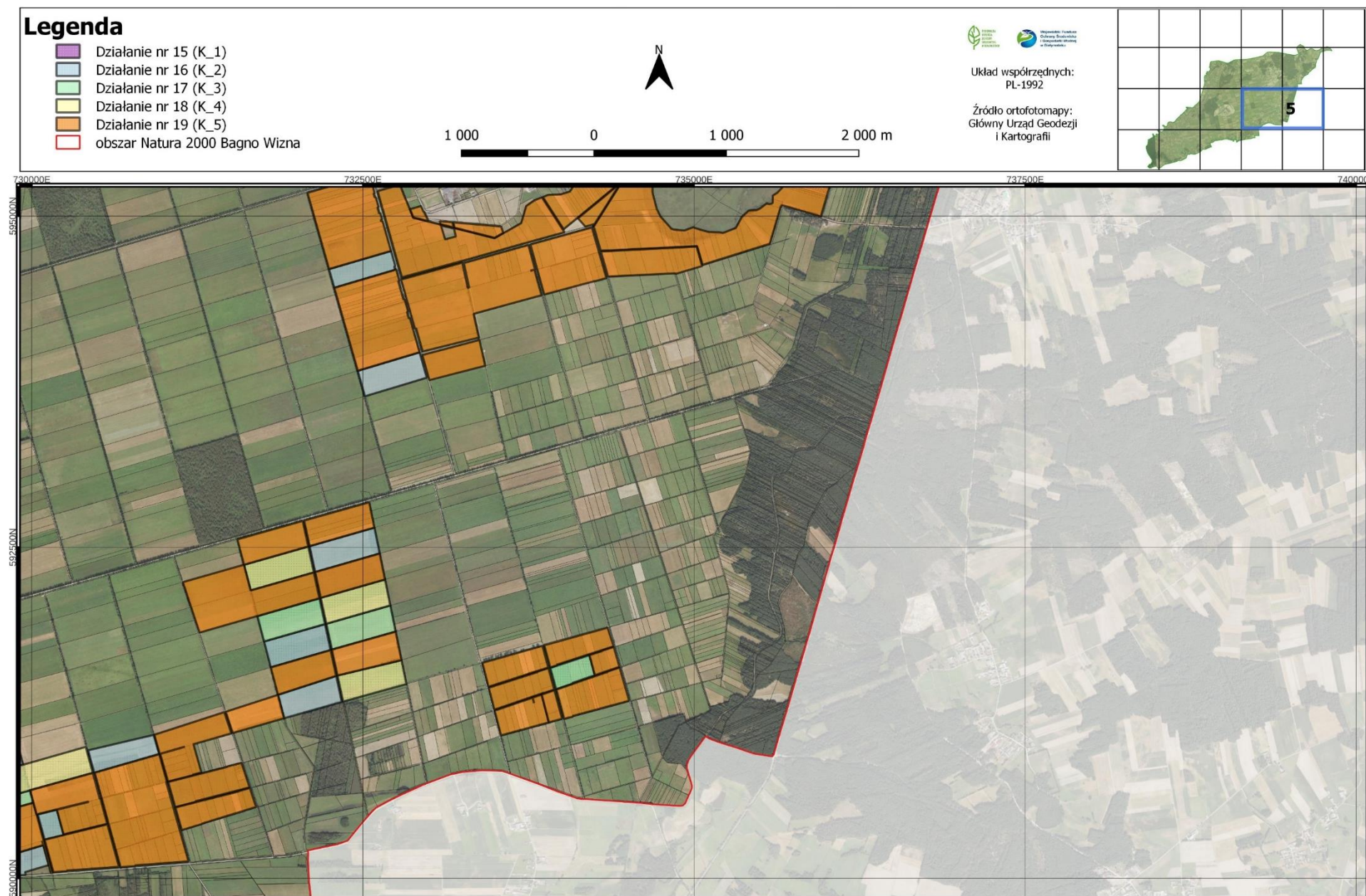
1 000 0 1 000 2 000 m

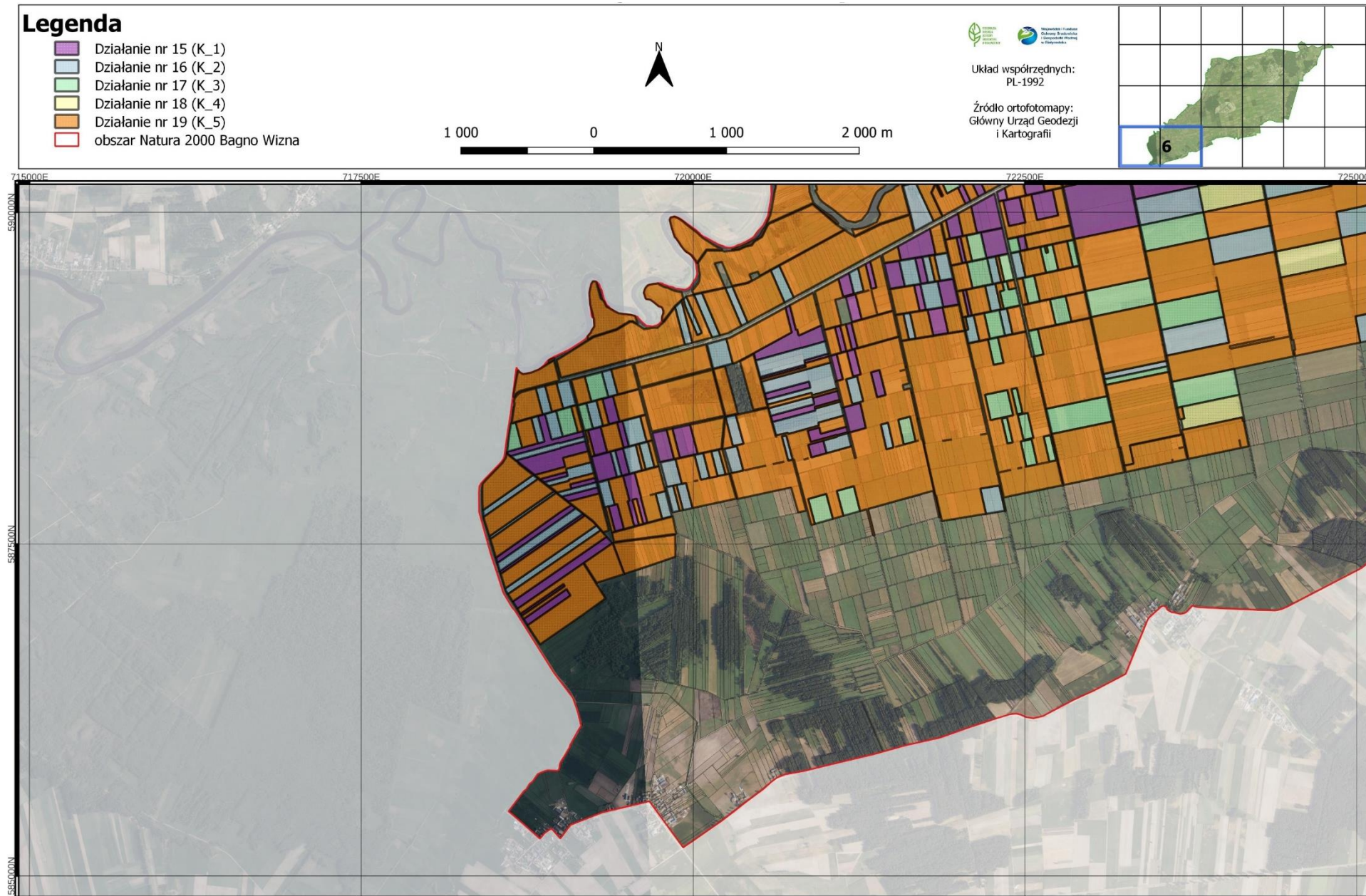

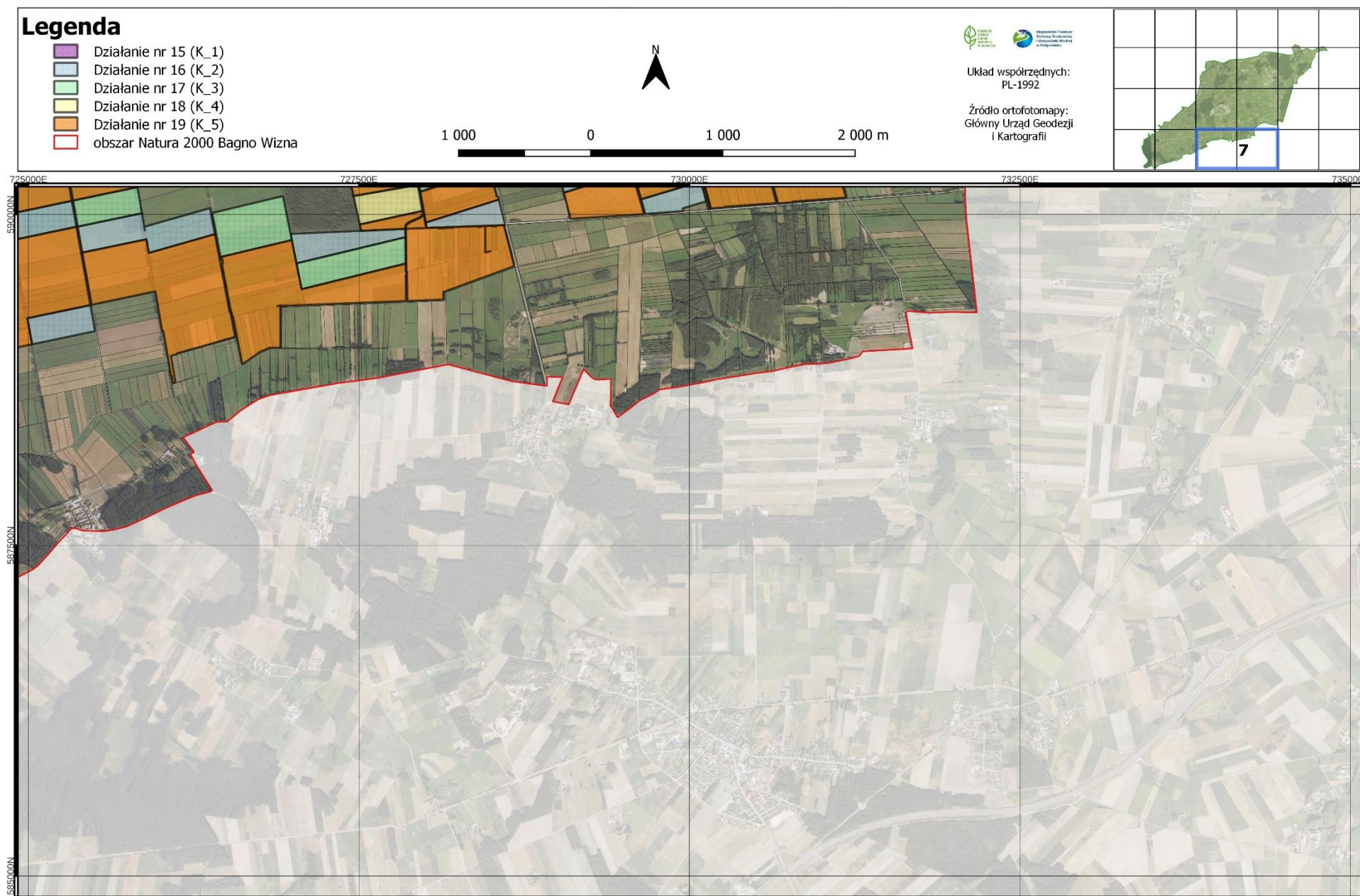
Układ współrzędnych:
PL-1992

Źródło ortofotomapy:
Główny Urząd Geodezji
i Kartografii

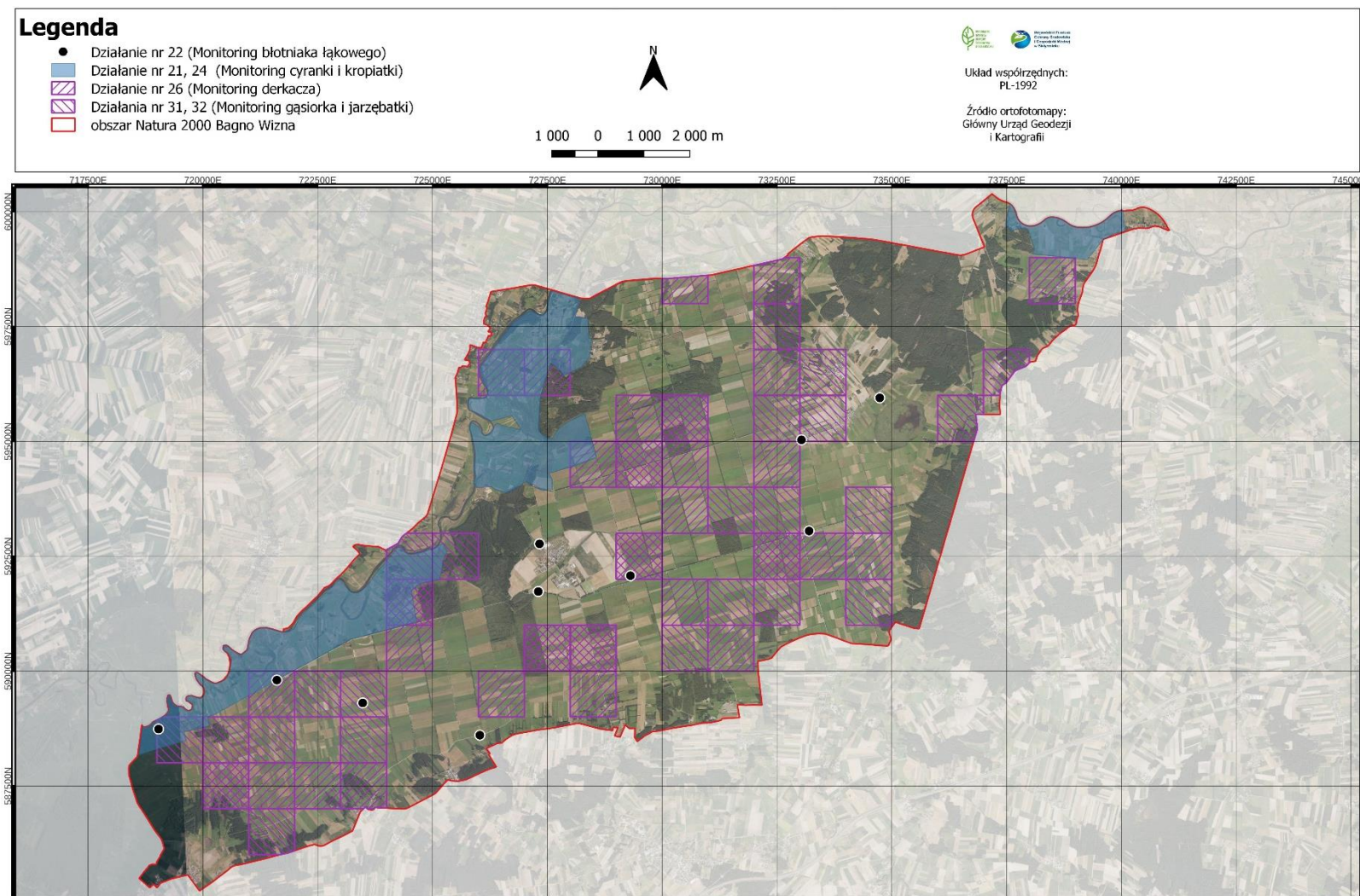

Załącznik nr 7H do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku
z dnia 24 października 2024 r.

Lokalizacja działań ochronnych w formie mapy

Legenda

- Działanie nr 22 (Monitoring błotniaka łąkowego)
- Działania nr 21, 24 (Monitoring cyranki i kropiatki)
- ▨ Działanie nr 26 (Monitoring derkacza)
- ▨ Działania nr 31,32 (Monitoring gąsiorka i jarzębatki)
- obszar Natura 2000 Bagno Wiza

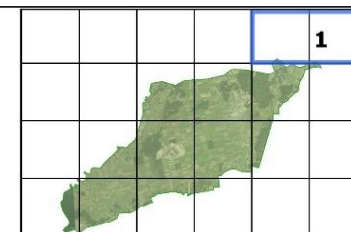

1 000 0 1 000 2 000 m

Układ współrzędnych:
PL-1992

Źródło ortofotomapy:
Główny Urząd Geodezji
i Kartografii

Legenda

- Działanie nr 22 (Monitoring błotniaka łąkowego)
- Działania nr 21, 24 (Monitoring cyranki i kropiatki)
- Działanie nr 26 (Monitoring derkacza)
- Działania nr 31,32 (Monitoring gąsiorka i jarzębatki)
- obszar Natura 2000 Bagno Wizna

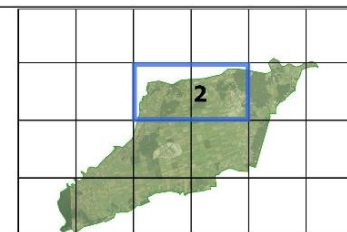

1 000 0 1 000 2 000 m

Układ współrzędnych:
PL-1992

Źródło ortofotomapy:
Główny Urząd Geodezji
i Kartografii

Legenda

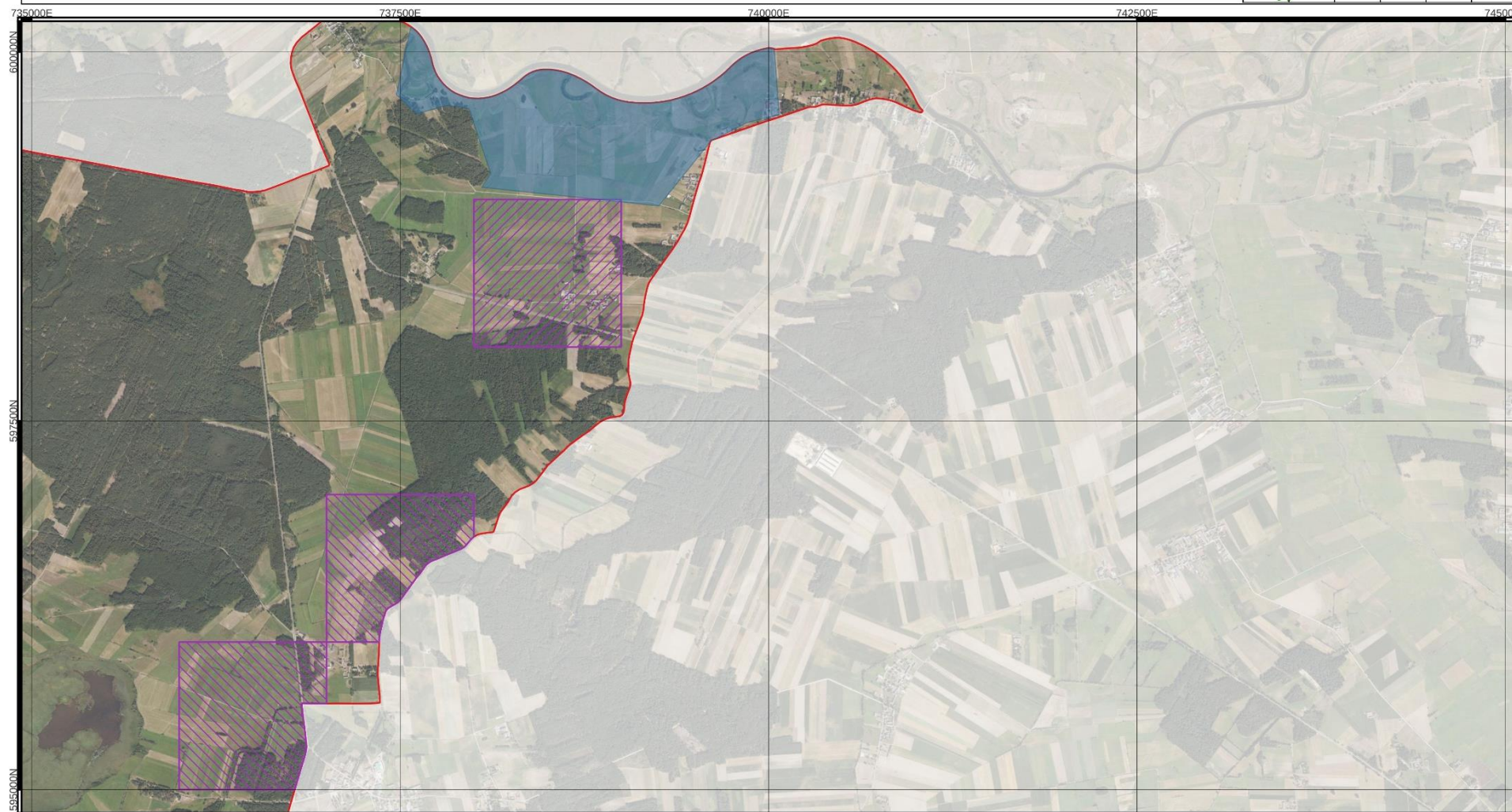
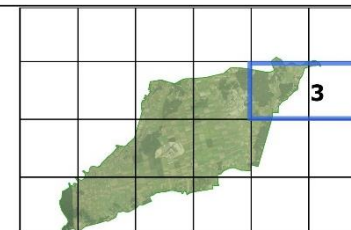
- Działanie nr 22 (Monitoring błotniaka łąkowego)
- Działania nr 21, 24 (Monitoring cyranki i kropiatki)
- ▨ Działanie nr 26 (Monitoring derkacza)
- ▨ Działania nr 31,32 (Monitoring gąsiorka i jarzębatki)
- obszar Natura 2000 Bagno Wizna

1 000 0 1 000 2 000 m

Układ współrzędnych:
PL-1992

Źródło ortofotomapy:
Główny Urząd Geodezji
i Kartografii

Legenda

- Działanie nr 22 (Monitoring błotniaka łąkowego)
- Działania nr 21, 24 (Monitoring cyranki i kropiatki)
- ▨ Działanie nr 26 (Monitoring derkacza)
- ▨ Działania nr 31,32 (Monitoring gąsiorka i jarzębatki)
- obszar Natura 2000 Bagno Wizna

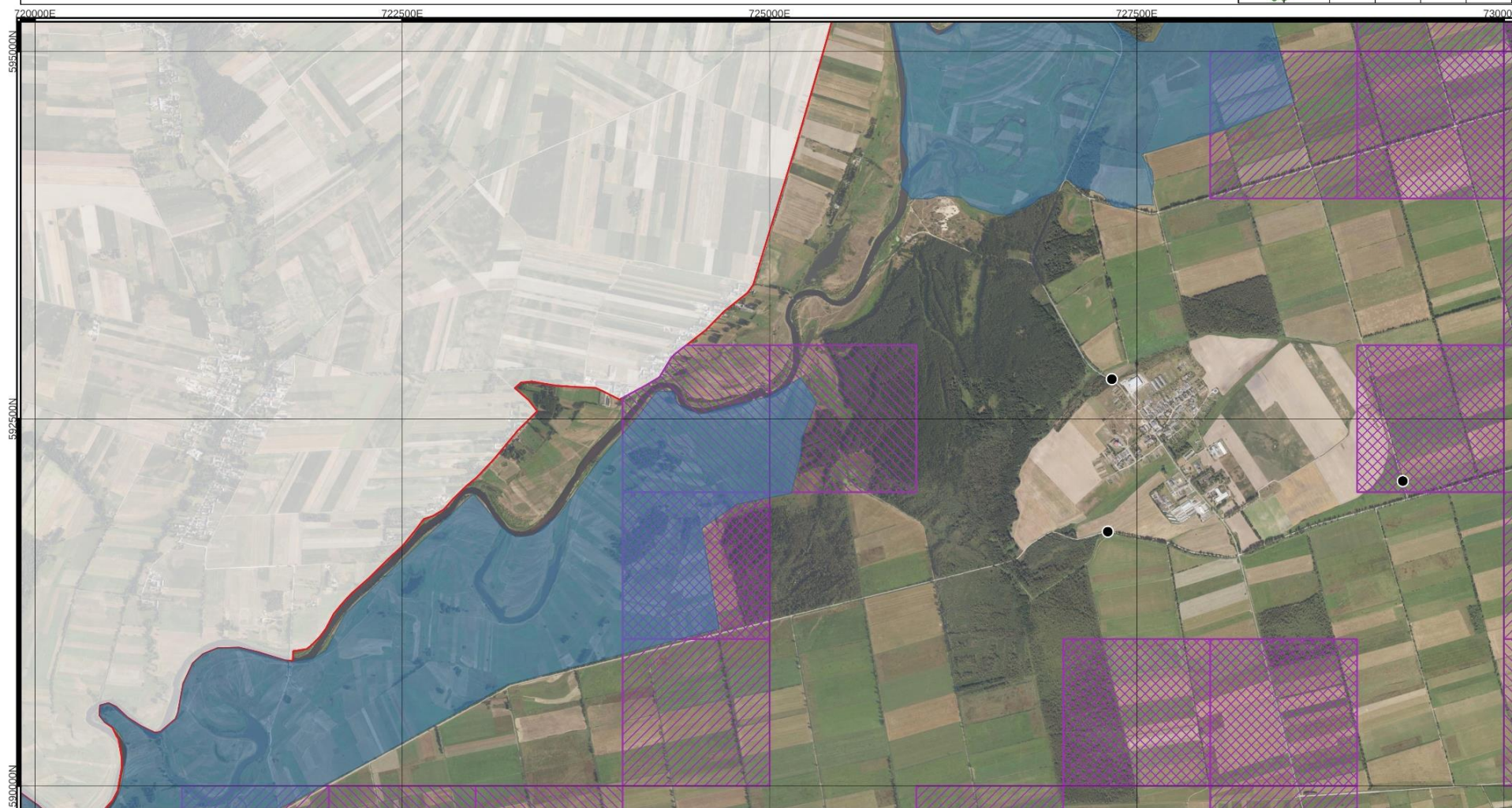
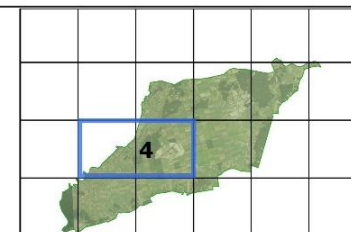

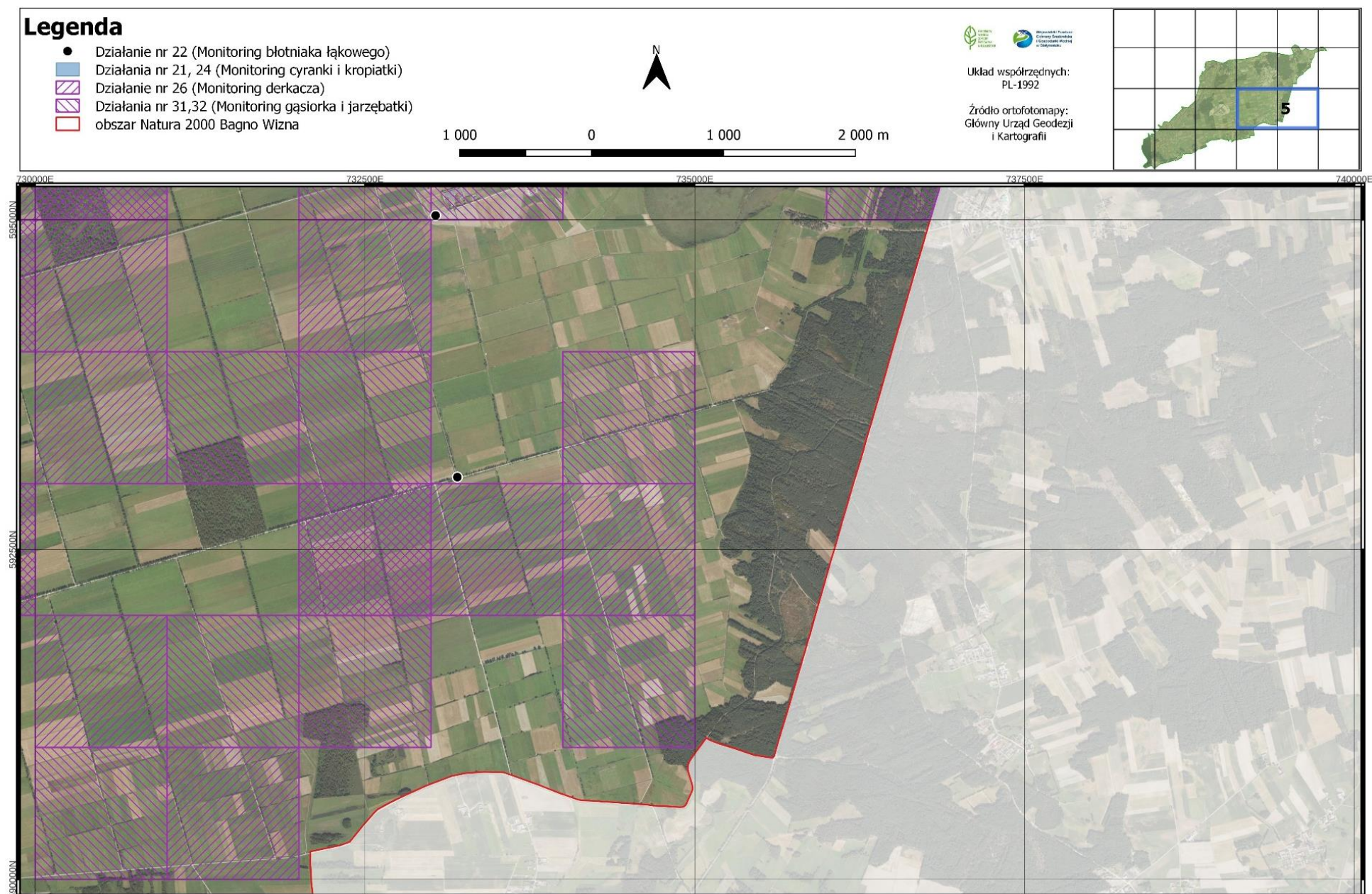
1 000 0 1 000 2 000 m

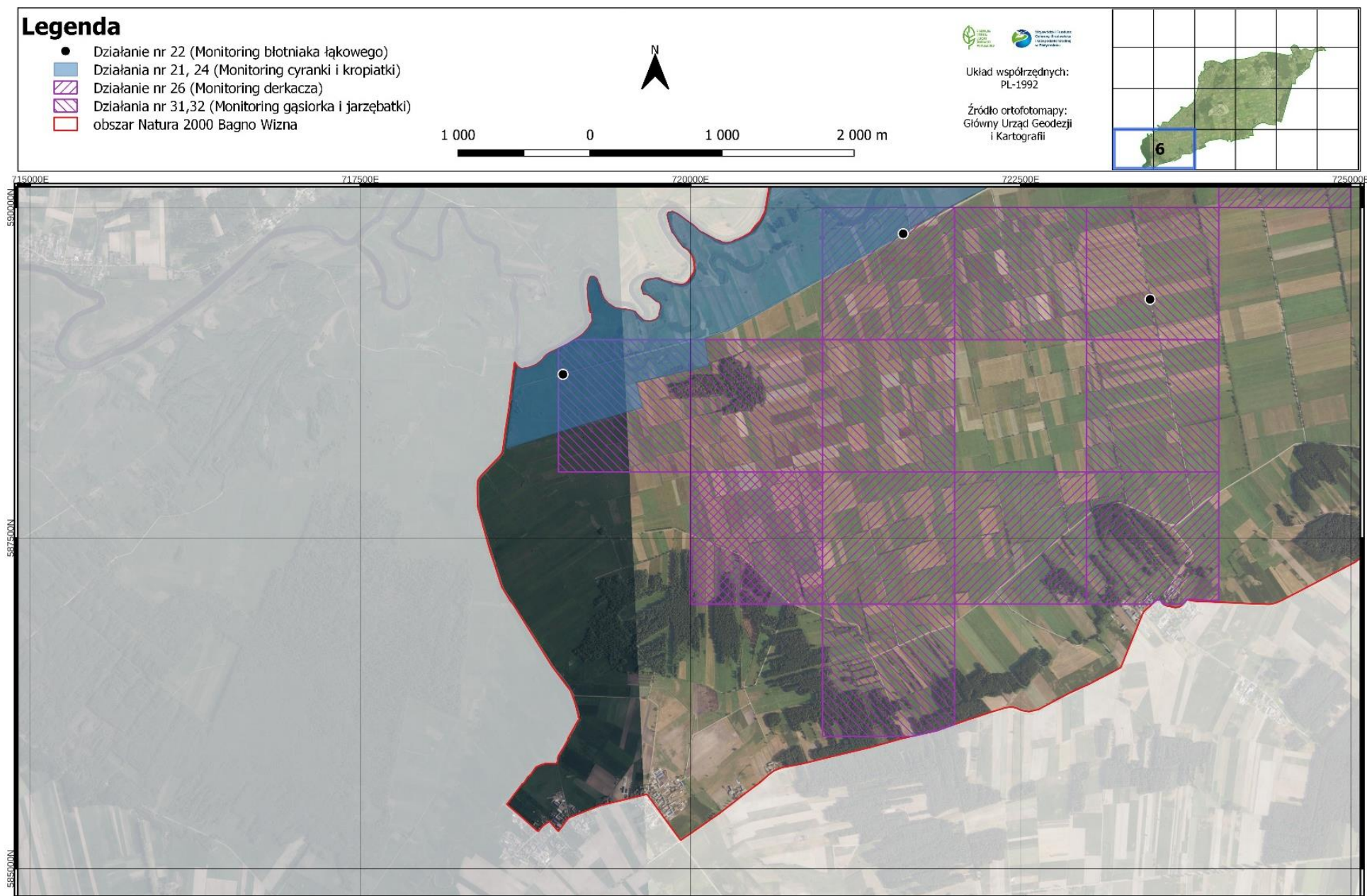

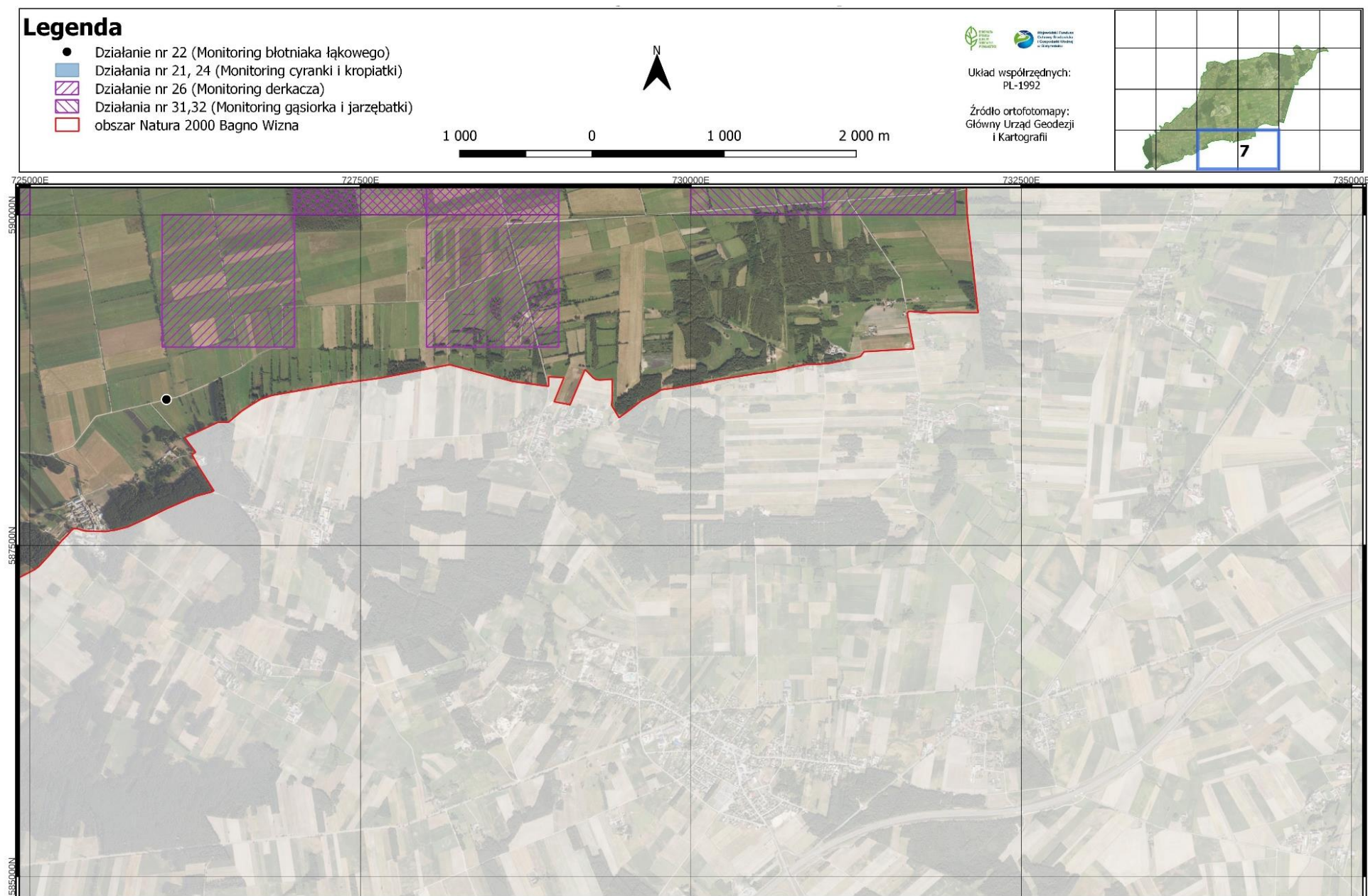
Układ współrzędnych:
PL-1992

Źródło ortofotomapy:
Główny Urząd Geodezji
i Kartografii

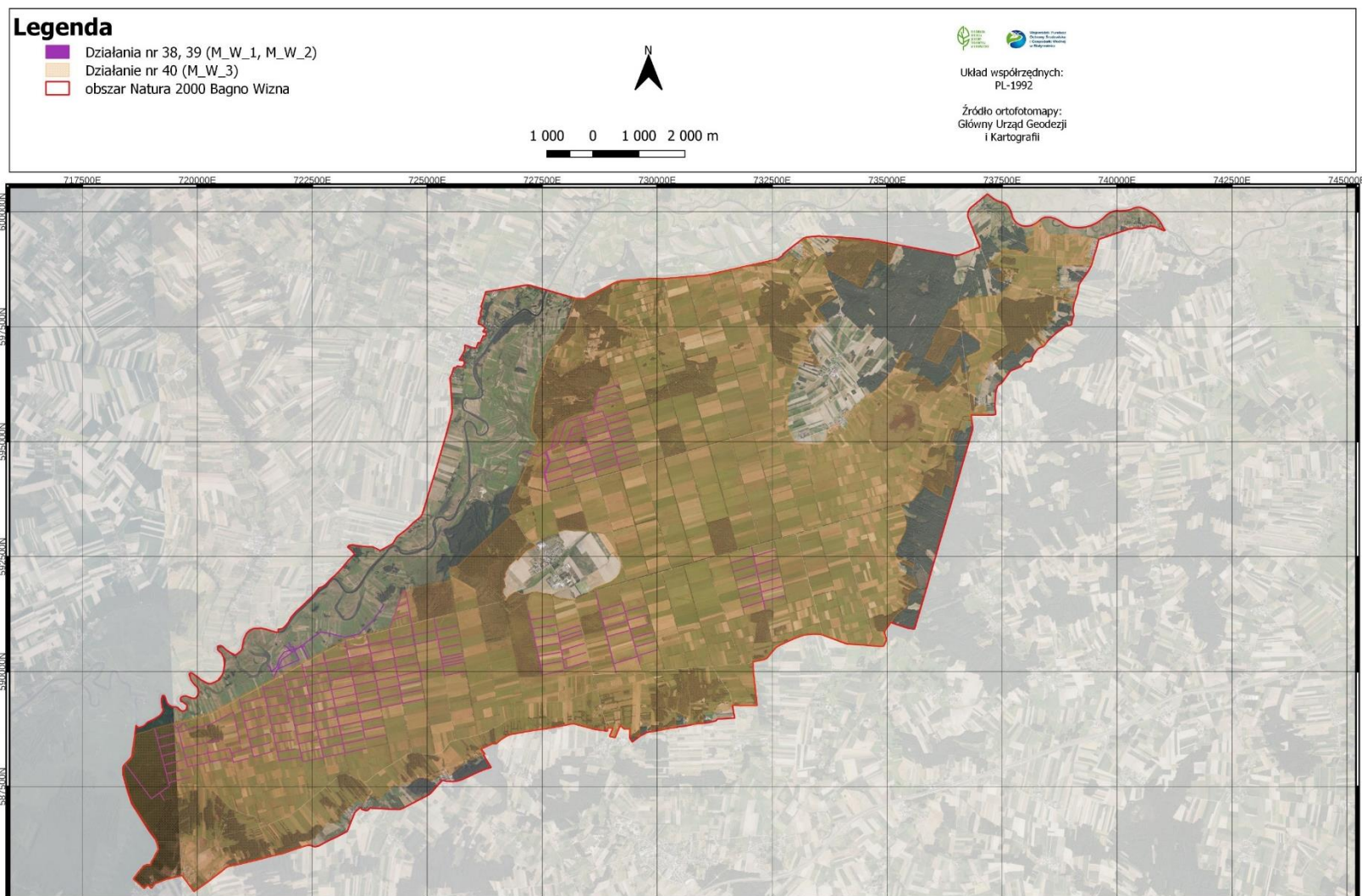

Załącznik nr 7I do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku
z dnia 24 października 2024 r.

Lokalizacja działań ochronnych w formie mapy

Legenda

- Działania nr 38, 39 (M_W_1, M_W_2)
- Działanie nr 40 (M_W_3)
- obszar Natura 2000 Bagno Wizna

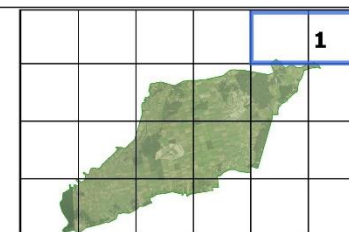

1 000 0 1 000 2 000 m

Układ współrzędnych:
PL-1992

Źródło ortofotomapy:
Główny Urząd Geodezji
i Kartografii

Legenda

- Działania nr 38, 39 (M_W_1, M_W_2)
- Działanie nr 40 (M_W_3)
- obszar Natura 2000 Bagno Wizna

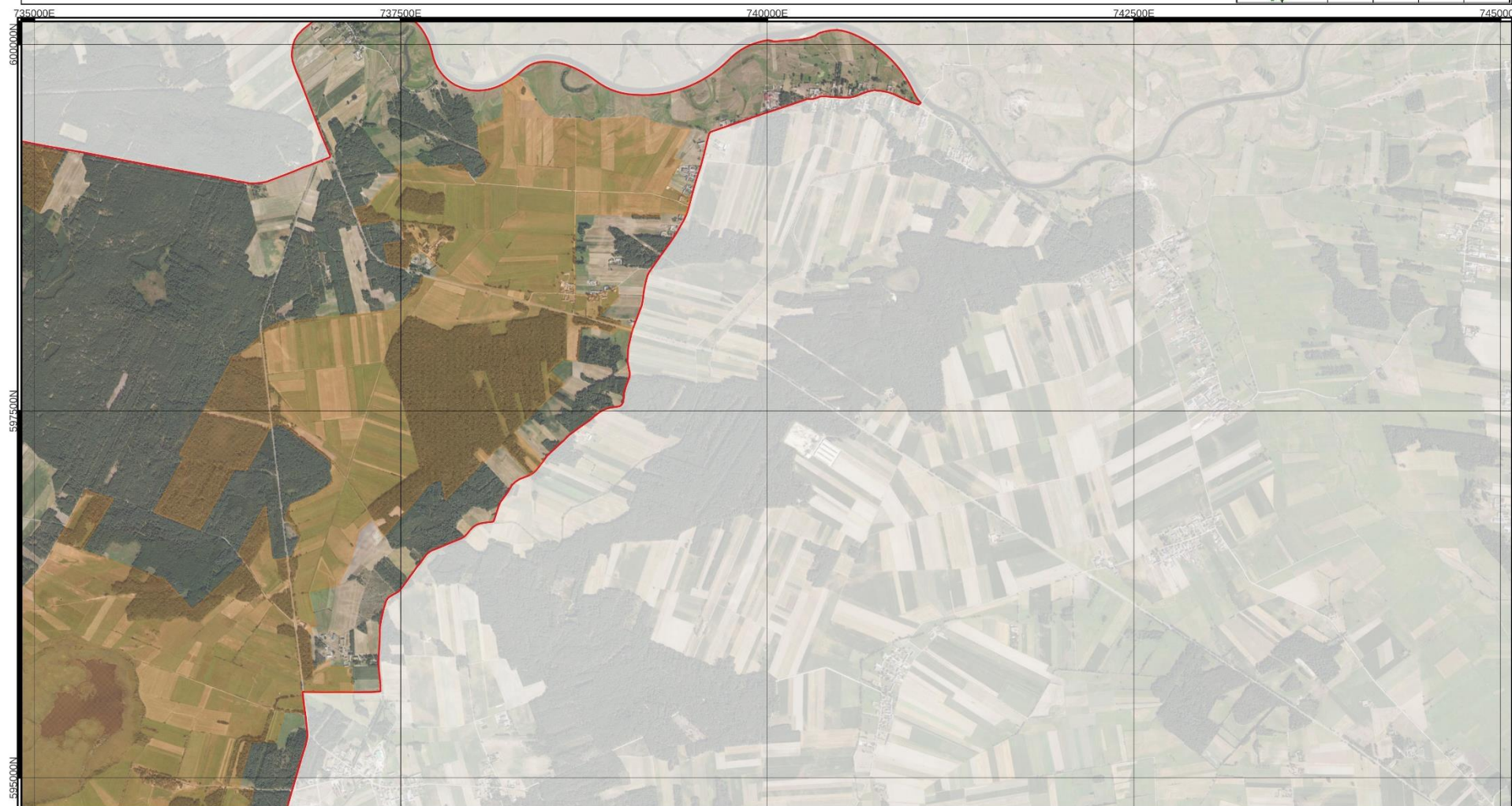

1 000 0 1 000 2 000 m

Układ współrzędnych:
PL-1992

Źródło ortofotomapy:
Główny Urząd Geodezji
i Kartografii

Legenda

- Działania nr 38, 39 (M_W_1, M_W_2)
- Działanie nr 40 (M_W_3)
- obszar Natura 2000 Bagno Wizna

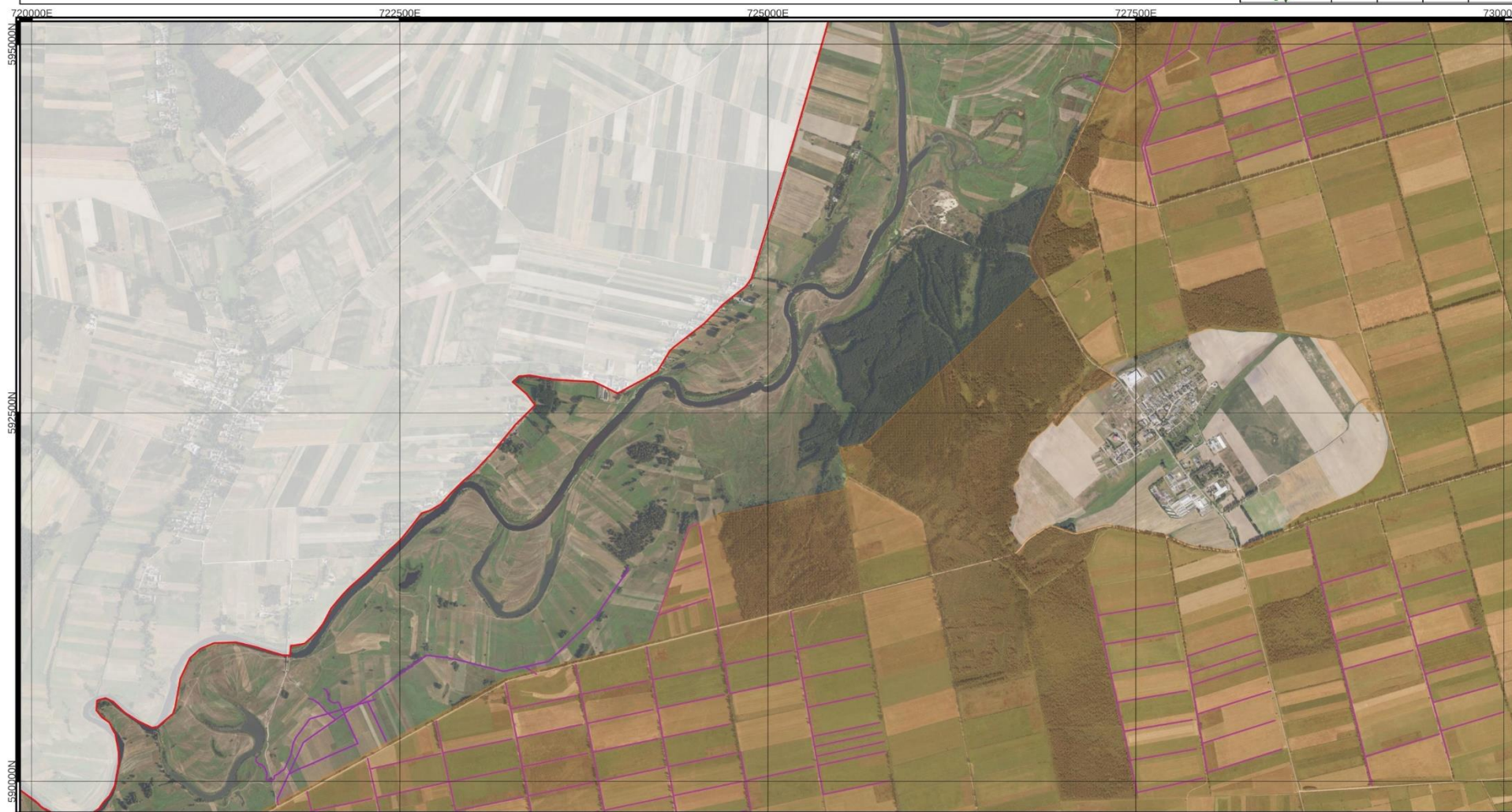
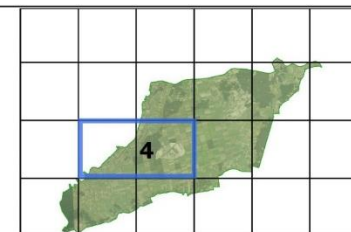

1 000 0 1 000 2 000 m

Układ współrzędnych:
PL-1992

Źródło ortofotomapy:
Główny Urząd Geodezji
i Kartografii

Legenda

- Działania nr 38, 39 (M_W_1, M_W_2)
- Działanie nr 40 (M_W_3)
- obszar Natura 2000 Bagno Wizna

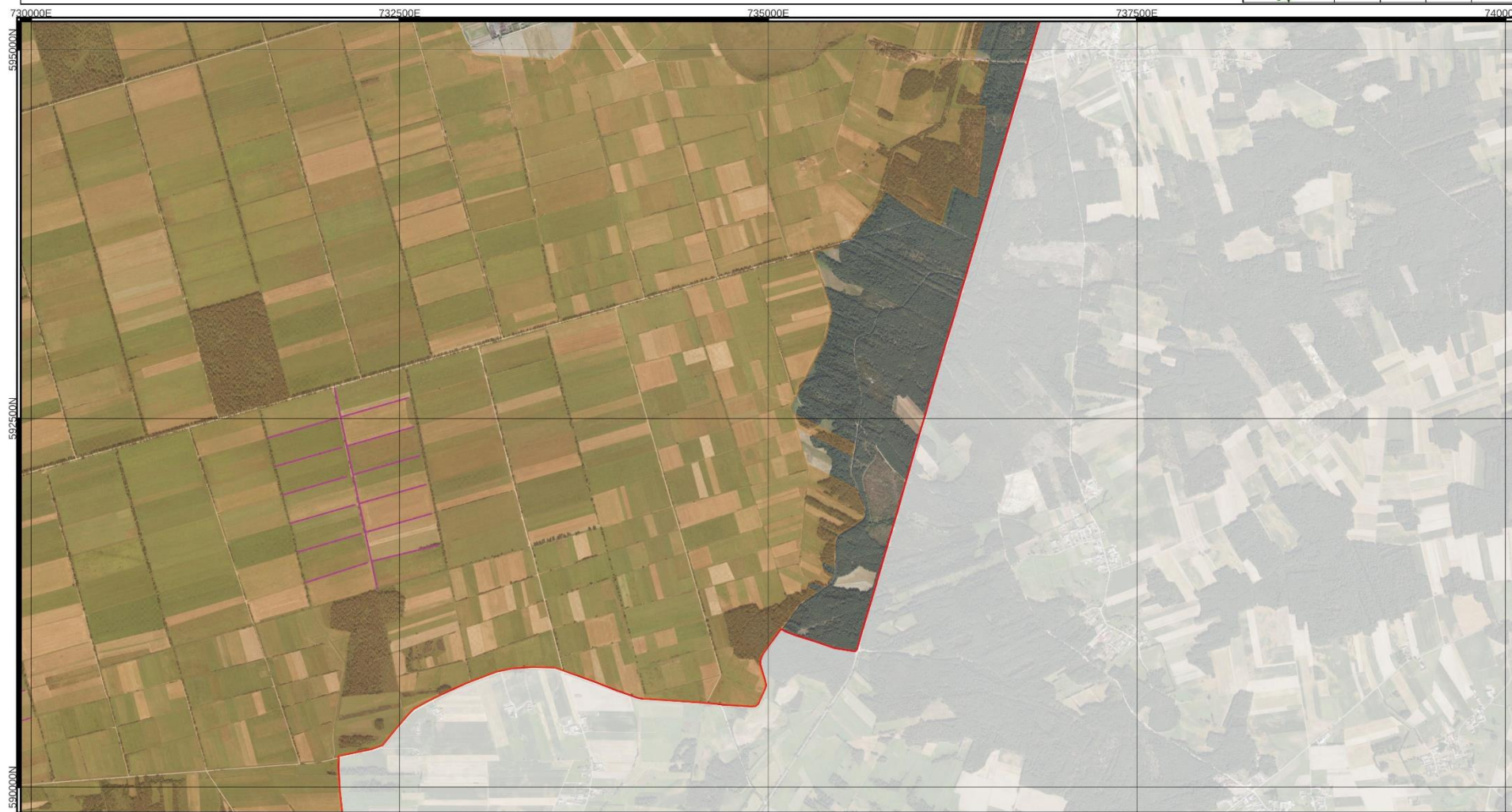
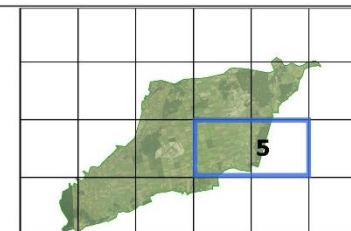

1 000 0 1 000 2 000 m

Układ współrzędnych:
PL-1992

Źródło ortofotomapy:
Główny Urząd Geodezji
i Kartografii

Legenda

- Działania nr 38, 39 (M_W_1, M_W_2)
- Działanie nr 40 (M_W_3)
- obszar Natura 2000 Bagno Wizna

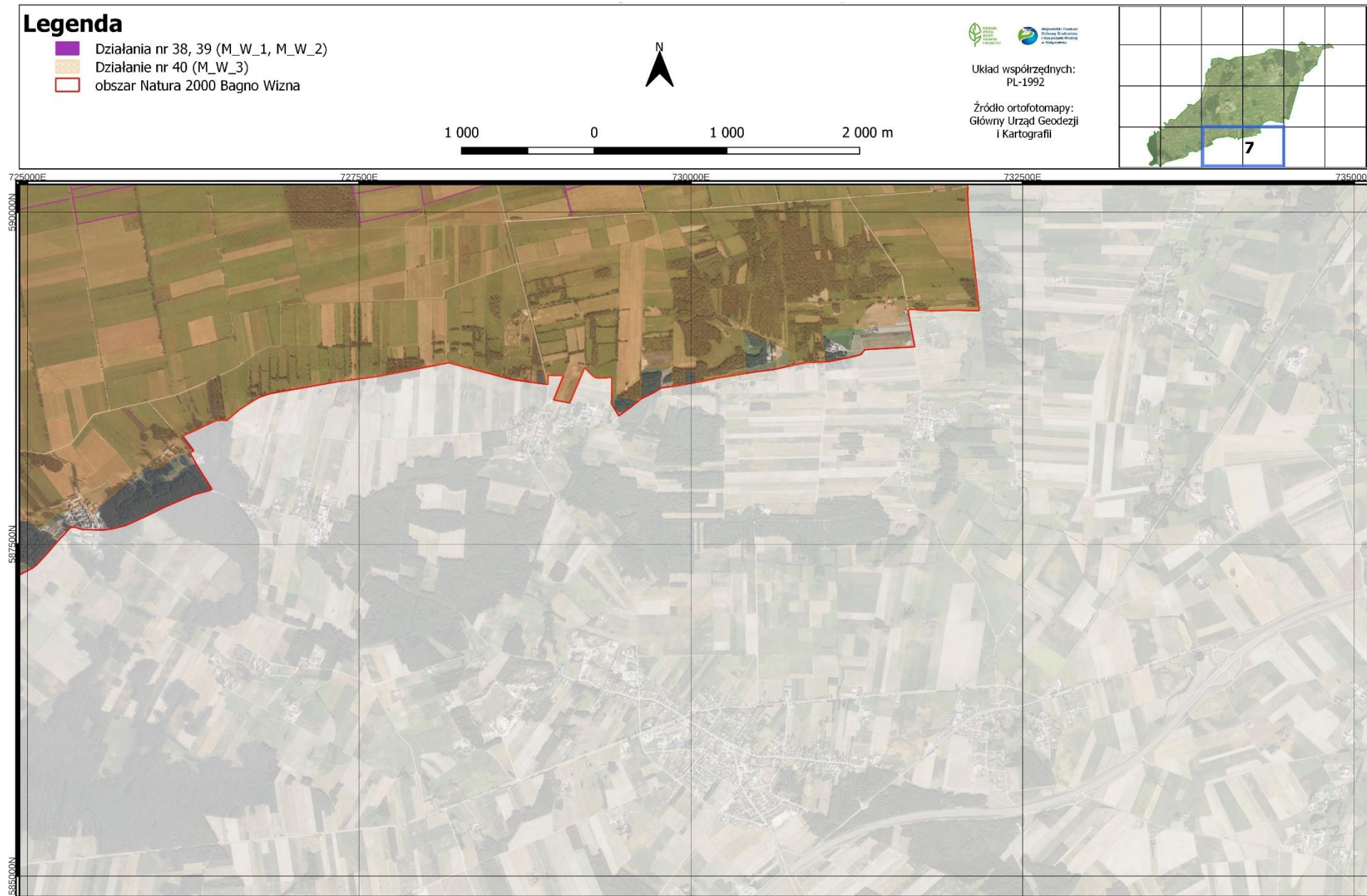
1 000 0 1 000 2 000 m

Układ współrzędnych:
PL-1992

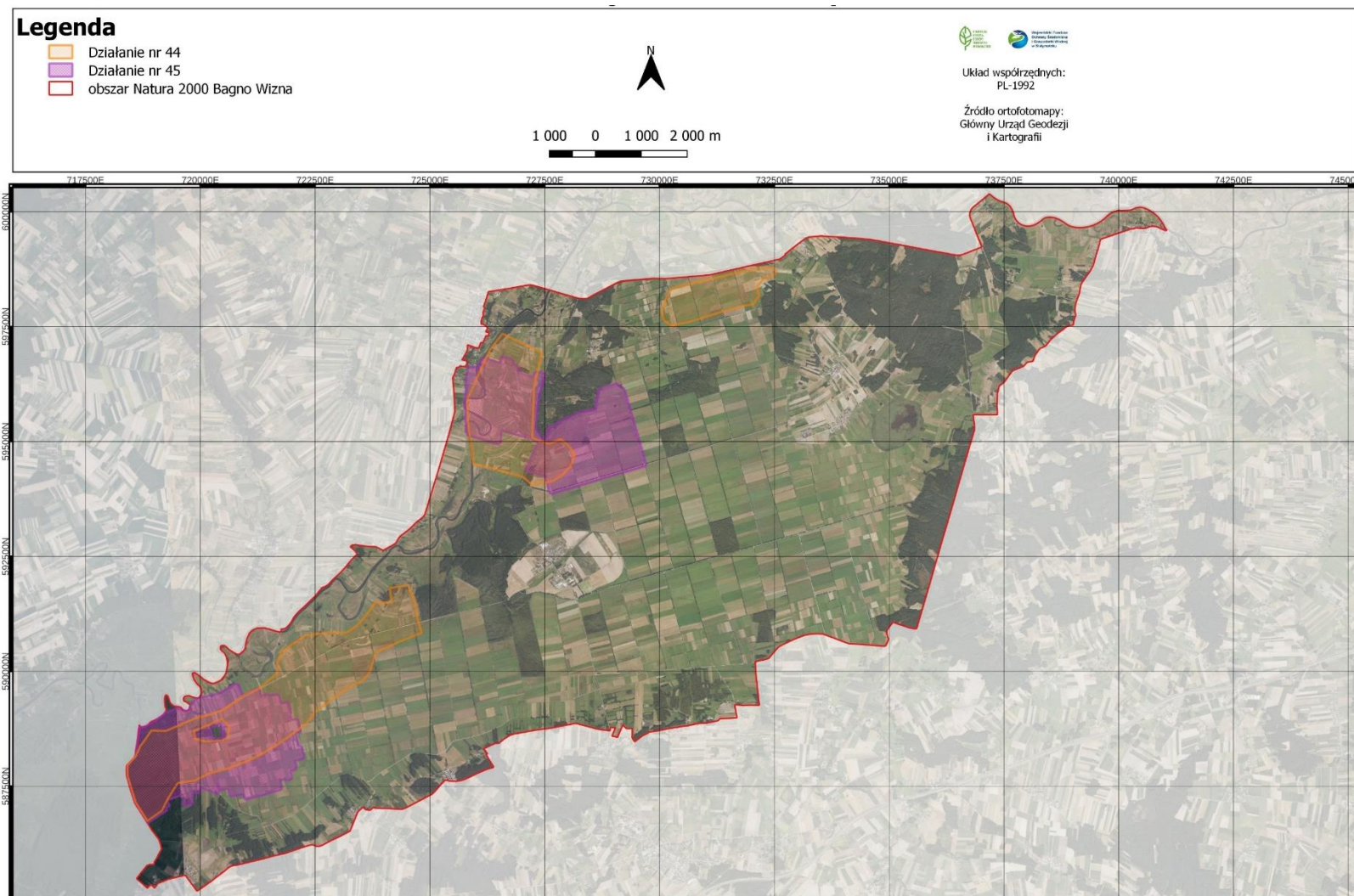
Źródło ortofotomapy:
Główny Urząd Geodezji
i Kartografii

Załącznik nr 7J do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku
z dnia 24 października 2024 r.

Lokalizacja działań ochronnych w formie mapy

Legenda

- Działanie nr 44
- Działanie nr 45
- obszar Natura 2000 Bagno Wizna

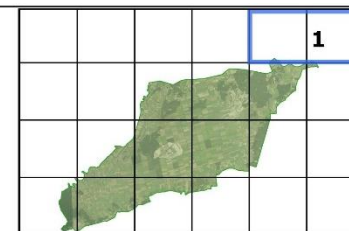

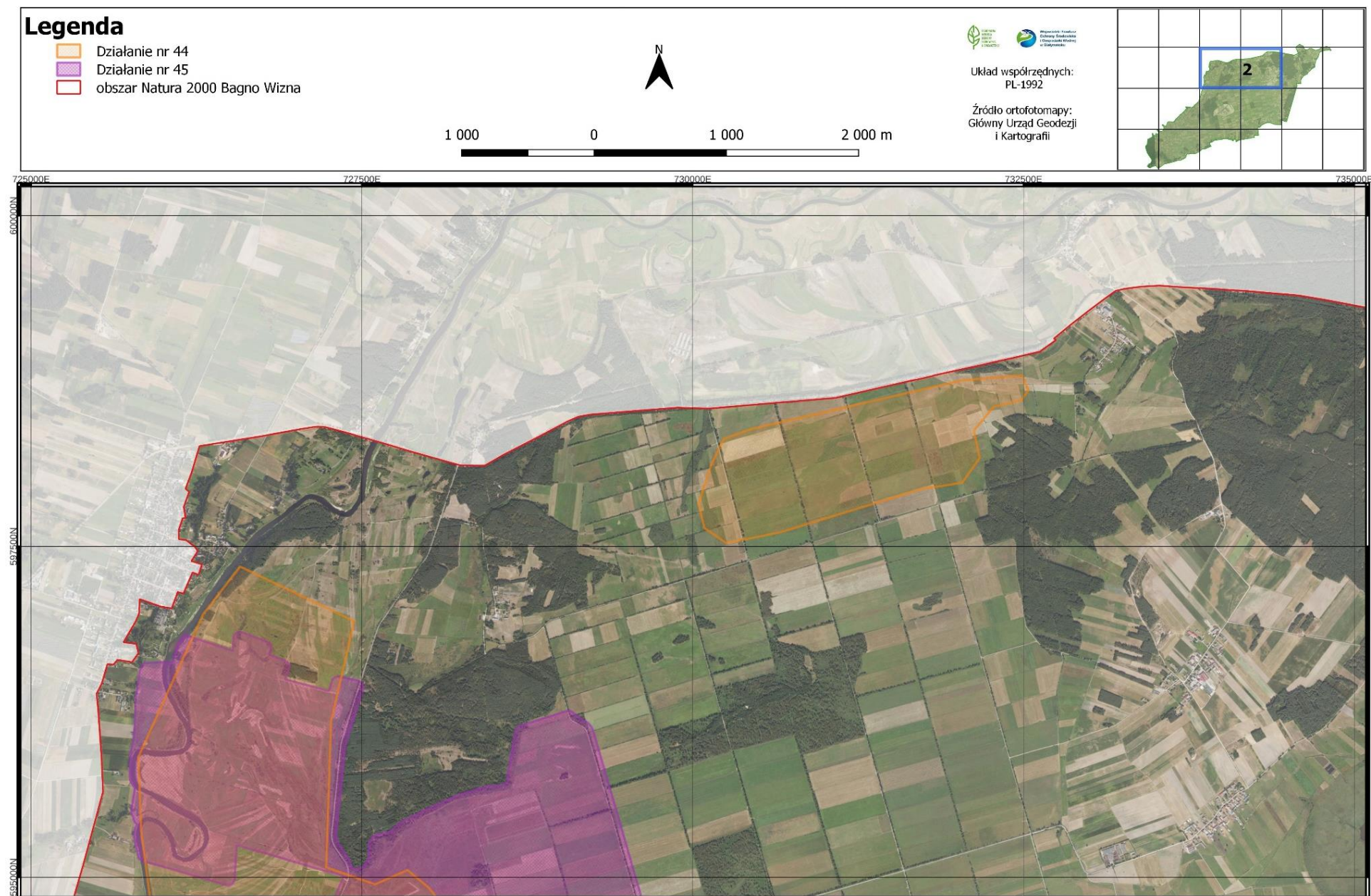
1 000 0 1 000 2 000 m

Układ współrzędnych:
PL-1992

Źródło ortofotomapy:
Główny Urząd Geodezji
i Kartografii

Legenda

- Działanie nr 44
- Działanie nr 45
- obszar Natura 2000 Bagno Wizna

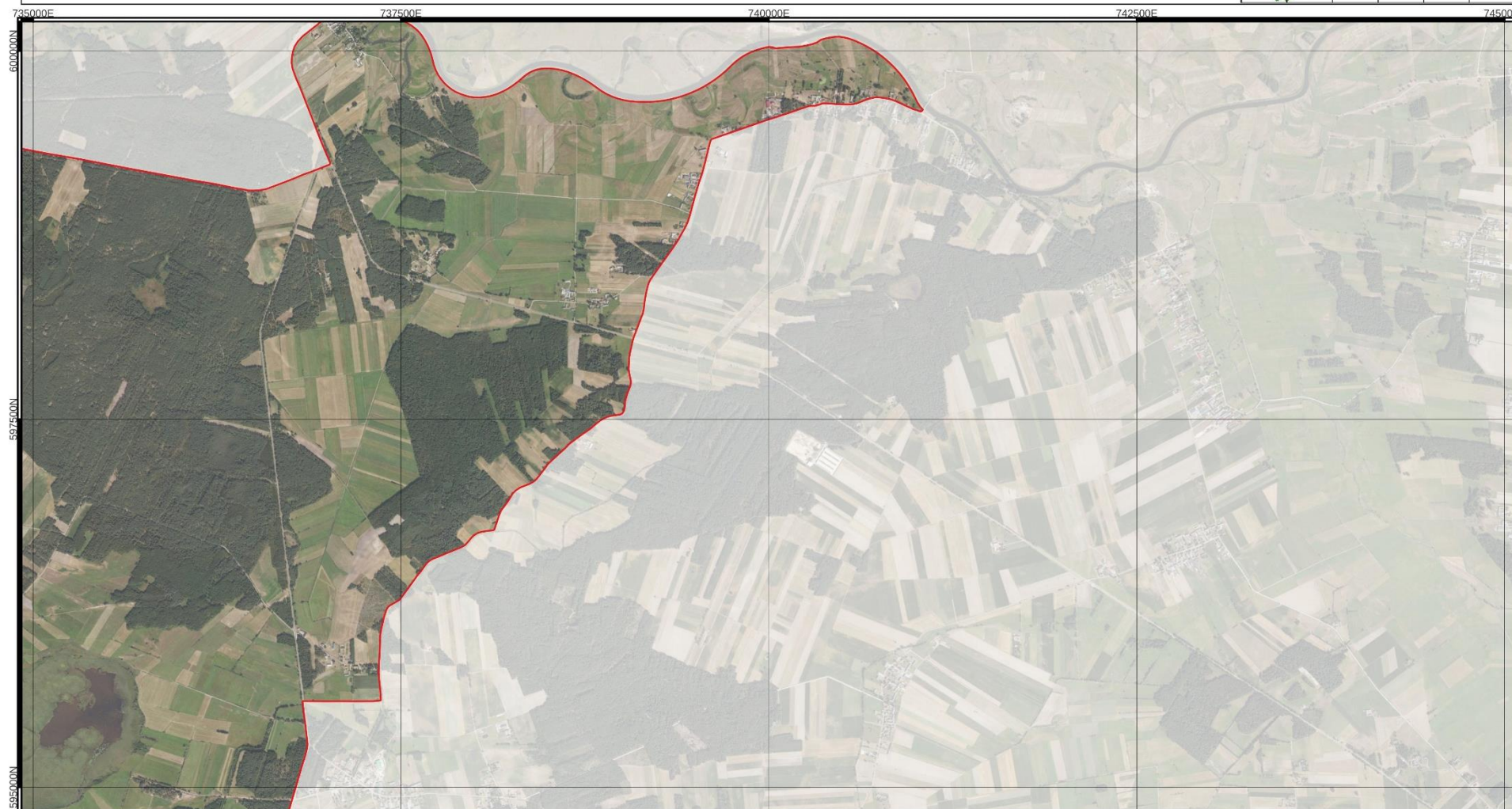

1 000 0 1 000 2 000 m

Układ współrzędnych:
PL-1992

Źródło ortofotomapy:
Główny Urząd Geodezji
i Kartografii

Legenda

- Działanie nr 44
- Działanie nr 45
- obszar Natura 2000 Bagno Wizna

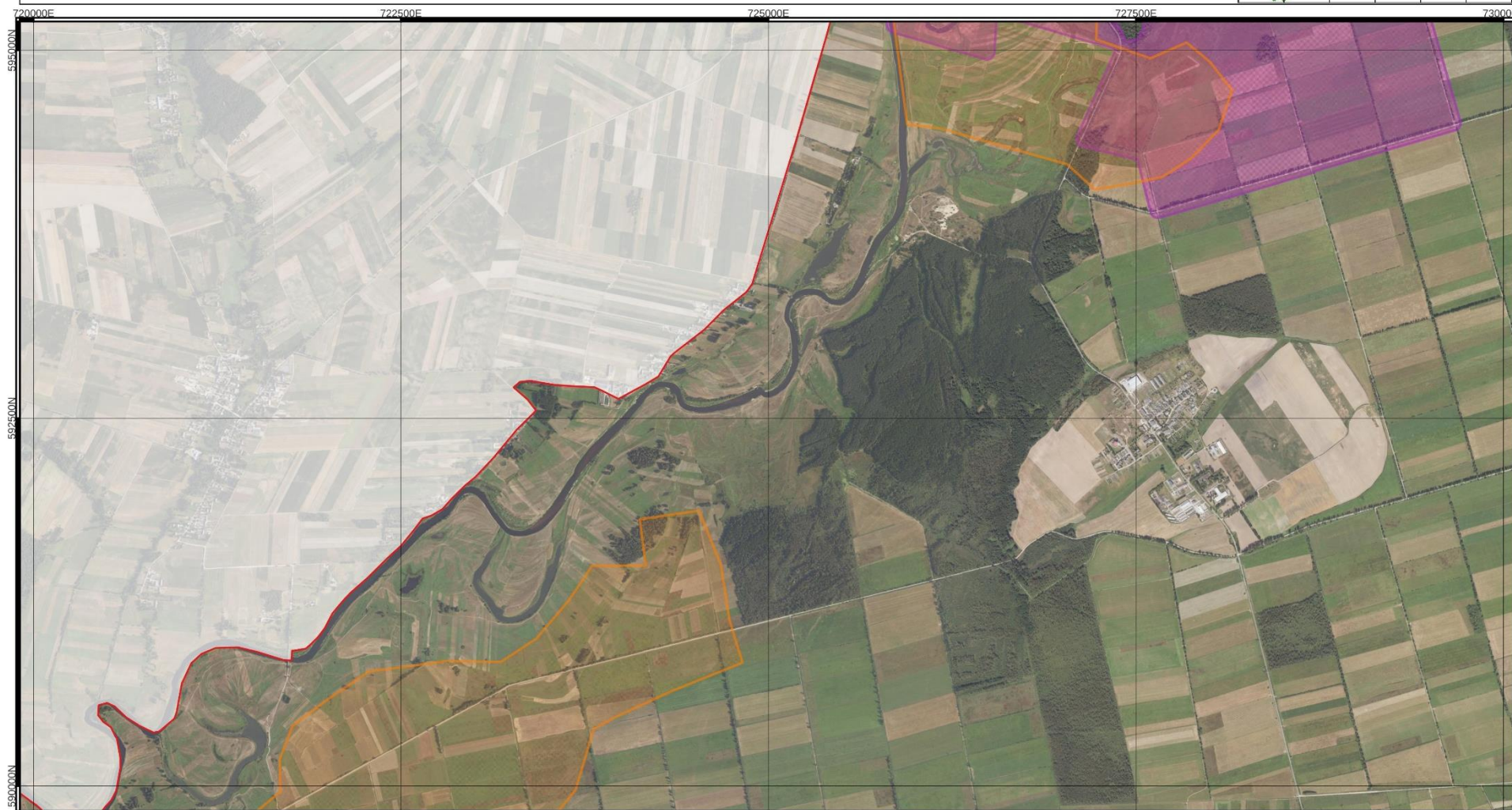
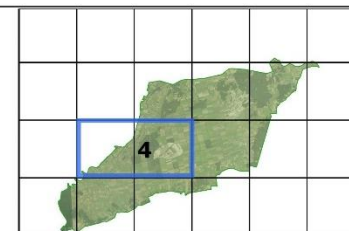

1 000 0 1 000 2 000 m

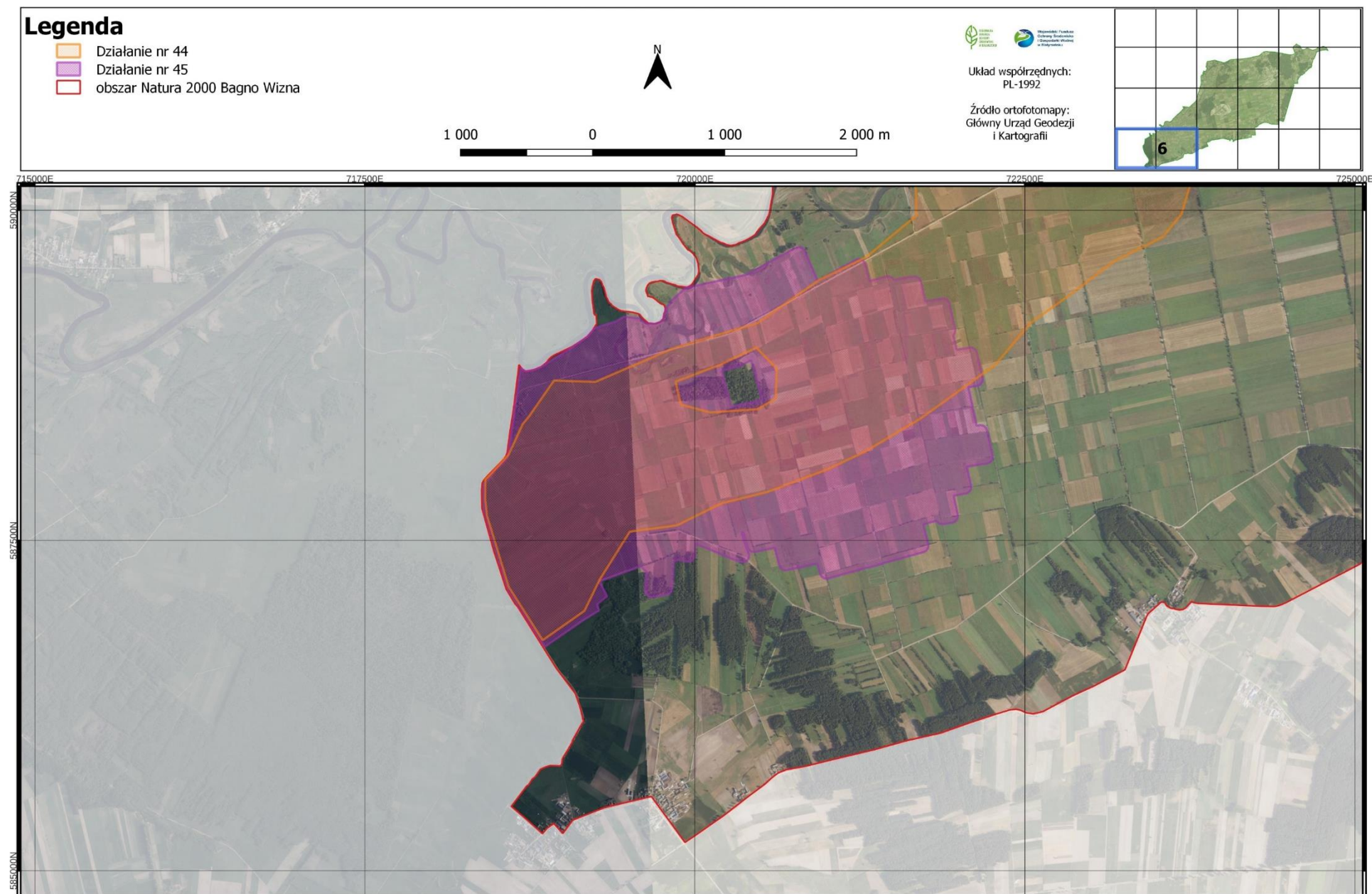

Układ współrzędnych:
PL-1992

Źródło ortofotomapy:
Główny Urząd Geodezji
i Kartografii

Legenda

- Działanie nr 44
- Działanie nr 45
- obszar Natura 2000 Bagno Wizna

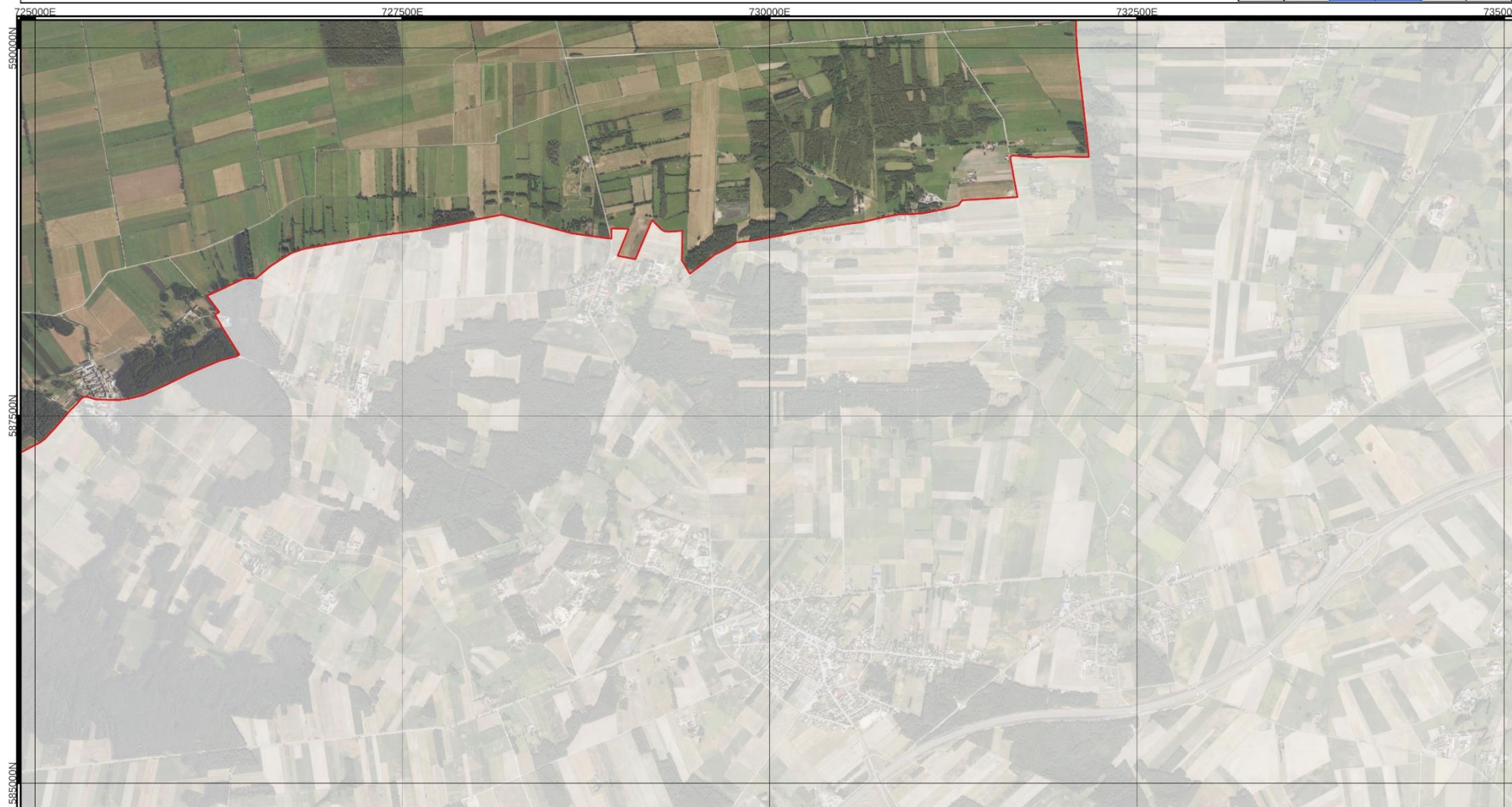
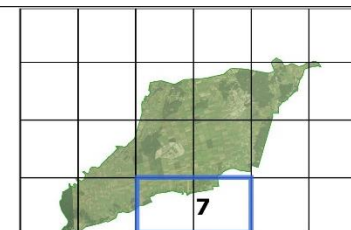

1 000 0 1 000 2 000 m

Układ współrzędnych:
PL-1992

Źródło ortofotomapy:
Główny Urząd Geodezji
i Kartografii

Załącznik nr 8 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku
z dnia 24 października 2024 r.

Wskazania do zmian w istniejących planach ogólnych gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000

Lp.	Dokumentacja planistyczna	Wskazania do zmian w istniejących planach ogólnych gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000
1.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wizna. Uchwała Nr IV/23/02 Rady Gminy Wizna z dnia 30 grudnia 2002. Zmiana: Uchwalone uchwałą nr III/5/10 Rady Gminy Wizna z dnia 21.12.2010r. Powstający plan ogólny gminy Wizna.	W dokumencie należy wprowadzić zapis: „Ze względu na ochronę populacji lęgowej i przelotnej przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Bagno Wizna PLB200005 występujących na terenie Gminy Wizna w granicach obszaru Natura 2000 Bagno Wizna lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie, w przypadku planowania na terenie Gminy Wizna siłowni wiatrowych (nie dotyczy siłowni wiatrowych instalowanych w związku z prosumencką produkcją prądu) należy uwzględnić ich wpływ na obszar.”
2.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Rutki - Uchwała Nr 157/XXXIV/98 Rady Gminy Rutki z dnia 10/06/1998. Dziennik Urzędowy Woj. Łomżyńskiego Nr 8 poz. 77 z 10/07/1998	Zmiana przeznaczenia gruntów (działki ew. nr 65/1; 66/2; 66/3; 66/4; 66/5; 66/6; 66/7; 66/8; 66/9; 66/10; 66/11; 66/12; 66/13; 66/14; 64/5; 64/6; 65/7; 64/8 64/9; 64/10; 64/11; 64/12; 64/13; 64/14; 64/15; 64/16; 64/19; 64/20; 64/35; 64/36) na cele ochrony przyrody. W dokumencie należy ponadto umieścić zapis: Żadne przedsięwzięcia, inwestycje lub zmiany sposobu użytkowania gruntów planowane w granicach obszaru lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie nie mogą wpływać negatywnie na stan zachowania gatunków i ich siedlisk, będących przedmiotem ochrony obszaru Bagno Wizna PLB 200005.”
3.	-	W przypadku zmiany dotychczasowych studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin Rutki, Wizna, Zawady, Łomża lub opracowywania na terenie tych gmin innych dokumentów planistycznych określających przeznaczenie gruntów i zakres realizowanych przedsięwzięć, należy wziąć pod uwagę cele ochronne przedmiotów ochrony obszaru. Zwłaszcza nie dopuścić do działań mogących wpływać na obniżenie poziomu wód w obszarze oraz zmianę przeznaczenia trwałych użytków zielonych na inne niż związane z ochroną siedlisk przedmiotów ochrony.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Cel wprowadzenia zarządzenia.

Celem wprowadzenia zarządzenia jest ustanowienie ww. aktu prawa miejscowego zgodnie art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478).

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Projekt planu zadań ochronnych będzie oddziałował na:

- 1) na Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Białymstoku;
- 2) na właścicieli, posiadaczy, zarządców lub dzierżawców terenu, na którym znajduje się obszar Natura 2000;
- 3) jako powszechnie obowiązujący akt prawa miejscowego na wszystkie podmioty, które znajdują się lub znajdą w zasięgu terytorialnym objętym jego regulacją.

3. Konsultacje.

Projekt zarządzenia jako akt prawa miejscowego podlega:

- 1) na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190, ze zm.) uzgodnieniu z Wojewodą Podlaskim;
- 2) na podstawie art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478) procedurze udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024, poz. 1112 t.j.), w postępowaniu, którego przedmiotem jest zmiana aktu prawa miejscowego;

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie przedmiotowego zarządzenia pociągnie za sobą skutki finansowe dla budżetu państwa. Skutki finansowe, które możliwe są do określania, gdyż wynikają z obligatoryjności zaproponowanych działań i nie dopuszczają wariantów o zróżnicowanych kosztach, będą dotyczyć:

a) Regionalnej Dyrektcji Ochrony Środowiska w Białymstoku. Koszty dotyczące działań z zakresu ochrony czynnej, monitoringu i uzupełnienia stanu wiedzy – 2 631 000 zł (słownie: dwa miliony sześćset trzydzieści jeden tysięcy zł). Szczegółowa kalkulacja poszczególnych działań została umieszczona w Dokumentacji Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Bagno Wizna PLB200005 w województwie podlaskim.

b) Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie – koszt około 200 000 zł (słownie: dwieście tysięcy złotych). dotyczący realizacji działania nr 11 (W_6).

c) Gmina Rutki Kossaki – koszt około 300 000 zł (słownie: trzysta tysięcy złotych). dotyczący realizacji działania nr 7 (W_2).

5. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Zapisy w projekcie zarządzenia będą miały wpływ na rynek pracy. Szacuje się, że w okresie 6 lat od wejścia w życie przedmiotowego zarządzenia zatrudnienie w formie zleceń na wykonanie zaplanowanych działań obejmie co najmniej 50 osób fizycznych w przeciętnym wymiarze pracy ½ etatu lub ekwiwalentu tego zatrudniania w formie zleceń i opracowania dzieł.

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Projektowana regulacja będzie miała wpływ na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki. Zwłaszcza w sektorze rolnictwa, głównie obejmującym przemysł mleczarski. W perspektywie średniookresowej i długookresowej, dojdzie do zwiększenia produktywności gleb torfowych (stanowiących większość Tuz w obszarze) a co za tym idzie większych przeciętnych plonów (głównie na skutek działań ochronnych mających na celu zwiększenie retencji wody w obszarze). Zwiększony plon będzie miał wpływ na wielkość produkcji mleka w obszarze. Krótkookresowa dynamika tych zmian nie jest jednak

możliwa do określenia, gdyż zależy głównie od rodzajów podejmowanych wariantów działań W_1 i W_7 oraz skali ich wdrożenia. Zakładając scenariusz minimalny (niewielkie zwiększenie retencji wody na łąkach) można założyć, że w skali 10 lat, wzrost przychodów w wyniku zwiększonych plonów wyniesie około 10%.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Projektowana regulacja będzie miała wpływ na sytuację i rozwój regionalny, gdyż zakłada się zwiększenie ruchu turystycznego ze względu na poprawę walorów przyrodniczych obszaru. Ocena skali tego zjawiska nie jest jednak możliwa do oszacowania.

8. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Regulacja objęta zarządzeniem jest objęta prawem Unii Europejskiej.

Zarządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Uzasadnienie

Obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Bagno Wizna PLB200005 wyznaczony został na mocy Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (wersja ujednolicona – Dz.U.UE.L.10.20.7). Jako obszar specjalnej ochrony ptaków (tzw. „obszar ptasi”) zatwierdzony został Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133 z późn. zm.).

Obowiązek sporządzenia projektu planu zadań ochronnych (dalej: PZO) dla obszaru Natura 2000 wynika z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, 1688 i 1890).

Zgodnie z art. 28 ust. 5 tej samej ustawy regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

Zgodnie z art. 28. Pkt. 8a. ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, 1688 i 1890) Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 może być zmieniony, jeżeli:

- 1) wynika to z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, lub
- 2) zachodzi konieczność jego aktualizacji, w szczególności w wyniku oceny aktualności planu zadań ochronnych, o której mowa w art. 31.

Celem stworzenia PZO jest zapewnienie poprawy lub utrzymania właściwego stanu ochrony gatunku lub siedliska, dla ochrony którego ustanowiono obszar Natura 2000. Opracowanie Planu Zadań Ochronnych obejmuje zidentyfikowanie zagrożeń dla obszaru Natura 2000 i wskazanie działań, które powinny zostać pilnie wykonane w najbliższym okresie ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania. PZO sporządza się w oparciu o istniejące dane oraz ich weryfikację.

W procesie przeprowadzenia weryfikacji statusu poszczególnych gatunków w obszarze stwierdzono, iż cztery z nich (uszatka błotna *Asio flammeus*, rybitwa białowąsa, *Chlidonias hybrida*, rybitwa białoczelna, *Sternula albifrons*, rybitwa rzeczna *Sterna hirundo*) nie kwalifikuje się jako przedmioty ochrony, dlatego też nie opracowano dla nich zagrożeń istniejących i potencjalnych, celów działań ochronnych, działań ochronnych oraz monitoringu. W ich przypadku wnosi się o zmianę oceny populacji na „D” (nieistotna). Dodatkowo dla jednego gatunku (batalion) proponuje się zmianę typu populacji kwalifikującej z rozrodczej (r) na przelotną (c). Dotychczasowy status tych gatunków wynikał z błędnego wpisania na listę przedmiotów ochrony, prawdopodobnie z powodu braku aktualnych danych odnośnie liczebności ich populacji w momencie powoływania obszaru. Wskutek tego posłużono się tu głównie danymi z lat 1998 i 2000 (Pugacewicz 2004). Ponadto inwentaryzacja awifauny zlecona w 2008 roku z niewiadomych przyczyn nie obejmowała kluczowego dla wielu gatunków ptaków wodno-błotnych łęgowiska w postaci tarasu zalewowego pod Wizną (Pugacewicz i Dmoch 2009), co znacząco utrudniło weryfikację pierwotnego błędu naukowego. W przypadku uszatki błotnej już w dokumentacji PZO z 2013 roku wnoszono o zmianę oceny jej populacji na „D” powołując się na fakt, iż ostatni łęg tej sowy wykazano w 1998 roku. Podobna sytuacja miała miejsce odnośnie statusu rybitwy białoczelnej. W tym samym dokumencie wnoszono o zmianę statusu populacji na „P” argumentując to stwierdzeniem, iż nie wiadomo czy gatunek gniazduje w ostoi. Przy obydwu tych gatunkach do chwili obecnej (2024 rok) nie zdobyto dowodów na ich gniazdowanie w obszarze, chociaż na podstawie pojedynczych obserwacji osobników dorosłych w sezonie łęgowym nie można wykluczyć iż sporadycznie do takich łęgów dochodzi. Również w przypadku rybitwy białowąsej, liczebność gatunku w SDF została sformułowana na podstawie danych z roku 1998 i 2000, kiedy to stwierdzono najwyższą liczbę 106 par łęgowych (Pugacewicz 2004). W 2008 roku na części inwentaryzowanego obszaru gatunku nie stwierdzono (Pugacewicz i Dmoch 2009), jednak liczeniami nie objęto wówczas wspomnianego fragmentu doliny zalewowej koło Wizny. Wykazano tu w tym samym roku kolonię łęgową z 20 osobnikami (M. Maniakowski, źródło: ornitho.pl), co oznacza gniazdowanie ok. 14 par. W późniejszym okresie nie stwierdzono już pewnych łęgów, chociaż niewykluczone, że rybitwy białowąse gniazdowały tu jeden raz w 2013 roku, kiedy to 26.05 w tym samym rejonie widziano 40 osobników, u których jednak nie zaobserwowano zachowań łęgowych (Ł. Krajewski – źródło: ornitho.pl). Podczas ukierunkowanych poszukiwań gatunku w latach 2020-2023 również gniazdowania nie stwierdzono (Szymkiewicz et al. 2021, Świętochowski in. 2023). Wynika z tego, iż na przestrzeni ostatnich dwóch dekad łęgi rybitwy białowąsej

miały tu charakter całkowicie incydentalny. Należy zauważyć, iż w biotopach lęgowych tego gatunku nie zachodzą wyraźne zmiany oraz nie stwierdzono zagrożeń zewnętrznych, które mogły by limitować tą populację, a jedynym czynnikiem który wpływa w niektórych latach na obecność optymalnych siedlisk jest poziom wylewów Narwi. Wysoką liczebność gatunku w końcu lat 90-tych można więc wiązać z początkową, silną ekspansją tej rybitwy na terenie kraju (Ledwoń et al. 2014). O zmianę statusu gatunku i usunięcie z listy przedmiotów ochrony wnosi się również w przypadku rybitwy rzecznej. Liczebność wykazana w SDF - 3 pary przy ocenie krajowej populacji na 4000-4500 par dla lat 1990-2004 (Sikora et al. 2007) oraz 6000-8000 par dla lat 2008-2012 (Chodkiewicz et al. 2015) już na etapie tworzenia tego dokumentu nie kwalifikowała gatunku jako przedmiot ochrony. Również w ostatnich dwóch dekadach rybitwy zwyczajne tylko sporadycznie gniazdowały w tym obszarze, ostatnie pewne lęgi odnotowano w 2013 roku (Ł. Krajewski, źródło: ornitho.pl). Obecność pojedynczych osobników lub grup do kilku ptaków podczas sezonu lęgowego w niektórych latach wskazuje na możliwość podejmowania prób lęgów. Mogą one się odbywać w przypadku pojawienia się odpowiednich warunków do gniazdowania (bardzo wysoki i długo utrzymujący się poziom wód) jednak naturalne osiągnięcie przez ten gatunek liczebności kwalifikującej jako przedmiot ochrony (0,5% populacji krajowej = 30 par) jest bardzo mało prawdopodobne i w ostatnich dwóch dekadach nie miało miejsca. Kolejnym gatunkiem jest batalion który również został uwzględniony jako przedmiot ochrony na bazie lęgów wykazanych w 1998 i 2000 roku (Pugacewicz 2004). W kolejnych latach brak jest jakichkolwiek stwierdzeń ptaków lęgowych lub samic wykazujących oznaki gniazdowania w obszarze (Pugacewicz i Dmoch 2008, ornitho.pl, Szymkiewicz et al. 2021, Świętochowski et al. 2023). Gatunek ten tworzy jednak znaczne koncentracje na tym terenie w okresie migracji wiosennej. Z tego powodu proponuje się zmianę populacji z rozrodczej (r) na przelotną (c). Propozycja uwzględnienia populacji przelotnej bataliona była już wnoszona w dokumencie PZO z 2013 roku. Powyższa argumentacja dowodzi, iż uznanie statusu wymienionych gatunków jako przedmioty ochrony na podstawie ich populacji rozrodczej był wynikiem pierwotnego błędu naukowego na etapie sporządzania dokumentacji obszaru. W momencie powoływania obszaru Natura 2000 Bagno Wizna gatunki te nie gniazdowały już na tym terenie lub wielkość ich populacji lęgowej nie przekraczała progu kwalifikującego co nie upoważnia do dalszego uznawania je za przedmioty ochrony obszaru.

Obszar Natura 2000 Bagno Wizna posiada obowiązujący PZO ustanowiony Zarządzeniem nr 26/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bagno Wizna PLB200005 (Dz. U. Woj. Podl. z 2013 r., poz. 4631). Plan ten zmieniony został Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 5 grudnia 2018 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bagno Wizna PLB200005 (Dz. U. Woj. Podl. z 2018 r., poz. 4892).

OSO Bagno Wizna PLB200005 zlokalizowany jest w województwie podlaskim, powiecie białostockim, w gminie Zawady, w powiecie łomżyńskim, na terenie gmin Łomża i Wizna a także w gminie Rutki (powiat zambrowski) i gminie Trzcianne (powiat moniecki). Posiada powierzchnię 14 470,97 ha. Obszar ten położony jest w dolinie rzeki Narew i stanowi część pradoliny Biebrzy-Narwi znajdując się w jego najbardziej wysuniętym na południe, tzw. czwartym basenie Biebrzy. Od Bagien Biebrzańskich oddziela je stożek napływowy rzeki Narwi (Wilk et al. 2010). Hydrologicznie Bagno Wizna dzieli się na dwie części: madową dolinę Narwi, kształtowaną przez rzeczne wody zalewowe i drugą część - torfowiskową (stanowiącą około 80% powierzchni), która została ukształtowana w warunkach silnego podsiąkania wód podziemnych napływających do kotliny z otaczających ją wysoczyzn.

Przeprowadzone w latach 60 XX w. prace melioracyjne wpłynęły na obniżenie poziomu wód gruntowych, co zatrzymało procesy torfotwórcze, doprowadziło do mineralizacji i zmurszenia wierzchniej warstwy torfu i w konsekwencji obniżenia się rzędnej terenu. Obecnie większość obszaru stanowią łąki, rzadziej pastwiska (w sumie około 70%). Grunty orne zajmują około 1000 ha (w sumie około 6,9 %) i zlokalizowane są na mineralnych wysoczyznach oraz obrzeżach doliny.

Osuszenie torfowiska w połączeniu z prowadzoną gospodarką łąkarską doprowadziło też do zmian w szacie roślinnej terenu, co nie mogło pozostać bez wpływu na bogactwo gatunkowe i liczebność gniazdujących tam gatunków ptaków. Powstałe na skutek ekstensywnej gospodarki łąkarskiej półnaturalne zbiorowiska łąkowe, miejscowo długo utrzymujące się zastoiska wodne, szpalery drzew i krzewów oraz urozmaicona mikrorzeźba terenu w strefie zalewowej z licznymi starorzeczami, sprzyjały różnorodności awifauny tego obszaru (Pugacewicz 2004).

Bagno Wizna pozostaje jedną z najważniejszych krajowych ostoi ptasich o bagiennym charakterze, w granicach której stwierdzono występowanie 192 gatunków ptaków, spośród nich 147 gatunków uznano za lęgowe (Dmoch i Pugacewicz 2009, Wilk i in. 2010). Spośród nich ok. 37 gatunków figuruje na liście Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, z czego 27 jest lęgowych.

Nie stwierdzono potrzeby ustanowienia planu ochrony dla obszaru, gdyż PZO stanowi wystarczające narzędzie do osiągnięcia docelowego stanu ochrony przedmiarów ochrony.

W trakcie prac nad projektem PZO, prowadzone były konsultacje z zainteresowanymi podmiotami. Ustanowiony został Zespół Lokalnej Współpracy (ZLW) zrzeszający przedstawicieli kluczowych instytucji i podmiotów mających wpływ na funkcjonowanie obszaru Natura 2000 Bagno Wizna, eksperci przyrodniczy oraz inne zainteresowane osoby i podmioty prowadzące działalność w obrębie siedlisk gatunków, dla których wyznaczono ten obszar Natura 2000. W ramach prac nad projektem PZO przeprowadzono cykl spotkań dyskusyjnych z udziałem ZLW oraz lokalnej społeczności. Spotkania te przeprowadzono w dn. 29 kwietnia 2024 r., w dn. 21 maja 2024 r., oraz w dn. 25 czerwca 2024 r. w miejscowości Rutki-Kossaki. W trakcie spotkań zgłaszane były pytania i wątpliwości, na które Wykonawca udzielał odpowiedzi.

O terminach, miejscu i organizacji spotkań Zespołu Lokalnej Współpracy uczestnicy byli informowani za pomocą komunikatu na dedykowanej projektowi stronie internetowej RDOŚ w Białymstoku, a także pocztą elektroniczną lub telefonicznie. Jednocześnie na stronie internetowej zamieszczona została informacja o możliwości składania uwag i wniosków do projektu PZO. Zainteresowane podmioty zostały także poinformowane o sposobach na wnoszenie uwag i wniosków.

W ramach procedury opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186, z późn. zm.) oraz na podstawie art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, ze zm.) i na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023, poz. 1094 t.j.), w dniu 25 lipca 2024 r. w Biuletynie Informacji Publicznej i tablicach ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku oraz jednostek samorządu terytorialnego, na terenie których położony jest obszar Natura 2000, zamieszczono obwieszczenie z dnia 25 lipca 2024 r. znak: WPN.6320.3.2024.EW o rozpoczęciu konsultacji społecznych projektu zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bagno Wizna PLB200005. Tym samym, zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk gatunku, dla którego ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, umożliwiono zapoznanie się z dokumentem oraz złożenie uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych przez okres 21 dni. W przewidzianym na składanie uwag i wniosków terminie zgłoszono uwagi przez 13 podmiotów. Jeden podmiot złożył też uwagi w trakcie prowadzonych spotkań ZLW (Urząd Gminy Rutki). Wykaz uwag i wniosków zgłoszonych podczas konsultacji społecznych wraz z ich rozpatrzeniem zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Wykaz uwag i wniosków

Nr	Podmiot zgłaszający	Uwagi i wnioski	Sposób rozpatrzenia/odpowiedź
1	Towarzystwo Przyrodnicze „Bocian” Wildlife Society „Stork”	Uwaga dot. zagrożeń dla Kulika wielkiego: A03.01 "Niemniej gatunek ten preferuje tereny z niską roślinnością co często zapewnia dość intensywne użytkowanie. Dlatego też w jego arealach osobniczych mozaika siedlisk użytkowanych w różnych terminach zapewnia najlepszą jakość siedliska" Kulik preferuje jako lęgowiska użytkowane TUZY z niską roślinnością na początku sezonu lęgowego tj. w kwietniu ze względu na to, że stosuje kompromisową strategię gniazdowania gniazdo "trochę ukryte, ale z gniazda musi mieć widok na otoczenie". Taki stan w zupełności zapewnia użytkowanie z dwoma pokosami w poprzednim roku co raczej nie jest intensywnym użytkowaniem. Aby gniazda nie zostały zniszczone, a młode zabite w trakcie prac agrotechnicznych, potrzeba raczej ekstensywnego użytkowania bez włókowania, wałowania, nawożenia gnojowicą itp., jedynie z ewentualnym nawożeniem nawozem mineralnym (i tak to jest nawet 25% szans na zniszczenie gniazda w przypadku 'siania' nawozu") i pierwszym pokosem najlepiej po 30 czerwca. Kulik wielki gniazduje w miejscach gdzie użytkowanie stało się lub staje się intensywne, ale dlatego, że jest konserwatywny i trzyma się tych samych miejsc. Ale to nie jest stan optymalny. Sformułowanie w opisie zagrożenia "kulik wielki preferuje tereny dość intensywnie użytkowane" jest błędne i może być wykorzystywane jako linia obrony w sytuacjach spornych tj. ochrona gatunku-użytkowanie rolnicze kiedy siedliska kulika zostaną np. zniszczone poprzez intensyfikację. Propozycja zapisu: „A03.01 Intensywne użytkowanie terenów otwartych (łąk i turzycowisk) wiąże się z prowadzeniem prac agrotechnicznych i pokosów w okresie lęgów kulika, prowadząc do niszczenia gniazd oraz zabijania piskląt. Niemniej gatunek ten preferuje tereny z niską roślinnością co można uzyskać poprzez wykonanie tylko dwóch pokosów w roku poprzedzającym. Dlatego też w arealach osobniczych mozaika siedlisk z przewagą terenów użytkowanych ekstensywnie zapewnia najlepszą jakość siedliska”.	Uwaga uwzględniona.
2	Towarzystwo Przyrodnicze „Bocian” Wildlife Society „Stork”	Uwaga dot. zagrożeń dla Kulika wielkiego. Należy rozważyć dodanie zagrożenia G01.03 Pojazdy zmotoryzowane. Proponowany opis zagrożenia: „Pojazdy zmotoryzowane, poruszające się poza wyznaczonymi drogami	Uwaga częściowo uwzględniona. Zagrożenie zostało dodane jako potencjalne.

		powodują pogorszenie stanu siedlisk poprzez ich rozjeżdżanie oraz mogą powodować płoszenie i niszczenie lęgów.”	
3	Towarzystwo Przyrodnicze „Bocian” Wildlife Society „Stork”	Uwaga dot. zagrożeń dla Kulika wielkiego. Należy rozważyć dodanie zagrożenia B01 Zalesianie terenów otwartych Proponowany opis zagrożenia: „Zalesianie terenów otwartych prowadzi do pogorszenia warunków siedliskowych (fragmentacja) i/lub utraty siedliska (zastąpienie łąk lasem). Ponadto, tereny zadrzewione zadrzewienia są schronieniem i miejscem rozrodu drapieżników zagrażających kulikowi wielkiemu.”	Uwaga częściowo uwzględniona. Zagrożenie zostało dodane jako potencjalne.
4	Towarzystwo Przyrodnicze „Bocian” Wildlife Society „Stork”	Uwaga dot. zagrożeń dla Kulika wielkiego. Należy rozważyć dodanie zagrożenia D02.01.01 napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne (linie napowietrzne są zagrożeniem szczególnie dla młodych ptaków (wiemy to z logerów), na Wiźnie jest już trochę linii a zawsze mogą pojawić się nowe, szczególnie, że chętnie prowadzi się je po liniach prostych najkrótszą drogą. Proponowany opis zagrożenia: „Napowietrzne linie energetyczne szczególnie wysokiego napięcia mogą przyczyniać się do śmiertelności ptaków w wyniku kolizji. Szczególnie niebezpieczne mogą być dla młodych niedoświadczonych ptaków oraz osobników lecących w ciemnej porze dnia”.	Uwaga uwzględniona. Zagrożenie zostało dodane jako istniejące. Kulik wielki został dodany jako jeden z przedmiotów ochrony, dla którego realizowane jest działanie nr 5.
5	Towarzystwo Przyrodnicze „Bocian” Wildlife Society „Stork”	Kulik wielki cele działań ochronnych: Poprawa stanu zachowania populacji ze stanu ochrony do poziomu FV a więc liczebności czyli do poziomu powyżej 15 par. – należy uzupełnić z jakiego stanu ochrony	Uwaga uwzględniona.
6	Towarzystwo Przyrodnicze „Bocian” Wildlife Society „Stork”	Kulik wielki - zwiększenie średniego sukcesu lęgowego do poziomu minimum 1 0.8 juv./parę. - ZMIANA (literówka) Zwiększenie średniego sukcesu lęgowego do poziomu minimum 0.8 juv./parę (0,8 to więcej niż najnowszy szacunek dla utrzymania stabilnej populacji globalnej 0,68 więc jeśli na Wiźnie będzie taki wskaźnik to powinien być przyrost populacji)	Uwaga uwzględniona.
7	Towarzystwo Przyrodnicze „Bocian” Wildlife Society „Stork”	Załącznik nr 5 do zarządzenia Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania Działanie nr 2 JEST Okres realizacji: raz na 3 lata, w okresie obowiązywania PZO PROPOZYCJA ZMIANY Okres realizacji: co najmniej raz na 3 lata (lub realizacja w każdym roku obowiązywania PZO) Działanie nr 3	Ad działanie nr 2 - Uwaga uwzględniona. Ad działanie nr 3 – Uwaga częściowo uwzględniona. Zrezygnowano z prowadzenia interwencyjnego odstrzału/odłowu wrony siwej <i>Corvus corone</i> i kruka <i>Corvus corax</i> . Cel działania (ograniczenie strat w lęgach) zostanie osiągnięty innymi metodami, poprzez ochronne czynną lęgów (znakowanie i grodzenie gniazd przed drapieżnikami naziemnymi). Jednocześnie,

		JEST Ograniczenie strat w lęgach poprzez zmniejszenie populacji kruka <i>Corvus corax</i> i wrony siwej <i>Corvus corone</i>. Interwencyjne odłowy żywołowne lub odstrzał do 10 osobników rocznie. Okres realizacji: raz na 3 lata, w okresie obowiązywania PZO PROPOZYCJA ZMIANY Ograniczenie strat w lęgach poprzez zmniejszenie populacji kruka <i>Corvus corax</i> i wrony siwej <i>Corvus corone</i>. Interwencyjne odłowy żywołowne lub odstrzał. Liczbę osobników wrony siwej oraz kruka koniecznych do pozyskania w danym roku należy określać na podstawie inwentaryzacji lub monitoringu. Okres realizacji: co najmniej raz na 3 lata (lub realizacja w każdym roku obowiązywania PZO)	działanie nr 34 zostało rozszerzone o monitoring przyczyny utraty lęgów z użyciem fotopułapek oraz oceny czy (przy zastosowaniu innych działań zmierzających do zwiększenia produktywności kulików wielkich) drapieżnictwo krukowatych ogranicza osiągnięcie celów ochronnych względem produktywności gatunku w obszarze.
8	Towarzystwo Przyrodnicze „Bocian” Wildlife Society „Stork”	Proponujemy dodanie działania (fakultatywnego) o nazwie „Czynna ochrona lęgów kulika wielkiego”, która obejmuje: - wyszukiwanie i znakowanie gniazd w sposób, który zmniejszy ryzyko zniszczenia w czasie prowadzenia prac agrotechnicznych; - zabezpieczenie gniazd za pomocą ogrodzeń elektrycznych; - pobieranie jaj z gniazd o wysokim ryzyku zniszczenia do inkubacji oraz hodowla wolierowa piskląt z jaj inkubowanych; Okres realizacji: działanie realizowane corocznie w trakcie realizacji PZO. Rozumiem, że zamysłem autorów PZO jest dążenie do jak najmniejszej ingerencji i "sztucznych działań opiekuńczych", ale krajobraz rolniczy jest środowiskiem, które kształtowane jest przez działalność człowieka. W najbliższych latach raczej nie uda się systemowo rozwiązać problemu niskiej produktywności siewek. Zadania czynnej ochrony gniazd i headstarting są i będą jeszcze długo potrzebne do ochrony siewek łąkowych. Rozumiemy, że czynna ochrona i headstarting są zadaniami trudnymi i wymagają specjalistów, ale bez tych działań nie uda się osiągnąć bardzo ambitnych celów działań ochronnych, którymi są poprawa stanu populacji na FV poprzez zwiększenie liczebności i zwiększenie produktywności do 0.8 podlota na parę. We wrześniu 2024 Polskie Towarzystwo Ochrony Ptaków (beneficjent główny), wraz z partnerami (m.in. Towarzystwo Przyrodnicze "Bocian") rozpoczyna realizację projektu pt. „Kulik WIELKI zagrożony. Ochrona kulika wielkiego <i>Numenius arquata</i> w Polsce”, ang. „Curlew in danger - protection of the Eurasian curlew <i>Numenius arquata</i> in Poland (Numer projektu: 101147995, akronim projektu: LIFE23-NAT-PL-LIFEkulikPL), który będzie	Uwaga częściowo uwzględniona. W działaniu nr 3 wprowadzono czynną ochronę lęgów jednak nie uwzględniając pobierania jaj z gniazd oraz hodowli wolierowej piskląt z jaj inkubowanych. Podbieranie jaj wraz z hodowlą i późniejszym wypuszczaniem młodych na wolność (tzw. <i>headstarting</i>) wiąże się z dużą ingerencją, jest działaniem bardzo skomplikowanym, wymagającym zaplecza technicznego, weterynaryjnego oraz dużych nakładów finansowych. Działanie takie powinno mieć też charakter interwencyjny w przypadku braku możliwości osiągnięcia celów przy użyciu innych działań ochronnych <i>in situ</i>. Ponadto <i>headstarting</i>, ze względu na swój wysoki koszt powinien być raczej wykonywany na poziomie regionalnym lub krajowym (jak w przypadku LIFE23-NAT-PL-LIFEkulikPL), a nie na poziomie jednego obszaru Natura 2000.

		współfinansowany w latach 2024-2029 z Funduszu LIFE oraz NFOŚiGW. Ostoja Bagno Wizna jest ujęta w tym projekcie, a działania z zakresu czynnej ochrony i headstartingu na Bagnie Wizna mają zapewnione finansowanie. Po zakończeniu (31.12.2029) realizacji projektu Life PTOP będzie kontynuował działania ochronne w celu zapewnienia trwałości, więc są to zadania które będą realizowane przez co najmniej 10 najbliższych lat. Warto zauważyć również, że uwzględnienie działania „Czynna ochrona lęgów kulika wielkiego” w PZO umożliwi pozyskiwanie finansowania krajowego lub unijnego w przyszłości.	
9	Towarzystwo Przyrodnicze „Bocian” Wildlife Society „Stork”	Należy rozważyć dodanie działania „Monitoring stanu liczebności ptaków krukowatych (wrony siwej i kruka)”. Okres realizacji: co najmniej raz na 3 lata, w okresie obowiązywania PZO. Drapieżnictwo zostało zidentyfikowane jako jedno z głównych zagrożeń (wysoka ranga) dla kulika wielkiego w krajowym programie ochrony gatunku (KPO), jak również w niniejszym projekcie planu zadań ochronnych (PZO). Pogarszająca się jakość siedlisk oraz wysokie zagęszczenia drapieżników (głównie lisa, wrony siwej i kruka) to główne przyczyny niskiej produktywności populacji kulika wielkiego oraz innych gatunków ptaków siewkowych. Redukcja liczebności wrony siwej i kruka powinna być jednak poprzedzona inwentaryzacją rewirów i gniazd, która posłuży do oszacowania poziomu odstrzału/pozyskania (zostanie wskazany w decyzji o odstępstwach od zakazu przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska). Uwzględniając wysokie liczebność populacji obydwu gatunków, jak również ich trendy (krajowe i globalne) należy stanowczo podkreślić, że pozyskanie nawet kilkudziesięciu osobników wrony siwej i kruka rocznie, nie będzie miało znaczenia dla żywotności ich populacji.	Uwaga częściowo uwzględniona. Monitoring populacji krukowatych zostanie wprowadzony jeżeli zaplanowany w działaniu nr 34 monitoring przyczyny utraty lęgów na etapie inkubacji wykaże znaczący wpływ krukowatych na sukces gniazdowy kulika wielkiego oraz potrzebę wprowadzenia redukcji populacji krukowatych w obszarze.
10	Gminna Spółka Wodna w Rutkach Kossakach	Od kilku lat uczestniczymy w różnych spotkaniach dotyczących naszych łąk na obszarze Natura 2000. My, rolnicy, nie mamy nic przeciwko ochronie i formom ochrony ptaków na tym terenie, ale nie godzimy się na to, aby stawiano ptaki ponad nas i nasze gospodarstwa. Od samego początku mówimy, że teren jest tak duży i rozległy, że na wszystko jest miejsce. Miejsce na ochronę siedlisk ptasich, na intensywne towarowe rolnictwo i na mniejsze gospodarstwa nie prowadzące intensywnej hodowli, które korzystają i wchodzi w programy rolnośrodowiskowe. Rolnicy korzystają z pakietów rolnośrodowiskowych, ponieważ teren, na którym gospodarują często nie pozwala na intensywną uprawę lub bardzo często są to tereny zalewowe, a termin koszenia w czerwcu jest dla nich atrakcyjny.	Uwaga rozpatrzona następująco: W przedmiotowym PZO nie ma zapisów stawiających ptaki i ochronę ich siedlisk ponad rolników i przyszłość ich gospodarstw. Przy planowaniu lokalizacji działań ochronnych mających na celu poprawę stosunków wodnych (W_1-W_9) oraz wprowadzenie programów rolno-środowiskowo-klimatycznym (RSK – K_1 - K_5) wzięto pod uwagę nie tylko lokalizację przedmiotów ochrony i ich siedlisk, ale też

	Proponowane PZO mówi o najwcześniejszym terminie koszenia 20 lipca, a z tego terminu niekoniecznie rolnicy tak chętnie będą chcieli korzystać, ponieważ zebrana masa nie będzie stanowić paszy dla bydła, tylko biomasę. Koordynator projektu PZO wspomina, że działania są fakultatywne i tylko dla chętnych ale wprowadzenie przepisów mówiących o jakości siedlisk gatunków chronionych są obowiązkowe dla wszystkich i mówią o: - głębokość rowu do 60cm; - instalacja progów spowalniających odpływ na co najmniej każde 10 cm spadku; - korona progów na poziomie nie niższym niż 20cm p.p.t.; - instalacja w ujściowym fragmencie rowu zastawki i utrzymanie wody z poziomem gruntu; - likwidacja lub wypływanie rowów do poziomu 10 cm. p.p.t.; - utrzymanie w okresie lęgowym od marca do lipca oraz po ostatnim zbiorze biomasy poziomu wody równego z poziomem gruntu; - dopuszczenie usuwania drzew bez nakazu odsadzenia. Wszystkie ww. zalecane działania mają prowadzić do wtórnego zabagnienia terenu i skutecznego wyeliminowania rolników i produkcji rolniczej na co nie możemy się zgodzić! Proponowany teren ochrony przedstawiony w załączniku 7C ma się nijak z zaleceniami sporządzonej ekspertyzy, która to pokazywała obszar najkorzystniejszy dla siedlisk ptasich w najbliższym sąsiedztwie rzeki. Zastanawiający jest jednak fakt sensu poświęcenia tak rozległego terenu kosztem świetnie prosperującego rolnictwa na rzecz ptaków, gdy w najbliższym sąsiedztwie tego terenu już planuje się budowę Portu Lotniczego. My, rolnicy, kategorycznie wnosimy sprzeciw proponowanym ustanowieniom Planu Zadań Ochrony. Nie godzimy się z oceną skutków regulacji, ponieważ będzie miała ogromny wpływ na sektor finansów publicznych w tym budżet Państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego. Negatywny wpływ na regulację na rynku pracy, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw. Negatywny wpływ na sytuację i rozwój naszego regionu.	dominujący sposób użytkowania w danych lokalizacjach. Należy tu podkreślić, że programy RŚK są zupełnie dobrowolne dla rolników i obejmują obszar około 4232 ha (około 41 % TUZ), na pozostałym obszarze PZO nie przewiduje ochrony siedlisk ptaków z użyciem programów RŚK. Jednocześnie PZO, podobnie jak to robi w terenie ekspert przyrodniczy, uszczegóławia rodzaj realizowanych wariantów RŚK (do występujących w terenie gatunków ptaków) oraz zasady szczegółowe użytkowania (doprecyzowanie wymogów) dopasowane do lokalnej potrzeby siedlisk ptaków. Należy tu wyjaśnić, że termin koszenia od 20 lipca jest uszczegółowieniem zasad użytkowania i został określony wyłącznie w najbardziej kluczowych miejscach występowania wodniczki (działalność K_1 – dobrowolne), które obejmują zaledwie 3.1 % TUZ w obszarze (278.7 ha) z czego ponad 100 ha stanowią grunty KOWR. Jednocześnie są to miejsca gdzie wysoka woda wiosną (w dużej mierze ze względu na osiadanie terenu w efekcie przesuszenia i murszenia torfu) często nie pozwala na produkcję wartościowej paszy. Przystąpienie rolników do programu RŚK daje im możliwość rekompensaty utraconych dochodów. Na 66.2 % powierzchni obszarów, gdzie proponowane są w PZO dobrowolne warianty RŚK, rolnicy mają możliwość podejmowania różnych, dopasowanych do ich potrzeb wariantów RŚK (z różnymi terminami i częstością pokosów), w tym wariantu „dla czajki”. W obecnym Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 jest to wariant 1.7. Ochrona siedlisk lęgowych rzadkich gatunków ptaków siewkowych - rycyk, kszyc,
--	--	---

		krwawodziób i czajka), który dopuszcza wykonywanie dwóch pokosów w roku od 15 czerwca. Reasumując, obecnie, na 66.2% obszarów wyznaczonych w PZO do dobrowolnego podjęcia zobowiązania RŚK (co stanowi 41 % TUZ w obszarze) rolnicy mogą wybrać wariant „dla czajki” z wykonywaniem dwóch pokosów w roku od 15 czerwca. Zapisy mówiące o poprawie jakości siedlisk przedmiotów ochrony (konkretnych gatunków ptaków, które tego wymagają) w zakresie działań W_1 – W_9 są kompromisem pozwalającym zarówno utrzymać siedliska ptaków, ale również ochronić gleby torfowe, zasoby wodne, przeciwdziałać suszy i pogorszeniu jakości wód (obowiązki wynikające z innych przepisów, w tym Prawa wodnego). Warto tu podkreślić, że kumulatywny efekt tych działań jest również korzystny dla rolników użytkujących łąki, gdyż pozwala na zwiększenie retencji wody glebowej, ogranicza degradację gleb i spowalnia proces opadania terenu. Wymienione w uwagach wartości progowe względem działań mających na celu ochronę zasobów wodnych obszaru podają skrajne, niższe wartości wyszczególnione w PZO wyłącznie dla działania W_1, które obejmuje zaledwie około 22% obszaru. Na pozostałym obszarze (około 78%, gdzie dominuje użytkowanie bardziej intensywne – działanie W_7) konserwacja urządzeń melioracji wodnych może być wykonywana w postaci czterech różnych wariantów (alternatyw) do wyboru, pierwsze dwie (A - Instalacja stałych progów spowalniających odpływ co każde 10-15 cm spadku rowu, korona
--	--	---

			progu na poziomie do 40 cm p.p.t., B – Instalacja zastawki regulującej odpływ wód) dopuszczają możliwość konserwacji rowu w zakresie koszenia roślinności i usuwania namulów do głębokości nie większej niż 60 - 80 cm p.p.t. (rowy szczegółowe) lub 100-110 cm (rowy zbiorcze) nie częściej niż co 3 lata. Niemniej w rezultacie konsultacji i wizji terenowych przeprowadzonych w gronie rolników, przedstawicieli spółek wodnych i ekspertów przyrodników oraz RDOŚ, w strefie realizacji działania W_7 zdecydowano się rozszerzyć wartości progowe prowadzenia konserwacji rowów na 60 - 100 cm p.p.t. (rowy szczegółowe) lub 100-120 cm (rowy zbiorcze). Zmiana ta wynika z możliwości wystąpienia lokalnych potrzeb powiększenia pojemności rowów w celu usprawnienia prowadzenia intensywnej gospodarki rolnej. Jednocześnie w przypadku budowy zastawek (alternatywa B) PZO (inaczej niż w działaniu W_3 odnoszącym się wyłącznie do działań W_1 i W_2), nie określa sposobu gospodarowania wodą na nich. Wskazuje natomiast, że musi być on zgodny potrzebą właścicieli gruntów/dzierżawcami i zgodny z przepisami Prawa wodnego (racjonalna gospodarka wodna i ochrona gleb). Tym samym to rolnicy (lub Spółka Wodna w ich imieniu) będą decydować jak zarządzać wodą (dopasowując do potrzeb również intensywnego rolnictwa) na nowo powstałych urządzeniach hamujących odpływ (jeżeli takie urządzenia powstaną, gdyż jest to jedna z opcji do wyboru). W przypadku „likwidacji lub wypłykania rowów do poziomu 10 cm. p.p.t.” jest to również jedna z 4 opcji do wyboru w działaniu W_1 i W_7, a działania te zgodnie z prawem wodnym, będą wymagać stosownych uzgodnień lub pozwoleń oraz zgód
--	--	--	--

			wszystkich właścicieli w zasięgu oddziaływania przebudowanych urządzeń melioracji wodnych. W PZO nie widnieje również zapis „dopuszczenie usuwania drzew bez nakazu odsadzenia”. Działanie nr 4 w aktualnym brzmieniu mówi o „Dopuszczeniu usunięcia do 50 drzew rocznie”. Działanie takie wymaga przy tym zgód i uzgodnień z odpowiednimi organami i w przypadku, gdy będzie to uzasadnione z punktu widzenia przeciwdziałaniu erozji gleb lub innych potrzeb ochrony tego obszaru, nasadzenia będą warunkiem prowadzonej wycinki. Tym samym nie zgadzamy się z tezą, że sformułowane w PZO działania mają prowadzić do wtórnego zabagnienia terenu i skutecznego wyeliminowania rolników i produkcji rolniczej. Ocena skutków regulacji została uzupełniona.
11	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Białymstoku	W zakresie działania ochronnego W_5 Tworzenie bagiennych stref buforowych w ujściowych odcinkach rowów zbiorczych jako jeden z podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie działania wskazujecie Państwo Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. W tym miejscu należy wyjaśnić, że stanowiące własność Skarbu Państwa kanały (tj. doprowadzalniki i odprowadzalniki) oraz rzeki Mężynianka i Śliwówka, w stosunku do których prawa właścicielskie wykonuje Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Białymstoku, nie stanowią rowów melioracyjnych będących urządzeniami melioracji wodnych w myśl ustawy z dnia 17 lipca 2017 roku Prawo wodne. Na podstawie załącznika graficznego, tj. Załącznik nr 7E do Zarządzenia, należy stwierdzić, że działanie przewidziane jest do realizacji na odcinkach ujściowych rowów melioracyjnych. Podkreślenia wymaga, że rowy melioracyjne stanowią własność prywatną i wchodzą w skład nieruchomości, w obrębie których są zlokalizowane. Działaniem nie są objęte doprowadzalniki i odprowadzalniki oraz rzeki Mężynianka i Śliwówka, wobec czego wnioskuję o wykreślenie Państwowego	Uwaga uwzględniona, treść działania została doprecyzowana.

		Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie z wykazu podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie tego działania.	
12	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Białymstoku	W zakresie działania ochronnego W_6 Poprawa jakości siedlisk gatunków poprzez przywrócenie zarządzania wodą na doprowadzalnikach i odprowadzalnikach oraz na rzece Mężynianka i Śliwówka. Po analizie zapisów działania oraz załącznika graficznego, tj. Załącznik nr 7E do Zarządzenia, należy poinformować, że aktualne zarządzanie wodą jest realizowane zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne. Wobec powyższego, niezrozumiałym jest zapis „wprowadzenie zarządzania wodą zgodnego z Prawem wodnym”. Ponadto informuję, że wskazany w treści opisu działania Doprowadzalnik B2 w rzeczywistości jest rowem melioracyjnym i nie znajduje się we władaniu administracyjnym PGW Wody Polskie. Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Białymstoku nie wnosi uwag w zakresie zapisów dotyczących remontów i bieżących napraw istniejących budowli piętrzących (w przypadku stwierdzenia, że stan techniczny urządzeń determinuje przeprowadzenie prac/robót budowlanych) zlokalizowanych w obrębie śródlądowych wód powierzchniowych (rzeki i kanały zlokalizowanych w obszarze Natura 2000 PLB200005 Bagno Wizna). Odnosząc się do zapisów mówiących o budowie urządzeń wodnych (w odniesieniu do wskazanych w załączniku graficznym lokalizacji), dokładność tego załącznika nie pozwala jednoznacznie stwierdzić, czy urządzenia znajdują się na odcinkach ujściowych rowów melioracyjnych, czy też autor opracowania wskazał ich lokalizację w obrębie kanałów (odprowadzalniki i doprowadzalniki) lub rzek Śliwówka i Mężynianka. Zaznaczam w tym miejscu, że wskazanych lokalizacji ewentualnych inwestycji, tj. planowanych do budowy urządzeń wodnych nie należy traktować obligatoryjnie. W opinii PGW Wody Polskie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Białymstoku zakres nowych inwestycji (w tym ewentualne przeprowadzenie meandryzacji cieków) i lokalizacja budowli piętrzących powinny być poprzedzone wykonaniem pewnych czynności technicznych, tj. opracowaniem koncepcji oraz sporządzeniem dokumentacji technicznej i winna być poparta stosownymi obliczeniami. Jednocześnie informuję, że w Programie planowanych inwestycji w gospodarce wodnej PGW Wody Polskie – 2024, znajduje się zadanie inwestycyjne pod nazwą „Poprawa retencji w zlewni rzeki Śliwówka poprzez	Uwaga uwzględniona.

		odbudowę zastawek syfonu, pow. Zambrowski obiekt Bagno Wizna”. Zakres inwestycji obejmuje: opracowanie dokumentacji projektowej wraz z uzyskaniem wszystkich niezbędnych opinii/uzgodnień/pozwoleń/decyzji umożliwiających realizację zadania; regulację spraw własnościowych; pełnienie nadzoru inwestorskiego oraz roboty budowlane związane z odbudową zastawek w km 7+314 w m. Jawory Klepacze, 8+074, 8+462 w m. Nowe Zalesie, 9+283 w m. Zambrzyce Króle, gm. Rutki, pow. Zambrowski oraz przebudową syfonu w km 4+600 w m. Ożary Wielkie wraz z dostosowaniem przebiegu cieku z dostosowaniem do planu zadań ochronnych na obiekcie Bagno Wizna. Inwestycja przyczyni się do ochrony przed skutkami suszy terenów przyległych do rzeki oraz poprawi warunki hydrauliczno - glebowe, siedliskowe i mikroklimatyczne. Wszystkie budowle będą miały piętrzenie poniżej 1m.	
13	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Białymstoku	W zakresie działania ochronnego W_7 Ochrona siedlisk przedmiotów ochrony poprzez zintegrowane hamowanie odpływu wody z obszaru w wyniku realizacji jednego z alternatywnych działań: (..), po analizie załącznika graficznego Załącznik nr 7F do Zarządzenia stwierdzam, że omyłkowo objęte tym działaniem zostały rzeka Śliwówka oraz kanały (Odprowadzalnik A, Doprowadzalnik D, Odprowadzalnik C, Doprowadzalnik IC, Doprowadzalnik C, Doprowadzalnik B) stanowiące własność Skarbu Państwa, w stosunku do których prawa właścicielskie wykonuje Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Białymstoku. Niniejsze działanie odnosi się w swojej treści do „rowów szczegółowych i zbiorczych”, którymi powyższa rzeka i kanały nie są, wobec czego wnioskuję o zmianę załącznika nr 7F do zarządzenia, poprzez usunięcie z tego załącznika w/w kanałów oraz części rzeki Śliwówka. Odnosząc się do całości opracowania wnioskuję również o rozważenie odstąpienia od ograniczania wykonywania prac utrzymaniowych na rzekach i kanałach będących w administracji RZGW w Białymstoku. Zaznaczam, że zgodnie z art. 118 ustawy o ochronie przyrody te czynności każdorazowo podlegają uzgodnieniu z właściwym miejscowo organem ochrony przyrody. Dodatkowo PGW WP Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Białymstoku wnosi o rozważenie uwzględnienia w Planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bagno Wizna PLB20005 działania mającego na celu usunięcie gatunków inwazyjnych (szczególnie barszczu Sosnowskiego <i>Heracleum sosnowskyi</i> Manden i kolczurki klapowanej <i>Echinocystis lobata</i> (Michx.) Torr. et A.Gray) z obszarów Natura 2000. Przy ewentualnym wprowadzeniu	Uwaga uwzględniona. Skorygowano zakres działania W_7 w oparciu o udostępnione przez Wody Polskie materiały o lokalizacji urządzeń wodnych. Z działania wyłączono grunty stanowiące własność Skarbu Państwa oraz grunty w stosunku do których prawa właścicielskie wykonuje Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Białymstoku. Przedmiotowe PZO nie wprowadza ograniczania wykonywania prac utrzymaniowych na rzekach i kanałach będących w administracji RZGW w Białymstoku, poza obszarem objętym działaniem W_6. Ze względu na brak stwierdzenia zagrożenia dla stanu zachowania populacji i siedlisk przedmiotów ochrony obszaru w związku z występowaniem gatunków inwazyjnych (barszczu Sosnowskiego <i>Heracleum sosnowskyi</i> Manden i kolczurki klapowanej <i>Echinocystis lobata</i>), formalnie (choć zgadzamy się, że jest to pożądane pod względem ochrony bioróżnorodności) nie jest możliwe wprowadzenie działania ochronnego polegającego

		tego działania do PZO proponuję jako jednostkę odpowiedzialną za wdrożenie wskazać RDOŚ w Białymstoku jako koordynatora, a wszystkich właścicieli działek jako odpowiedzialnych za wdrożenie. Podkreślenia wymaga fakt, że problem rozprzestrzeniania się barszczu Sosnowskiego na gruntach zlokalizowanych na terenie obszaru Natura 2000 Bagno Wizna jest problemem powszechnie znanym. Do jednostek PGW Wody Polskie wpływają liczne monity w sprawie usuwania tej rośliny. Niemniej jednak pomimo prowadzenia systematycznych prac (wykaszenia), roślina ta rozprzestrzenia się z gruntów przyległych do gruntów Skarbu Państwa będących w administracji PGW Wody Polskie. Oprócz wykaszania stosowane powinno być także mazakowanie oraz wstrzykiwanie (iniekcja) herbicydem lub oprysk części podziemnych i szyjek korzeniowych (podejmując środki ostrożności mając na uwadze także ochronę ryb i owadów zapylających), głęboka orka, niekiedy też usuwanie wierzchnich warstw gleby z glebowym bankiem nasion barszczów.	na ich usuwaniu. Zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody działania ochronne muszą wynikać ze stwierdzonych zagrożeń dla przedmiotów ochrony.
14	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Białymstoku	W zakresie działania ochronnego W_1 lit. A i B, W_7 lit A i B Instalacja stałych progów spowalniających odpływ oraz instalacja w ujściowym fragmencie rowu szczegółowego lub na rowie zbiorczym, poniżej ujścia rowu szczegółowego zastawki regulującej odpływ wód w przypadku stwierdzenia, iż są to urządzenia melioracji wodnych. Należy podkreślić, iż zgodnie z art. 195 Prawa wodnego melioracje wodne polegają na regulacji stosunków wodnych w celu polepszenia zdolności produkcyjnej gleby i ułatwienia jej uprawy. Oznacza to, iż urządzenia melioracji wodnych są ściśle powiązane z rolniczym wykorzystaniem gruntów w ich pobliżu. Odpowiedzialnymi za utrzymanie tych urządzeń, zgodnie z art. 205 Prawa wodnego, są zainteresowani właściciele gruntów, którymi, zgodnie z art. 199 § 2 Prawa wodnego, są właściciele gruntów, na które urządzenia melioracji wodnych wywierają korzystny wpływ. Aktualne brzmienie ustawy nie daje możliwości, by PGW WP wykonywało prace na tych urządzeniach, jak również nie daje możliwości nałożenia na zainteresowanych właścicieli gruntów obowiązku wykonania prac zmierzających do ochrony gatunkowej, nie zaś do polepszenia zdolności produkcyjnej gleby i ułatwienia jej uprawy. Możliwość zatrzymywania wody w rowach reguluje art. 395 pkt 11 i 15 Prawa wodnego jedynie w przypadku pisemnej zgody właściciela działki, na której znajduje się to urządzenie. Może być to utrudnione ze względu na fakt, iż stagnowanie wody w urządzeniu melioracji wodnych może generować problemy z odprowadzaniem większej ilości opadów czy roztopów, co z kolei	Uwaga rozpatrzona następująco: Zgodnie z art. 195. ustawy Prawo wodne melioracje wodne polegają na regulacji stosunków wodnych w celu polepszenia zdolności produkcyjnej gleby i ułatwienia jej uprawy. W jaki sposób takie melioracje wodne mają być prowadzone uszczegóławia natomiast art. 198, który wskazuje, że przy <u>planowaniu, wykonywaniu oraz utrzymywaniu urządzeń melioracji wodnych</u> należy kierować się potrzebą zachowania zróżnicowanych biocenoz polnych i łąkowych, koniecznością osiągnięcia dobrego stanu wód oraz koniecznością osiągnięcia celów środowiskowych, o których mowa w art. 56, art. 57, art. 59 oraz w art. 61. Treść art. 61. pkt. 1. wskazuje natomiast, że celem środowiskowym dla obszarów chronionych (jakim jest obszar Natura 2000) jest osiągnięcie norm i celów wynikających z przepisów, na podstawie których te obszary chronione zostały utworzone, przepisów ustanawiających te obszary lub dotyczących tych obszarów, o ile nie zawierają one w tym

	doprowadzałyby do zalewania tych terenów. Oznacza to, iż w aktualnym stanie prawnym utrudnione, a wręcz często niemożliwe jest wykonania na urządzeniach melioracji wodnych progów, zastawek czy też innych urządzeń wskazanych w Projekcie.	zakresie odmiennych uregulowań. W związku z tym, że PZO jest dokumentem dotyczącym obszaru chronionego Natura 2000, wskazane w nim działania prowadzące do osiągnięcia celów PZO mogą być planowane na urządzeniach melioracji wodnych, gdyż mają one krytyczny wpływ na stan zachowania siedlisk przedmiotów ochrony tego obszaru. Należy przy tym zaznaczyć, że zaplanowanie działania ochronne W_1 lit. A i B, W_7 lit A i B na urządzeniach melioracji wodnych nie mają na celu wyłącznie ochrony siedlisk przedmiotów ochronnych obszaru Natura 2000 Bagno Wizna, ale też polepszenie zdolności produkcyjnej gleby. Zwłaszcza poprzez zwiększenie retencji wody w glebie (przeciwdziałanie suszy rolniczej ograniczającej plony), wydłużenie rolniczego wykorzystywania gleb torfowych (spowolnienie procesu osiadania gruntu następującego w efekcie murszenia torfu). Tym samym zaplanowane działania ochronne W_1 i W_7 są zgodne z ustawą Prawo wodne. Należy również podkreślić, że PZO nie przewiduje zaprzestania rolniczego wykorzystania gruntów, a wręcz przeciwnie, swoimi działaniami zamierza zabezpieczyć rolnicze wykorzystanie tego terenu, gdyż siedliska wielu przedmiotów ochrony są zależne od użytkowania rolniczego. Jednocześnie zgadzamy się częściowo z uwagą, że w aktualnym stanie prawnym utrudnione (choć nie niemożliwe) jest wykonanie na urządzeniach melioracji wodnych progów, zastawek czy też innych urządzeń wskazanych w Projekcie. Dlatego też w działaniach W_1 i W_7 wprowadzono alternatywę do działań A i B polegającą na nisko-
--	--	---

			kosztowej konserwacji rowów polegającej na koszeniu roślinności (alternatywa D), która jest jedną z form prowadzenia konserwacji urządzeń melioracji wodnych.
15	Państwowe Gospodarstwo Wody Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Białymstoku	W zakresie działania ochronnego W_1 lit. D: Prowadzenie konserwacji rowów wyłącznie w zakresie koszenia roślinności, bez usuwania namulów z brzegów i dna rowu, nie częściej niż co 4 lat (również W_2, W_7 lit. D) Zgodnie z art. 205 Prawa wodnego utrzymanie urządzeń melioracji wodnych należy do zainteresowanych właścicieli gruntów, a jeżeli urządzenia te są objęte działalnością spółki wodnej działającej na terenie gminy lub związku spółek wodnych, w którym jest zrzeszona spółka wodna działająca na terenie gminy – do tej spółki lub tego związku spółek wodnych. W momencie, jeżeli obowiązek ten nie jest wykonywany, właściwy organ Wód Polskich ustala, w drodze decyzji, proporcjonalnie do odnoszonych korzyści przez właścicieli gruntów, szczegółowe zakresy i terminy jego wykonywania (art. 206 Prawa wodnego). Aktualne przepisy zobowiązują właściciela gruntu, na które urządzenie melioracji wodnych wywiera korzystny wpływ, do przeprowadzenia regularnych prac utrzymaniowych na urządzeniu melioracji wodnych, zachowując w nim przepływ. Nie oznacza to, że pojawia się konieczność regularnego całkowitego oczyszczania urządzenia, ponieważ niewielka ilość roślinności nie powoduje powstrzymania przepływu, a jedynie go spowalnia, jednak kwestią kluczową jest tu zachowanie tego przepływu. Wykonywanie prac utrzymaniowych co 4 lata może skutkować degradacją urządzeń melioracji wodnych, a w wyniku czego zastosowanie będzie miał art. 191 Prawa wodnego. Artykuł ten wskazuje, że w przypadku nienależytego utrzymywania urządzenia wodnego, którego następstwem jest zmiana funkcji tego urządzenia lub szkodliwe oddziaływanie tego urządzenia na wody lub grunty, organ właściwy w sprawach pozwoleń wodnoprawnych na wykonywanie urządzeń wodnych z urzędu lub na wniosek, mając na uwadze, że korzystanie z wód nie może powodować pogorszenia stanu wód i ekosystemów od nich zależnych, marnotrawstwa wody lub energii wody, a także nie może wyrządzać szkód, może, w drodze decyzji, nakazać właścicielowi tego urządzenia przywrócenie poprzedniej funkcji tego urządzenia, wykonanie urządzeń zapobiegających szkodom lub likwidację szkód. Możliwy byłby również całkowity zanik tego urządzenia melioracji wodnych (tym bardziej przy wskazaniu, iż namuł miałby w ogóle nie być wybierany), co podczas przeprowadzenia prac na urządzeniu skutkowałoby	Uwaga rozpatrzona następująco: Projekt melioracji w OSO Bagno Wizna, zakładał (zarówno odwadniającą jak i nawadniającą funkcję urządzeń melioracji wodnych (rowów), ale również funkcję hamowania odpływu wody z torfowiska poprzez kaskadę urządzeń wodnych (wg. ekspertyzy hydrologicznej dla tego obszaru na 480 urządzeń wodnych, żadne nie posiada już funkcji hamującej odpływ wody). Tym samym prowadzenie konserwacji jedynie poprzez usunięcie namulów przy jednoczesnym braku przebudowy urządzenia melioracji wodnej w sposób hamujący odpływ z torfowiska lub budowy urządzeń wodnych hamujących odpływ, jest niezgodna z założeniami projektu melioracji, a tym samym niezgodne z Prawem wodnym. Dlatego też w działaniach W_1, W_2 i W_7, PZO określił sposób utrzymania urządzeń melioracji wodnych pozwalających zachować funkcję rowów (regulacja stosunków wodnych i racjonalne gospodarowanie wodą) zgodną z Prawem wodnym i jednocześnie nie będący w konflikcie z Ustawą ochronie przyrody. Jednocześnie w naszej opinii, obawa, że prowadzenie konserwacji urządzeń melioracji wodnych zgodnie z działaniami ujętymi w PZO może skutkować negatywnymi konsekwencjami prawnymi wynikającymi z Prawa wodnego jest nieuzasadniona, gdyż PZO jest aktem prawem miejscowego doprecyzowującym przepisy ogólne jakim jest Prawo wodne. Paradoksalnie, w obecnym stanie niefunkcjonalności całego

	koniecznością przeprowadzenia postępowania na podstawie art. 190 Prawa wodnego, czyli koniecznością zalegalizowania nowego urządzenia melioracji wodnych, skoro poprzednie przestało istnieć i wybudowano je ponownie. Powyższe oznacza, że działania wskazane w projekcie niejako wymuszałyby na RZGW oraz ZZ wszczynanie odpowiednich postępowań zgodnie z aktualnym stanem prawnym. Prawo wodne nie przewiduje wyjątków w kwestii utrzymania urządzeń melioracji wodnych i każdorazowo. informacja o tego typu zaniedbaniach skutkować winna wszczęciem postępowania, a w przypadku niewywiązywania się z zapisów obowiązujących decyzji – egzekucją.	systemu melioracji na OSO Bagno Wizna, usuwanie namulów z rowów (w sytuacji braku możliwości hamowania odpływu wody na tych urządzeniach) powinno być postrzegane przez organ właściwy w sprawach pozwoleń wodnoprawnych jako niezgodnie z Prawem wodnym, gdyż prowadzi do „degradacji gleb” (murszenie), „pogorszenia stanu wód” (zmniejszenie zasobów wodnych i spadek zwierciadła wód) i „ekosystemów od nich zależnych” (negatywny wpływ na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000). Ponadto, w obecnych warunkach hydrologicznych (mniejsze zasoby wodne) i przy braku funkcjonalności całego systemu melioracji w obszarze, wątpliwe jest stwierdzenie, że w obszarze tym (a przynajmniej na jego części) „urządzenia melioracji wodnych wywierają korzystny wpływ” na grunty właścicieli. Wynika to z tego, że obecność rowów bez urządzeń spowalniających odpływ i systemu nawadniania (jak to było zaplanowane w projekcie melioracji) prowadzi do drastycznej degradacji gleb torfowych (murszenie wynikające z braku utrzymania odpowiedniego poziomu wody w glebie przez cały rok) a w efekcie obniżenia ich produktywności (susza rolnicza, spadek żyzności na skutek braku podsiąku kapilarnego i zasilanie wodami opadowymi), ale też w dłuższej perspektywie spowoduje ograniczenia a nawet zupełne wykluczenie działalności rolniczej na niektórych gruntach w efekcie osiadania terenu i długo utrzymującego się podtopienia (co już zaczyna mieć miejsce we zachodniej części torfowiska).
--	--	---

16	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Białymstoku	Ewidencja i MPHP Kluczowym dla poprawnego funkcjonowania Zarządzenia jest ujednolicenie zapisów MPHP z zapisami z ewidencji urządzeń melioracji wodnych. Rozróżnienie pomiędzy ciekim, a urządzeniem melioracji wodnych jest każdorazowo konieczne do zastosowania odpowiednich przepisów prawa przy wykonywaniu prac. W samym Projekcie zachodzi rozbieżność w klasyfikacji przedmiotowych obiektów i nie jest możliwe jednoznaczne stwierdzenie, czy w tym przypadku mamy do czynienia z ciekim naturalnym czy z urządzeniem melioracji wodnych. W związku z powyższym stwierdzić należy, że ustalenie charakteru wód tego obiektu jest niezbędne, gdyż dopiero wówczas będzie możliwe określenie, które przepisy Prawa wodnego będą mieć w tym przypadku zastosowanie, tj. art. 206 czy 226 Prawa wodnego. Rozstrzyganie takich rozbieżności odbywa się na mocy decyzji o ustaleniu charakteru wód, o której mowa w art. 219 ust. 1 Prawa wodnego, przez Ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej. Czynność tę należy uznać za zagadnienie wstępne, o którym mowa w art. 97 § 1 pkt 4 Kpa. Biorąc pod uwagę powyższe, należy przed dalszym procedowaniem Projektu ustalić charakter wód na przedmiotowych gruntach, jednoznacznie określić, czy są one ciekami czy urządzeniami melioracji wodnych, jak również ujednolicić nazewnictwo. Dodatkowo zwracam uwagę, że występują różnice pomiędzy nazwami stosowanymi w PZO i MPHP – w PZO podana jest nazwa rzeki Sliwówka, a w MPHP jest to „Dopływ ze Śliwowa Łopienitego”, natomiast w PZO rzeka Mężynianka to według MPHP „Dopływ z Mężenina”. Zaplanowane w projekcie PZO działania, takie jak wzrost retencji wody na Bagnie Wizna, wpisują się w zadania statutowe PGW Wody Polskie. Siedliska większości gatunków ptaków – stanowiących przedmiot ochrony obszaru N2000 Bagno Wizna – wymagają odpowiedniego, większego niż obecnie uwilgotnienia. Odbudowa, rozbudowa i modernizacja sieci melioracyjnej mogą pomóc cennym gatunkom awifauny jeżeli sieć melioracyjna będzie retencjonować wody Bagna Wizna, a nie tylko je drenować.	Uwaga dotycząca ujednolicenia nazw i ustalenia charakteru wód została uwzględniona. W PZO używa się jednak określenia „rowy zbiorcze” i „rowy szczegółowe”, które dotyczą urządzeń melioracji wodnych. Klasyfikacja „rowów zbiorczych” i „rowów szczegółowych” jest zgodna z ekspertyzą hydrologiczną wykonaną dla obszaru (Kolendo i in. 2022).
17	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi Departament Płatności Bezpośrednich	Przy opracowaniu projektu PZO powinien być brany pod uwagę nadrzędny interes publiczny, w tym przypadku zapewnienie paszy dla zwierząt w celu utrzymania hodowli bydła oraz produkcji mleka na tym obszarze. Rolnicy często są strażnikami przyrody. Należy umożliwić im korzystanie z łąk i zbieranie pełnowartościowego pokarmu dla zwierząt, przy jednoczesnym poszanowaniu obowiązujących przepisów prawnych w zakresie ochrony	Uwaga rozpatrzona następująco: Przy opracowaniu projektu PZO wzięto pod uwagę ważny interes publiczny, w tym zapewnienie paszy dla zwierząt w celu utrzymania hodowli bydła oraz produkcji mleka na tym obszarze.

	przyrody. W tym kontekście należy uzupełnić Ocenę Skutków Regulacji (OSR) do projektu zarządzenia (str. 96) o wpływ tych regulacji na rolników gospodarujących na tym obszarze, na co wskazuje również opinia Instytutu Zootechniki-Państwowego Instytutu Badawczego (w załączeniu). Jednocześnie MRiRW informuje, że rolnicy, którzy ubiegają się o przyznanie m.in. płatności bezpośrednich czy rolno-środowiskowo-klimatycznych zobowiązani są do spełnienia norm oraz wymogów warunkowości. W przypadku nieprzestrzegania norm i wymogów warunkowości konsekwencją jest odpowiednie zmniejszenie przyznawanych rolnikom płatności. Należy wskazać, że jednym z wymogów w ramach warunkowości jest przestrzeganie wymagań obligatoryjnych wynikających z planów zadań ochronnych (PZO) lub planów ochrony (PO). W związku z powyższym, wątpliwości budzi fakt wskazania właścicieli gruntów (a mogą być nimi także rolnicy wnioskujący o przyznanie płatności) jako podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie działań ochronnych, takich jak np. działania wskazane załączniku nr 5 do projektu zarządzenia „Ustalenia działań ochronnych wraz ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania”, tj. w pkt 6 tabeli (str. 33), tj. „Instalacja na rowach szczegółowych stałych progów spowalniających odpływ co najmniej co każde 10 cm spadku rowu (...)” lub w pkt 14 tabeli (str. 42) „Zaprojektowanie i instalacja co najmniej trzech różnych typów progów spowalniających odpływ z materiałów niebudowlanych (...)”. Dodatkowo, należałoby uspołnić tytuł ww. załącznika nr 5 z treścią § 6 ust. 1 projektu zarządzenia. W podanych przykładach brak jest podziału na działania obligatoryjne i fakultatywne. W związku z powyższym wskazane działania traktowane są jako obligatoryjne, a właściciele gruntów, w tym także rolnicy, zgodnie z proponowanymi zapisami, powinni być odpowiedzialni za ich realizację. W opinii MRiRW należy doprecyzować zapisy w tym zakresie. Ponadto, w związku z tym, że w załączniku nr 5 wskazano m.in. Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa oraz spółki wodne jako podmioty odpowiedzialne za wykonanie kilku działań ochronnych o charakterze inwestycyjnym, np. instalacja progów spowalniających (w pkt 6 tabeli, str. 33-34 i w pkt 12 tabeli, str. 39-41) czy też instalacja zastawek (w pkt 7 tabeli, str. 34-35), w opinii MRiRW, należałoby w ocenie skutków regulacji opisać wpływ tych regulacji na ww. podmioty. Jednocześnie należy wskazać, że na obszarze Bagna Wizna mogą być realizowane zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatyczne zarówno	Uzupełniono Ocenę Skutków Regulacji (OSR) do projektu zarządzenia o prognozowany wpływ tych regulacji na rolników gospodarujących na tym obszarze. Opisane w pkt 6 tabeli działanie W_1 (zaplanowane na około 22% powierzchni TUZ w strefie torfowiska) obejmuje cztery różne alternatywy (obecnie warianty po przededagowaniu) działań (od A do D) mających na celu przeciwdziałanie negatywnym skutkom niefunkcjonalnego w OSO Bagno Wizna systemu melioracji. Brak zintegrowanego zarządzania wodą w obszarze prowadzi do degradacji gleby i opadania gruntu (w efekcie dłużej trwają zalewy wiosenne i sięgają coraz dalej,) co wpływa niekorzystnie nie tylko na siedliska ptaków, ale też ogranicza użytkowanie rolnicze i jego efektywność. W działaniu W_1 i W_7, w zależności od potrzeb użytkowników (właścicieli gruntów), ale też i dostępnych środków, podmioty zainteresowane ochroną zasobów wodnych mogą wybrać jedno z 4 rozwiązań (A-D). Najprostszą z nich jest alternatywa D (obecnie nazwana wariantem) „Prowadzenie konserwacji rowów wyłącznie w zakresie koszenia roślinności, bez usuwania namulów z brzegów i dna rowu, nie częściej niż co 4 lata”, inną opcją do wyboru (A) jest też wspomniana w uwadze „Instalacja na rowach szczegółowych stałych progów spowalniających odpływ, co najmniej co każde 10 cm spadku rowu (...)”. Są też do wyboru opcje pośrednie jak wypłylenie rowu (C) czy budowa zastawek (B). Jednocześnie warto tu zaznaczyć, że to nie PZO narzuca na rolników i właścicieli gruntów obowiązek utrzymania urządzeń
--	---	---

	kontynuacyjne w ramach PROW 2014-2020, jak i nowe w ramach PS WPR 2023-2027. W tym kontekście należy wskazać, że zgodnie z przepisami rozporządzenia rolno-środowiskowo-klimatycznego¹ (§ 12 ust. 2), od 2024 r., na obszarach Natura 2000, jeżeli w pierwszym roku realizacji zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego dana powierzchnia: 1) znajduje się w granicach warstw cyfrowych opracowanych w ramach monitoringu prowadzonego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ) lub 2) znajduje się w granicach warstw cyfrowych opracowanych przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska (GDOŚ) lub 3) stanowi obszar wdrażania działań ochronnych obligatoryjnych lub fakultatywnych dla dubelta lub wodniczki określonych w planie ochrony (PO) lub planie zadań ochronnych (PZO) ustanowionych dla danego obszaru Natura 2000 w ich brzmieniu obowiązującym w dniu 15 marca tego roku, to zobowiązanie może być realizowane wyłącznie w ramach wariantu, w zakresie którego dane siedlisko/gatunek ptaka są objęte płatnościami rolno-środowiskowo-klimatycznymi. Tym samym to zasięg ww. warstw cyfrowych lub zapisy PZO/PO odnoszące się do dubelta lub wodniczki w znaczącym stopniu determinują w ramach jakiego wariantu będą mogły być podejmowane zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatyczne PS WPR 2023-2027. Odstępstwem od tej reguły jest przepis 12 ust. 2b rozporządzenia, tj. jeżeli na obszarach Natura 2000: 1) powierzchnia położona jest w granicach warstwy cyfrowej GDOŚ dla derkacza - wówczas można realizować inny wariant Interwencji 1 niż ukierunkowany na derkacza, pod warunkiem uzyskania zgody od właściwego regionalnego dyrektora ochrony środowiska (RDOŚ) i konieczne jest stwierdzenie występowania gatunku ptaka/siedliska w drodze dokumentacji przyrodniczej lub 2) powierzchnia położona jest w granicach warstwy cyfrowej GIOŚ dla dubelta lub wodniczki (i jednocześnie powierzchnia ta nie stanowi obszaru wdrażania działań ochronnych dla dubelta/wodniczki określonych w PZO/PO) – wówczas można realizować inny wariant Interwencji 1 niż ukierunkowany na dubelta lub wodniczkę pod warunkiem uzyskania zgody właściwego RDOŚ i konieczne jest stwierdzenie występowania gatunku ptaka/siedliska w drodze dokumentacji przyrodniczej.	melioracji wodnych w celu zachowania ich funkcji zaś art. 205 Prawa wodnego, który wskazuje, że utrzymanie urządzeń melioracji wodnych należy do zainteresowanych właścicieli gruntów, a jeżeli urządzenia te są objęte działalnością spółki wodnej działającej na terenie gminy lub związku spółek wodnych, w którym jest zrzeszona spółka wodna działająca na terenie gminy – do tej spółki lub tego związku spółek wodnych. Tym samym opisane w PZO działania jedynie doprecyzowują sposób utrzymania urządzeń melioracji wodnych w zgodzie z Prawem wodnym i przepisami wynikającymi z Ustawy o ochronie przyrody. Po zgłoszonej uwadze widzimy jednak potrzebę podkreślenia, że zaproponowane w działaniu W_1 i W_7 alternatywy (A, B, C, D) są różnymi opcjami do wyboru, a nie koniecznymi do wykonania działaniami w sposób łączny. Dokonano odpowiedniej korekty w tym zakresie. Opisane w pkt 14 tabeli (str. 42) działanie W_9 jest projektem pilotażowym, który ma być realizowany przez RDOŚ w Białymstoku. W zamyśle, projekt ten miał być prowadzony na około 10 km rowów, we współpracy z rolnikami, którzy chcieliby na swoich gruntach wprowadzić działania W-1-W_5 (nie necessarily wszystkie) i sprawdzić (poprzez zaplanowany monitoring) w jaki sposób ochrona zasobów wodnych (zwiększenie retencji wody w glebie) wpływa na procesy glebowe, stosunki wodne, jakość wody, przebieg prac agrotechnicznych, wielkość i jakość plonów. Odpowiednio zmodyfikowano opis podmiotu odpowiedzialnego (również przy innych działaniach) dopisując, że w przypadku innych podmiotów realizacja działania będzie się odbywać „na podstawie porozumienia zawartego
--	---	--

	Należy podkreślić, że niezależnie od realizowanego na danej powierzchni wariantu obowiązuje warunek zapewnienia braku sprzeczności wymogów tego wariantu określonych w rozporządzeniu rolno-środowiskowo-klimatycznym z działaniami ochronnymi określonymi w PZO/PO dla obszaru Natura 2000 obowiązującymi na tej powierzchni. Z przepisów rozporządzenia rolno-środowiskowo-klimatycznego (§ 12 ust. 5) wynika też, że w przypadku gdy wymogi określone w rozporządzeniu rolno-środowiskowo-klimatycznym dla danego wariantu są sprzeczne z działaniami ochronnymi określonymi w PZO/PO dla danego obszaru Natura 2000, tzn. nie jest możliwe dostosowanie wymogów wariantu, tak aby znaleźć część wspólną z działaniami ochronnymi określonymi w PZO/PO, wówczas można: 1)realizować działania ochronne wynikające z PZO/PO (bez zgody RDOŚ), wobec których wystąpiła taka sprzeczność, wpisane do planu działalności rolnośrodowiskowej jako wymogi realizowanego zobowiązania lub 2)realizować wymogi rozporządzenia rolno-środowiskowo-klimatycznego, wobec których wystąpiła taka sprzeczność, o ile RDOŚ wyrazi na to zgodę. Powyższy przepis daje zatem możliwość stosowania odstępstwa od realizacji wymogów danego wariantu określonych w rozporządzeniu rolno-środowiskowo-klimatycznym, pod warunkiem, że występuje ww. sprzeczność tych wymogów z działaniami ochronnymi określonymi w PZO/PO dla obszaru Natura 2000. W kontekście powyższego, w opinii MRiRW, w przypadku niektórych zapisów proponowanych w projekcie zarządzenia trudno jest ocenić czy są one sprzeczne czy nie z wymogami określonymi w rozporządzeniu rolno-środowiskowo-klimatycznym (przykłady podane w dalszej części pisma), co może z jednej strony prowadzić do sytuacji, w której rolnicy nie będą zainteresowani podejmowaniem zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych na danej powierzchni, a z drugiej - może narażać ich na nieumyślną realizację zobowiązania niezgodnie z obowiązującymi regułami, co może skutkować nakładaniem na rolników kar.	z RDOŚ w Białymstoku.” Porozumienie takie nie jest przy tym dla właścicieli gruntów zobowiązaniem obligatoryjnym i zależy od ich dobrej woli i chęci współpracy. Jesteśmy świadomi, że warstwy cyfrowe lub zapisy PZO/PO odnoszące się do dubelta lub wodniczki (ale też innych gatunków ptaków – czajki i kulika wielkiego) w znaczącym stopniu determinują w ramach jakiego wariantu będą mogły być podejmowane zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatyczne (RŚK) PS WPR 2023-2027 (zgodnie z opisaniem w uwadze schemacie postępowania). Należy tu jednak zaznaczyć, że PZO jest dokumentem planistycznym, którego celem jest utrzymanie lub odtworzenie docelowego stanu zachowania siedlisk i populacji przedmiotów ochrony. Szczegółowe cele poszczególnych przedmiotów ochrony zostały opisane w załączniku nr 4 do przedmiotowego zarządzenia. Jednym z ważnych narzędzi ochrony siedlisk przedmiotów ochrony jest subwencja finansowa dla rolników w postaci dobrowolnych wariantów RŚK (te działają na korzyść siedlisk ptaków, jeżeli odpowiednio są dopasowane do stanu siedliska i gatunku). W PZO zaplanowano szczegółowo lokalizację proponowanych wariantów (na podstawie rozmieszczenia przedmiotów ochrony i ich siedlisk) jak również ich doszczegółowienie wynikające ze specyficznych potrzeb tego obszaru i potrzeb osiągnięcia celów PZO. Zaproponowanie reżimu użytkowania w działaniach K_1 – K_5 (dedykowane programom RŚK) pod żadnym względem nie są krzywdzące dla rolników chcących skorzystać ze wsparcia w ramach programów RŚK, gdyż nie wychodzą (choć są
--	--	---

			dość specyficzne) ponad zakres uszczegółowienia wymogów, których mogą dokonać eksperci przyrodniczy i są zgodnie z PS WPR 2023-2027. Jednocześnie zgadzamy się z opinią, że specyficzność, ale też nowatorskość niektórych rozwiązań (zaproponowanych ze względu na zaistniałą potrzebę ochrony przedmiotów ochrony tego obszaru i w odpowiedzi na stwierdzone zagrożenia) budzi nie tylko zdziwienie, ale też pewnie wątpliwości proceduralne. Dlatego też w konsultacji z pracownikami MRiRW dokonano ponownego doprecyzowania zasad szczegółowych względem użytkowania kośnego, aby zminimalizować wątpliwości. Niemniej, szczegółowe zasady względem użytkowania kośnego nie są wciąż standardowymi zapisami. Nie jest to jednak błędem, a specyfiką planowania ochrony czynnej z użyciem różnych terminów koszenia i liczby pokosów.
18	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi Departament Płatności Bezpośrednich	Poniżej, MRiRW przedstawia szczegółowe uwagi dotyczące działań ochronnych (obligatoryjne i fakultatywne) zawartych w załączniku nr 5 do projektu zarządzenia przewidzianych dla czterech gatunków ptaków, które zgodnie z projektem PZO stanowią przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000 Bagno Wizna PLB200005, a jednocześnie są wspierane w ramach przyrodniczych interwencji rolno-środowiskowo-klimatycznych PS WPR 2023-2027, tj. dubelt, kulik wielki, wodniczka i derkacz: - w pkt 15 i 16 tabeli (str. 43-45) – obszar K_1 (działania dedykowane dla wodniczki) oraz obszar K_2 (działania dedykowane dla dubelta), w działaniach fakultatywnych przy użytkowaniu kośnym nie przewidziano działań ochronnych dla derkacza (w obszarze K_1 i K_2 wskazany jako przedmiot ochrony, co oznacza, że jest to obszar występowania tego gatunku czyli potencjalnie będzie to obszar objęty warstwą GDOŚ dla derkacza), a tylko dla dubelta i wodniczki, co budzi pewne wątpliwości. Jak wskazano powyżej, to jakie mogą być podejmowane zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatyczne zależy od warstw cyfrowych GDOŚ/GIOŚ i PZO/PO (w przypadku dubelta lub wodniczki). Biorąc to pod uwagę, nie jest do końca	Uwaga częściowo uwzględniona. W działaniach K_1, ale też K_2, K_4 i K_5 przewidziano działania ochronne dla derkacza mimo, że realizacja działania nie przewiduje wprowadzania na obszarze objętym tymi działaniami realizacji wariantu RŚK dedykowanego derkaczowi. Wynika to z tego, że zarówno wariant RŚK dla wodniczki jak i dubelta, ale też odpowiednie uszczegółowienie wymogów dla innych wariantów będą wpływały korzystnie na siedliska derkacza. Tym samym przy projektowaniu tzw. warstw GDOŚ należy się kierować nie gatunkami, dla których zaplanowano działania ochronne, a wariantami, które zostały opisane w treści działania ochronnego. W przypadku działania K_1 powinna więc zostać

	jasne czy będzie możliwe podjęcie zobowiązania na obszarze K_1 i K_2 w ramach wariantu dotyczącego derkacza, gdyby była tam warstwa cyfrowa GDOŚ dla derkacza. A jeśli tak, to jak się ma do tego proponowane w projekcie zarządzenia zapisy, tj. „użytkowanie zgodne z obowiązującym wariantem rolno-środowiskowo-klimatycznym dedykowanym dla wodniczki lub dubelta oraz zasadami szczegółowymi?” oraz „użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe zgodne z obowiązującym wariantem rolnośrodowiskowo- klimatycznym dedykowanym dla dubelta lub wodniczki oraz zasadami szczegółowymi przy użytkowaniu kośnym”. Ponadto, dla obszaru K_1 po wyrazach „...oraz zasadami szczegółowymi” proponujemy rozważyć dodanie sformułowania „przy użytkowaniu kośnym” (podobnie jak np. w pkt 16 tabeli, str. 45, kolumna „Działania ochronne” fakultatywne), a w działaniach fakultatywnych (obszar K_2), w pkt 2 kolumny „Działania ochronne”, po sformułowaniu „Na działkach powyżej 2 ha nie dopuszcza się koszenia co 2 lata” proponujemy rozważyć dodanie wyrazów „z wyłączeniem siedlisk o podłożu torfowym”, gdyż wymogi szczegółowe rozporządzenia dla tego gatunku dopuszczają taką możliwość, jeżeli ekspert przyrodniczy ją dopuści i uzasadni. W pkt 3 kolumny „Działania ochronne” (obszar K_2), po wyrazach „...nie większej niż 20%” proponujemy rozważyć dodanie wyrazów „nie dotyczy działek do 1 ha”, gdyż wymogi szczegółowe rozporządzenia dla tego gatunku dopuszczają taką możliwość, jeżeli ekspert przyrodniczy ją dopuści i uzasadni. Dodatkowo, zwracamy uwagę, że w projekcie zarządzenia nie określono szczegółowych zasad przy użytkowaniu kośno-pastwiskowym i pastwiskowym, a wymogi wariantu rolno-środowiskowo-klimatycznego dla wodniczki i dubelta przewidują taką możliwość użytkowania. Proponujemy rozważyć ewentualne uzupełnienie zapisów projektu zarządzenia w tym zakresie.	utworzona wyłącznie warstwa GDOŚ uprawniająca rolników do wdrożenia wariantu dedykowanego wodniczce albo dubeltowi. Działanie fakultatywne K_1 dotyczy wyłącznie użytkowania kośnego, dlatego też nie użyto sformułowania „przy użytkowaniu kośnym”. Zapis „Na działkach powyżej 2 ha nie dopuszcza się koszenia co 2 lata” jest zasadą szczegółową, którą ekspert przyrodniczy musi uwzględnić w przypadku kwalifikowania działek do wariantów RŚK. Zapisy PZO odnoszące się do wariantów RŚK mogą, a wręcz powinny zawężać ich wykorzystanie, gdyż warianty RSK są planowane na poziomie krajowym, a PZO dopasowuje zasady użytkowania korzystne dla przedmiotów ochrony w lokalnych uwarunkowaniach i w skali całego krajobrazu a nie tylko pojedynczej działki (jak to robi ekspert przyrodniczy). Ponadto PZO bierze pod uwagę potrzebę kształtowania siedlisk wszystkich przedmiotów ochrony a nie tylko jednego gatunek na pojedynczej działce. Przy projektowaniu ochrony wodniczki, w oparciu o ocenę siedlisk w jakich ona występuje w obszarze, uznano, że koszenie większych działek niż 2 ha co dwa lata będzie niekorzystne dla zachowania jej siedlisk. Podobna sytuacja dotyczy innych zasad szczegółowych, np. niedopuszczania do pozostawiania pow. niekoszonych większych niż 50% mimo tego, że w PS WPR 2023-2027 wariant dedykowany dla wodniczki dopuszcza pozostawianie pow. niekoszonych do 85% pow. działki rolnej. Pozostawianie fragmentów niekoszonych większych niż 50% jest niekorzystne dla siedlisk wodniczki w tym
--	---	---

			obszarze (co oczywiście nie oznacza, że może być korzystne w innych obszarach jej występowania). Znowu dochodzi więc do uszczegółowienia korzystania z wariantu RŚK dedykowanego dla wodniczki, specyficznie do potrzeb jej siedlisk w obszarze. W pkt 3 kolumny „Działania ochronne” (obszar K_2), po wyrazach „...nie większej niż 20%” dodano „nie dotyczy działek do 1 ha”. W projekcie zarządzenia nie określono szczegółowych zasad przy użytkowaniu kośno-pastwiskowym i pastwiskowym, gdyż w opinii ekspertów opracowujących treść działań ochronnych nie wymagają one uszczegółowienia ponad zasady jakie obowiązują w PS WPR 2023-2027. Zakładamy też, że nawet jeżeli w kolejnych Planach Strategicznych dla Wspólnej Polityki Rolnej dojdzie do jakichś zmian w zakresie wariantów RŚK w użytkowaniu pastwiskowym i kośno-pastwiskowym, będą one korzystne dla ochrony przedmiotów ochrony danego obszaru. Jednocześnie należy tu dodać, że wypas, jest bardzo pożądanym sposobem użytkowania dla ochrony wielu przedmiotów ochrony obszaru, zwłaszcza dubelta i kulika wielkiego.
19	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi Departament Płatności Bezpośrednich	- w pkt 17 tabeli (str. 46), obszar K_3 (działania dedykowane dla kulika wielkiego), w działaniach fakultatywnych przewidziano jedynie działania ochronne dla kulika wielkiego (w obszarze K_3 jako przedmioty ochrony wskazano kulika wielkiego i dubelta). Jak się ma proponowany zapis „użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe zgodne z obowiązującym wariantem rolno-środowiskowo-klimatycznym dedykowanym dla kulika wielkiego...”, do sytuacji, w której byłyby tam warstwy cyfrowe GDOŚ/GIOŚ dla dubelta? Czy można byłoby podjąć zobowiązanie rolnośrodowiskowo-klimatyczne w ramach innego wariantu dotyczącego dubelta, skoro proponowany zapis sugeruje, że mają być realizowane wymogi	Uwaga rozpatrzona następująco: Warstwy GIOŚ dla dubelta i wodniczki powstały głównie z potrzeby dostarczania aktualnej wiedzy o rozmieszczeniu siedlisk wodniczki oraz dubelta i z są one corocznie aktualizowane. Warstwy te są jednocześnie mniej precyzyjne niż zapisy PZO, gdyż wskazują wyłącznie rodzaj podejmowanego wariantu bez uszczegółowienia zasad względem użytkowana dopasowanych do lokalnych potrzeb siedlisk gatunków (jak ma to miejsce w PZO).

	szczegółowe dla kulika wielkiego? Dodatkowo, wątpliwość budzi proponowany zapis „użytkowanie dwukośne, z wyjątkiem zeszłorocznej powierzchni niekoszonej, którą należy pozostawić nieskosiłą podczas wykonywania pierwszego pokosu i wykosić podczas drugiego pokosu” w kontekście realizacji wymogów szczegółowych dla wariantu rolno-środowiskowoklimatycznego dotyczącego kulika wielkiego zawartych w rozporządzeniu – trudno jest bowiem stwierdzić, czy proponowane działanie ochronne jest czy nie jest sprzeczne z wymogami wariantu określonymi w rozporządzeniu rolnośrodowiskowo-klimatycznym. Ponadto, zwracamy uwagę, że w projekcie zarządzenia nie określono szczegółowych zasad przy użytkowaniu kośno-pastwiskowym i pastwiskowym, a wymogi szczegółowe wariantu rolno-środowiskowoklimatycznego dla dubelta i kulika wielkiego przewidują taką możliwość. Proponujemy rozważyć ewentualne uzupełnienie zapisów projektu zarządzenia w tym zakresie.	Eksperci aktualizujący warstwy GIOŚ biorą pod uwagę zmiany jakie zachodzą w PZO i w sytuacji, gdy PZO wprowadza odpowiednie działania dla ochrony dubelta lub wodniczki, dokonują korekty zasięgu warstw GIOŚ. Należy tu jednak zaznaczyć, że w przypadku nieuaktualnienia obecnych warstw GIOŚ, będą ona lokalnie wpływać niekorzystnie na zachowanie siedlisk niektórych przedmiotów ochrony (w tym kulika wielkiego), gdyż będą one dawały możliwość podjęcia wariantu dla wodniczki lub dubelta w miejscach gdzie PZO przewiduje inne warianty RŚK. Użytkowanie dwukośne, z wyjątkiem zeszłorocznej powierzchni niekoszonej jest uszczegółowieniem odpowiadającym na stwierdzone zagrożenia (niszczenie łąk derkacza, dubelta czy wodniczki w niekoszonych rok wcześniej fragmentach łąk). W naszej opinii zapis ten nie jest sprzeczny z wymogami wariantów określonymi w rozporządzeniu rolnośrodowiskowo-klimatycznym, gdyż w praktyce zeszłoroczna pow. niekoszona będzie użytkowana jednokośno przy okazji wykonywania drugiego pokosu co jest dopuszczalne, nie tylko w wariantcie dedykowanym dla kulika wielkiego, ale też innych ptasich wariantach RŚK. Niemniej, nawet w przypadku uznania, że wykonywanie jednego i dwóch pokosów w obrębie jednej działki rolnej jest sprzeczne z zapisami rozporządzenia RŚK, nie wpływa to nie niemożliwość prowadzenia takiego reżimu użytkowania, gdyż w przypadku sprzeczności zapisów PZO z zasadami przyjętymi w rozporządzeniu RŚK, ekspert przyrodniczy doprecyzowuje wymogi zgodnie z PZO zgłaszając
--	--	---

			wystąpienie sprzeczności w planie działalności rolnośrodowiskowej.
20	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi Departament Płatności Bezpośrednich	- pkt 18 tabeli (str. 47-48), obszar K_4 (zwiększenie mozaiki siedlisk łąkowych dla gatunków kluczowych), w proponowanych działaniach fakultatywnych znajduje się odwołanie do wariantu dotyczącego czajki, natomiast w obszarze K_4 nie wskazano czajki jako przedmiot ochrony. Jeśli miałby być realizowany wariant dotyczący czajki to zgodnie z przepisami rolno-środowiskowo-klimatycznymi obszar ten powinien być ujęty w warstwie cyfrowej GDOŚ dotyczącej tego gatunku. Ponadto, w działaniach fakultatywnych nie przewidziano działań ochronnych dla derkacza (w obszarze K_4 wskazany jako przedmiot ochrony). Gdyby tam była warstwa cyfrowa GDOŚ dla derkacza lub innego gatunku ptaka/siedliska wspieranego w ramach Interwencji 1, to czy można byłoby realizować wariant dotyczący derkacza lub tego innego gatunku ptaka/siedliska, mając na względzie zapis w projekcie PZO – „odtworzenie mozaiki siedlisk łąkowych poprzez użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe zgodnie z obowiązującym wariantem rolno-środowiskowo-klimatycznym dedykowanym dla kulika, dubelta lub czajki oraz wymogami szczegółowymi?”. W powyższym fragmencie proponujemy również dokonać korekty i zamiast sformułowania „wymogami szczegółowymi” użyć sformułowania „zasadami szczegółowymi”. Dodatkowo, w pkt 1 kolumny „Działania ochronne”, w sformułowaniu „...jednego i dwóch pokosów...” proponujemy zastąpić spójnik „i” spójnikiem „lub”. W pkt 2 kolumny „Działania ochronne”, po sformułowaniu „Pozostawienie do 10% działki rolnej niekoszonej” proponujemy rozważyć dodanie wyrazów „nie dotyczy działek do 1 ha”. W pkt 4 kolumny „Działania ochronne” nie jest jasne brzmienie proponowanego zapisu „Koszenie działki rolnej każdego roku w mozaice jednego i dwóch pokosów, dwa pokosy w udziale 30–70% powierzchni działki”. W odniesieniu do wymogów szczegółowych z rozporządzenia rolno-środowiskowo-klimatycznego - trudno jest stwierdzić, czy proponowane działanie ochronne jest czy nie jest sprzeczne z wymogami wariantów rolno-środowiskowo-klimatycznych określonymi w rozporządzeniu rolno-środowiskowo-klimatycznym? A jeśli sprzeczność występuje - to czy dla całej działki rolnej czy dla części tej działki? Podobne wątpliwości budzi proponowany zapis „Zeszlóroczną powierzchnię niekoszoną, należy	Uwaga rozpatrzona następująco: Odwołanie się do wykorzystania wariantów dla czajki w ochronie innych gatunków, będących przedmiotami ochrony (mimo tego, że czajka nie jest przedmiotem ochrony danego obszaru) nie jest błędem, gdyż PZO może wykorzystywać cały wachlarz narzędzi do osiągnięcia celów działań ochronnych, w tym różnych wariantów RSK. Tym samym zgodnie z zapisami PZO, w zasięgu działań K_4 i K_5 powinny również zostać utworzone warstwy cyfrowe GDOŚ dotyczące czajki. Spójniki zostały zmienione w działaniach K_1-K_5 zgodnie z założeniami działań. Dokonano korekty sformułowania „wymogami szczegółowymi” na „zasadami szczegółowymi” oraz sugerowanych korekt językowych. Wyjaśnienia względem przedstawionych w uwadze pozostałych wątpliwości znajdują się w odpowiedzi do uwag nr 18 i 19.

		pozostawić nieskoszoną podczas wykonywania pierwszego pokosu i wykosić podczas wykonywania drugiego pokosu”.	
21	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi Departament Płatności Bezpośrednich	- w pkt 19 tabeli (str. 48-49), obszar K_5 (działanie zmierzające do ekstensyfikacji użytkowania), w działaniach fakultatywnych przy użytkowaniu kośnym nie przewidziano działań ochronnych dla derkacza (w obszarze K_5 wskazano derkacza jako przedmiot ochrony), a tylko dla dubelta, kulika wielkiego, wodniczki i innych ptaków siewkowych. W kontekście powyższego, w przypadku, gdy na takiej powierzchni będzie warstwa cyfrowa GDOŚ dla derkacza lub innego gatunku ptaka/siedliska wspieranego w ramach Interwencji 1, to czy będzie możliwe podjęcie zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego w ramach wariantu dotyczącego tych innych gatunków ptaków lub siedlisk – w szczególności mając na względzie zapis w projekcie zarządzenia „użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe zgodne z obowiązującym wariantem rolnośrodowiskowo-klimatycznym dedykowanym dla wodniczki lub kulika wielkiego lub dubelta lub innych ptaków siewkowych oraz zasadami szczegółowymi?”. Dodatkowo, w pkt 3 kolumny „Działania ochronne”, po sformułowaniu „...powierzchni niekoszonej nie większej niż 30%” proponujemy rozważyć dodanie wyrazów „nie dotyczy działek do 1 ha”, gdyż wymogi szczegółowe określone w rozporządzeniu rolno-środowiskowo-klimatycznym dla dubelta, kulika wielkiego, wodniczki, derkacza i innych ptaków siewkowych dopuszczają taką możliwość, jeżeli ekspert przyrodniczy ją dopuści i uzasadni. Ponadto, wątpliwość budzi proponowany zapis „W użytkowaniu dwukośnym, zeszłoroczną powierzchnię niekoszoną, należy pozostawić nieskoszoną podczas wykonywania pierwszego pokosu i wykosić podczas wykonywania drugiego pokosu” w kontekście realizacji wymogów szczegółowych zawartych w rozporządzeniu rolno-środowiskowo-klimatycznym i wystąpienia sprzeczności/braku sprzeczności tych wymogów z tym działaniem ochronnym określonym w projekcie PZO.	Wyjaśnienia względem przedstawionych w uwadze wątpliwości znajdują się w odpowiedzi do uwag nr 18, 19 i 20.
22	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi Departament Płatności Bezpośrednich	- załącznik nr 7G do projektu zarządzenia został zdublowany.	Uwaga uwzględniona.
23	Instytut Zootechniki – PiB (uwagi Instytutu)	Załącznik nr. 3 dotyczący identyfikacji istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotem ochrony.	Uwaga rozpatrzona następująco: Najważniejsze wnioski i konkluzje płynące z opinii zostały zawarte w uwagach przekazanych

stanowią załącznik do pisma MRiRW Departament Płatności Bezpośrednich)	W załączniku wymieniono ptaki podlegające ochronie: wodniczka, cyranka, uszatka błotna, rybitwa biaława, rybitwa białoskrzydła, rybitwa czarna, błotniak łąkowy, derkacz, dublet, gąsiorek, kulik wielki, batalion, kropiatka, rybitwa białoczelna, rybitwa rzeczna, jarzębatka. Łącznie wymieniono 16 przedmiotów ochrony. Tymczasem zlecona ekspertyza w 2022 roku na omawianym terenie wykazała jasno, po analizach na wytypowanych obszarach badawczych A1, A2, A3, B1, B2, B3 występowanie tylko 3 gatunków tj. Derkacza, Gąsiorka i Jarzębatki z pośród wymienionych 16 gatunków. Jednoczenie w załączniku 3 w opisie zagrożeń dla wymienionych 3 gatunków stwierdzono niewłaściwe działania ochronne w przypadku Derkacza poprzez „Brak przestrzegania wymogów wariantów rolno-środowiskowych, przede wszystkim wykonywanie większej liczby pokosów niż jest to dopuszczone w danym wariantcie. Koszenie zeszłorocznej powierzchni niekoszonej w terminie 15 czerwca, mimo, że zgodne z niektórymi wariantami RSK, w przypadku tego obszaru, gdzie występuje silna presja na pozyskiwanie paszy, może prowadzić do utraty lęgów gatunków, gdyż zeszłoroczne pow. niekoszone stanowią miejsce występowania derkacza a więc i potencjalnie miejsca lęgowe”. W przypadku Gąsiorka i Jarzębatki to „Zagrożenie dotyczy zwłaszcza usuwania roślinności krzewiastej podczas konserwatorskich przy rowach odwadniających oraz w mniejszym stopniu na skutek prac agrotechnicznych. Zmniejszenie liczby zakrzaczeń czyli głównego siedliska lęgowego gatunku będzie prowadzić do zmniejszenia jego liczebności więc powinno odbywać się w sposób kontrolowany”. Jak pierwsze może być wynikiem działalności rolniczej prowadzonej na tym obszarze, tak drugie nie leży już po stronie rolników i hodowców. Należy podkreślić co opisano, że „Zaniechanie użytkowania kośnego może spowodować wzrost wysokiej roślinności trawiastej oraz rozwój zwartych szuwarów, zakrzaczeń i zadrzewień co doprowadziłoby do pogorszenia jakości siedlisk i żerowisk gatunku” oraz „Zmiana składu gatunkowego (sukcesja) zwłaszcza w postaci zwartych zakrzaczeń i szuwarów doprowadziłoby do pogorszenia jakości siedlisk i żerowisk gatunku” wskazując jednoznacznie na rolę jaką powierzono użytkownikom gruntów na tym obszarze w ochronie ginących gatunków. Tym samym utrzymanie rolniczego charakteru tych obszarów w dużym stopniu nadal może służyć także ochronie i nie powinno być w żaden sposób wygaszane lub ograniczane do poziomu uniemożliwiającego właściwe ich użytkowanie tj. kośno-	przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi Departament Płatności Bezpośrednich, do których już się odniesiono. Niemożliwe jest szczegółowe odniesienie się do opinii Instytut Zootechniki – PiB, gdyż nawiązuje ona do Ekspertyzy hydrologicznej dla OSO Bagna Wizna (Kolendo i in. 2022) i treści przedmiotowego PZO traktując oba te dokumenty w sposób łączny lub zamienny. Nie pozwala to na odniesienie się do opinii, a wątpliwości w niej umieszczone względem działań ochronnych zostały już wytłumaczone w odpowiedziach na inne uwagi, zwłaszcza nr 10, 14, 15, 17 i 26.
---	---	--

		pastwiskowe lub kośne.	
24	Instytut Zootechniki – PiB (uwagi Instytutu stanowią załącznik do pisma MRiRW Departament Płatności Bezpośrednich)	Załącznik 4 dotyczący celu działań ochronnych. W załączniku wskazano tylko dla Derkacza działanie w celu zwiększenia populacji gatunku ze stanu ochrony U1 /stan niezadawalający/ do FV czyli do poziomu powyżej 350 samców oraz poprawę stanu zachowania siedliska z U2 /stan zły/ do U1/stan zadawalający/ na powierzchni minimum 1000 ha oraz poprawę stanu zachowania siedliska z U2 do FV na powierzchni minimum 300 ha. Tymczasem w zleconej ekspertyzie na badanym obszarze poprzez badania transektowe stwierdzono w poletkach A i B (tabela 16 raportu) tylko prawdopodobne gniazdowanie derkacza. Stąd nasuwa się pytanie na jakiej podstawie określono nadany tak niski status, skoro w raporcie z 2022 roku napisano „W porównaniu z rokiem 2008 (E. Pugacewicz i A. Dmoch), kiedy to na obszarze zajmowanym przez powierzchnie A i B stwierdzono ok. 15 samców, wydaje się, że liczebność derkaczy wzrosła”. W przypadku Gąsiorka w sektorze A określono jako gniazdowanie pewne, w sektorze B- prawdopodobne (najwyższe zagęszczenie 4,46 osobnika na km), natomiast dla Jarzębatki w sektorze A i B - prawdopodobne (także wysokie zagęszczenie – 3,47 osobnika). W konsekwencji dla Gąsiorka zalecono „Zachowanie populacji gatunku w stanie ochrony FV czyli na poziomie powyżej 800 par. Utrzymanie siedlisk gatunku co najmniej w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 8000 ha”. Dla Jarzębatki zalecono natomiast „Zachowanie populacji gatunku w stanie ochrony FV czyli na poziomie powyżej 400 par. Utrzymanie siedlisk gatunku co najmniej w stanie ochrony FV na powierzchni minimum 8000 ha”. W cytowanym raporcie stwierdzono, że Gąsiorek to jeden z gatunków dominujących (>5% udziału w całym zespole ptaków) na obu powierzchniach. Na pow. A osiągał zagęszczenie 4,46 os/km, a na pow. B – 2,22 os./km, natomiast Jarzębatka – przedstawia się jako jeden z dominantów na pow. A (3,47 os./km), na pow. B występowała znacznie rzadziej (0,55 os./km). Należy tu zaznaczyć, że w procesie ochrony dla tych dwóch gatunków nie wymieniono w załączniku nr. 3 działalności rolniczej związanej z łąkami kośnymi jako potencjalne zagrożenie a wręcz stwierdzono, że „Zaniechanie użytkowania kośnego może spowodować wzrost wysokiej roślinności trawiastej oraz rozwój zwartych zakrzaczeń i zadrzewień co doprowadziłoby do pogorszenia jakości siedlisk gatunku”.	Sposób rozpatrzenia uwagi j.w. w pkt. 23.

25	Instytut Zootechniki – PiB (uwagi Instytutu stanowią załącznik do pisma MRiRW Departament Płatności Bezpośrednich)	Załącznik nr. 5 . Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania. Dla Derkacza proponowane jest działanie W1, związane z poprawą jakości siedlisk gatunków poprzez zmniejszenie odpływu wody w tym w kluczowych miejscach występowania W2 a nawet zrównania lustra wody z poziomem gruntu. W działaniu W3 mówiącym o zarządzaniu wodą w obszarze zgodne z potrzebą utrzymania siedlisk gatunków w projekcie proponuje się : W przypadku obecności urządzeń melioracji wodnych pozwalających regulować stosunki wodne (zastawek/przepusto-zastawek) w siedliskach gatunków, prowadzenie zarządzania wodą dążącego do utrzymania co najmniej w okresie lęgowym ptaków (marzec-lipiec) i po ostatnim zbiorze biomasy - poziomu wody równego z poziomem gruntu z dopuszczeniem obniżenia poziomu wody w celu wykonania niezbędnych zabiegów agrotechnicznych (koszenie i zbiór biomasy). Tym samym w okresie od 2 tygodni przed pierwszym pokosem do momentu zbioru biomasy po ostatnim pokosie, dopuszcza się zwiększenie odpływu wody z obszaru poprzez obniżenie progów piętrzących w zastawkach do poziomu nie mniejszego niż 30 cm p.p.t.” W cytowanej ekspertyzie z 2022 roku na stronie 118 czytamy „Dla większości gatunków będących przedmiotami ochrony ostoi Bagno Wizna bardzo duże znaczenie ma długość i wysokość wiosennych zalewów rzeki Narew, szczególnie w przypadku cyranki oraz rybitw bagiennych. Ograniczenie populacji tych gatunków może być wynikiem zmian klimatycznych, z uwagi na częstsze występowanie lat suchych (na przykład w roku 2020 zasięg rozlewisk był niewielki w porównaniu z innymi latami). Zmiana gospodarowania wodą w części torfowej będzie miała w tym przypadku obojętny lub w niedużym stopniu korzystny wpływ na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Bagno Wizna bytujące w strefie madowej nad rzeką Narew”. W związku z tym czy wprowadzenie formy wysokiego poziomu wody powierzchniowej na terenach użytkowanych rolniczo z dopuszczonym, ale nie określonym wykonawczo okresowym jego obniżaniu nie wpłynie na dostępność łąk kośnych do produkcji pasy objętościowej dla bydła. Przypominamy że w omawianym regionie produkcja mleczna bydła jest istotną działalnością rolniczą i w większości opiera się o pozyskiwanie pasz z tego obszaru. Brak wytycznych określających zasady dopuszczenia do obszarów kośnych łąk jak również, przy zmieniających się warunkach klimatycznych zasad umożliwiających odstępstwo od proponowanych terminów a dostosowanych do tego regionu pozwoliłaby hodowcom bydła na	Sposób rozpatrzenia uwagi j.w. w pkt. 23.
----	---	--	--

zebranie masy zielonej z co najmniej 3 pokosów. Ponieważ, hodowla bydła jest tu nastawiona na intensyfikację i wzrost potencjału produkcyjnego zwierząt, w zdecydowanej większości utrzymanie i żywienie odbywa się w obiektach. Wypas na w/w terenach odbywa się bardzo sporadycznie, gdyż taka forma produkcji sprowadza się do ekstensywnych metod hodowlanych obecnie nie opłacalnych finansowo w tym rejonie. W ochronie Derkacza wymogi odnośnie łąk i pastwisk są jasno sprecyzowane i bardzo dużym stopniu ograniczają rolniczy charakter tego rejonu, dlatego należy rozważyć czy termin 2 tygodni przed pierwszym pokosem co do obniżenia lustra wody nie jest zbyt krótki, aby mogły wjechać urządzenia do zbioru zielonej masy. Czy nie należy obszar chroniony bardziej zróżnicować co do warunków użytkowania tak, aby w pełni dać szansę dla gospodarstw użytkujących w/w obszar do produkcji roślinnej uwzględniając specyfikę terenu i duże jego zróżnicowanie. W opracowanej ekspertyzie stwierdzono na stronie 117: „Regulacja gospodarki wodnej w obszarze Natura 2000 Bagno Wizna skutkująca poprawą warunków wodnych i spowolnieniem odpływu wody może wpłynąć korzystnie na miejsca lęgowe następujących gatunków będących przedmiotami ochrony w ostoi: derkacz, kulik wielki, wodniczka i kropiatka. W przypadku gąsiora i jarzębatki nie ma potrzeby wprowadzania dodatkowych działań. W innym miejscu na stronie 118, gdzie omawiane są siedliska ptaków autorzy z kolei piszą: „Zmiana gospodarowania wodą w części torfowej będzie miała w tym przypadku obojętny lub w niedużym stopniu korzystny wpływ na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Bagno Wizna bytujące w strefie madowej nad rzeką Narew”. Tym samym może zwrócić uwagę na szczególnie ważne obszary ochrony w obrębie Bagna Wizna i stworzenie dodatkowego obszaru o możliwej półintensywnej produkcji masy zielonej z łąk zapobiegnie znacznemu ograniczeniu produkcji mlecznej na tym terenie a co za tym idzie rentowności gospodarstw. Z omawianej ekspertyzy wynika (strona 117) „Pomimo aktualnie stosunkowo dobrych warunków bytowania ptaków na badanym obszarze, ważnym jest wskazanie innych zagrożeń wpływających negatywnie na przedmioty ochrony a wynikających m.in. z utrzymywania intensywnej produkcji rolnej w części obszaru. Są to niewątpliwie dotkliwe straty w lęgach i osobnikach dojrzałych na skutek ułatwionej penetracji przez drapieżne ssaki (np. lis, jenot)”, że inne działania także pozarolnicze mogą w dużym stopniu wesprzeć ochronę ptactwa na tym rejonie. Autorzy sami skłaniają się do stwierdzenia, że „Odnosząc się do oceny potrzeb wodnych i aktualnych warunków bytowania

		gatunków ptaków stanowiących przedmioty ochrony można stwierdzić, iż warunki te są obecnie korzystne z uwagi na mozaikę występowania zadrzewień i zakrzaczeń wzdłuż liniowych obiektów wodnych i komunikacyjnych, stosunkowo dużą dostępność terenów podlegających okresowemu zalewowi, jak również terenów o charakterze otwartym”. Stworzenie na omawianym obszarze kilku stref buforowych pozwoli z jednej strony na utrzymanie charakteru ochronnego w ramach Natury 2000 na bagnach Wizna z drugiej, dalsze koegzystowanie produkcji zwierzęcej i dalsze użytkowanie rolnicze, szczególnie nastawione na produkcję zielonej masy dla bydła mlecznego. Utrzymywanie na całym obszarze podwyższonego poziomu wody jak autorzy piszą w ekspertyzie z 2022 roku na stronach 124-125 może jednak nie przynieść oczekiwanych pozytywnych skutków: „Z uwagi na stopień zaawansowania procesów murszenia w torfowisku jego przywrócenie do stanu sprzed negatywnej działalności człowieka jest już prawdopodobnie niemożliwe. Wysoki poziom wody spowodowałby zatrzymanie degradacji złoża torfowego, ale zamiast pierwotnej roślinności nastąpiłaby dynamiczna sukcesja wtórna zakrzewień wierzbowych i łozowisk. W dalszym horyzoncie czasowym nastąpiłaby sukcesja leśna o uproszczonej strukturze gatunkowej i znaczący spadek bioróżnorodności, zanik cennych siedlisk przyrodniczych. Nastąpiłby również rozpad drzewostanów w rezerwatach Bagno Wizna I oraz Bagno Wizna II. Wysoki poziom wody ukształtowałby na kilkadziesiąt lat cenne siedliska dla wielu gatunków ptaków wodno-błotnych będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Bagno Wizna, jednakże ograniczyłby miejsca bytowania gatunków ptaków preferujących siedliska terenów otwartych (użytkowanych rolniczo)”. Bardzo pozytywnym proponowanym działaniem jest W4. pt. Umożliwienie prowadzenia ekstensywnej gospodarki łąkarskiej w siedliskach gatunków Wzmocnienie nawierzchni dróg dojazdowych na wysoce uwodnionych fragmentach siedlisk poprzez: - Umocnienie grubym żwirem (co najmniej 10 cm nasypu) odcinka co najmniej 20 m powyżej miejsca instalacji zastawki regulującej odpływ. - Umocnienie żwirem (co najmniej 10 cm nasypu) odcinka drogi w zasięgu oddziaływania zastawki regulującej odpływ.	
26	Instytut Zootechniki – PiB (uwagi Instytutu stanowią załącznik do pisma MRiRW	Ocena skutków regulacji (OSR) <u>Punkt 5. Wpływ regulacji na rynek pracy.</u> Ustawodawca stwierdził, że „Zapisy w projekcie zarządzenia nie będą miały wpływu na rynek pracy” co wydaje się opinią prawdopodobnie nie w pełni oddającej możliwą sytuację ekonomiczną gospodarstw użytkujących TUZ w	Uwaga rozpatrzona następująco: W przedstawianych w opinii obawach dotyczących wpływu wprowadzenia regulacji na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki, przedsiębiorczość etc. sugeruje się, że w

	Departament Płatności Bezpośrednich)	obrębnie Obszaru Natura 2000. Ograniczenie dostępności i zwiększenie stopnia trudności z pozyskiwaniem masy zielonej głównie do produkcji sianokiszonki dla bydła mlecznego prawdopodobnie będzie skutkowało podnoszeniem kosztów produkcji. W konsekwencji przy jednak założeniu, że są to gospodarstwa w większości rodzinne z małą ilością zatrudnionych osób z zewnątrz, może spowodować przesunięcie pewnej liczby osób do innych sektorów w celach zarobkowych i zrekompensowania strat. Warto zaznaczyć, że w gminach Wizna oraz Łomża (gmina wiejska) aż 66,2% osób aktywnych zawodowo pracuje w rolnictwie, w gminach Zawady 38,6% a gminie Rutka 42,1%. Łącznie w omawianych gminach w rolnictwie zatrudnionych jest 8369 osób, na poziomie powiatów na terenie, których zlokalizowane są omawiane gminy to aż 67638 osób.	konsekwencji wejścia w życie przedmiotowego PZO dojdzie do znaczącego zmniejszenia produkcji roślinnej na tym obszarze i ograniczenia zatrudnienia w rolnictwie. Sytuacja taka nie powinna mieć jednak miejsca, gdyż ważnym czynnikiem podczas budowania koncepcji ochrony przedmiotów ochrony tego obszaru była potrzeba utrzymania rolniczego wykorzystywania trwałych użytków zielonych oraz utrzymania produkcji mlecznej, przynajmniej na zbliżonym poziomie. Zaplanowane działania ochronne dotyczące rolnictwa (działania K_1-K_5 odnoszące się do programów RSK PS WPR 2023-2027 – w pełni dobrowolne dla rolników gospodarujących na swoich gruntach i niezakładające braku działalności rolniczej) oraz gospodarowania zasobami wodnymi (W_1-W_9) brały pod uwagę przestrzenny rozkład aktualnie prowadzonej działalności rolniczej (zwłaszcza pod względem intensywności). Przyjęto więc koncepcję tzw. scenariusza zrównoważonego proponowanego w ekspertyzie hydrologicznej (Kolendo i in. 2022) przy czym znacząco zmodyfikowanego na korzyść gospodarujących na tym terenie rolników (mi. możliwość budowy zastawek zamiast progów, mniejsza liczba progów spowalniających odpływ, warianty mniej kosztownych konserwacji rowów). O potrzebie ochrony zasobów wodnych i wprowadzenia zarządzania nimi na tym terenie alarmowali nie tylko przyrodnicy i naukowcy, ale też sami rolnicy, gdyż z jednej strony stagnująca woda, z drugiej zaś susza powodują niższe plony. Przesuszenie łąk w strefie torfowiska wpływa więc negatywnie nie tylko na siedliska ptaków, ale też prowadzi do degradacji gleb torfowych obniżając ich zdolności produkcyjne. Ponadto
--	--------------------------------------	---	---

			murszenie powodujące postępujące opadanie rzędnej terenu zwiększa zasięg stagnującej wiosną wody w zachodniej części obszaru (tzw. cofka z rzeki Narew) co w dłuższej perspektywie znacząco ograniczy produkcję roślinną. Patrząc na szczegóły proponowanego scenariusza, w strefie realizacji działania W_7 (około 78% obszaru z dominacją użytkowania intensywnego), w przypadku budowy zastawek, gospodarowanie wodami pozostawiono właścicielom gruntów, bez podawania żadnych wartości progowych odnośnie poziomu wody jaki mają utrzymywać. W obliczu często występującej na tym obszarze suszy, ograniczającej produkcję roślinną, możemy się więc raczej spodziewać w tej strefie wzrostu, aniżeli spadku produkcji roślinnej (szerzej w odpowiedziach na uwagi nr 10, 14, 15 i 17). Działanie W_6 dotyczące uregulowania kwestii zarządzania wodą na kanałach oraz na rzece Śliwówka i Mężynianka, których wezbrania wielokrotnie w ostatnich latach prowadziły do zmniejszenia plonów rolników (również poza obszarem Natura 2000), również wpłynie korzystnie na produkcję roślinną i ułatwi prowadzenie prac polowych. Warto tu dodać, że działanie to było w dużej mierze efektem konsultacji z rolnikami i odpowiedzią na zgłaszane przez nich potrzeby. Niemniej, w niektórych lokalizacjach realizacji działania W_1 (zaplanowanego na około 18% obszaru torfowiska gdzie dominują już dziś programy RSK), mogą wystąpić pewne trudności w pozyskiwaniu masy zielonej dla bydła mlecznego. To jednak zależy od rodzaju podjętych wariantów względem urządzeń melioracji wodnych, zasięgu i postępu działań ochronnych. Nie powinno to jednak całłościowo wpłynąć na podniesienie kosztów produkcji
--	--	--	---

			roślinnej, gdyż utrudnienia prowadzenia działalności rolniczej mogą wystąpić raczej lokalnie i tylko przed i w okresie pierwszych pokosów (kiedy stan wody jest najwyższy). Jednocześnie, w związku z korzystnym wpływem realizacji działania W_1 względem suszy rolniczej (dotykającej ten region w późniejszy okresie), straty te będą z pewnością zrekompensowane wyższymi plonami w kolejnych pokosach. Pełen wachlarz zaplanowanych działań zmierzających do spowolnienia odpływu wody z torfowiska będzie więc sumarycznie wpływać na poprawę zdolności produkcyjnej gleb i spowolnienia opadania terenu a więc w perspektywie długookresowej pozwoli uniknąć ograniczania produkcji roślinnej na tym obszarze. Reasumując, od początku przedmiotowy dokument i zaplanowane w nim działania brały pod uwagę potrzebę utrzymania w tym obszarze produkcji roślinnej. Dlatego też PZO wprowadza scenariusz użytkowania gruntów (w postaci dobrowolnych dla prywatnych właścicieli programów RŚK) i zarządzania zasobami wodnymi uwzględniający zarówno potrzebę ochrony przedmiotów ochrony obszaru Bagna Wizna (ptaków), jak również interes społeczny jakim jest chów i hodowla bydła na tym obszarze. Ocena Skutków Regulacji została skorygowana.
27	Instytut Zootechniki – PiB (uwagi Instytutu stanowią załącznik do pisma MRiRW Departament Płatności Bezpośrednich)	Ocena skutków regulacji (OSR) <u>Punkt 6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.</u> Ustawodawca stwierdził, że „Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki”. Zmniejszenie dostępności tanich pasz objętościowych a więc przebudowa modelu utrzymania ilościowego krów w wybranych gospodarstwach na tym rejonie wpłynie na dostępność mleka dla mleczarni tam skupujących produkt. Tym	Sposób rozpatrzenia uwagi j.w. w pkt. 26.

samym mleczarnie będą zmuszone do zakupu dodatkowej ilości produktu (mleko) z poza jej rejonu kontrahentów. Takie działania skutkują podnoszeniem kosztów dla producenta i obniżeniem cen skupu dla dostawców. Jak podniesiono w opinii z 2023 roku sporządzonej przez Instytut Zootechniki PIB „istnieją uzasadnione obawy, wyrażone przez Podlaski Związek Hodowców Bydła i Producentów Mleka (2023), że w rezultacie proponowanych rozwiązań rolnicy zostaną pozbawieni paszy dla swoich zwierząt, co będzie skutkowało spadkiem pogłowia oraz redukcją hodowli zwierząt w województwie podlaskim. Produkcja mleka w oparciu u użytki zielone kształtuje ich opłacalność na poziomie 150-155% według wskaźnika opłacalności, uwzględniają wydajności mleczne na poziomie 5000-7000 l/rok. Koszt całkowity wyprodukowania 1 litra mleka to około 0,99-1,07zł/litr (wg kosztów w 2021 roku). Sytuacja diametralnie ulegnie zmianie, gdy zostaną wyłączone z bazy paszowej i żywienia część użytków zielonych (pastwiska, łąki) i zastąpione paszami wytworzonymi na gruntach ornych, przykładowo choćby kiszonką z kukurydzy. Koszt produkcji 1 litra mleka wzrośnie w ten sposób o około 20 gr, co automatycznie wpłynie na obniżenie wskaźnika opłacalności do 135% przy 5000l/rok i 126% przy 7000 litrów wydajności rocznie. Powyższe wynika chociażby z zastąpienia sianokiszonki kiszonką z kukurydzy, gdzie koszt sporządzenia 1dt sianokiszonki wynosi 6,51zł/dt a kiszonki z kukurydzy 11,48 zł/dt. Również gwałtowną zmianę w poziomie kosztów żywienia będzie trzeba odnotować stosując zamiast siana łąkowego (koszt sporządzenia 26,57 zł/dt) zamiennik w postaci siana z traw z dodatkiem roślin motylkowych uprawianych na gruntach ornych (33,07 zł/dt). Warto również zaznaczyć, że odtworzenie użytków zielonych na gruntach ornych (GO), wymuszone potencjalnymi zmianami i wyprodukowania pasz objętościowych na innych gruntach, to szacowany koszt 2660zł/ha (według kosztów w 2021 roku wraz z wapnowaniem) (opracowane na podstawie badań własnych IZ PIB oraz kalkulacji kosztów produkcji rolniczej PODR Szepietowo).

Według wyliczeń podanych przez Podlaską Izbę Rolniczą (2022) rolnicy z 3 pokosów z łąk położonych na obszarze Bagno Wizna są w stanie pozyskać około 60 ton zielonki z 1 ha łąki, co równoważy się z uzyskaniem około 10 ton białka. Stosując uproszczony przelicznik, chcąc zastąpić tą ilość białka, czyli dokupić i uzupełnić w dawce pokarmowej stosując zamiennik paszowy w postaci np. poekstrakcyjnej śruty rzepakowej, to koszt takiego zakupu to około 54 tys. złotych. To wszystko spowoduje znaczny spadek

		produkowanego mleka i brak surowca w mleczarniach. W konsekwencji nastąpi też redukcja zatrudnienia w mleczarniach. Niedogodności odbijają się na całym sektorze rolnym w woj. podlaskim. Na zredukowaniu pogłowia oraz liczby gospodarstw ucierpią paszarnie, dystrybutorzy, firmy usługowe i wiele innych co będzie skutkowało pogorszeniem wyników ekonomicznych w całym województwie.	
28	Instytut Zootechniki – PiB (uwagi Instytutu stanowią załącznik do pisma MRiRW Departament Płatności Bezpośrednich)	Ocena skutków regulacji (OSR) <u>Punkt 7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.</u> Ustawodawca stwierdził, że „Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na sytuację i rozwój regionalny”. Niezmiernie ważny jest oddźwięk społeczny proponowanych w ekspertyzie rozwiązań systemowych. Należy pamiętać, że w rolnictwie na omawianym województwie jest obecnie zatrudnione ponad 76 tysięcy osób i dominują gospodarstwa rodzinne. W gminach Wizna oraz Łomża (gmina wiejska) aż 66,2% osób aktywnych zawodowo pracuje w rolnictwie, w gminach Zawady 38,6% a gminie Rutka 42,1%. Łącznie w omawianych gminach w rolnictwie zatrudnionych jest 8 369 osób, na poziomie powiatów na terenie, których zlokalizowane są omawiane gminy to aż 67 638 osób. Z wysokiej jakości surowca w postaci mleka oraz wołowiny korzystają zakłady zlokalizowane na terenie województwa podlaskiego, a są to jednocześnie największe i najbardziej prężnie działające zakłady przemysłu mleczarskiego oraz branży mięsnej w Polsce, z zasięgiem międzynarodowym. Są to Spółdzielnia Mleczarska Mlekovita z Wysokiego Mazowieckiego, Spółdzielnia Mleczarska Mlekoop z Grajewa, Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska z Piątnicy oraz Sokołów Zakłady Mięsne Farm Food z Czyżewa. Razem z innymi firmami z sektora przemysłowego (m.in. z branży budownictwa, transportu i handlu) generują o obejmują łącznie około 51% osób pracujących w województwie (EURES 2023). Instytut Zootechniki podtrzymuje propozycje stworzenia scenariusza zrównoważonego , gdzie będzie uwzględniona zarówno ochrona Obszaru Bagna Wizna jak również interes społeczny jakim jest chów i hodowla bydła na tym obszarze. Szczegółowe propozycje zostały zawarte w materiałach opracowanych na potrzeby MRiRW w 2023 roku pt. „Opinia do ekspertyzy dotyczącej opracowania modelu gospodarowania w obszarze Natura 2000 Bagno Wizna PLB200005” w rozdziale - Wnioski.	Sposób rozpatrzenia uwagi j.w. w pkt. 26.
29	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków (OTOP)	Załącznik nr 2 Korekta omyłki pisarskiej w legendzie mapy: jest Źródło podkładu: Główny Urząd Geodezji, powinno być Źródło podkładu: Główny Urząd Geodezji i	Uwaga uwzględniona.

		Kartografii.	
30	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków (OTOP)	Załącznik nr 3 a) A03.01 (opis zagrożenia). Korekta literówki: jest (...) prowadzi też obniżenia jakości (...), powinno być (...) prowadzi też do obniżenia jakości (...).	Uwaga uwzględniona.
31	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków (OTOP)	Załącznik nr 3 b) Należy ujednolicić zapisy dotyczące zagrożeń J02 (dotyczących gospodarki wodnej) w zakresie wszystkich przedmiotów ochrony obszaru, dla których takie zagrożenia zdefiniowano. Przykładowo, dla gatunku A294 Wodniczka zdefiniowano zagrożenie J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie, podczas gdy dla gatunku A055 Cyranka zdefiniowano zagrożenie J02.01 oraz zagrożenie J02.13 Zaniechanie gospodarki wodnej. Opis zagrożenia J02.01 w przypadku wodniczki składa się z fragmentów opisów zagrożeń J02.01 i J02.13 dla cyranki. Podobna sytuacja ma miejsce w odniesieniu do gatunku A122 Derkacz, A154 Dubelt, A160 Kulik wielki, A119 Kropiatka. Wskazane jest, aby oba zagrożenia wymienić w przypadku tych gatunków jako istniejące, ponieważ ich stan ochrony jest uzależniony od właściwego gospodarowania wodą w siedlisku. W przypadku gatunku A294 Wodniczka proponujemy wprowadzić opisy: J02.01 W wyniku przeprowadzonych melioracji nastąpiła zmiana reżimu hydrologicznego w siedliskach wodniczki, zwłaszcza w strefie torfowiska. Większość siedlisk wodniczki została utracona lub ich jakość uległa znaczącemu pogorszeniu. Obecnie zagrożenie dotyczy w szczególności odbudowy i rozbudowy sieci melioracyjnej, w sposób nieskoordynowany i niezgodny z prawem wodnym, gdyż nie zapewniający funkcji retencyjnej. oraz J02.13 Przy braku systemu zastawek na ponad 700 km rowów, niemożliwe jest zmniejszenie odpływu wody w miejscach, gdzie gatunek przetrwał mimo pogorszenia jakości jego siedlisk. Szczególnie w latach suchych mamy do czynienia z nadmiernym odprowadzaniem wody z siedlisk heterogenicznych, co wpływa niekorzystnie na stan zachowania siedlisk lęgowych i żerowisk gatunku.	Uwaga uwzględniona.
32	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków (OTOP)	Załącznik nr 5 a) Działania W_1, W_2, W_7 – w odniesieniu do zapisu Po realizacji działań A lub B dopuszcza się prowadzenie konserwacji rowu w zakresie koszenia roślinności i usuwania namulów do głębokości nie większej niż 50- 70 cm	Uwaga częściowo uwzględniona, ze względu na brak siedlisk wodniczki oraz niewielki potencjał ich odtworzenia w zasięgu realizacji działania W_7 zapis „za wyjątkiem siedlisk w zasięgu

		p.p.t. (rowy szczegółowe) lub do 100 cm (rowy zbiorcze) nie częściej niż co 4 lata przy jednoczesnym braku konfliktu (zachowanie ciągu krzewów wzdłuż rowów) z osiągnięciem celów ochronnych względem siedlisk gąsiorka i jarzębatki. należy rozdzielić geograficznie zasięg utrzymania siedlisk zgodnych z wymogami wodniczki i wymogami jarzębatki oraz gąsiorka. W przypadku siedlisk wodniczki zachowanie ciągu krzewów wzdłuż rowów powoduje fragmentację siedliska i pogorszenie jego jakości aż do jego opuszczenia przez ptaki w przypadku gęstej sieci tego typu struktur. Wodniczka unika sąsiedztwa wysokiej roślinności, zarówno pojedynczych dużych kęp lub drzew, jak i struktur liniowych. Dane OTOP dotyczące występowania wodniczki na obszarach projektów prowadzonych przez Towarzystwo wskazują, że wzdłuż ciągów zakrzewień na rowach, w odległości 25 do nawet 50 m (zależnie od stanu siedliska i roślinności w pasie krzewów) nie obserwuje się śpiewających samców tego gatunku lub ich zagęszczenia są wyraźnie niższe niż w sąsiednim, otwartym siedlisku. Zagrożeniem dla gatunku jest także sukcesja roślinności tworzącej te pasy od rowów w kierunku środka poszczególnych kwater (działek) otoczonych rowami, szczególnie w przypadku ekstensyfikacji użytkowania lub niekorzystnych warunków hydrologicznych. Z tego względu należy unikać zachowywania zakrzewień w siedliskach wodniczki. Wskazane jest uzupełnienie cytowanego zapisu w działaniach W_1, W_2, W_7 o uszczegółowienie do postaci: (...) przy jednoczesnym braku konfliktu (zachowanie ciągu krzewów wzdłuż rowów) z osiągnięciem celów ochronnych względem siedlisk gąsiorka i jarzębatki za wyjątkiem siedlisk w zasięgu występowania wodniczki, gdzie należy usuwać z brzegów rowów tego typu struktury.	występowania wodniczki, gdzie należy usuwać z brzegów rowów tego typu struktury” nie został tam dodany.
33	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków (OTOP)	Załącznik nr 5 b) Działanie W_5 – proponowane działania mogą prowadzić do sukcesji w kierunku olsu lub gęstych zakrzaczeń wierzbowych. Jak wskazują obserwacje OTOP, takie struktury i ich sąsiedztwo są unikane przez wodniczkę, tworząc w siedlisku „wyspy” niedostępne dla ptaków i powodując fragmentację siedliska. Aby zachować niewątpliwie korzystny dla środowiska wpływ bagiennych stref buforowych tworzonych w oparciu o Działanie W_5, a jednocześnie zachować właściwą strukturę siedlisk wodniczki, należy w obszarze występowania tego gatunku dodać wymóg: w obszarze występowania wodniczki konserwacja bagiennych stref buforowych powinna obejmować selektywne usuwanie wierzy, olszy czarnej, brzozy i innych	Uwaga uwzględniona.

		gatunków drzew i krzewów w przypadku ich występowania, w terminie między 15 sierpnia a 15 lutego kolejnego roku, nie rzadziej niż raz na 5 lat. Biomasa powstałą w ten sposób należy niezwłocznie usunąć z siedliska (w przeciągu 2 tygodni). Ponadto wskazane byłoby uzupełnienie określonego w w/w działaniu docelowego sposobu użytkowania o wymóg niezwłocznego usunięcia biomasy po wykoszeniu.	
34	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków (OTOP)	Załącznik nr 5 c) Działanie K_1 – należy wprowadzić korektę w wymogach zawartych w Zasadach szczegółowych w ramach działań fakultatywnych polegającą na zwiększeniu minimalnej powierzchni niekoszonej do co najmniej 15% powierzchni działki. Wyniki badań naukowych wskazują, że najwyższe zagęszczenia wodniczki występują w siedliskach koszonych 2 i 3 lata wcześniej (przy zachowaniu innych wymaganych cech siedliska), zatem do zapewnienia właściwego stanu ochrony gatunku konieczne jest zachowanie w mozaice siedliska odpowiedniego udziału takich fragmentów. Proponujemy zmianę pkt. 2. Zasad szczegółowych w ramach tego działania z: Przy koszeniu corocznym pozostawianie od 10 do 50 % działki rolnej nieskoszonej (nie dotyczy działek do 1 ha) na: Przy koszeniu corocznym pozostawianie od 15 do 50 % działki rolnej nieskoszonej (nie dotyczy działek do 1 ha).	Uwaga uwzględniona.
35	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków (OTOP)	Załącznik nr 5 d) Działanie K_2 – do zasad szczegółowych w użytkowaniu kośnym należy wprowadzić zapis analogiczny do zaproponowanego w ramach działania K_3, dotyczący wymogu koszenia zeszłorocznej powierzchni niekoszonej dopiero podczas drugiego pokosu na działkach dwukośnych: w przypadku użytkowania dwukośnego, z wyjątkiem zeszłorocznej powierzchni niekoszonej, którą należy pozostawić nieskoszoną podczas wykonywania pierwszego pokosu i wykosić podczas drugiego pokosu. W siedliskach wodniczki wskazane jest aby pierwszy pokos zaczynał się nie wcześniej niż 20 lipca.	Uwaga uwzględniona.
36	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków (OTOP)	Załącznik nr 5 e) W odniesieniu do załączników mapowych, należy skorygować nakładanie się obszarów wdrażania działań W_1 i W_2 oraz W_7, a także skontrolować inne ewentualne tego typu sytuacje. Ewentualne zmiany należy nanieść odpowiednio także w Załączniku nr 6.	Uwaga uwzględniona. Ze względu na trudności w rozróżnieniu zakresu działania W_1 (B) i działania W_2 oraz częściowego nakładania się tych działań, dokonano modyfikacji treści działania oraz zmiany sposobu prezentacji lokalizacji działania W_2 z warstwy liniowej na warstwę punktową. W efekcie korekty dokonano również

			w zakresie realizacji działania W_4. Wyeliminowano też przypadki nakładania się działań W_1 i W_7.
37	Centrum Mokradeł	Ochrony	W przypadku sześciu spośród gatunków ptaków będących przedmiotami ochrony w granicach ostoi Natura 2000 Bagno Wizna PLB200005 (A294 Wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i>, A055 Cyranka <i>Spatula querquedula</i>, A122 Derkacz <i>Crex crex</i>, A154 Dubelt <i>Gallinago media</i>, A160 Kulik wielki <i>Numenius arquata</i>, A119 Kropiatka Porzana <i>porzana</i>) zidentyfikowano zagrożenie "J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie" jako zagrożenie istniejące. Bagno Wizna nie jest torfowiskiem naturalnym, ale obecnie silnie przekształconym hydrologicznie - pociętym gęstą siecią rowów odwadniających odprowadzających zasilające je wody podziemne i zmniejszających ich ciśnienie. W tej sytuacji dla poprawy stanu siedlisk gatunków konieczne jest aktywne przeciwdziałanie odprowadzaniu wody z torfowiska. Niestety w katalogu działań wodnych jako jedno z "działań" wskazano też zachowanie "status quo" czyli działanie D "Prowadzenie konserwacji rowów wyłącznie w zakresie koszenia roślinności, bez usuwania namulów z brzegów i dna rowu, nie częściej niż co 4 lata" (W_1) lub co 3 lata (W_7). Wprowadzie długotrwały brak prowadzenia działań utrzymaniowych na rowach może doprowadzić do poprawy uwodnienia na torfowisku (głównie na skutek, będącego efektem mineralizacji torfu, osiadania jego powierzchni), jednakże czas potrzebny do zaobserwowania poprawy może być zbyt długi dla uniknięcia pogorszenia się stanu przedmiotów ochrony. W związku z sytuacją wskazaną w punkcie 1, nieuzasadnione wydaje się zaproponowanie ambitnych działań wodnych (W_1 i W_3, spowalniających odpływ wody czy tylko powstrzymujących dalsze i silniejsze osuszanie tego terenu) jedynie na części rowów odwadniających w obrębie Bagna Wizna (wg. załącznika 7C i 7D). Zakładając, że torfowisko to zasilane jest przez jedną warstwę wodonośną niemożliwe jest, nawet lokalne, trwałe zwiększenie uwilgotnienia bez ograniczenia odpływu z całej warstwy wodonośnej. W przypadku, w którym działania trwale piętrzące wodę (przewidziane w działaniach W_1 i W_3) zostaną wykonane tylko na części obszaru, a na pozostałym obszarze system melioracyjny będzie ciągle pełnił funkcje odwadniające (co umożliwia działanie W_7 wdrażane na pozostałych rowach - zał. 7F), wody podziemne będą w całości odprowadzane poprzez rowy pełniące funkcje odwadniające (szczególnie ze względu na to, że w niektórych miejscach zostały one już Uwaga uwzględniona. Niemniej uważamy, że zaplanowany zakres działań ochronnych pozwoli osiągnąć postawione w PZO cele działań ochronnych. Zgadzamy się jednocześnie, że w przypadku podjęcia mniej ambitnych wariantów działań W_1 i W_7, osiągnięcie zamierzonych w projekcie celów może być trudniejsze. Zaproponowanie ambitnych działań wodnych (W_1 i W_3, spowalniających odpływ wody czy tylko powstrzymujących dalsze i silniejsze osuszanie tego terenu) jedynie na części rowów odwadniających w obrębie Bagna Wizna (wg. załącznika 7C i 7D) wynika z potrzeby kompromisu pomiędzy ochroną siedlisk przedmiotów ochrony oraz umożliwienia prowadzenia działalności rolniczej zgodnej z potrzebą właścicieli gruntów. Jednocześnie zgadzamy się, że w przypadku tak zaburzonego środowiska na skutek melioracji a w kolejnym etapie niewłaściwie funkcjonującego systemu zarządzania wodą, ochrona zasobów wodnych tego obszaru jest bardzo trudna i miejscami, mimo podjęcia działań ochronnych służących zwiększeniu uwilgotnienia siedlisk gatunków, może nie przynieść spodziewanych efektów. Zakładamy jednak, że kumulatywnie, pełen wachlarz zaplanowanych działań, pozwoli osiągnąć założone w projekcie cele działań ochronnych.

		obecnie pogłębione do piaszczystego spągu torfowiska, łatwiej przewodzącego wodę niż torf), a na pozostałych obszarach rowy mogą wyschnąć uniemożliwiając zwiększenie uwilgotnienia tych obszarów (wskazanych w działaniach W_1 i W_3) także w przypadku budowy zastawek piętrzących czy wypływania rowów. Wnioskujemy zatem o objęcie całego obszaru Bagna Wizna bardziej ambitnymi działaniami zmierzającymi do poprawy warunków wodnych i ograniczenia odpływu.	
38	Centrum Ochrony Mokradeł	Równocześnie chcielibyśmy wyrazić naszą aprobatę dla działań zaproponowanych w działaniu W_1 w podpunktach C (w szczególności) i A. Uważamy jednak, że zakres przestrzenny tych działań powinien zostać poszerzony i powinny one być uznane za działania obligatoryjne na większości obszaru Bagna Wizna. W naszej opinii dopiero takie zmiany dotyczące zarządzania wodą na tym obszarze pomogłyby zahamować jego degradację i poprawić stan przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Bagno Wizna PLB20000.	Uwaga uwzględniona. Niemniej w naszej opinii rozszerzenie zakresu realizacji działań W_1 (punkt C) nie jest niezbędne do osiągnięcia celów działań ochronnych. Należy jednocześnie zaznaczyć, że działanie W_7 nie ogranicza podjęcia w miejscu jego realizacji bardziej ambitnych działań względem ochrony zasobów wodnych obszaru.
39	Podlaska Izba Rolnicza	Uwagi do planowanego Zarządzenia Należy przywrócić funkcjonalność systemu melioracji na obiekcie, celem właściwej regulacji stosunków wodnych. Obecnie ponad 82 % cieków i rowów oraz ponad 60 % urządzeń melioracyjnych na tym terenie, jest w złym bądź bardzo złym stanie.	Uwaga rozpatrzona następująco: PZO i cały proces komunikacji towarzyszący jego powstawaniu daje nadzieję, że w obszarze tym zostanie przywrócone gospodarowanie wodnymi.
40	Podlaska Izba Rolnicza	Uwagi do planowanego Zarządzenia Należy pozostawić możliwość aktualnego sposobu użytkowania rolniczego, terenu zakwalifikowanego jako obszar działania K_5. Zmiana sposobu użytkowania rolniczego na działania zmierzające do ekstensyfikacji użytkowania niesie ze sobą realne skutki ekonomiczne dla rolników. Zbierana biomasa służy bowiem głównie jako baza paszowa niezbędna przy produkcji zwierzęcej i mlecznej. Nie sposób zastąpić uzyskiwanych z tego terenu plonów, gdzie zbierane są 3, a nawet 4 pokosy rocznie, bez dodatkowych nakładów finansowych. Utraconą paszę trzeba po prostu zakupić, co podnosi koszty produkcji.	Uwaga rozpatrzona następująco: Działanie K_5 daje możliwość aktualnego sposobu użytkowania rolniczego terenu (działanie obligatoryjne) w obrębie działek stanowiących własność prywatną. Zmiana użytkowania na bardziej ekstensywny jest działaniem fakultatywnym, a więc dobrowolnym i wynikającym z potrzeby właścicieli lub dzierżawcy gruntów.
41	Podlaska Izba Rolnicza	Uwagi do planowanego Zarządzenia Należy zwiększyć głębokość koszenia wykonywanego w ramach konserwacji rowów. W zakresie działań ochronnych, oznaczonych jako W_7 wskazano, iż dopuszcza się prowadzenie konserwacji rowu w zakresie koszenia roślinności i usuwania namulów do głębokości nie większej niż 60 - 80 cm p.p.t. (rowy	Uwaga częściowo uwzględniona. Zdaniem naukowców, hydrologów, biologów zajmujących się ochroną torfowisk, gleboznawców zajmujących się ochroną gleb torfowych i przyrodników, poziom korony progów

		szczegółowe) lub 100-110 cm (rowy zbiorcze) nie częściej niż co 3 lata. Zdaniem rolników odmulanie rowów przy podanych wartościach będzie niewystarczające. Zauważono także, że w projekcie nie wskazano maksymalnej szerokości rowów.	powinien być na poziomie nie niższym niż około 20 cm p.pt. (m.i. tak sugerowała ekspertyza hydrologiczna dla tego obszaru) żeby zminimalizować tempo osiadania torfowiska i powstrzymać degradację obszaru. Degradację, która w długiej perspektywie czasowej doprowadzi do zmniejszenia produkcji paszy na tym terenie (z jednej strony susza, z drugiej opadanie terenu i długo trwające zalewy wiosenne). W środowisku naukowym pojawiały się też sugestie o całkowitym zaprzestaniu odmulania rowów (uwaga nr 57), gdyż może być ono w obecnym, niesprawnym systemie melioracji postrzegane jako działanie niezgodne z Prawem wodnym i Ustawą o ochronie przyrody. W drodze wielu negocjacji i spotkań z naukowcami, ale też po konsultacjach z rolnikami i Spółką Wodną działającą w Gminie Rutki wypracowano kompromis, którego efektem było nie tylko obniżenie stałych progów, ale też wprowadzenie możliwości podejmowania różnych metod konserwacji zależnych od lokalnych potrzeb. Ponadto w rezultacie konsultacji i wizji terenowych przeprowadzonych w gronie rolników, przedstawicieli spółek wodnych i ekspertów przyrodników oraz RDOŚ, w strefie realizacji działania W_7 zdecydowano się rozszerzyć wartości progowe prowadzenia konserwacji rowów na 60 - 100 cm p.pt. (rowy szczegółowe) lub 100-120 cm (rowy zbiorcze). Zmiana ta wynika z możliwości wystąpienia lokalnych potrzeb powiększenia pojemności rowów w celu usprawnienia prowadzenia intensywnej gospodarki rolnej.
42	Podlaska Izba Rolnicza	Uwagi do planowanego Zarządzenia Należy rozważyć budowę jazów na rzekach Śliwówka oraz Mężynianka. Planowana budowa zastawek na tych ciekach, zdaniem opiniujących, to za	Uwaga częściowo uwzględniona, działanie W_6 zostało przebudowane.

		mało, by przyniosło planowane efekty.	
43	Podlaska Izba Rolnicza	Uwagi do planowanego Zarządzenia Należy pozostawić roślinność na brzegach rowów zbiorczych. Całkowite usunięcie krzewów i drzew może prowadzić do erozji wietrznej.	Uwaga nie uwzględniona. PZO zakłada pozostawienie krzewów i drzew wzdłuż rowów zbiorczych, m.in. w celu ochrony siedlisk gąsiorka i jarzębatki, ale też przeciwdziałaniu erozji wietrznej gleb torfowych.
44	Podlaska Izba Rolnicza	Uwagi do planowanego Zarządzenia Należy dopuścić koszenie roślin inwazyjnych, w szczególności Barszcz Sosnowskiego. Należy zauważyć fakt, który był podnoszony podczas spotkania, iż nie dokonano oceny skutków regulacji przedmiotowego zarządzenia, w szczególności tych natury społecznej i ekonomicznej. Błędny jest bowiem założenie, że takowych skutków nie będzie. Obszar Bagno Wizna od ponad 70 lat użytkowany jest rolniczo i swój obecny charakter także ten przyrodniczy, temu właśnie zawdzięcza, o czym zapomnieć nie można. Wszelkie zmiany powinny zachodzić w sposób zrównoważony i z poszanowaniem zarówno dla przyrody, jak i prawa własności, które stanowi fundament stosunków gospodarczych i społecznych w demokratycznym państwie. Prawo to pozwala racjonalnie zarządzać posiadanymi dobrami, przeznaczając je w pierwszej kolejności na cele natury egzystencjalnej, a w dopiero dalszej, na pozostałe potrzeby.	Uwaga częściowo uwzględniona. Przyczyna nieuwzględnienia uwagi względem gatunków inwazyjnych została wyjaśniona w odpowiedzi na uwagę nr 13. Ocena skutków regulacji została poprawiona.
45	Podlaska Izba Rolnicza	Uwagi do planowanego Zarządzenia Zarząd Podlaskiej Izby Rolniczej mając na względzie, iż wyznaczony okres na konsultacje społeczny jest tym ustawowo minimalnym, zwraca się także z prośbą, o możliwość wydłużenia terminu konsultacji z uwzględnieniem zmian naniesionych w trakcie obecnie trwających konsultacji.	Uwaga rozpatrzona następująco: Ustawowy czas na prowadzenie konsultacji został dotrzymany. Projekt PZO był szeroko konsultowany również w trakcie jego powstawania - na trzech spotkaniach ZLW oraz na kameralnych spotkaniach z różnymi grupami interesu. Niezależnie przeprowadzono po okresie konsultacji szereg spotkań z różnymi grupami interesu, aby przedyskutować uwagi i sugestie różnych grup społecznych, zwłaszcza rolników.
46	Klub Przyrodników	Opis zagrożenia J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie, wskazanego przy wielu gatunkach, należy uzupełnić o informację, że kontynuacja odprowadzania wody z torfowiska skutkuje nieodwracalnym zanikiem (murszeniem) warstw torfu, tj. do trwałej degradacji samego torfowiska, przejawiającej się m.in. osiadaniem terenu (skutek ten jest już obserwowany) – w długiej perspektywie czasowej będzie to prowadzić do	Uwaga uwzględniona.

		pogarszania się siedlisk nie tylko ptaków zależnych od warunków bagiennych, ale także ptaków zależnych od koszenia.	
47	Klub Przyrodników	W opisie zagrożenia J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie, należy wskazać, że może ono materializować się nie tylko przez odbudowę i rozbudowę sieci melioracyjnej, ale także przez konserwację rowów (odmulanie, usuwanie roślinności). Zwracam tu uwagę, że dla realizacji proponowanego planu absolutnie kluczowe jest, by odmulanie rowów zostało wyraźnie wskazane jako zagrożenie – by dać RDOŚ jasną podstawę prawną do odmowy przyjmowania zgłoszeń odmulania w trybie art. 118 ustawy o ochronie przyrody, o ile nie zostaną wpierw wykonane progi na rowach, a także do stosowania art 37 ustawy o ochronie przyrody w przypadku nieautoryzowanych odmuleń rowów.	Uwaga uwzględniona.
48	Klub Przyrodników	Nie jest jasne, dlaczego zagrożeniem miałyby być odbudowa i rozbudowa sieci melioracyjnej w sposób nieskoordynowany – wydaje się, że odbudowa i rozbudowa tej sieci w sposób skoordynowany byłaby jeszcze groźniejsza.	Uwaga rozpatrzona następująco: Zakładaliśmy, że odbudowa i rozbudowa sieci urządzeń wodnych w sposób skoordynowany powinna być prowadzona zgodnie z Prawem wodnym, a więc powinna również zapewniać możliwość gospodarowania zasobami wodnymi, które uwzględnia hamowanie odpływu wody z torfowiska. Takie zarządzanie wodą w sposób skoordynowany powinno też uwzględniać potrzeby ochrony siedlisk przedmiotów ochrony obszaru.
49	Klub Przyrodników	Opis zagrożenia K03.04 Drapieżnictwo powinien być uzupełniony o dokładniejsze informacje, w tym wyjaśniać dlaczego zagrożeniem są nie tylko gatunki obce (norka amerykańska, jenot, szop), ale także gatunki rodzime (lis).	Uwaga uwzględniona.
50	Klub Przyrodników	W załączniku 4, cele należy określić w sposób możliwy do weryfikacji. W tym celu, trzeba wskazać (albo przez odwołanie do literatury, albo w treści planu) kryteria oceny stanu ochrony siedlisk ptaków, tak aby było jasne i jednoznaczne według jakich kryteriów należy zliczać powierzchnię na wskazane wartości docelowe.	Uwaga rozpatrzona następująco: W szablonie dokumentacji PZO podano kryteria oceny stanu ochrony siedlisk ptaków w oparciu o szereg wskaźników, również tych dotyczących powierzchni siedlisk.
51	Klub Przyrodników	W przypadku gatunków dla których zaproponowano Weryfikacja statusu gatunku w obszarze – usunięcie z listy przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, proszę uzupełnić uzasadnienie projektu PZO o informację na temat przyczyn takiego rozwiązania. W przypadku powoływania się na pierwotny błąd naukowy przy tworzeniu obszaru, proszę wyjaśnić, dlaczego błąd ten nie został skorygowany przez dotychczasowe 20 lat ochrony obszaru, gdyż bez	Uwaga uwzględniona.

		dodatkowego komentarza sytuacja taka sugeruje nieudolny nadzór nad obszarem. W przypadku powoływania się na zanik gatunku i jego siedlisk, proszę wyjaśnić przyczyny, w tym udowodnić, że przyczyną zmian nie był brak właściwej ochrony obszaru. Proszę w tym kontekście wyjaśnić, dlaczego w opisie działania nr 20 obecna ochrona tych gatunków została określona jako „skuteczna”.	
52	Klub Przyrodników	Wskazując termin realizacji działań, nie można używać sformułowania w okresie obowiązywania PZO, ponieważ w obecnym stanie prawnym PZO są bezterminowe. Należy zawsze wskazać, do kiedy działanie powinno być zrealizowane, a w przypadku działań ciągłych – od kiedy najpóźniej powinno być rozpoczęte.	Uwaga uwzględniona.
53	Klub Przyrodników	Co do działania Ograniczenie presji drapieżników na łęgi poprzez odłów wizona amerykańskiego (Neovison vison), proszę rozważyć, czy na pewno wystarczające będzie realizowanie tego co 3 lata, a nie corocznie. W planie należy określić minimalną intensywność realizacji działania (np. liczbę pułapek).	Uwaga częściowo uwzględniona. Odłowy zaplanowano co najmniej raz na 3 lata i dodano literaturę wskazującą metody odłowu.
54	Klub Przyrodników	Co do działania Ograniczenie presji drapieżników na łęgi, proszę poprawić sformułowanie, ponieważ obecne brzmienie sugeruje, że jakakolwiek redukcja jakichkolwiek drapieżników ma mieć miejsce dopiero w przypadku pojawienia się szopa pracza w obszarze. Sugerujemy w tym zróżnicowanie podejścia do gatunków obcych i rodzimych, tj.: - w przypadku jenota i szopa: stałe eliminowanie tych gatunków, coroczne, a nie tylko co 3 lata; - w przypadku lisa, warunkowy zapis o redukcji populacji w przypadku stwierdzenia, w wyniku monitoringu, że jej zagęszczenie a także presja na ptaki przekraczają określone wartości progowe (które oczywiście należy określić). Równocześnie należy dodać działanie polegające na monitoringu zagęszczenia populacji drapieżników i ich presji na łęgi.	Uwaga częściowo uwzględniona. Redukcję populacji gatunków inwazyjnych i lisa zaplanowano co najmniej raz na 3 lata. W przypadku lisa, zaplanowano redukcję populacji w przypadku wykazania w monitoringu (który dodano jako oddzielne działanie wraz z monitoringiem gat. inwazyjnych) jej zagęszczenia powyżej 2-3 os./10 km² (zgodnie z wytycznymi KPO kulika wielkiego). Wprowadzono też monitoring przyczyny utraty łęgów kulika wielkiego, aby określić, jakie gatunki odpowiadają za powodowanie strat w łęgach na etapie inkubacji.
55	Klub Przyrodników	Wątpliwe wydaje się działanie Zmniejszenie populacji kruka (Corvus corax) i wrony siwej (Corvus corone). Działanie takie powinno być planowane tylko jako ultima ratio, w przypadku potwierdzenia monitoringiem wysokiej presji krukowatych na łęgi kulika oraz nieskuteczności działań ograniczających ta presję przez zmiany siedliskowe.	Uwaga uwzględniona.

56	Klub Przyrodników	Zmniejszenie śmiertelności ptaków w wyniku kolizji z napowietrznymi liniami elektroenergetycznymi poprzez oznaczenie ich w terenie i instalacje urządzeń minimalizujących kolizyjność powinno być zrealizowane w ciągu 2 najbliższych lat, z konserwacją i utrzymaniem oznakowani i urządzeń w latach następnych.	Uwaga uwzględniona.
57	Klub Przyrodników	Działania w zakresie gospodarki wodnej (W1-W3) wydają się w zasadzie trafne, ale: a) Zastawki lub przepusto-zastawki regulujące odpływ wód, umożliwiające zatrzymanie odpływu do poziomu równego z gruntem powinny mieć techniczne ograniczenie (stałą koronę) uniemożliwiające obniżenie piętrzenia poniżej 30 cm ppt. b) Sugerujemy zmianę sformułowania dot. dopuszczenia konserwacji rowów na pozostawienie do naturalnego zamulenia i zarastania rowów – z wyjątkiem możliwości prowadzenia w razie potrzeby konserwacji rowów, na których wykonano działanie A lub B, w zakresie koszenia roślinności i usuwania namulów do głębokości nie większej niż 50- 70 cm p.p.t. (rowy szczegółowe) lub do 100 cm (rowy zbiorcze) nie częściej niż co 4 lata przy jednoczesnym braku konfliktu (zachowanie ciągu krzewów wzdłuż rowów) z osiągnięciem celów ochronnych względem siedlisk gąsiorka i jarzębatki. Z przyczyn formalnych PZO nie może niczego „dopuszczać”, więc takie „dopuszczenie” należy sformułować jako warunkowy wyjątek w opisie działania ochronnego. Właściwe sformułowanie tego punktu musi dawać RDOŚ podstawę prawną do zastosowania art 37 ust 2 w przypadku podjęcia przez rolników konserwacji rowów niezgodnej z intencją planu – ten aspekt należy wnikliwie przemyśleć i skonsultować z prawnikiem biegłym w zagadnieniach prawa administracyjnego. c) Nie jest jasne, dlaczego proponuje się dopuścić odmulanie rowów do głębokości 100=110 cm ppt, skoro i tak ogranicznikami odpływu będą stałe korony progów, nie niższe niż 30-40 cm ppt.	Ad a). Uwaga nieuwzględniona. Jeżeli będzie to uzasadnione, taka cecha zastawki powinna się znaleźć w uzgodnieniu z odpowiednimi organami określającymi specyfikację planowanych urządzeń melioracji wodnych. Ad b). Uwaga nieuwzględniona. Po konsultacji z Zamawiającym i analizie formalno-prawnej zdecydowano, że użyte zapisy są dopuszczalne. Ad c). W odpowiedzi na uwagę należy wyjaśnić, że odmulanie rowów będzie prowadzone wyłącznie w sytuacji, gdy będzie to uzasadnione i w przypadku instalacji konstrukcji hamujących odpływ.
58	Klub Przyrodników	Nie jest jasne, na czym ma polegać konserwacja bagiennych stref buforowych i po co ma być realizowana? Określono, że Docelowym sposobem konserwacji strefy powinno być koszenie roślinności, ale czy inne działania (jakie?) także mogą być „niedocelowym” ale możliwym sposobem realizacji tego zadania?	Uwaga uwzględniona, opis działania został doprecyzowany.
59	Klub Przyrodników	Działanie W7 w strefie określonej w załączniku 7F, analogiczne do działania W1 lecz przewidujące nieco bardziej liberalne parametry, powinno być uzupełnione o działanie analogiczne do W3, tj. dotyczące sposobu	Uwaga rozpatrzona następująco: Ze względu na to, że obszar wdrażania działania W_7 leży głównie w obszarze dość intensywnego

		gospodarowania wodą na urządzeniach regulowanych.	użytkowania i w większości poza siedliskami przedmiotów ochrony, zarządzanie wodą w urządzeniach melioracji wodnych zostało tu powierzone właścicielom i dzierżawcom. Wskazano jednocześnie, że zarządzanie wodą musi ograniczać proces murszenia.
60	Klub Przyrodników	Nie jest jasne, co oznacza wprowadzenia racjonalnej gospodarki wodą, zgodnej z potrzebą utrzymania funkcji melioracyjnej rowu, polepszenia zdolności produkcyjnej gleby i ochrony gleb torfowych. Należy dookreślić warunki brzegowe dla takiej gospodarki wodnej. Ochrona gleb torfowych wymaga utrzymania stałego ich uwilgotnienia i jest sprzeczna z polepszeniem ich zdolności produkcyjnych.	Uwaga uwzględniona. Zapis został doprecyzowany, również zgodnie z uwagami innych podmiotów.
61	Klub Przyrodników	Działanie W9, jeśli ma mieć sens, musi zostać zrealizowane w trzech pierwszych latach po wprowadzeniu zmiany PZO.	Uwaga uwzględniona
62	Klub Przyrodników	Formułując działania obligatoryjne, nie ma powodu by zawsze ujmować w nich zawsze użytkowanie kośne, pastwiskowe lub kośno-pastwiskowe. Stosownie do siedliskowych wymogów poszczególnych gatunków, należy rozważyć czy zachowanie lub odtworzenie siedlisk gatunku zapewni użytkowanie kośne, czy pastwiskowe, czy też każde z nich – a zapis dostosować odpowiednio.	Uwaga uwzględniona
63	Klub Przyrodników	W działaniach obligatoryjnych proponujemy dopisać, że w latach wyjątkowo mokrych, niewykonanie koszenia ze względu na zabagnienie terenu (o ile zaniechanie koszenia nie ma trwałego charakteru), nie powinno być traktowane jako niezgodność z ustaleniami PZO.	Uwaga uwzględniona.
64	Klub Przyrodników	Projekt Strategii ochrony mokradeł, opracowywany obecnie w GDOŚ, przewiduje w najbliższych latach wdrożenie na tzw. obszarach pilotażowych nowych działań prowadzących do ponownego nawodnienia torfowisk użytkowanych rolniczo. działania takie miałyby przybrać m.in formę oferty płatności dla rolników za dobrowolne przywrócenie bagiennych warunków wodnych na ich gruntach, wykraczającej poza ofertę dostępną w całej Polsce w ramach działań rolno - środowiskowo –klimatycznych. Wg rozważanego projektu, Bagno Wizna miałoby być jednym z takich obszarów pilotażowych. „Działania fakultatywne” dotyczące rolników powinny umożliwiać im skorzystanie także z oferty innej niż obowiązujący wariant rolno-środowiskowo-klimatyczny.	Uwaga nieuwzględniona. Zapisy PZO nie mogą odnosić się do prawa, które jeszcze nie obowiązuje. Jednocześnie PZO nie ogranicza realizacji Projektu Strategii ochrony mokradeł, gdyż na całym obszarze dopuszcza bardziej ambitne (dobrowolne dla właścicieli gruntów) działania związane z retencją wody w siedliskach.

65	Klub Przyrodników	Zasady szczegółowe do działań fakultatywnych w gospodarstwach rolnych powinny obejmować także warunek obligatoryjnej realizacji działań w zakresie gospodarowania wodą (W1-W9). W zasadach szczegółowych działań fakultatywnych sugerujemy zapisać, że w latach wyjątkowo mokrych, niewykonanie koszenia ze względu na zabagnienie terenu (o ile zaniechanie koszenia nie ma trwałego charakteru), nie powinno być traktowane jako naruszenie zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego.	Uwaga uwzględniona.
66	Klub Przyrodników	W zadaniu M_W3. Monitoring hydrologiczny obszaru i efektów działań hydrologicznych, ze względu na awaryjność dostępnych rejestratorów danych, należy przewidzieć zgrywanie danych co najmniej raz w roku oraz zaplanować redundantną sieć punktów pomiarowych (konieczne wydaje się raczej 30-40 punktów, a nie tylko 20).	Uwaga uwzględniona.
67	Klub Przyrodników	W świetle zidentyfikowanych zagrożeń, konieczne jest monitorowanie także: a) użytkowania terenu (koszenie / brak koszenia, termin i liczba pokosów_ - właściwe wydają się dane fotogrametryczne, ale musiałyby być pozyskiwane specjalnie w tym celu w zaplanowanym momencie fenologicznym; b) zagęszczenia populacji drapieżników naziemnych i ich presji na lęgi; c) populacja krukowatych i ich presja na lęgi kulika.	Ad. a) W odpowiedzi na uwagę należy wyjaśnić, że zagrożenia zostały znacząco przeredagowane. W obecnym ich kształcie nie widzimy potrzeby wprowadzenia działania polegającego na dodatkowej kontroli reżimu użytkowania. Ad. b) i c). Uwagi częściowo uwzględnione, co opisano szczegółowo w odpowiedzi na uwagę nr. 54.
68	Klub Przyrodników	W załączniku 8, zapis adresowany do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wizna należy zaadresować także do planu ogólnego gminy Wizna (w związku ze zmianami przepisów o planowaniu przestrzennym, studia uwarunkowań wkrótce stracą moc, a w ich miejsce wejdą plany ogólne gmin).	Uwaga uwzględniona.
69	Osoba prywatna	Uwaga wniesiona drogą e-mail o następującej treści: „(...) Nader częste używanie słowa "ekstensyfikacja" w rzeczonym projekcie, co jak słusznie stwierdzili rolnicy na spotkaniach w ramach konsultacji, jest pojęciem sprzecznym z charakterem prowadzonej produkcji w ich gospodarstwach. Jest także zbyt ogólne, przez co może powodować konfliktowe sytuacje przy różnej interpretacji tego sformułowania przez różne organy, dlatego uważam, że powinno ono zostać usunięte z projektu. Drugim aspektem, który chciałbym poruszyć są głębokości rowów. Rozumiem, że "torf działa jak gąbka; przesuszony podlega mineralizacji, etc", niemniej jednak w przypadku deszczu nawalnego proponowane rozwiązanie	Uwaga rozpatrzona następująco: Odpowiedzi na wskazane w uwadze wątpliwości zostały przedstawione przy rozpatrzeniu innych zgłoszonych uwag (nr 10, 14, 15, 17, 26, 40). Opis dotyczący siłowni wiatrowych został znacząco zmodyfikowany. Jednocześnie należy tu dodać, że zgodnie z przepisami prawa, realizowane przedsięwzięcia nie mogą wpływać znacząco negatywnie na przedmioty ochrony

		nie sprawdzi się i doprowadzi to do podtopienia znacznego obszaru łąk. Wielokrotnie w trakcie spotkań padały słowa ze strony rolników, że powinno się przywrócić meliorację z początku funkcjonowania kompleksu łąkowego rozbudowując ją o system zastawek spowalniających spływ wody oraz umożliwiających utrzymanie jej na odpowiednim poziomie. Powinny one być głębsze, aby mogły utrzymać wodę na bezpiecznym dla roślin i zwierząt poziomie. Ponadto w całym projekcie nie ma podanej ani jednej szerokości rowów melioracyjnych (pomimo zgłaszania tego problemu na drugim spotkaniu), co także może prowadzić do różnych konfliktowych sytuacji związanych z interpretacją prawidłowego przekroju rowu. Jest też kwestia programów rolnośrodowiskowych na obszarach proponowanych w tym projekcie i załącznikach. Rozumiem, że właściciele prywatni będą mogli fakultatywnie wchodzić a dane programy, jednak spora część rolników jest dzierżawcami. Również w ich przypadku powinna być pełna dobrowolność co do programów rolnośrodowiskowych dla danej strefy, zarówno w trakcie trwania obecnej, jaki i przy przedłużaniu umowy z KOWR. Ostatnią uwagą jest doprecyzowanie sformułowania "bezpośredniego sąsiedztwa" odnośnie usytuowania elektrowni wiatrowych, o których mowa przy zmianach w planie zagospodarowania przestrzennego w Gminie Wizna. Jest ono również zbyt ogólne i krzywdzące dla osób zainteresowanych elektrowniami wiatrowymi. Zapisu tego najlepiej gdyby w ogóle nie było, ponieważ są to tereny poza obszarem Bagna Wizna."	obszarów Natura 2000, niezależnie od tego czy przedsięwzięcia te są realizowane w granicach obszaru Natura 2000 czy poza jego granicami.
70	Starostwo Powiatowe w Zambrowie	Ocena Skutków Regulacji do projektu Zarządzenia Podane w projekcie zapisy stwierdzają, że wpływy regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego zakładają, nie pociągną za sobą skutków finansowych dla budżetu państwa, nie będą miały wpływu na rynek pracy, nie będą miały wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki i nie będą miały wpływu na rozwój regionalny. Są to dane dla przypadku, w którym do projektu nie przystąpi nikt z właścicieli, posiadaczy, zarządców lub dzierżawców terenów na których znajduje się obszar Natura 2000. Nasuwa się pytanie, jaki będzie wpływ regulacji na poszczególne aspekty dla przypadku przystąpienia do projektu np. 20% właścicieli, posiadaczy, zarządców lub dzierżawców terenów na którym znajduje się obszar Natura 2000.	Uwaga uwzględniona. Ocena Skutków Regulacji została skorygowana.
71	Stowarzyszenia Tarcza Podlasie	Eko Zdecydowany sprzeciw wobec sposobu i zakresu wprowadzanych wymogów oraz ograniczeń w użytkowaniu trwałych użytków zielonych na obszarze	Uwaga rozpatrzona następująco:. Odpowiedzi na wskazane w uwadze wątpliwości

			Natura 2000 Bagno Wizna. Ochrona przyrody - zgodnie z definicją - polega na zachowaniu, racjonalnym użytkowaniu oraz odtwarzaniu tworów i składników przyrody. Ochrona przyrody jest integralnym celem gospodarki rolnej. Bogactwo przyrodnicze regionu podlaskiego należy do unikatowych w skali Europy, stanowi tzw. Zielone Płuca Polski co jest najlepszym świadectwem poprawności i skuteczności prowadzonej dotychczas gospodarki rolnej.	zostały przedstawione przy rozpatrzeniu innych zgłoszonych uwag (nr 10, 14, 15, 17, 26, 40).
72	Stowarzyszenia Tarcza Podlasie	Eko	Dotychczasowe racjonalne użytkowanie trwałych użytków zielonych nigdy nie kolidowało z celami ochrony przyrody i środowiska (o czym świadczą licznie występujące tam ptaki chronione) pozwalając na rozwój tak ważnych dla polskiej gospodarki narodowej gałęzi jak przemysł mleczarski. Planowane ograniczenia doprowadzą do zmniejszenia konkurencyjności gospodarstw mlecznych, a w konsekwencji do ich likwidacji.	Uwaga rozpatrzona następująco: Odpowiedzi na wskazane w uwadze wątpliwości zostały przedstawione przy rozpatrzeniu innych zgłoszonych uwag (nr 10, 14, 15, 17, 26, 40).
73	Stowarzyszenia Tarcza Podlasie	Eko	Wszystkie zalecenie wynikające z PZO (m.in. głębokość rowów max. do 60 cm, progi spowalniające dopływy na min. każde 10 cm spadku, korona progu na poziomie nie niższym niż 20 cm p.p.t., instalacja w ujściach rowu zastawek i utrzymanie wody równo z poziomem gruntów, w okresach lęgowych od marca do lipca utrzymanie poziomu wody równo z poziomem gruntu) mają na celu zabagnienie terenu i skuteczne wyeliminowanie produkcji rolnej na danym terenie.	Uwaga rozpatrzona następująco:. Odpowiedzi na wskazane w uwadze wątpliwości zostały przedstawione przy rozpatrzeniu innych zgłoszonych uwag (nr 10, 14, 15, 17, 40).
74	Stowarzyszenia Tarcza Podlasie	Eko	Proponowane wyłączenia łąk z użytkowania stoi w sprzeczności z zasadą zrównoważonego rozwoju. Ograniczają funkcję gospodarczą łąk, co w konsekwencji pozbawi miejsc pracy i źródeł utrzymania zwłaszcza dla lokalnej społeczności związanej z hodowlą bydła i produkcją mleka. Odczują to zarówno rolnicy, zakłady przetwórstwa mlecznego oraz ich pracownicy, pozostawieni bez żadnej alternatywy.	Uwaga rozpatrzona następująco: Żadne z zapisów PZO nie proponują wyłączenia łąk z użytkowania a zaplanowane działania ochronne w przedmiotowym dokumencie są zgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju. Ponadto siedliska wielu przedmiotów ochrony obszaru (ptaków występujących na łąkach i pastwiskach) wymaga użytkowania rolniczego. Odpowiedzi na pozostałe wskazane w uwadze wątpliwości zostały przedstawione szczegółowo przy rozpatrzeniu innych zgłoszonych uwag (nr 10, 14, 15, 17, 26, 40).
75	Stowarzyszenia Tarcza Podlasie	Eko	Stowarzyszenie obawia się skutków dopuszczenia usuwania drzew bez nakazu ich odsadzenia. Bez osłony drzew będzie dochodziło do zjawiska erozji wietrznej i degradacji gleby.	Uwaga rozpatrzona następująco: Odpowiedzi na wskazane w uwadze wątpliwości zostały przedstawione przy rozpatrzeniu innych zgłoszonych uwag (nr 10 i 43).

76	Stowarzyszenia Tarcza Podlasie	Eko	Stowarzyszenie martwi też fakt, że bez właściwego użytkowania tego terenu dojdzie do rozprzestrzeniania się inwazyjnych gatunków, np. takich jak Barszcz Sosnowskiego.	Uwaga rozpatrzona następująco: Odpowiedź na zgłoszoną uwagę udzielono w odpowiedzi na uwagę nr 13.
77	Stowarzyszenia Tarcza Podlasie	Eko	Wyłączenie z użytkowania znaczących powierzchni trwałych użytków zielonych nie pozostanie bez wpływu na kondycję finansową regionu i budżetu państwa. Dlatego też uważamy, że mylnie zakłada się że zmiany w PZO nie będą miały wpływu na rynek pracy, na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz na sytuację i rozwój regionalny.	Żadne z zapisów PZO nie proponują wyłączenia łąk z użytkowania. Szczegółowa odpowiedź na zgłoszoną uwagę można znaleźć w odpowiedzi na uwagę nr 26. Ocena skutków regulacji została uzupełniona.
78	Stowarzyszenia Tarcza Podlasie	Eko	Stowarzyszenie wnioskuję o wydłużenie terminu na składanie uwag i wniosków. Karygodne jest umożliwienie konsultacji w tak krótkim terminie. Konsultacje społeczne powinny trwać minimum 21 dni, a nie maksymalnie. Projekt ten dotyczy w szczególności rolników, u których obecnie trwa okres żniw i wyteżonych prac polowych. Stowarzyszenie uważa także, że powinien być powołany zespół z udziałem rolników gospodarujących na danym terenie, którego zadaniem będzie przeprowadzenie konsultacji społecznych. Stowarzyszenie, któremu na sercu leży zarówno dobro naszego regionu jak i całego kraju jest przeciwne drastycznym ograniczeniom użytkowania naszych łąk, które wynikają z ideologicznych, a nie merytorycznych przesłanek. Dotychczasowa wiedza rolna i wieloletnie doświadczenia potwierdzają słuszność przyjętych zasad gospodarowania, które gwarantują trwałe i zrównoważony rozwój naszego regionu i całego kraju.	Uwaga rozpatrzona następująco: Ustawowy czas na prowadzenie konsultacji został dotrzymany. Projekt PZO był szeroko konsultowany również w trakcie jego powstawania - na trzech spotkaniach ZLW oraz na kameralnych spotkaniach z różnymi grupami interesu. Niezależnie przeprowadzono po okresie konsultacji szereg spotkań z różnymi grupami interesu, aby przedyskutować uwagi i sugestie różnych grup społecznych, zwłaszcza rolników. Przedmiotowe PZO nie zakłada drastycznego ograniczenia użytkowania łąk. Proponowane nieznaczne ograniczenie intensywności koszenia łąk na gruntach prywatnych jest wyłącznie dobrowolne (działania K_1 – K_5) i wynika wyłącznie z przesłanek merytorycznych. Szczegółowe odpowiedzi na wskazane w uwadze wątpliwości zostały przedstawione przy rozpatrzeniu innych zgłoszonych uwag (nr 10, 14, 15, 17, 40).
79	Osoba Prywatna		Uwaga wniesiona drogą e-mail o następującej treści: „Jestem rolnikiem na obszarze zamierzonych działań ochronnych i jestem zaniepokojony stanem rzeczy, które chcą być wprowadzone. Uniemożliwienie pielęgnacji nawożenia łąk wiosną doprowadzi do zniszczenia jakości zbieranych z tych terenów paszy dla bydła, która musi być odpowiednio dobrej jakości i zebrana w	Uwaga rozpatrzona następująco: Szczegółowe odpowiedzi na wskazane w uwadze wątpliwości zostały przedstawione przy rozpatrzeniu innych zgłoszonych uwag (nr 10, 14, 15, 17, 26, 40).

najwcześniejszym terminie, czyli początek maja. Opóźnienie zbioru pierwszego pokosu skutkuje tym, że ta pasza będzie miała zerową jakość. Pogorszenie jakości paszy lub opóźnienie zbioru doprowadzi do znacznej redukcji bydła, z których ludzie gospodarujący na tych terenach utrzymują własne rodziny. Podniesienie wody do poziomu gruntu, a nawet wyżej, doprowadzi do tego, że rolnicy nie będą mogli wykonać żadnych prac polegających na pielęgnacji, podsiewie i nawożeniu łąk w celu pozyskania paszy. To są łąki torfowe, a takie łąki, żeby były efektywniejsze, potrzebują dużej ilości wilgoci i ciepła. Nie może tak być, że łąka będzie zalana i ona ma dawać jakościową paszę, to się mija z celem. To nie są te czasy, że rolnicy pracują ręcznie i zbierają pasze, teraz praca jest wykonywana maszynami, które muszą wjechać w odpowiednim czasie, żeby zebrać pasze dla zwierząt. Według mnie podniesienie wód nic nie da, jak to będzie robione w nieodpowiedzialny sposób, to doprowadzi to do zniszczenia potencjału i ciężkiej pracy ludzkiej na tych terenach. Ja sądzę, że po pierwsze, żeby miał sens jakichś prac na tych terenach, to trzeba zadbać o wszystkie rowy bez wyjątku odprowadzające wodę, żeby były drożne i zakonserwowane, żeby woda w odpowiednim momencie mogła zejść na wejście rolników na te tereny z zabiegami podsiewu pielęgnacji i nawożenia tych łąk. I w tym momencie, by miał sens zastosowania zastawek, żeby woda była upuszczana na okres wejścia rolników na łąki, żeby był wyznaczony jakiś okres na odpowiednie spuszczenie wody i jej ponowne uzupełnienie dzięki zastawom, ale nie że woda będzie podniesiona nad poziom gruntu bo to jest głupota. Wtedy żadna jakościowa trawa tam nie urośnie tylko wisar, tatarak itd. To będzie obraz nędzy i rozpaczy jak na łąkach na Biebrzy. Żeby jakaś osoba była naprawdę odpowiedzialna za rowy i nakazywała czyszczenie rowów to by to miało korzyść, bo wtedy by tu rosło jeszcze lepiej. Z moich obserwacji wynika, że ptaki mają więcej korzyści na łąkach, które są zadbane i koszone w odpowiednim momencie, bo w okresie lęgu ptaki mają odpowiednią ilość pożywienia, a w dużej i zachwaszczonej, zaniedbanej łące mały ptak nic nie znajdzie i siłą rzeczy zmieni miejsce bytowania, więc to jest idiotyczne, żeby rolnicy zostali zmuszani do opóźniania koszenia. I dzięki temu ptaki tu się osiedlają bo mają to co im jest potrzebne, a na łąkach Biebrzy nie sądzę, żeby te ptaki miały jakiś odpowiedni dostęp do pożywienia. Nawet można spostrzec we wsiach, które są blisko tych łąk ile jest tam bocianów, a w okolicach Wizny stoją puste gniazda, nie ma bocianów czyli zwierzęta wiedzą gdzie im dobrze i tu wracają. W jednym podpunkcie jest napisane że ma być

		odstrzelona pewna ilość lisów, jenotów i norek - czy to nie są zwierzęta? Są, czyli one też powinny żyć na tych terenach. Natura sobie poradzi, tylko musi ktoś mądrze i z głową do tego podejść, bo zwierzęta i ptaki nauczyły się żyć na tych terenach z ludźmi i to widać im wychodzi jak są na tych terenach. Idąc dalej, jak mają być odstrzelane drapieżniki, czemu dziki nie są odstrzelane, też powinny być, idą na szkodę rolnikom, niszczą nasze uprawy i naszą ciężką pracę, a nie są czynione w tym kierunku zbytnio żadne działania żeby ograniczyć do minimum ich populację. Te osoby co składają na dopłaty środowiskowe to nie są już rolnicy, tylko osoby które biorą dopłaty, a rolnicy muszą użytkować za nic te tereny. Na koniec w tym podsumowaniu niech zostanie tak jak jest, kto chce niech składa na program jak nie jest rolnikiem, ale rolnicy czynni niech uprawiają te tereny bo wiedzą co robią, tylko trzeba zadbać o to żeby była harmonia i zgoda. Woda musi być upuszczana i zatrzymywana i wtedy to będzie najlepsze rozwiązanie, a zwierzęta będą mogły tu żerować i się rozmnażać. Proszę o zaprzestanie działań, które doprowadzą do ruiny te tereny i zrobienie tak, żeby to miało sens, korzyść i aspekt dbający o przyrodę.”	
80	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Techniczne korekty treści przekazane w formie komentarzy.	Uwagi uwzględnione.
81	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Weryfikacja statusu gatunku w obszarze – usunięcie z listy przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000. – „usunięcie z listy przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000.” Należy wpisać w uzasadnieniu.	Uwagi uwzględnione.
82	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Zagrożenie K03.05 Antagonizm ze zwierzętami introdukowanymi – sugestia do uznania zagrożenia jako drapieżnictwo - K03.04.	Uwagi uwzględnione.
83	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	Inne korekty wynikające z kwestii formalnych i proceduralnych.	Wszystkie uwagi uwzględnione.

Zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190 z późn. zm), projekt planu zadań ochronnych wymaga uzgodnienia z właściwym terytorialnie wojewodą. Na podstawie art. 59 ust. 2 ww. ustawy, Wojewoda Podlaski, pismem znak: NK-I.0521.107.2024.BT z dnia 14 października 2024 r. uzgodnił projekt zarządzenia.